

Priručnik za učeništvo

*Pomoćni materijal za vjernike
Kršćanske adventističke crkve*

Priručnik za učeništvo

*Pomoćni materijal za vjernike
Kršćanske adventističke crkve*

O Priručniku za učenje

„Praktična i jezgrovita priroda ovog Priručnika za učenje bit će neizmjeran blagoslov novim i starijim članovima podjednako. Veliko je zadovoljstvo vidjeti pomagala poput ovog priručnika koji obrazuju i utvrđuju članove crkve u vjeri adventista sedmog dana, a istovremeno ih mobiliziraju za osobni evangelizacijski rad! To je ono što Biblija i Duh proroštva podučavaju i potiču.

Pod vodstvom Duha Svetoga, ovaj značajan *Priručnik za učenje* pridodaje se značajnom broju materijala koje je proizvela Crkva i pomoći će velikom Božjem nalogu ‘Idite... i učinite učenicima’ (Matej 28,19). Koje li privilegije biti dijelom velikog naloga i glasnog pokliča svijetu širenjem vječnog evanđelja u kontekstu vijesti triju anđela iz Otkrivenja 14. poglavlja! Ovaj priručnik provodi u djelo čudesan savjet Duha proroštva: Djelo Božje na ovoj zemlji neće se nikada završiti sve dok muškarci i žene članovi naše crkve ne udruže u poslu i ujedine svoje napore sa naporima propovjednika i vođama crkve. Isus uskoro dolazi! Podignimo taj barjak visoko i objavimo Onoga koji nam je podario spasenje i koji će se uskoro vratiti i povesti nas kući! Maranatha!“

— Ted N. C. Wilson, predsjednik Generalne konferencije Crkve adventista sedmoga dana.

Priručnik za učenje je dio serije priručnog materijala *GROW Your Church* u svrhu osobne misije. *GROW Your Church* je inicijativa Odjela subotnje škole i misionstva pri Generalnoj konferenciji.

Urednik: Jim Howard
Suradnici: Kameron DeVasher, Mark Howard, Justin Ringstaff, and Staci Schefka

Biblijski tekstovi su preuzeti iz Varaždinske Biblije, II. izdanje, Hrvatski biblijski nakladnik d.o.o., Varaždin 2015. Ako nije drukčije navedeno, svi navodi uzeti su iz djela Ellen G. White.

Prijevod: Ana Veble (integralni sadržaj priručnika) i Zdenko H. Bladt (Dodaci)

Urednik hrvatskog izdanja: Drago Mojzeš

Priručnik u digitalnom obliku izdaje Jadranska unija Kršćanske adventističke crkve, travanj 2022.

Copyright ©2022. Jadranska unija Kršćanske adventističke crkve, travanj 2022.
Sva prava pridržana

„Jedna od najvećih potreba u današnjem adventističkom evangeliziranju je njega novoobraćenih. Veliki nalog je ‘učiniti učenicima’, a ne samo krštavati. Bez dobro promišljene i namjerne strategije učenja, novoobraćeni će biti uglavnom duhovno slabi ili će sasvim napustiti crkvu. *Priručnik za učenje* je praktičan vodič za novoobraćene. On podučava kako se može rasti u Kristu i pruža razumijevanje života i kulture adventističke crkve. Ovaj savjetodavni vodič za novoobraćenike daje im biblijski temelj da budu sami jaki u vjeri i Duhom ispunjeni svjedoci za Krista. Toplo ga preporučam za pastore i evanđeliste i planiram ponuditi ga novoobraćenicima na našim evangelizacijskim sastancima.“

— Mark Finley, međunarodni evanđelist

„Nastaviti rasti u vjeri je privilegij svih vjernika. *Priručnik za učenje* će vas ohrabriti za rast u Kristu vežući vas za moćna načela Božje riječi i još dublje vas povesti u postizanje veze sa Kristom.“

— John Bradshaw, spiker i direktor medijske kuće
It Is Written

„Ovaj *Priručnik za učenje* je moćno sredstvo evanđeoskog naloga ‘stvaranja učenika’. Vrlo je uravnotežen, krajnje praktičan i nadam se da će biti na raspolaganju posvuda u crkvi u svijetu da bi se pomoglo vođama i članovima da ponesu Gospodnji nalog.“

— Jerry Page, tajnik za Propovjedničku službu Generalne konferencije Crkve adventista sedmoga dana

„Nisam nikad pročitao nešto bolje o učenju od ovog *Priručnika za učenje*. Organiziranost, potpunost, privrženost Bibliji i jasnoća su izvanredni. Ali njegov najbolji dragulj je njegov sadržaj. Ništa bitno da bi se bilo dobrim adventističkim učnikom ne nedostaje. Svaki adventist bi trebao pročitati i sprovesti njegov sadržaj. Osobni duhovni rast i rast crkve u članstvu bio bi tako trajna stvarnost. Bog će blagosloviti svakoga tko sprovodi te pouke.“

— Mario Veloso, bivši pomoćnik tajnika Generalne konferencije Crkve adventista sedmoga dana

„Vrijedne informacije i praktični savjeti sadržani u tom *Priručniku za učenje* pripremit će crkvu da se uključi u radosnom iskustvu stvaranja učenika koji će činiti druge učenicima. Kako budete čitali ovaj novi materijal, nadam se da će osvjedočenje Duhom Svetim gorjeti u vašim srcima i umovima i povesti vas da postanete živa karika u velikom lancu učenika opisanih u Mateju 28,19.20. Sljedeći zapovijed našeg Gospodina doprijet ćemo do svijeta evanđeoskom viješću, rasti u milosti i jednoga dana uživati u nebeskoj nadi koja danas vibrira u našim srcima!“

— Guillermo Biaggi, potpredsjednik Generalne konferencije Crkve adventista sedmoga dana

„Malo je knjiga koje na tako jasan, praktičan i dobro zao-
kružen način, kao što je ovaj *Priručnik za učenje*, predstavlja
ono što doista znači ponijeti Veliku poruku svijetu. Ako želite ra-
zumjeti poslanje Crkve i pravo učenje, morate pročitati ovu
knjigu.”

— Robert Costa, pomoćnik tajnika za Propovjedničku
službu, evangelizaciju u svijetu i koordinator za rast
Crkve pri Generalnoj konferenciji Crkve adventista
sedmoga dana

„S vremenom kršćanske crkve teže sekularizaciji i institucio-
nalizaciji, gubeći velik dio svog izvornog identiteta i misionarske
strasti. Priručnik za učenje može biti iznimno koristan u pre-
obrazbi starih i novih vjernika u aktivne misionare adventističke
poruke. Ovu bi knjigu trebao pročitati svaki adventist sedmog
dana koji bi želio vidjeti kako se propovijedanje vječnog evanđe-
lja ostvaruje u ovoj generaciji.”

— Alberto R. Timm, Pomoćnik voditelja Zaostavštine
Ellen G. White

Sadržaj

Uvod ix

1. dio — Učenje

Poglavlje 1 *Biti kao Isus* 3

2. dio — Pobožan život

Poglavlje 2 *Duh i život* 11

Poglavlje 3 *Svjedočanstvo Isusovo* 17

Poglavlje 4 *Molitva u tajnosti* 25

Poglavlje 5 *Promatranjem* 31

Poglavlje 6 *Obiteljski oltar* 37

3. dio — Osobno svjedočenje

Poglavlje 7 *Naša misija* 45

Poglavlje 8 *Pozvani da svjedočimo* 53

4. dio — Crkveni život

Poglavlje 9 *Sveta kupljanja* 63

Poglavlje 10 *Sveti obredi* 71

Poglavlje 11 *Bog reda* 81

Poglavlje 12 *Samo jedan razlog za strah* 89

Poglavlje 13 *Objavite svijetu* 101

5. dio — Kršćanski način života

Poglavlje 14.Nešto bolje	115
Poglavlje 15.Dan užitka	121
Poglavlje 16.Bojte se Boga	131
Poglavlje 17.Blago na Nebu	139
Poglavlje 18.Osam zakona zdravlja	149
Poglavlje 19.Ljepota skromnosti	159
Poglavlje 20.Čistoća srca	169
Poglavlje 21.Ljubav u domu	181

6. dio — Ciklus evangeliziranja

Poglavlje 22.Pošaljite radnike	195
Poglavlje 23.Priprema tla	201
Poglavlje 24.Sijanje sjemena	209
Poglavlje 25.Uzgajanje	219
Poglavlje 26.Žetva i očuvanje	231

Dodaci

Dodatak APlan učenja	243
Dodatak BDnevni plan čitanja	277
Dodatak CBibliografija Ellen G. White	345

Uvod

Ne postoji uzvišeniji poziv nego biti učenik Isusa Krista. Ništa se ne može usporediti s poznavanjem i slijedenjem Spasitelja svijeta. Poznavati Ga znači voljeti Ga, a slijediti Ga predivna je avantura. No ipak, učenički put prepun je zamki i klopki koje nam prijete udaljavanjem s uskog puta koji vodi na Nebo. Da je po Sotoninom, svaki kršćanin bio bi uljuljkan u duhovni drijemež ili bi bio vođen na zabranjene staze gdje bi mu se srce udaljilo od Boga. Stoga, čak i nakon što smo se krstili, neophodno je da nastavimo rasti u aktivne i zrele Kristove učenike.

Priručnik za učenje koristit će svakome koji traži takvo iskustvo s Isusom. Može se koristiti za osobno proučavanje ili u subotnjoj školi, za molitvene sastanke, male skupine, ili za proučavanja „jedan na jedan“. Ovo je više od knjige o učenju. Točnije, ovo je sadržaj svega što je potrebno za šestomjesečni, biblijski utemeljen plan učenja za adventističke crkve i njihove vjernike. *Priručnik za učenje* izrađen je kako bi osigurao da su obrađena najbitnija područja učenja. Poseban naglasak stavljen je na područja svakodnevnog predanja, osobnog svjedočenja, crkvenog života i evangeliziranja.

Za novije članove, 26 poglavlja *Priručnika za učenje* služi kao srž 26 tjednih sastanaka s iskusnijim mentorom. Dodatak A, „Učenički plan“, ocrtava jednostavan proces koji će pomoći lokalnim crkvama da počnu koristiti *Priručnik za učenje* za obučavanje svakog novo krštenog člana Crkve. Dodatak uključuje osnove tjednih sastanaka s jednostavnim uputama koje će

voditi mentore „korak po korak“ u učvršćivanju novih vjernika u vjeri i boljoj integraciji u Crkvu adventista sedmoga dana.

Bez obzira koliko je netko dugo član Crkve adventista sedmoga dana, *Priručnik za učenje* može mu pomoći u oblikovanju nužnih duhovnih navika u području molitve, proučavanja Biblije, zajedništva i službe. Bez tih bitnih komponenata kršćanskog života u iskušenju smo da naš život ima obličje pobožnosti ali bez snage (vidi 2. Timoteju 3,5). Kad mu se pristupi iskrenog srca, *Priručnik za učenje* vodit će svoje čitatelje bliže Kristu, Njegovoj Riječi i Njegovoj Crkvi. Unijet će probuđenje i reformirati lokalne crkve i njihove vjernike. Pomoći će iskusnim vjernicima kao i onim novima da im u srcima nastavi gorjeti ljubav za Krista i da se održe aktivnima u službi za druge. Naša je iskrena nada i molitva da ovo bude iskustvo svakog čitatelja.

— Odjel Subotnje škole i osobnog svjedočenja pri Generalnoj konferenciji

1. dio

Učenje

Biti kao Isus

Učenik nije iznad svojeg učitelja, ali svatko tko se usavrši u učenju bit će kao učitelj (Luka 6,40). Ova kratka izjava ocrta cilj kršćanskog života. Namjera svakog pravog učenika je da bude poput Isusa.

Kad je Isus pozvao učenike, rekao je: „Slijedite me“ – ne samo „Slijedite moj nauk“, nego „Slijedite mene“. Ne možemo istinski slijediti Njegove upute a da ne slijedimo Njega. Prikaz ovozemaljske Isusove službe otkriva nam da su Isusovi učenici bili uz Njega gotovo svugdje kamo je On pošao. Naučili su se moliti slušajući Isusa kako se moli. Naučili su važnost Svetog pisma vidjevši kako Isus ovisi o njemu. Naučili su voljeti vidjevši ljubav na djelu u Isusovom životu i službi. Isus je rekao: „Po ovome će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge“ (Ivan 13,35). Drugim riječima: „Kad ljudi vide da se ponašate kao ja, znat će da ste moji učenici.“

Učeništvo je proces postajanja poput Isusa provodeći vrijeme s Isusom. Sama nastava kako biti dobar učenik neće imati taj učinak. Religijske forme neće imati taj učinak. Bit učeništva je osoban odnos između učenika i Učitelja.

Cijena učenja

Dok nam naš odnos s Isusom donosi veliku radost, neke od Isusovih najsnažnijih izjava naglašavaju cijenu učenja i odluke da Ga slijedimo. „Hoće li tko za mnom poći, neka se odrekne samoga sebe, i neka uzme svoj križ, i neka me slijedi. Jer tko god hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko god izgubi život svoj mene radi, naći će ga“ (Matej 16,24.25). „Tako dakle nijedan od vas koji se ne odriče svega svojega imetka ne može biti moj učenik“ (Luka 14,33).

Prema Isusu, učenje uključuje samoodricanje i žrtvu. Nije za one koji traže popularnost ili imaju sebične težnje. Isus je rekao da su uska vrata i tijesan put za one koji Ga slijede (vidi Matej 7,14). On nas podsjeća: „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas“ (Ivan 15,18). Pravi će se učenik suočiti s protivljenjem jer će se isticati u mnoštvu.

Neodoljiva ljubav

Plaćajući takvu cijenu, zašto bismo uopće slijedili Isusa? Vrlo jednostavno, jer Ga volimo! Odričemo se svega kako bismo slijedili Isusa jer smo pronašli „dragocjeni biser“ (Matej 13,46). Naša su srca promijenjena bezuvjetnom ljubavlju razapetog Spasitelja. „Jer ljubav nas Kristova obuzima“ (2. Korinćanima 5,14). „Mi ljubimo njega, jer on prvi uzljubi nas“ (1. Ivanova 4,19). Knjiga *Put Kristu* podsjeća nas da „...kad se ljubav rodi u našem srcu svaki teret postaje lak... Dužnost postaje užitak, a žrtva zadovoljstvo“ (*Put Kristu*, str. 59). Umjesto da slijedi Isusa zbog straha od gubitka ili iz nade u dobitak, pravi kršćanin će to činiti dobrovoljno i radosno iz ljubavi prema Onome koji me je, prema Pavlovoj predivnoj izjavi: „uzljubio i predao sama sebe za mene“ (Galaćanima 2,20). Ova velika ljubav daleko premašuje privlačnosti ovog svijeta.

Kad je Isus upitao je li cijena učenja previsoka, Petar je odgovorio za svakog učenika nadalje tijekom vijekova, rekavši: „Gospodine, komu ćemo otići? Ti imaš riječi života vječnog“ (Ivan 6,68). I tako i jest. Jer je obećao: „Nema nikoga tko je ostavio kuću ili braću ili sestre ili oca ili majku ili ženu ili djecu ili polja poradi mene i evanđelja, a da, uz progonstva, ne primi stotruko već sada, u ovome vremenu..., a u svijetu koji dolazi život vječni“ (Marko 10,29.30). Odluka da slijedimo Isusa ima daleko veću dobit nego cijenu, ne samo zbog zlatnih ulica i besmrtnog tijela, već zbog nenadmašnog mira i radosti koju pronalazimo u zajednici s Kristom. Kako je Gospodin uvjerio Abrahama, tako sada uvjerava nas: „Ja sam tvoj štit! Nagrada tvoja bit će vrlo velika“ (Postanak 15,1).

„Ljubav Kristova nas obuzima“

Okruženi Duhom

Isus je naučavao da se „prva i najveća zapovijed“ zakona nalazi u Ponovljenom zakonu 6,5: „Ljubi Gospoda, Boga svojega, svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom.“ Odmah nakon ovih uputa u Ponovljenom zakonu pronalazimo tajnu pobjedonosnog kršćanskog života: „A ove riječi što ti ih ja danas zapovijedam neka budu u srcu tvojemu. Napominji ih svojim sinovima i govori o njima kad sjediš u domu svojemu i kad ideš putem, i kad liježeš i kad ustaješ... I ispiši ih na do vratnicima kuće svoje i na dverima svojim“ (Ponovljeni zakon 6,6-9). Nije bilo dovoljno izbjegavati idolopoklonstvo i svjetovnost okolnih naroda. Božji narod je također trebao čuvati svoja srca na način da se okruže Božjim zakonom.

Slijediti Isusa u pravom učenju zahtijeva više od pukog uklanjanja onog što je grešno. U našem životu također mora biti

dodano ono što je duhovno. „Naime, težnja tijela je smrt, a težnja Duha život i mir“ (Rimljanima 8,6). „Za onim gore težite, ne za onim što je na zemlji“ (Kološanima 3,2). Nikad nećemo moći biti kao Isus ako trošimo svoje vrijeme fokusirajući se na stvari ovoga svijeta. Baš kao što su Isusovi učenici bili s Isusom gotovo uvijek, mi se jednako tako moramo okružiti s duhovnim prije nego sa svjetovnim utjecajima. Mi moramo dodati u naše živote stalne duhovne aktivnosti koje će održati naše umove na „onom što je gore“. Zato što je naša grešna priroda toliko slaba, Kristovi učenici će postići to s vjerom – čak i kad im se neda. Uspostavljanje ovih dosljednih duhovnih navika bitna je tajna duhovne snage.

Praktična primjena

Slijedi popis osam duhovnih navika koje su osnovne za Kristovog učenika:

1. Svakodnevna osobna molitva
2. Svakodnevno osobno proučavanje Biblije
3. Svakodnevno jutarnje i večernje obiteljsko bogoslužje
4. Tjedno prisustvovanje subotnjoj školi
5. Tjedno prisustvovanje crkvenom bogoslužju
6. Tjedno prisustvovanje molitvenom sastanku ili proučavanju Biblije u maloj skupini
7. Redovito osobno svjedočenje
8. Redovito uključivanje u aktivnosti lokalne crkve

„Gdje vam je blago, ondje će vam biti i srce“ (Luka 12,34). Ako provodite vrijeme s Isusom, Njegovim narodom i u Njegovom djelu, vaše srce bit će isprepletano s Njegovim srcem. Onda, i samo onda, moći ćete početi doživljavati svrhu učenja – da budete kao Krist. Dok nastavljate s čitanjem ovog *Priručnika za učenje*, naučit ćete mnoge bitne stvari o kršćanskom životu. Ali

iznad svega, uspostaviti ćete ključne duhovne navike koje će vam promijeniti život i čuvati vašu dušu.

Uzmite vremena kako bi procijenili prethodno navedenu listu. Na koje prepreke nailazite u uspostavljanju ovih stalnih navika? Što biste mogli promijeniti u svojem rasporedu? Što morate maknuti iz svojeg života kako biste dodali ove duhovne komponente molitve, proučavanja, zajedništva i službe koje su također karakterizirale Isusov život?

2. dio

Pobožan život

Duh i život

Isus nije samo poznao Sveto pismo; ovisio je o njemu. Nije pričao o njemu samo kao o nečem blagotvornom, već kao o nečemu što je ključno za sam život. Kad su Ga iscrpljenost i glad mučili u pustinji te Ga je Sotona obavio oblakom zbunjenosti i kušnje, Isus se nije konzultirao sa svojim osjećajima. Nije se savjetovao sa svojim razumom, niti sa svojim znanjem, niti sa svojim srcem. Znao je da postoji samo jedna stvar kojoj može vjerovati. Tako je odgovorio Sotoni, ne vlastitim riječima ili mislima već riječima iz Pisma: „Pisano je...“ „Pisano je...“ „Pisano je“ (Matej 4,4.7.10). Pismo bilo je više nego motivirajuće ili inspirirajuće za Isusa. Ono je bilo Njegov životni puls. „Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih“ (Matej 4,4).

Kad je Isus bio doveden do ruba, pronašao je pobjedu u oslanjanju na sveto nadahnuće Božje riječi. Jednako tako je i s nama. Moramo posjedovati silu i mudrost koja je veća od naše vlastite kako bismo se održali u olujama i kušnjama svakodnevnog života. Ovu silu i mudrost možemo pronaći jedino u Božjoj riječi, u pisanom otkrivenju „Krista – Božje sile i Božje mudrosti“ (1. Korinćanima 1,24).

Izvor duhovnog života i sile

„Ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi“ (Ivan 6,53). Ova misteriozna izjava bila je prekretnica u Isusovoj službi. Ubrzo nakon što je izgovorio ove riječi „mnogi od njegovih učenika odstupiše te više nisu išli s njim“ (redak 66). Što je Isus mislio pod time da moramo „jesti tijela Sina Čovječjega i piti njegove krvi“? Ove riječi nije trebalo shvatiti doslovno, već metaforički, kao što je Isus kasnije objasnio, „Riječi koje vam ja govorim duh su i život su“ (redak 63).

Božja riječ izvor je života i sile za kršćane. Isus je rekao kako bez redovitog hranjenja Njegovom Riječju, „nemate života u sebi“.

Svakodnevno čitanje Biblije zajedno s molitvom naziva se „pobožnim životom“ jer Mu moramo biti predani.

Biblija nam daje vrijedne informacije o povijesti, ključne upute za spasenje i kršćanski život, upozorenja za budućnost te saznanje o Božjem karakteru. No čak i ovom širokom opisu nedostaje primarna funkcija Božje riječi za Kristovog učenika. Koja je to funkcija? Da podari život – duhovni život. Bez „jedenja“ Božje riječi, nemamo duhovnog života u sebi.

Uzmite u obzir sljedeći biblijski tekst, primjećujući aluzije za duhovni život koje pronalazimo u Riječi: „Riječi koje vam ja govorim duh su i život su“ (redak 63). „Jer živa je riječ Božja, i djelotvorna“ (Hebrejima 4,12). „Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih“ (Matej 4,4). „Nanovo ste rođeni... riječju Božjom koja živi i ostaje dovijeka“ (1. Petrova 1,23). Ovi tekstovi otkrivaju da je Biblija više od vodiča za način življenja; ona kreira sam duhovan život. Postoji stvaralačka sila u Božjoj riječi.

Kad je Bog rekao, „Neka bude svjetlo“, bilo je svjetlo. „On reče – i postade, on zapovijedi – i nastade“ (Psalam 33,9). Na jednak način, čitanje Božje riječi može stvoriti ljubav za duhovne stvari tamo gdje je prije nije bilo. Mi smo „nanovo rođeni... riječju Božjom“ (1. Petrova 1,23). I kao što primamo novi život iz Riječi, jednako tako moramo se održati duhovno živima istom tom Riječju. „Kao što primiste Krista Isusa, Gospodina, tako u njemu živite“ (Kološanima 2,6). „Ako vi ostanete u riječi mojoj, uistinu ste moji učenici“ (Ivan 8,31). Moramo nastaviti piti „duhovno nepatvoreno mlijeko da po njemu uzrastemo“ (1. Petrova 2,2).

Pobožan život

Upravo zbog njene važnosti za naš duhovan život, Bibliju ne možemo samo olako čitati „kako nam dođe“. Svakodnevno čitanje Biblije moramo učiniti duhovnom navikom u našim životima. Ne smijemo se obeshrabriti ako nam isprva nedostaje razumijevanja ili ako se ne osjećamo blagoslovljenima čitajući Bibliju. Ako u vjeri ostanemo ustrajni, u dogledno vrijeme Bog će ispuniti svoje obećanje: „Otvaranje riječi tvojih prosvjetljuje, daje razbor pripročima“ (Psalam 119,130). Svakodnevno čitanje Biblije zajedno sa svakodnevnom osobom molitvom naziva se „životom predanja“ jer se na taj način predajemo Bogu. Potrebno je obvezati se. Za nas kršćane ovo nije neobavezno, jer nam je bez toga vječna sudbina na klizavom tlu. Možemo ići u crkvu, biti dobri prema drugima i davati siromašnima, ali bez redovitog vremena provedenog s Božjom riječi doći će do propadanja našeg osobnog duhovnog života. Kušnje će nas nadvladati i postat ćemo lake mete, podložni prevarama. *Velika borba* to objašnjava na sljedeći način: „Sotona dobro zna da će sve one koje uspije navesti da zanemare molitvu i istraživanje Svetoga pisma svladati svojim napadima. Zato smišlja sve moguće kako bi zaokupio njihov um“ (str. 446).

Praktična primjena

Biblija nas uči da je „svako Pismo od Boga nadahnuo“ (2. Timoteju 3,16). Baš kao što je Bog dao dah Adamu kako bi ga oživio, tako će i nama čitanje „Bogom nadahnutog“ Pisma svakog jutra dati duhovan život duši. Ono što je napisano posebnim nadahnućem Svetoga Duha najbolje je za naše svakodnevno čitanje i proučavanje. Možemo čitati i druge knjige u drugim prilikama i imati veliku korist od toga, ali dok te knjige mogu biti *nadahnujuće*, ono što čitamo za dnevno posvećeno vrijeme, mora biti *nadahnuo*. Trebali bismo čitati ono za što znamo da je glas Božji.

Na kraju ovog *Priručnika za učenje* priložen je plan čitanja koji će vas provesti kroz cijelu Bibliju ravnomjernim ritmom. Obvezite se da ćete provesti barem 30 minuta dnevno u molitvi i proučavanju. Kad vrijeme predanja učinimo prioritetom u našim životima, shvatit ćemo da su Njegove riječi „duh i život“.

Nakon uskrsnuća, Isus je objašnjavao Pismo dvojici učenika na putu za Emaus. Kasnije su izjavili: „Nije li srce naše gorjelo u nama dok nam je putem govorio i dok nam je razlagao Pisma?“ (Luka 24,32). Kakvu privilegiju imamo! Možemo moliti za Svetog Duha svakog jutra prije čitanja Biblije. Tada će nam Isus razložiti Pismo kao što je to učinio svojim učenicima, i naša će srca gorjeti u nama. Danas te Isus poziva da održiš ovu dragocjenu zajednicu s Njim pomoću Božje žive Riječi.

Načela učinkovitog proučavanja Biblije

Efežanima 6,17 – „Mač Duha“ je „Riječ Božja“. Uvijek usporedite savjete koje primete od drugih ili impresije vlastitog uma, s Biblijom. Ako se ideja ne slaže s Biblijom, ne vjerujte joj. „Duh i Riječ se slažu“ (*Faith and Works*, str. 88).

1. Korinćanima 2,14 – Duhovne stvari se duhovno prosuđuju. Molite i tražite Duha Svetoga prije čitanja Biblije.

1. Korinćanima 2,13 – Usporedite „duhovno s duhovnim“. Uspoređujući različite tekstove Pisma, dopustite da se Pismo samo interpretira.

Izaija 28,10 – „Sveza po svezu.“ Pročitajte sve što je zapisano na neku temu, i temeljite svoja vjerovanja na zaključku koji sadrži najveću težinu dokaza.

2. Timoteju 4,3.4 – „Doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrav nauk.“ Čuvajte se nepoštovanja Biblije kad se ne slaže s navikama vašeg životnog stila.

2. Timoteju 3,16 – „Svako je pismo od Boga nadahnuo.“ Vjerujte cijeloj Bibliji. Nemojte „prčkati“ i birati.

Ivan 17,7 – „Ako tko hoće vršiti volju njegovu, znat će o nauku, je li od Boga ili ja sam od sebe govorim.“ Budite voljni slušati istinu kao što je otkrivena.

Metode osobnog proučavanja Biblije

1. Slijedite dnevni plan čitanja kako biste uvijek imali nešto za čitanje (vidi dodatak B)
2. Tijekom čitanja, postavite si pitanja koja će vam pomoći da se fokusirate na tekst i otkrijete praktične pouke za vaš život. Evo nekoliko pitanja koje si možete postaviti:

Što?

- Što ovaj redak govori?
- Što mi ovaj redak govori o Isusu ili Bogu?

- Što mi ovaj redak govori o pomoći koju Bog pruža?

Pa što onda?

- Zašto je ovaj redak bitan ili relevantan?
- Osvjedočava li me ovaj redak o grijehu koji Bog želi da ispovjedim?

Što sad?

- Opisuje li ovaj redak neku promjenu koju Bog želi da učinim u životu?
 - Ima li ovdje primjer koji trebam slijediti?
 - Postoji li u ovom retku obećanje za koje se mogu primiti?
3. Zapišite u bilježnicu barem jednu pouku koju vas je Bog naučio u vašem čitanju, i kako ćete ju primijeniti u svojem životu.
 4. Zaključite s molitvom, razgovarajte s Bogom o onome što ste naučili i pitajte Ga za pomoć da to primijenite.
 5. Promišljajte o pročitanim redcima tijekom dana, i podijelite s nekim drugim što ste naučili.

Svjedočanstvo Isusovo

Davno prije nego što je Biblija napisana, Bog je komunicirao s čovječanstvom preko proroka (vidi Luka 1,70). I na hebrejskom i na grčkom jeziku riječ „prorok“ znači „glasnogovornik“ (usporedi Izlazak 4,16 s Izlaskom 7,1). Prorok nije samo onaj tko predviđa budućnost, već je i glasnogovornik Božji. Premda je pojava grijeha odvojila Boga i čovjeka, Bog je u svojoj milosti slao te svete muškarce i žene da budu Njegov glas i objavljuju Njegovu volju (vidi Izaija 59,2; 2. Petrova 1,21)

Za vrijeme Starog i Novog zavjeta proroci su aktivno upozoravali, prekoraivali, savjetovali i prenosili upute od Boga. Za mnoge od ovih proroka nemamo njihove zapisane poruke – za proroke poput Ahije, Ida, Izaijine žene i Filipovih četiriju kćeri (vidi 2. Ljetopisa 9,29; 13,22; Izaija 8,3; Djela 21,8.9). Svejedno, oni su davali autoritativne i vrlo potrebne savjete Božjem narodu u kritičnim trenucima njihove povijesti. Drugi su proroci ostavili zapis svojih prorokovanja, koje Isus naziva „Pisma proročka“ (Matej 26,56), i Pavao ih spominje kao „proročka Pisma“ (Rimljanima 16,26). Biblija koju imamo danas jednostavno je zbirka proročkih ili nadahnutih zapisa od vremena Mojsija pa sve do ranog kršćanstva.

Proročki dar se nastavlja

Mnogi vjeruju da jednom kada su biblijske knjige napisane, više ne postoji potreba za prorocima. Oni odmah odbacuju bilo koga tko tvrdi da ima dar proroštva u moderno vrijeme. Međutim, dugo nakon što je Biblija napisana, Božji ljudi su i dalje imali potrebu za uputama, upozorenjima i utjehom pruženima proročkim darom. Zato je, usred popisa duhovnih darova koje će Crkva trebati do posljednjeg vremena, Pavao uključio dar proroštva (vidi Efežanima 4,11; također Rimljanima 12,3-8; 1. Korinćanima 12,4-11). Ovi darovi, koji također uključuju evangeliste, pastire i učitelje, dani su „dok svi ne dospijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove“ (Efežanima 4,12.13). Dar proroštva, kao i dar evangeliziranja ili poučavanja, još uvijek je na raspolaganju Crkvi, jer tek moramo postići „jedinstvo vjere“ ili doći do „mjere uzrasta punine Kristove“.

U Pismu postoje još neki dokazi koji upućuju da će se proroštvo nastaviti nakon biblijskih vremena. Jedan od njih možemo pronaći u Joelu 2,28-31, gdje Bog obećava da će „prorokovati sinovi vaši i kćeri vaše“ kada se izlije Sveti Duh „prije nego dođe dan Gospodnji, velik i strašan.“ Ovi tekstovi otkrivaju kako će neki „sanjati sne“ i „gledati viđenja“ neposredno prije Kristovog drugog dolaska. Međutim, možda najjači biblijski dokaz za dar proroštva u moderno vrijeme pronalazimo u Knjizi Otkrivenja i karakteristikama Božje crkve posljednjeg vremena.

Proročki dar u crkvi Ostataka

U Otkrivenju 12,17 Ivan piše: „I razgnjevi se Zmaj na Ženu pa ode i zarati se s ostatkom potomstva njezina, s onima što drže zapovijedi Božje i imaju svjedočanstvo Isusa Krista.“ U

biblijskim proročanstvima žena predstavlja Crkvu (vidi Jeremija 6,2; 2. Korinćanima 11,2). „Ostatak potomstva njezina“ odnosi se na Božju vjernu Crkvu u posljednje vrijeme. Ova Crkva drži zapovijedi Božje i ima „svjedočanstvo Isusa Krista“. Kasnije u Otkrivenju vidimo da je „svjedočanstvo Isusovo duh proroštva“ (Otkrivenje 19,10) i da su oni koji imaju svjedočanstvo Isusovo „proroci“ (Otkrivenje 22,9). Ovaj im opis odgovara s obzirom da proroci koji služe kao Božji glasnogovornici, ne daju svoje svjedočanstvo već „svjedočanstvo Isusovo“.

Dvije povezane karakteristike Crkve posljednjih dana, *zapovijedi* Božje i *svjedočanstvo* Isusovo, mogu se također opisati kao *zakon* i *proroci*. Ovi pojmovi nisu novi onima koji proučavaju Bibliju. Tijekom povijesti Bog je koristio ova dva sredstva poučavanja kako bi vodio svoj narod (vidi Psalam 78,5; Izaija 8,16.20). Međutim, kad je izraelski narod ustrajao u pobuni protiv Božjeg zakona i odbacivao svjedočanstvo dano preko proroka (vidi Nehemija 9,26), On je često smanjio pa i uskratio proročko vodstvo (vidi Tužaljke 2,9; Ezekiel 7,26; 20,3).

U kršćanskoj Crkvi vidimo ovaj isti obrazac upornog zanemarivanja Božjeg zakona čemu slijedi nedostatak proročkih vizija i sna. U Crkvi se nakon smrti apostola činio kompromis. Da bi na kraju subotu, sedmi dan prema Božjem zakonu zamijenila nedjelja, prvi dan u tjednu. Daniel 7 i 8 ovo predviđa govoreći kako će srednjovjekovna Crkva namjeravati „promijeniti vremena i zakone“ te će „zbaciti istinu na zemlju“ (Daniel 7,25; 8,12). Za to vrijeme, dok je Božji zakon bio zanemaren, povijest pokazuje kako nije bilo istaknutog proročkog glasa danog od Boga koji bi vodio Njegovu Crkvu. Kada „zakona nema“, tada „proroci njegovi ne nalaze viđenja od Gospoda“ (Tužaljke 2,9).

Ipak i zakon i proroci će na kraju imati veliku važnost. Kao odgovor na pitanje „koliko dugo“ će viđenje iz Daniela 8 i od-

bacivanje istine trajati, Biblija je predvidjela da se radi o „dvije tisuće i tri stotine večeri i jutara“ (Daniel 8,13.14). Na kraju ovog vremenskog perioda, 1844. godine „otvori se hram Božji na nebu i pokaza se Kovčeg saveza njegova u hramu njegovu“ (Otkrivenje 11,19). Pažnja Božjeg naroda bila je usmjerena na čišćenje Svetišta u nebeskoj Svetinji nad svetinjama, u kojoj se nalazio Božji zakon te će uskoro postati očita važnost sedmog dana subote.

Zakon i proroci opet će raditi zajedno.

Istina o suboti ponovno je otkrivena nakon mnogo stoljeća. I kojeg još svjedoka blizanca će podići Bog zajedno sa subotom? Dar proroštva! Kako je Bog vraćao svoj narod natrag k istini Njegovog Zakona koji je bio odbačen, tako je obnovio i dar proroštva dajući Ellen White njenu prvu proročku viziju u prosincu 1844. godine. Zakon i proroci su ponovno djelovali zajedno.

Ellen White piše: „Božji zakon i duh proroštva idu zajedno ruku pod ruku kako bi vodili i savjetovali Crkvu i kad god je to Crkva prepoznala i poštovala Njegov Zakon, duh proroštva bio bi poslan kako bi ju vodio putem istine. ...Kao što se treća anđeoska vijest pojavila na svijetu, da bi se Božji zakon otkrio Crkvi u svojoj punini i sili, tako se i duh proroštva gotovo istovremeno javio. Ovaj dar igrao je jako važnu ulogu u razvoju i prenošenju ove poruke“ (*Loma Linda Messages*, p. 33).

Provjera za proroka

Biblija poručuje: „Duha ne gasite! Proroštva ne prezirite! Sve ispitujte, dobro zadržavajte!“ (1. Solunjanima 5,19-21). Ne smijemo vjerovati svakome koji tvrdi da je prorok, već trebamo „sve ispitati“. Razlog ispitivanja svakog koji tvrdi da ima dar proroštva, Isus je pojasnio kad je upozorio: „Čuvajte se lažnih

proroka, koji dolaze k vama u ruhu ovčjemu, a iznutra su vuci grabežljivi“ (Matej 7,15).

Postoji nekoliko biblijskih tekstova koje možemo upotrijebiti kako bismo ustanovili istinitost pojedinog dara proroštva. Adventisti sedmog dana vjeruju da Ellen White zadovoljava ove biblijske kriterije. Uzmite u obzir sljedeće:

Mora govoriti istinu o Isusu Kristu (vidi 1. Ivanova 4,1-3). Spisi Ellen White dosljedno uzvisuju Krista kao središnju temu, otkrivajući Njegovu božansko-ljudsku prirodu, Njegovu neizmjernu žrtvu i Njegov savršen karakter.

Mora biti u suglasju sa zakonom i prorocima (vidi Izaija 8,20; 1. Korinćanima 14,32). Za razliku od tadašnjih općeprihvaćenih religijskih učenja, Ellen White je isticala važnost cjelokupnog Božjeg zakona te je dosljedno upućivala na Bibliju kao jedino pravilo vjere i djela. „Gospodin čezne da proučavate svoju Bibliju. Nije dao niti jedno drugo svjetlo koje bi zauzelo mjesto Njegove Riječi. Ovo svjetlo je tu kako bi dovelo zbunjene umove Njegovoj Riječi“ (*Selected Messages* 3, p. 29).

Proročanstva se moraju ostvariti (vidi Ponovljeni zakon 18,22; Jeremija 28,9). Ono što je prorekla Ellen White ispunilo se i nastavlja se ispunjavati. Na primjer, opisala je početak Građanskog rata tri mjeseca prije nego što je rat započeo, predskazala je uništenje prouzrokovano potresom u San Franciscu 1906. godine, te je predskazala ujedinjavanje između protestanata i katolika koje se danas odvija.

Život i utjecaj moraju biti u skladu s biblijskim naukom (vidi Matej 7,20). Plodovi života i učenja Ellen White bili su u skladu s Pismom i njezini su spisi doveli mnoge do iskrenog obraćenja Kristu.

Prima nadnaravne vizije ili snove (vidi Brojevi 12,6). Tijekom njenih 70 godina službe, Ellen White je od Boga primila oko dvije tisuće vizija i snova. Za vrijeme vizija, doživjela je jednaka nadnaravna fizička stanja kao i biblijski proroci, poput nestanka daha te dobivanja nadnaravne snage (vidi Daniel 10,17-19).

Biblija i samo Biblija

„Ali ako proučavamo Bibliju“, netko se može zapitati, „zašto moramo proučavati bilo što drugo? Nije li Biblija sve što nam treba?“ Dok ovo pitanje naizgled iskazuje odanost Pismu, zapravo ga poriče. Jer sama Biblija otkriva Zakon i proroke kako rade zajedno tijekom povijesti. Sama Biblija nas poziva da ispitujemo današnje tvrdnje dara proroštva i prihvatimo one koje su istinite. I sama Biblija nam govori da će dar proroštva biti karakteristika Crkve posljednjih dana. Drugim riječima, mi čitamo spise suvremenih proroka jer nam Biblija kaže da to činimo.

Suvremeni prorok, međutim, nije zamjena za Bibliju. Isti Duh koji je nadahnuo suvremene proroke, nadahnuo je i one iz davnina. „Budući da je Božji Duh nadahnuo Bibliju, nemoguće je da Njegovo učenje proturječi pisanoj Riječi. Duh nije dan – niti će ikada biti dan – da zamijeni Bibliju“ (*Velika borba*, str. 9)

Mi čitamo spise suvremenog proroka zato jer nas Biblija tako uči.

Tužno je što su Božji ljudi koji su bili poznati po tvrdnji da slijede Njegovu Riječ, istovremeno živjeli u izravnom kršenju Njegovih najjednostavnijih istina. Primarna uloga proroka u svakom vremenu bila je da upućuje Njegov narod natrag Njegovoj Riječi kao mjerilu vjere i djela. Njihova svrha nije bila da zauzmu mjesto Biblije,

već da uzdignu Bibliju. U *Ranim spisima* Ellen White piše: „Preporučam ti, dragi čitatelju, Riječ Božju kao pravilo tvoje vjere i djela. Prema toj Riječi bit će nam suđeno. Bog je, u toj Riječi, obećao da će dati vizije u „posljednjim danima“; ne za novo pravilo vjere, već za utjehu Njegovog naroda, i da ispravi one koji su grijeshili protiv biblijske istine“ (str. 78).

Duhovan razbor za pogubna vremena

Apostol Pavao opisuje razdoblje neposredno prije Kristovog drugog dolaska kao „teška vremena“ (2. Timoteju 3,1). Za ta vremena, Isus je upozorio da će Sotona „čak i izabranike“ (Matej 24,24) moći zavesti, jer će raditi „sa svom silom i značima i lažnim čudesima“ (2. Solunjanima 2,9). „I u tom posljednjem sukobu poslužiti će se protiv Božjeg naroda koristeći sve sotonsko umijeće i lukavost“ (*Velika borba*, 11). Kako bi se mogli suočiti s ovom krizom, Bog nam je dao posebnu manifestaciju dara proroštva u službi Ellen G. White.

Moramo zapamtiti kako bez službe Duha Svetoga, nikada ne možemo ispravno razumijevati istinu (vidi 1. Korinćanima 2,14). Isus nam je obećao da će nas Duh Sveti voditi u svu istinu (vidi Ivan 16,13). Jedan od primarnih načina na koji to čini je pomoću dara proroštva. Kako bi nas vodio Duh, moramo biti spremni paziti na savjete proroka koje Duh nadahnjuje.

U vrijeme kad su sotonske obmane na svojem vrhuncu, kada puše vjetar svake doktrine i živimo u atmosferi teološkog bunila, Bog je dao svojem narodu razborit i autoritativan glas kako bi nas ujedinio u istini Njegove Riječi. Temeljna vjerovanja Crkve adventista sedmog dana potvrđuju naša uvjerenja da se ovaj glas može čuti u spisima Ellen G. White.

Praktična primjena

Kako je navedeno u prethodnom poglavlju, postoje mnoge nadahnjujuće knjige koje možemo pročitati za vlastitu korist. Ali ne bismo se trebali zadovoljiti samo s čitanjem *nadahnjujućih* knjiga kad možemo čitati *nadahnite* knjige. Adventisti sedmog dana prepoznaju spise Ellen White kao manifestaciju biblijskog „dara proroštva“ za posljednja vremena. Ovi su zapisi produkt božanskog nadahnuća. Bog ih je posebno podario svojoj Crkvi u ovim posljednjim danima kako bi nam pomogao u pripremi za drugi Kristov dolazak. Oni otkrivaju neprijateljeve varljive zamke i utvrđuju čitatelja u biblijskim istinama. Ipak „mnogi postupaju potpuno suprotno svjetlu koje je Bog dao svojem narodu jer ne čitaju knjige koje sadrže svjetlo i spoznaju u obliku opomena, ukora i upozorenja“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5, str. 594).

Provedite barem 30 minuta dnevno u molitvi i proučavanju, koristeći Bibliju i duh proroštva čitajući plan na kraju ovog priručnika. Čitajte spise Ellen G. White uz svoju Bibliju, i otkrijte za sebe kako oni rasvjetljuju vaše razumijevanje Biblije, utvrđuju u istini i produbljuju vaš hod s Bogom.

„Vjerujte u Gospoda, Boga svojega, i održat ćete se; vjerujte njegovim prorocima, i uspjete“ (2. Ljetopisa 20,20).

Molitva u tajnosti

Iako se molitvi danas pridaje velika važnost u kršćanstvu, mnogi se kršćani ipak ne mole dovoljno. Molitva je nešto što znamo da bismo *trebali* činiti, ali *rijetko* činimo. Nije da se ne molimo prije obroka, za vrijeme bogoslužja, ili u pojedinim trenucima s vremena na vrijeme. No mnogi ne prakticiraju umjetnost molitve u tajnosti. U dilemi smo kako se moliti te se pitamo pomaže li nam molitva uopće. Dobra vijest je što u tome nismo usamljeni. I učenici su imali problema s molitvom. U Luki 11 čitamo kako su učenici pitali Isusa kako se moli. Knjiga *Isusove usporedbe* daje nam slikoviti opis: „Kristovi učenici bili su zadivljeni Njegovim molitvama i Njegovim običajem da održava zajedništvo s Bogom. Jednoga dana, pošto su kratko vrijeme bili udaljeni od svojega Gospodina, našli su ga zadubljenog u molitvu. Naizgled nesvjestan njihove prisutnosti, On se nastavio glasno moliti. Srca učenika bila su duboko ganuta. Kad je završio molitvu, oni su uskliknuli: „Gospodine, nauči nas moliti“ (str. 140).

Primjer molitve

Kao odgovor na traženje učenika, Isus nam je dao primjer molitve (vidi Luka 11,2-4). Kršćani su tijekom povijesti ponavljali

molitvu Oče naš, no iako predivna u svojoj jednostavnosti njena svrha nije ograničena na ponavljanje od riječi do riječi. Ona također uči o važnim aspektima osobne molitve:

Oče naš koji jesi na nebesima. Pozvani smo da oslovljavamo Boga koristeći naziv koji izražava Njegovu ljubav i privrženost za nas.

Sveti se ime Tvoje. Pristupite Bogu s poštovanjem.

Dođi kraljevstvo Tvoje. Budite spremni oprostiti se s ovim svijetom.

Budi volja Tvoja. Odlučite se podrediti Božjoj volji.

Kruh naš svagdanji daj nam i danas. Izrazite zahvalnost i priznajte potpunu ovisnost o Bogu.

Otpusti nam duge naše. Ispovijedajte određene grijeh e i vježbajte vjeru u Kristovu žrtvu za vaše oprost enje.

Kako i mi otpuštamo. Pustite ogorčenost, ljubomoru, mržnju i ponos.

Ne uvedi nas u napast. Obznanite svoje slabosti i težite čistoći tako da izbjegavate iskušenja.

Izbavi nas od zla. Zatražite pobjedu nad grijehom.

Ako vjerujemo da molitva Oče naš daje samo odgovarajuće riječi za molitvu, propustit ćemo odnos s Bogom koji se temelji na otvorenoj komunikaciji. „Molitva je otvaranje srca Bogu kao prijatelju“ (*Put Kristu*, str. 65).

Praktične upute o molitvi u tajnosti

Uz molitvu Oče naš, Isus je poučavao mnoge druge praktične pouke o molitvi:

Moli se u osami svakog jutra. Isus nije samo poučavao o važnosti vremena koje provodimo nasamo s Bogom – On je tako živio. „I rano ujutro, još za mraka, ustade, izađe i ode na samotno mjesto. I ondje se molio“ (Marko 1,35). Najbolje se moliti prije nego što dan počne i na mjestu gdje možemo biti sami i bez ometanja. Trebali bismo tako činiti svakoga dana. „Zanemari vježbanje molitve, ili se primi grčevito molitve tek s vremena na vrijeme kako ti odgovara, i izgubit ćeš svoju vezu s Bogom“ (*Prayer*, p. 13).

Klekni, ako si u fizičkoj mogućnosti, za vrijeme molitve u tajnosti. „Prignu koljena i poč e moliti“ (Luka 22,41). Molitva na koljenima dublje ispunjava tvoje vlastito srce poniznošću pred Bogom.

Moli se na glas. „Kristovi učenici... našli su Ga zadubljenog u molitvu. Naizgled nesvjestan njihove prisutnosti, On se nastavio glasno moliti“ (*Isusove usporedbe*, str. 140). Molitva na glas, iako je i samo šapat, osnažuje našu vjeru i sprječava da naš um zaluta tijekom molitve.

Moli se gorljivo. „I zapavši u smrt nu tjeskobu, još usrdnije se molio“ (Luka 22,44). Ne možemo očekivati da će Bog uslišiti nemarne ili automatske molitve. Ellen White opominje: „Naše mlake molitve s pola srca, neće nam donijeti ništa zauzvrat s neba. Oh, moramo uprijeti u našim molbama!... Budite gorljivi po tom pitanju“ (*Prayer*, p. 75). Imamo pouzdanje da „mnogo može djelotvorna molitva pravednika“ (Jakovljeva 5,16).

Moli uporno. „Iščite, i dat će vam se! Tražite, i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se“ (Matej 7,7). Komentirajući ovaj redak, Ellen White je napisala: „Bog ne kaže, pitaj jednom dat će ti se... Neumorno ustrajte u molitvi“ (*Prayer*, p. 71). Ustrajnost u molitvi nije kako bismo smirili ili uvj erili Boga, već kako bismo pripre-

mili vlastita srca za odgovor. Gorljiva, uporna molitva promijenit će tvoje srce.

Moli s vjerom. Kad molimo, trebali bismo vjerovati da Bog čuje i odgovara na naše molitve prema svojoj mudrosti. „Zbog toga vam kažem: Sve što moleći išćete, vjerujte da primete, i bit će vam“ (Marko 11,24). Po vjeri, možemo Bogu navesti obećanja iz Njegove Riječi. „Svako obećanje u Božjoj Riječi može biti tema naših molitava, jer je svaka Gospodnja riječ siguran zalog“ (*Misli s Gore blaženstva*, str. 113).

Moli se za čistoću duše. „S gorljivom, žarkom molitvom molite se za čistoću duše“ (*Prayer*, p. 13). Možda možemo promijeniti izvanjsko ponašanje snažnom voljom, ali samo nam zajednica s Bogom može pročititi misli i motive srca.

Moli se za Svetog Duha. Moli se da Gospodin svakodnevno nanovo obrati tvoju dušu. „Kao nikad prije moramo moliti Duha

Svetog da nam se daruje u obilnoj mjeri“ (*Gospel Workers*, p. 288). Možeš se pouzdati u Isusovo obećanje: „Ako dakle vi... znate dobre darove davati djeci svojoj, koliko će više Otac nebeski davati Duha Svetog onima koji u njega išću!“ (Luka 11,13). Uz snagu za

svakodnevan život, Sveti Duh će također staviti na naša srca ono za što se moramo moliti. „A tako nam i Duh pomaže u našim slabostima. Ne znamo naime što da molimo kako valja, ali se sam Duh zauzima za nas neizrecivim uzdisajima“ (Rimljanima 8,26).

Moli se za druge. Isus je rekao Petru: „No ja se pomolih za tebe da tvoja vjera ne malakše“ (Luka 22,32). Trebali bi se moliti da zdravlje i spasenje budu podareni našim obiteljima, prijateljima,

vjernicima crkve, vođama i drugima s kojima dijelimo Božju riječ. Zapazite pouzdanje s kojim je Pavao pisao vjernicima u Rimu: „Ta svjedok mi je Bog... da vas se neprestano spominjem moleći svagda“ (Rimljanima 1,9).

Odvoji vrijeme za molitvu. „I rano ujutro, još za mraka, ustade... i ondje se molio“ (Marko 1,35). Moramo posvetiti dovoljno vremena za molitvu kako bismo doživjeli silu molitve koja mijenja živote. Ne postoje prečaci. „Radnik ne može uspjeti ako se žuri u svojim molitvama i brza da učini nešto što se boji da je zanemario ili zaboravio.“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv.7, str. 206). Odvajanje više vremena za molitvu pomoći će nam da nadidemo puko ponavljanje i postanemo gorljiviji u izlivanju naših srca Bogu.

Živi u skladu sa svojom molitvom. Nije nam se samo moliti, već živjeti kao da očekujemo da će nam Bog odgovoriti na molitve. „Radite u skladu sa svojim molitvama i vidjet ćete da surađujete s Kristom“ (Ellen G. White, in *Signs of the Times*, November 6, 1901). Isus je provodio vrijeme između gore i mnoštva, između molitve i službe drugima. „Onaj tko ne čini ništa drugo osim što se moli, uskoro će se prestati moliti ili će se njegove molitve pretvoriti u praznu naviku. Kad ljudi... prestanu ozbiljno raditi za svoga Učitelja... nemaju se više za što moliti, nemaju više poticaja za molitvu.“ (*Put Kristu*, str. 107)

Moli se čak i kada ti se ne moli. Isus je učio kako „valja svagda moliti i ne posustati“ (Luka 18,1). Kobna je pogreška biti nestalan u molitvi – moliti se samo onda kad se osjećamo blizu Bogu ili kad osjetimo posebnu potrebu. Suprotno tome, „kad osjetimo da smo sagriješili i da se ne možemo moliti, onda je vrijeme za molitvu“ (*Prayer*, p. 299). Postojani život molitve ne dolazi prirodno. On zahtijeva vjeru, vrijeme i predanost. Ako posustanemo i postanemo nepostojani u svojim molitvama,

Moramo posvetiti dovoljno vremena za molitvu kako bismo doživjeli silu molitve

otvaramo vrata neprijatelju da uđe. „Tama Zloga obavija one koji zanemaruju molitvu“ (*Put Kristu*, str. 99). Zbog ovako velikog rizika, ne možemo si dopustiti zanemarivanje molitve u tajnosti.

Praktična primjena

Poglavlja 2 i 3 ovog priručnika potiču te da odvojiš barem 30 minuta svakog dana za osobno vrijeme s Bogom. Sada se obveži da ćeš barem 15 minuta tog vremena provesti u osobnoj molitvi, tako da primjenjuješ praktične savjete opisane u ovom poglavlju. Također, izradi molitvenu listu s imenima pojedinaca kojih se želiš svakodnevno sjetiti u molitvi te drži tu listu uz svoju Bibliju.

Zajedništvo s Bogom je ujedno nužna potreba i privilegija. Iako zahtijeva trud i disciplinu, prati ga dragocjeno obećanje: „Onaj što prebiva u skrovištu Svevišnjega počivat će u sjeni Sve-mogućega“ (Psalam 91,1).

Promatranjem

Snaga života ispunjenog osobnim bogoslužjima je u tome što provodeći vrijeme s Isusom postajemo kao Isus. „A mi svi koji otkrivenim licem slavu Gospodnju kao u zrcalu gledamo, u isti se lik preobražavamo iz slave u slavu, kao od Gospodnjega Duha“ (2. Korinćanima 3,18). Postajemo ono što promatramo. Ako promatramo slavu Gospodnju – Njegov karakter – biti ćemo „preobraženi u isti lik“.

Promatrati, međutim, zahtijeva više od prolaznog pogleda. Žurne molitve i ubrzano čitanje Biblije, koje izvodimo samo kako bismo ispunili zadatak na našoj listi obveza, neće biti dostatno za transformaciju koju uzrokuje promatranje. Svrha našeg osobnog vremena s Bogom nije samo da ispunimo Božji zahtjev ili da naučimo zanimljive priče iz Biblije. Točnije, svrha je promjena našeg srca i života kako bi naš karakter odražavao Kristov. Trebamo više od informacije; trebamo transformaciju!

*Više od informacija
potrebna nam je
transformacija.*

Utjecaj karaktera sličnog Kristovom

Karakter koji nalikuje Kristovom karakteru dat će snagu poruci koju propovijedamo. „Kad bismo bili dobrotivi i uljudni, meka srca i sažaljivi, bilo bi sto obraćenja tamo gdje je sada samo jedno“ (*Testimonies for the Church*, vol. 9, p.189). Mnogo je kršćana zapravo smetnja Evandelju, jer dok izjavljuju da vjeruju u Isusa, ne ponašaju se uopće nalik Njemu. Umjesto da su dobri i uljudni, oni su hladni, ravnodušni ili se prepiru. Takvo ponašanje će otjerati druge umjesto da ih privuče. „Nitko nikad nije bio vraćen s pogrešnog puta osudom i prijekorom, ali su mnogi tako bili odgurnuti od Krista i navedeni da zatvore svoja srca za svako dokazivanje“ (*Misli s Gore blaženstva*, str. 109).

Koliko je bolje prikazati Kristov karakter! Suosjećanje, poniznost i ljubav trebaju biti očite u svakoj našoj komunikaciji s drugima. Rečeno nam je da se „Isus nije sustezao reći istinu, ali je to uvijek činio s ljubavlju. U svom ophođenju s ljudima bio je osobito taktičan, promišljen i pažljiv. Nikada nije bio grub, nikada nije nepotrebno izgovorio neku oštru riječ, nikada nije nanio nepotrebnu bol osjetljivoj duši“ (*Put Kristu*, str. 8)

Ako nas istina koju ispovijedamo ne čini nalik Isusu, izgubit će svoju privlačnost, bez obzira koliko bila logična.

Dok smo u potrebi za dobrotom, nježnošću i strpljenjem, ne smijemo zanemarivati aktivne vrline poput hrabrosti, energičnosti i ustrajnosti. Isus nikad nije bio lijen u djelu spasenja. Vođen ljubavlju, bio je aktivan i gorljiv. Živio je život strogog integriteta, čistoće i odanosti istini. Istovremeno je imao nježnost janjeta i moralnu hrabrost lava. Nije izbjegavao

govoriti istinu čak i kad to nije bilo popularno, „ali je to uvijek činio s ljubavlju.“

Ako nas istina koju ispovijedamo ne čini nalik Isusu, izgubit će svoju privlačnost, bez obzira koliko bila logična. Drugim riječima, „otkrivanje Krista u vašem karakteru moći će preobraziti sve s kojima dolazite u dodir“ (*Misli s Gore blaženstva*, str. 109).

Snaga za borbu

Preobrazba karaktera može se postići samo „Gospodnjim Duhom“ (2. Korinćanima 3,18). U ovome jest značaj osobnih bogoslužja. Zajednica s Bogom dovodi Svetog Duha u naše iskustvo i daje nam silu da se odupremo neprijateljevim kušnjama. „Kad neprijatelj navali kao bujica, Duh Gospodnji nagnat će ga u bijeg“ (Izaija 59,19). Oh, koliko nam je potreban Duh Gospodnji! Samo tada će plodovi Duha – „ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrotu, vjera, krotkost, uzdržljivost“ (Galaćanima 5,22, 23) – biti vidljivi u našim životima i karakterima.

Dok će Sveti Duh pobuđivati u nama „htijenje i djelovanje“ (Filipljanima 2,13), moramo razumjeti da transformacija karaktera nije iskustvo bez napora. „Plemenit, svestran karakter ne može se naslijediti. On se ne pojavljuje slučajno... izgrađuje se osobnim naporima, zaslugom i milošću Isusa Krista“ (*Isusove usporedbe*, str. 222). „Čak ni Bog ne može oplemeniti naš karakter i učiniti korisnim naš život ako još nismo postali njegovi suradnici. Oni koji bježe od borbe, lišavaju se snage i radosti što proistječe iz pobjede.“ (*Služba liječenja*, str. 310). Pomoću Svetog Duha možemo pobijediti u borbi sa samima sobom, ali ne smijemo odbiti borbu.

Misli i osjećaji

Karakter ne određuje samo naše ponašanje, već „misli i osjećaji zajedno čine moralni karakter“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5, str. 269). Kako bi naši životi bili zaista ugodni Bogu, moramo tražiti čistoću misli kao i djela. Kao što je David napisao: „Mila ti je istina u nutрини“ (Psalam 51,6). Kako bi se karakter ispravno razvio potrebno je da uz pomoć Duha preusmjerimo naše misli prije nego odu zabranjenim putem. „Vaša mašta nije vam dana da dopustite da podivlja i da radi po svome bez ikakvog nastojanja da je ukrotite ili disciplinirate“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5, str. 269).

Samo zato što naše loše misli ne dovode do toga da se tako i ponašamo ne znači da su one prihvatljive Bogu. Isus je učio da zbog ljutnje prema bratu možemo biti u iskušenju da sudimo (Matej 5,22). I pogled prema „ženi žudeći za njom“ (Matej 5,28) je preljub u srcu. Ako se upustimo u ova ili neka druga grešna razmišljanja, ona će nas naposljetku uništiti. Zbog tog razloga Isus daje ovu naizgled radikalnu izjavu: „Ako te tvoje desno oko sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe. Ta bolje ti je da propadne jedan od udova tvojih nego da cijelo tvoje tijelo bude bačeno u pakao“ (Matej 5,29).

Iako ne bismo trebali ove Isusove riječi shvatiti doslovno, one se preporučuju za poduzimanje velikih koraka kako bismo se zaštitili od grešnih pobuda. Ako letci robnih kuća pune vaše misli pohlepom, bacite ih. Ako vas korištenje društvenih mreža čini ljubomornim ili zavidnim na tuđe živote, izbrišite svoj račun. Ako vas TV ili internet navode da se bavite nemoralnim sadržajem, otkazite svoju pretplatu. No zapamtite da je izgladnjivanje grešne prirode samo pola borbe. Također moramo hraniti duhovnu prirodu svakodnevnom zajednicom s Bogom kako bismo

ostvarili pobjedu nad grešnim mislima. Promatranjem se mijenjamo. Zbog toga, apostol Pavao savjetuje: „Za onim gore težite, ne za onim što je na zemlji“ (Kološanima 3,2). „Jer oni koji su po tijelu teže za onim što je od tijela, a oni po Duhu za onim što je od Duha“ (Rimljanima 8,5).

Praktična primjena

U svojem osobnom bogoslužju ovog tjedna budite iskreni s Bogom. Recite zajedno s psalmistom: „Pronikni me, Bože, i upoznaj mi srce; ispitaj me i upoznaj misli moje; i vidi ima li u meni kakva zla puta, i povedi me putem vječnim“ (Psalam 139,23.24). Predajte sve što bi ometalo vaš odnos s Gospodinom. „Dajući sebe Bogu, mi moramo bezuvjetno odbaciti sve ono što bi nas moglo odvojiti od Njega“ (*Put Kristu*, str. 44)

Dok se molite i proučavate svakog dana, odgovorite na osvjedočenja od Svetog Duha. „Budite izvršitelji riječi, a ne samo slušatelji“ (Jakovljeva 1,22). Ako čitate Njegova obećanja da vam oprašta, prihvatite taj oprost i odgovorite na način da oprostite drugima. Ako čitate o Njegovoj dobroti i suosjećanju, odgovorite na način da u poniznosti mijenjate svoj vlastiti stav i ponašanje. Ako čitate da je pohlepa idolopoklonstvo, riješite se bilo kojeg idola koji onemogućuje da budete privrženi Bogu. Svakoga dana provodeći vrijeme s Bogom, Sveti Duh će vam pokazati načine da bolje odražavate Kristov život i karakter. Slijedite Ga kuda god vas On vodi.

Međutim, upamtite da djelo razvijanja karaktera, također nazvano posvećenjem, „nije djelo trenutka, sata ili dana, već cijelog života“ (*Djela apostolska*, str. 353). Nemojte biti obeshrabreni ako i dalje vidite nesavršenosti u svojem karakteru. To je zapravo dokaz da Duh radi u vašem životu. „Što se više približavate Isusu,

to ćete grešnji izgledati u svojim očima... To će biti dokaz da su Sotonine opsjene izgubile svoju snagu; i da oživljujući utjecaj Božjega Duha djeluje u vama“ (*Put Kristu*, str. 67).

Poznavati Isusa i razviti karakter sličan Kristovom nije samo cilj učenja već i naša priprema za Nebo; te je jedini način da postanemo kao Isus taj da provodimo vrijeme s Njim. Promatrajući Njegovu slavu, mi se mijenjamo „iz slave u slavu“ – s jednog stupnja razvoja karaktera sličnog Kristovom na drugi. Jednog ćemo Ga dana u potpunosti odražavati. „Ljubljeni, sada smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti. A znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični, jer ćemo ga vidjeti kao što jest“ (1. Ivanova 3,2). Kakvo predivno obećanje!

Obiteljski oltar

Stoga prigibam svoja koljena pred Ocem Gospodina našega „Isusa Krista, od koga se imenuje svako očinstvo u nebesima i na zemlji“ (Efežanima 3,14.15). Kao kršćani dio smo „cijele obitelji na nebu i na zemlji“ – obitelji koja uključuje dječake, djevojčice, muškarce, žene, nebeske anđele, te Oca, Sina i Svetog Duha. Kakva izvanredna pomisao! Crkva treba biti Božja obitelj na Zemlji, čekajući dan kad ćemo biti ujedinjeni s našom obitelji na Nebu. Bog, naš Otac, izgradio je cijeli svemir na konceptu obitelji pune ljubavi.

Od kako je grijeh ušao u svijet, đavo nastoji da uništi naše obitelji. Kao posljedica toga, teško je i zamisliti kako bi kršćanski dom uopće trebao izgledati. Ne radi se o tome da ne poštujemo naše roditelje i ne cijenimo domove u kojima smo odrasli, već je u današnjim generacijama disfunkcionalna obitelj više pravilo nego što je izuzetak. Postoji samo jedan način da doživimo nebesku radost i mir u našim domovima. Moramo dovesti Krista u naše obitelji.

*Moramo dovesti
Krista u svoje
obitelji.*

Zajednica s Kristom

„Odvajanje od Krista je uzrok podjele i razdora u obitelji i Crkvi. Približiti se Kristu znači približiti se jedno drugom. Tajna pravog jedinstva u Crkvi i u obitelji ne postiže se ni diplomacijom, ni gospodarenjem ni ulaganjem natčovječkih napora za uklanjanje teškoća – iako treba i to često učiniti – već zajednicom s Kristom“ (*Temelji sretnog doma*, str. 160).

Kako se članovi obitelji budu približavali Kristu osobnim zajedništvom s Bogom, tako će se približavati i međusobno. Samo nam jedinstvo s Kristom može dati poniznost i milost koja nam je potrebna da bismo živjeli u slozi s drugim nesavršenim ljudima! S tim ujedinjenjem možemo doživjeti ozračje ljubavi i sklada u domu.

Obiteljska pobožnost

Uz osobna bogoslužja, jedan od najboljih načina da obnovimo zajedništvo s Kristom u našim obiteljima je njegovanje važne navike obiteljskih pobožnosti. U tome imamo primjer patrijarha Abrahama. „Jer za njega znam da će zapovjediti sinovima svojim i domu svojem nakon sebe da se drže puta Gospodnjega čineći pravednost i pravdu“ (Postanak 18,19). Ovo su riječi odobravanja koje je izrekao sam Gospodin o obiteljskom vodstvu Njegovog sluge Abrahama.

Dok su on i njegova obitelj putovali s mjesta na mjesto, Abraham nije propuštao sagraditi oltar Gospodinu gdje god bi razapeo svoj šator (vidi Postanak 12,7.8; 13,18). Na tom su oltaru Abraham i njegova obitelj zajedno slavili Gospodina dva puta dnevno. „Njegov je život bio život vjere. Kad god je podizao svoje šatore, u blizini je podizao žrtvenik i pozivao

sve u taboru na jutarnje i večernje žrtve“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 99).

Kao što su bile dane jutarnje i večernje žrtve u starozavjetno vrijeme, tako bi kratko i zanimljivo obiteljsko bogoslužje blagoslovilo naše domove svakog jutra i večeri. „Ako je ikada bilo vrijeme kad je svaka kuća trebala biti kuća molitve, onda je to današnje vrijeme. Očevi i majke bi često trebali podići svoja srca Bogu u poniznoj molitvi za sebe i svoju djecu. Neka otac, kao svećenik doma, na Božji žrtvenik polaže jutarnje i večernje žrtve, dok se njegova supruga i djeca pridružuju u molitvi i hvali. Isus će se rado zadržavati u takvoj kući“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 113).

Kako se članovi obitelji približavaju Kristu, tako će se približavati i jedni drugima

„U mnogim domovima se zanemaruje bogoslužje. Roditelji smatraju da nemaju vremena za jutarnja i večernja bogoslužja. Oni ne mogu odvojiti nekoliko trenutaka da se zahvale Bogu za obilje Njegove milosti... Oni nemaju vremena da se mole za božansko vodstvo i za stalnu Isusovu prisutnost u svojem domu. Oni odlaze i rade kao volovi ili konji, bez pomisli na Boga ili Nebo“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 112).

Obiteljska bogoslužja su jednako važna obitelji kao što je osobno bogoslužje važno pojedincu. Za vrijeme obiteljskog bogoslužja imamo priliku da izrazimo zahvalnost za primljene blagoslove te da svaki član obitelji uvidi potrebu da „tražimo najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu“ (Matej 6,33). Redovno obiteljsko bogoslužje poziva svete anđele da zaštite dom, stvara duhovno ozračje te povezuje obitelj. Savjeti koji slijede, preuzeti sa stranica 430-437 knjige *Odgovorno roditeljstvo*, pomoći će vam u održavanju obiteljskih bogoslužja u vašem domu:

Imajte ustaljeno vrijeme za bogoslužje. „Svaka obitelj treba imati ustaljeno vrijeme za jutarnje i večernje bogoslužje.“

Ujutro i o zalasku sunca „Neka se u svakoj obitelji jutrom i u suton kad zahladi uzdiže molitva k Nebu... Jutrom i večerom Božji svemir promatra svaku obitelj koja se moli.“

Otac, ili u njegovoj odsutnosti majka, neka predvodi. „Sva se obitelj treba okupiti u zajedništvo prije odlaska iz kuće na posao, a otac ili u njegovoj odsutnosti majka, treba usrdno moliti Boga da ih čuva tijekom dana.“

Osigurajte zaštitu anđela. „Dođite ponizno, srca ispunjenog blagošću, svjesni iskušenja i opasnosti koje su pred vama i vašom djecom i vjerom ih prinesite k oltaru moleći za njih Gospodinovu skrb. Anđeli čuvari pazit će djecu koja su tako posvećena Bogu.“

Učinite to kratko i zanimljivo. „Neka trenuci obiteljskog bogoslužja budu kratki i nadahnuti. Ne dopustite da ih se vaša djeca ili bilo koji član obitelji užasavaju zbog zamornosti i nedostatka zanimljivosti. Kad se čitaju i objašnjavaju dugačka poglavlja ili mole duge molitve, dragocjena služba postaje neugodna, pa kad se završi nastupa olakšanje.“

Komponente obiteljskog bogoslužja. „Neka otac izabere dio Pisma koji je zanimljiv i lak za razumijevanje, a samo nekoliko re-daka bit će dovoljno za sadržaj pouke koja se može proučiti i primijeniti tijekom dana. Mogu se postavljati pitanja, može se izreći nekoliko ozbiljnih, zanimljivih primjedbi ili se može iznijeti kratak i jasan događaj u obliku ilustracije. Može se otpjevati nekoliko kitica nadahnute pjesme, a molitva treba biti kratka i izravna. Onaj tko se moli ne treba govoriti o svačemu, već jednostavnim riječima izraziti potrebe i proslaviti Boga zahvaljivanjem.“

Ne budite vođeni okolnostima. „Obiteljska bogoslužja ne bi smjela biti vođena okolnostima. Ne biste se trebali moliti samo povremeno ili zanemariti molitvu kad imate puno posla. Tako čineći, navodite djecu da u molitvi ne prepoznaju poseban značaj.“

Ne zanemarite bogoslužja čak ni kad imate goste. „U našem trudu za udobnost i sreću gostiju, ne zanemarimo naše obveze Bogu. Vrijeme molitve ne bi smjelo biti zanemareno ni u kojem slučaju. Nemojte razgovarati i zabavljati se dok svi ne postanu preumorni da bi uživali u vremenu bogoslužja... U ranom dobu večeri, kad se možemo moliti bez žurbe i s razumijevanjem, trebamo iznijeti svoje molbe i podignuti glasove u sretnom, zahvalnom proslavljanju. Neka svi koji posjećuju kršćane vide da je vrijeme molitve najdragocjenije, najsvetije i najsretnije vrijeme u danu.“

Praktična primjena

Ovoga tjedna, započnite s običajem jutarnjih i večernjih bogoslužja u vašem domu. Ako ste sami, možete primijeniti praktične upute ovog poglavlja onda kada u svom domu imate goste. Ako ste u braku bez djece, možete uživati u obiteljskim bogoslužjima kao muž i žena. Bez obzira na okolnosti, obvezujte se na održavanje jutarnjeg i večernjeg obiteljskog bogoslužja kao duhovne navike u svojem životu. Evo kratkog pregleda primjera za obiteljsko bogoslužje, uključujući ideje za vaše proučavanje:

1. Uvodna molitva (1-2 minute)
2. Proučavanje (5-7 minuta)
 - Pročitajte priču ili redak iz Biblije
 - Pročitajte duhovnu priču koja odgovara temi te je prikladna godinama onih koji su prisutni

- Pročitajte dio knjige Ellen White ili knjige za proučavanje nekog drugog pisca
 - Pročitajte dječju pouku i vježbajte zlatni stih tog tjedna
3. Otpjevajte kršćansku himnu ili neku drugu duhovnu pjesmu (3 minute)
 4. Završna molitva (1-2 minute)

Možete se poslužiti i nekim knjigama koje mogu su već godinama djeci i obiteljima bili veliki blagoslov:

- Ilustrirana Biblija
- Biblijske priče za djecu
- Pjesmarica za malu djecu sa dječjim pjesmama
- Pjesmarica za mladež

„Izaberite sebi danas komu ćete služiti... Ali ja i moj dom služit ćemo Gospodinu“ (Jošua 24,25).

3. dio

Osobno svjedočenje

Naša misija

Adventističku crkvu njezini vjernici ponekad nazivaju i „proročkim pokretom“. Oni koji su pohađali neki od proročkih seminara Adventističke crkve pomislit će da se ovo odnosi na aktivno proučavanje proročanstava u našoj Crkvi. No „proročki pokret“ označava puno više. Ne odnosi se samo na to kako Crkva poučava o proroštvu, već na to kako je Crkva nastala iz proroštva! Biblija je sama predvidjela nastanak Adventističke crkve. To ocrta našu povijest. To nam daje identitet. Sama je Biblija dala misiju svake adventističke crkve.

Zapečaćenje Danielove knjige

Kako bismo shvatili proročki nastanak Adventističke crkve, započinjemo sa zadnjim poglavljem Knjige proroka Daniela. Danielu je rečeno da „zapečati ovu knjigu do vremena svršetka“ (Daniel 12,4). Drugim riječima, proročki spisi Danielove knjige trebali su biti „zapečaćeni“ ili ne u potpunosti shvaćeni, do perioda koji se naziva „vrijeme svršetka“. Dok Daniel sluša dva sveta bića kako međusobno razgovaraju, shvaća koliko će dugo biti do „vremena svršetka“. Odgovor dobiva u slikovitom prikazu: „Tad ćuh čovjeka odjevena u lan... kako podiže k nebu svoju desni-

cu i ljevicu svoju, i zakle se vječno živim da će biti za vrijeme, vremena i polovicu vremena“ (Daniel 12,7). Oni koji proučavaju biblijska proročanstva znaju da se ovaj period odnosi na vrijeme papinskog progona koje je počelo 538. godine poslije Krista. Započelo je osnutkom civilne vladavine papinstva i završilo je 1798. godine, točnije 1260 godina kasnije. Danielova knjiga bila je zapečaćena do 1798. godine kad je započelo „vrijeme svršetka“.

Otvaranje Danielove knjige

Blisko proročanstvo Daniela 12 je Otkrivenje 10. Daniel 12 nas uči da će proročanstva za svršetak vremena biti „zapečaćena“ do 1798. godine. Otkrivenje 10 nam pokazuje što se događa nakon 1798. godine, kada će Danielova knjiga biti u potpunosti shvaćena. U Otkrivenju 10,1.2 pojavljuje se nebeski glasnik ko-

Novo razumijevanje otvorilo se Božjem narodu dok je proučavao Danielovu knjigu.

jem „u ruci bijaše knjižica otvorena“. Ova otvorena knjižica nije niti jedna druga već upravo Danielova knjiga koja je prethodno bila zapečaćena. Postoje druge poveznice između ovih dvaju poglavlja. Nebeski glasnik

iz Daniela 12 naziva se „čovjek odjeven u lan“. Opisan je u Danielu 10,6 kako mu je „lice izgledom nalik munji“ i „noge njegove bojom nalik mjedi ulaštenoj.“ Glasnik iz Otkrivenja 10,1 ima „lice kao sunce, a noge kao stupove ognjene.“ Glasnik iz Daniela 12 „podiže k nebu svoju desnicu i ljevicu svoju, i zakle se vječno živim.“ Glasnik iz Otkrivenja 10 „podiže k nebu ruku svoju i zakle se Onim koji živi u vijeke vjekova.“ Glasnik iz Daniela 12 najavljuje da će Danielova proročanstva biti zapečaćena do „svršetka vremena“ ili do 1798. godine. Glasnik iz Otkrivenja 10 nalazio se na početku „svršetka vremena“ kako bi najavio otvaranje knjige.

Adventni pokret

Ranih 1800-tih, nedugo nakon otvaranja „knjižice“ 1798. godine Božji narod je kao nikada do tad počeo razumijevati proročanstva iz Daniela. Proročanstvo iz Daniela 8,14, koje predviđa kada će „Svetište biti očišćeno“, bilo je u središtu nove spoznaje. Ovo čišćenje trebalo se ostvariti na kraju 2300 proročkih dana, ili 2300 doslovnih godina (vidi Ezekiel 4,4-6). Gorljivo proučavajući Bibliju, baptistički farmer William Miller došao je do izvanrednog otkrića. Istovremeno s ostalim proučavateljima Biblije diljem cijelog svijeta, Miller je uvidio da proročanstvo o 2300 dana iz Daniela 8. poglavlja ima isti početak kao proročanstvo o 70 tjedana iz Daniela 9. poglavlja. Početak tih 70 tjedana, bila je Ahasverova odredba da se obnovi „i sagradi Jeruzalem“, što je već bilo poznato da se radi o 457. godini prije Krista. Koristeći ovo kao početak proročanstva iz Daniela 8 poglavlja, Miller i tisuće drugih zaključili su da će čišćenje Svetišta biti 2300 godina kasnije, 22. listopada 1844. godine.

Iako je njihova vremenska linija proroštva bila točna, učinili su jednu kobnu pogrešku. U skladu s vjerovanjima onog vremena, razumjeli su da se Svetište odnosi na Zemlju. Interpretirali su čišćenje Svetišta kao Isusovo čišćenje Zemlje vatrom za vrijeme Njegova drugog dolaska. Tisuće uvjerenih u Kristov drugi dolazak, pridružili su se drugom velikom adventnom pokretu.

Slatko, a zatim gorko

Novo razumijevanje, iako s jednom značajnom pogreškom, otvorilo se Božjem narodu dok je proučavao Danijelovu knjigu. To je bilo upravo onako kako je Božja riječ prorekla. U Danielu 12. poglavlju, zajedno s Otkrivenjem 10. poglavljem, predvide-

no je da će 1798. biti otvaranje ili novo razumijevanje Danielove knjige. Adventni pokret početkom ranih do sredine 1800-tih bio je izravno ispunjenje tog proročanstva.

Otkrivenje 10. poglavlje postaje čak i još određenije u predstavljanju ovog pokreta. Od apostola Ivana se zahtijeva da uzme otvorenu knjigu iz ruke nebeskog glasnika te ju pojede. „I uzeh knjižicu iz ruke anđelove i progutah je. I bijaše mi u ustima kao med slatka, a kad je pojedoh, zagorči mi se utroba“ (10. redak). Jedenje knjige predstavlja duboko proučavanje i vjerovanje cijelim srcem u Danielova proročanstva. Tisuće su bile oduševljene pomišlju da će uskoro vidjeti Isusa kako dolazi na nebeskim oblacima! To je bilo zaista poput „slatkog meda“ u njihovim ustima. „Ali kad je pojedoh, zagorči mi se utroba“ (10. redak). Nadahnuće nije moglo oslikati točniji opis gorkog razočaranja adventnih vjernika kada Isus nije došao kao što su očekivali. Razmjerno sa slatkoćom njihova očekivanja bila je gorčina njihova razočaranja. Preko noći tisuće su napustile pokret.

Valja ti ponovno prorokovati

Nakon što koristi ilustraciju slatke, zatim gorke knjige kako bi opisalo ono što će se kasnije zvati veliko razočaranje, Otkrivenje 10. poglavlje okreće se budućnosti. Jasan zahtjev stavljen je pred one koji su doživjeli razočaranje ali se nisu odvrtili od vjere – „Valja ti ponovno prorokovati“ (11. redak). Postojala je istina koja se morala objaviti prije Isusovog dolaska. Djelokrug njihove misije bio je obuhvatiti cijeli svijet – „pucima i narodima i jezicima i kraljevima mnogim!“ (11. redak).

Četiri poglavlja kasnije dolazimo do poruke koja će postati središte njihove misije. U Otkrivenju 14. poglavlju Crkvu simboliziraju tri anđela koji objavljuju vijesti „svakom narodu i ple-

menu i jeziku i puku“ kako bi se pripremili za Isusov povratak. Poruka za cijeli svijet iz Otkrivenja 14,6-14 bila je Božja posljednja poruka umirućem svijetu. To će postati poruka Adventističke crkve:

„**Vječno evanđelje.**“ Spasenje je omogućeno životom, smrću i uskrsnućem Isusa Krista. Tko god želi može biti spašen milošću pomoću vjere.

„**Bojte se Boga i dajte mu slavu.**“ Ovo je poziv da predamo svoje živote Bogu i pripremimo se za Isusov dolazak.

„**Dođe čas suda njegov.**“ Odmah nakon razočaranja otkriveno je da je 1844. godina označavala početak nebeskog suđenja. Adventistička crkva nastavlja vjerovati i navješćivati da je „došao čas suda njegov“.

„**Poklonite se Onomu koji stvori nebo i zemlju.**“ Ovo se izravno odnosi na četvrtu zapovijed. Posljednja poruka mora uključivati poziv da se drže Božje zapovijedi, uključujući subotu.

„**Pade, pade Babilon.**“ Babilon i njezine kćeri simboliziraju religijski sustav koji naučava krivi biblijski nauk. Božja crkva će u posljednje vrijeme vratiti pravo značenje istini koja je bila „zbačena na zemlju“ (Daniel 8,12). Ovo uključuje ispravljanje gledišta o spasenju, smrti, paklu, drugom Kristovom dolasku i drugo. Kad istina zauzme svoje pravo mjesto, Babilon pada.

„**Ako se tko klanja Zvijeri... te prima žig... on će i piti od vina gnjeva Božjega.**“ Božji narod mora upozoriti svijet da je pogrešno slijediti tradiciju umjesto Božjeg zakona. Ovo je Božja posljednja ponuda milosti. Oni koji odluče slijediti tradiciju u suprotnosti su sa svetima u 12. retku koji „drže zapovijedi Božje i vjeru Isusovu.“

U Mateju 24,14 Isus je rekao, „I propovijedat će se ovo evanđelje o kraljevstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svim narodima. I tada će doći svršetak.“ Ovo je proročanstvo ponovljeno i naglašeno u Otkrivenju 14,6-12, koje predivno opisuje potpunu vijest Evanđelja Adventističke crkve koja ide u cijeli svijet. Nakon ovoga, Otkrivenje 14,14-16 oslikava Isusa koji dolazi na oblacima prilikom Njegova drugog dolaska.

Praktična primjena

Kao pastir pun ljubavi, naš Spasitelj vodi svoj narod. Kako bi to potvrdio biblijska proročanstva sadrže zapis naše povijesti. Za našu potvrdu, ostavio je zapis naše povijesti upravo na stranicama Biblijskih proročanstva. Biblija je prorekla potpunije razumijevanje Danielove knjige. Radosno iščekivanje Kristovog povratka te veliko razočaranje nakon toga Biblija je također prorekla. Biblija je prorekla ponovno otkrivanje sedmog dana subote zajedno s mnogim drugim biblijskim istinama. Biblija je prorekla da će se duh proroštva ponovno pojaviti u Crkvi koja je poslušna Njegovom Zakonu, kao i naše globalno djelovanje. Mi smo uistinu proročki pokret. Bog je opisao našu povijest na stranicama Biblije tako da sa sigurnošću možemo znati da nas On i danas dalje vodi.

Ali mnogi nemaju nikakvu sigurnost te nisu spremni susresti se s Isusom kad On dođe. Prema tome, Nebo nas je zadužilo da ovu poruku podijelimo sa svijetom. „Valja ti ponovno prorokovati“ bila je zapovijed u Otkrivenju 10. poglavlju. Nemojmo *mogli bismo*, ili *trebali bismo* ili *bilo bi nam zgodno*. Mi moramo. „Svijet će biti upozoren objavljivanjem ove vijesti. Ako to ne učinimo, ako sakrijemo naše svjetlo pod košaru,... mi odgovaramo Bogu za naš neuspjeh u upozoravanju svijeta“ (*Manuscript Releases*, vol. 19, p. 41)

Misija Crkve adventista sedmoga dana je pozvati sve ljude da postanu učenici Isusa Krista, da proglase vječno Evanđelje sadržano u trostrukoj anđeoskoj vijesti (Otkrivenje 14,6-12) i da pripreme svijet za Kristov skori povratak.

To je misija Crkve adventista sedmoga dana.

To je tvoja misija.

Pozvani da svjedočimo

Svjedočenje nije duhovan dar. Možemo ustvrditi kako ništa nije nanijelo veću štetu učinku crkvene misije kao razmišljanje da je dijeljenje biblijskih istina s drugima posao plaćenog svećenstva ili nekolicine „nadarenih“ laika. Poziv da navješćujemo Božju riječ upućen je svakom Kristovom učeniku. Pozivajući svoje prve učenike, Isus je dao ovo obećanje: „Pođite za mnom, i učinit ću da postanete ribarima ljudi“ (Marko 1,17). Ako smo izabrali postati Njegovim učenicima, onda smo izabrali postati ribarima ljudi. U knjizi *Kršćanska služba* izrečena je sljedeća misao: „Širenje Božje istine nije ograničeno na nekoliko rukopoloženih propovjednika. Istinu trebaju širiti svi koji tvrde da su Kristovi učenici“ (str. 81).

Dijeliti radost spasenja

U Ivanu 4,10-14 Isus je ponudio „živu vodu“ Samarjanki. Rekao je da će za sve one koji je piju, ova voda postati „izvor vode što teče u život vječni.“ Kad pijemo vodu spasenja, postajemo živi davatelji „izvora vode“ dijeleći Evanđelje spasenja s drugima. „Čim se tko obrati, u njemu se rađa želja da i druge upozna kakvog je dragocjenog Prijatelja našao u Isusu. Spaso-

nosna i posvećujuća istina ne može biti zatvorena u njegovom srcu“ (*Isusov život*, str. 102)

David izražava istu istinu u Psalmu 51,12.13 kad je napisao: „Vrati mi radost spasenja svojega... Učit ću prijestupnike putima tvojim i grješnici tebi će se obratiti.“ Neizreciva radost spasenja je ono što nas potiče da drugima govorimo o istini koja nam je promijenila živote.

Bit ćete svjedoci

Isus je rekao svojim učenicima da će postati Njegovi svjedoci kada sila Duha Svetog dođe na njih (Djela 1,8). Na zakonodavnom sudu, svjedok mora biti vjerodostojan kako bi ga ozbiljno shvatili. Važno je da je poznat po iskrenosti, dobronamjernosti i ljubaznosti. No ako kao svjedok ne kaže ništa, njegov plemenit karakter neće puno pomoći! Tako je i s nama. Živjeti pobožnim životom je samo po sebi važno svjedočanstvo, no kako bi Evanđeljem spasilo druge, kad-tad ga moramo podijeliti. „Neka tako reknu oni koje otkupi Gospod“ (Psalam 107,2).

Svjedoci govore o onome što su sami proživjeli, ono što su vidjeli i čuli. Učenici su doslovno mogli vidjeti i čuti Isusa, mi Ga danas vidimo na stranicama Biblije. Prema tome svjedočenje danas, mora uključivati dijeljenje s drugima onih biblijskih istina koje su dotaknule naše vlastito srce!

Isus je zapovjedio svojim učenicima da „propovijedaju evanđelje“ (Marko 16,15), što je kasnije opisano kao anđeo koji leti posred neba, „s evanđeljem vječnim da navijesti evanđelje“ (Otkrivenje 14,6). „Navijestiti evanđelje“ ne znači samo propovijedati iza propovjedaonice, već da navješćujemo Božju riječ drugima, bilo u javnosti ili osobno. U prvoj Crkvi nisu samo

apostoli, već se cijela Crkva „raspršila prošavši evanđeljem navješćujući Riječ“ (Djela 8,4). Biblijski model Crkve uključuje sve članove u aktivnom širenju istine, koju su „vidjeli i čuli“ (Djela 4,20; 22,15) u Božjoj riječi.

Ipak, mnogo kršćana zaključuje da je svjedočenje „za nekog drugog“. Nedostatak iskustva, slabo pamćenje, introvertna osobnost ili strah od neuspjeha, česti su razlozi zašto „svjedočenje jednostavno nije moj dar“. Često zaboravljamo da ni za učenike širenje Evanđelja nije bilo urođeno niti lagano. Oni su uglavnom bili ribari, a ne akademski obrazovani građani. Razlog zašto su se molili da „sa svom smjelošću“ (Djela 4,29) mogu govoriti Njegovu Riječ, bio je taj zato što su se borili sa strahom, isto tako kao i mi! Da nisu bili voljni izaći iz svoje zone udobnosti, Crkva ne bi bila ovdje danas i mi nikada ne bismo saznali za spasonosnu istinu Evanđelja. Svjedočenje nije rezervirano za elokventne intelektualce otvorenih osobnosti. To je sveti poziv svakog učenika.

Pokrenuti suosjećanjem

Kako bismo nadvladali svoje izgovore da ne svjedočimo, moramo biti motivirani, motivirani na onaj način na koji je bio i sam Isus. „A vidjevši mnoštvo, sažali se nad njima jer bijahu klonuli i raštrkani kao ovce bez pastira“ (Matej 9,36). Isusovo suosjećanje „pokretalo“ Ga je na rad za izgubljene duše i uzrokovalo je da je bio žalostan zbog toga što nisu imali nikoga tko bi ih vodio. „Dosta, žetva je velika, a radnika je malo. Zamolite dakle Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju“ (Matej 9,37.38).

Isus danas i dalje traži iskrene učenike koje će suosjećanje pokrenuti na rad za one koji „su bez pastira“. Biti bez pastira znači da im je potreban netko tko će ih voditi k istini. Knjiga *Kršćanska*

služba ovo opisuje kao „teret dovođenja duša istini“ (str. 83) koji je Gospodin stavio kao odgovornost na svakog člana Crkve. Ako smo kršćani, onda je Kristov teret postao naš teret. Isus je platio neizmerno te je cijena duše prevelika, da bismo dopustili neugodi, reputaciji ili strahu da nas spriječe da dajemo sve od sebe kako bi doveli duše istini.

Ovaj isti misionarski duh vodio je vjerne tijekom svih vremena u širenju Božje riječi. Pavao se smatrao „dužnikom i Grcima i

„Ako poticaj zbog kojeg smo angažirani išta znači, tada on znači sve“.

barbarima, i mudrima i nerazumnima“ (Rimljanima 1,14). Jeremija se nije mogao osloboditi silne odgovornosti širenja Božje riječi, već je rekao: „U srcu mi bijaše kao oganj usplamtjeli, zatvoren u kostima mojim; i izmorih se zadržavajući ga, i ne mogoh više“ (Jeremija 20,9). Kada su Petru i

Ivanu strogo prijetili da prestanu širiti Evanđelje, oni su odgovorili: „Sudite je li pred Bogom pravo radije slušati vas nego Boga. Ta mi ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo“ (Djela 4,19.20).

Neke su svrhe jednostavno veće od naših strahova. Svrha koja je važna pred Bogom upravo je takva svrha. Kao što je adventistički pionir Stephen Haskell jednom rekao: „Ako svrha zbog koje smo angažirani išta znači, znači sve“. (u James R. Nix, compiler, *Passion, Purpose and Power* [Silver Spring, Md.: Stewardship Department, General Conference of Seventh-day Adventist, 2013], p. 126).

Ključne dobrobiti

Dok radimo za spasenje drugih, Bog koristi to iskustvo u spasenju naših vlastitih duša. Zato je rad na zadobivanju duša

nužan dio naše pripreme za nebo. Uzmite u obzir ove posebne dobrobiti koje ne bismo mogli dobiti ni na jedan drugi način:

Radost kad vidimo spasenje duša. „Da bismo sudjelovali u Njegovoj radosti – radosti da vidimo duše otkupljene Njegovom žrtvom – moramo sudjelovati u Njegovim naporima za njihovo otkupljenje“ (*Isusov život*, str. 106).

Razvoj duhovnosti i predanja. „Oni koji su svim svojim snagama osobno zainteresirani i predano uključeni u rad spašavanja duša za Isusa Krista dostigli su najviši stupanj razvitka duhovnosti i predanja“ (*Evangelizam*, str. 265).

Prošireno znanje o istini. „Što se više trudi objasniti Božju riječ drugima iz ljubavi prema dušama, to mu ona postaje sve jasnija. Što se više služimo svojim znanjem i svojim sposobnostima, stječemo više znanja i sposobnosti“ (*Isusove usporedbe*, str. 240).

Snaga da se odupremo zlu. „Snaga za odupiranje zlu najbolje se stječe energičnim službom“ (*Djela apostolska*, str. 66)

Razvoj karaktera nalik Kristovom. „Da bi razvili karakter sličan Kristovom, moramo sudjelovati u Njegovom radu“ (*Isusov život*, str. 106).

Vježba za Nebo. „Oni koji odbijaju prednost zajednice s Kristom u službi, odbacuju jedinu školu koja ih osposobljuje da s Njim sudjeluju u Njegovoj slavi“ (*Odgoj*, str. 219).

Rast u duhovnosti. „Neka propovjednici uče vjernike da moraju, da bi duhovno rasli, nositi teret koji je Gospodin stavio na njih, teret dovođenja duša istini“ (*Kršćanska služba*, str. 83)

Zar je čudno što Sotona daje sve od sebe da bi nas spriječio u širenju Božje riječi? Ne nada se samo zadržavanju ostalih u tami,

već i sprječavanju spasenja naših duša. „Sotona sada pokušava za-
držati Božji narod u stanju neaktivnosti, spriječiti ga da izvrši svoj
dio u širenju istine, da na kraju bude izmjeren na tezulji i nađe se
lak“ (*Kršćanska služba*, str. 43).

Praktična primjena

Iako bismo trebali služiti našoj Crkvi i zajednici na različite
načine, ni jedna služba ne može zamijeniti osobno svjedočenje.
Ovog tjedna, uključite u svoj način života još jednu od ovih jed-
nostavnih ali učinkovitih metoda dijeljenja istine:

- Podijelite svoje svjedočanstvo što je Bog učinio za vas.
- Dijelite traktate i literaturu koja sadrži istinu.
- Dijelite DVD s biblijskim proročanstvima.
- Proučavajte ovoj tjednu biblijsku pouku s nekim.
- Osnujte malu skupinu koja će tjedno proučavati Bibliju
ili zajedno gledati video sadržaj biblijskih proročanstva.

Dok dijelimo istinu s drugima, trebali bismo imati na umu
Isusove riječi iz Ivana 16,12: „Još vam mnogo imam kazati, ali to
sada ne možete nositi.“ Pokloniti nekome svaki primjerak litera-
ture koji posjedujete ili imati maratonsko biblijsko proučavanje
može se činiti kao dobra ideja u nekom trenutku, ali to može do-
vesti do duhovnog zasićenja jadne duše do koje pokušavate do-
prijeti. Opće je pravilo da dijelite biblijske istine ravnomjernim
ritmom, jednu po jednu veliku temu. Prije nego što otvarate teme
koje mogu biti osjetljive, najbolje je da proučite područja gdje
ćete se složiti te će ona učvrstiti pouzdanje u Bibliju kao autoritet
vaših vjerovanja.

U radu za spasenje drugih nismo nikada sami. „Zajedno s
nebeskim anđelima trebamo postati djelatnici u predstavljanju

Isusa svijetu. Gotovo s nestrpljivom željom anđeli očekuju našu
suradnju... Kad s posvećenjem cijeloga srca predamo sebe Kristu,
anđeli se raduju što mogu otkriti Božju ljubav preko naših glasova“ (*Isusov život*, str. 244). Ne samo da smo suradnici s anđelima,
nego ćemo u dijeljenju Kristovog tereta za izgubljene duše ostva-
riti zajednicu sa Spasiteljem koju ne možemo doživjeti na nijedan
drugi način. Njegovo ohrabrujuće obećanje je posebno dano za
sve one koji nose vijest Evanđelja svijetu: „Ja sam s vama u sve
dane do svršetka svijeta“ (Matej 28,20)

4. dio

Crkveni život

Sveta okupljanja

Biblija naziva Crkvu „tijelom Kristovim“ (1. Korinćanima 12,27). Ova simbolika nam pomaže da shvatimo važnost jedinstva s crkvenom obitelji. Uspoređujući članove Crkve s različitim dijelovima tijela, Pavao piše da „ne može oko reći ruci: „Ne trebam te“ ili opet glava nogama: „Ne trebam vas“ (1. Korinćanima 12,21). Jednostavno rečeno, trebamo jedni druge! Crkva treba svakog pojedinog člana, i svaki pojedinu član treba Crkvu. Svaki pokušaji kršćana da žive neovisnim životom bez Crkve, kobni su za njihovu duhovnost.

„Još jedna dužnost suviše često olako shvaćena... jest dužnost da se srode s Crkvom. Vrlo je uska i sveta veza između Krista i Njegove Crkve – Zaručnika i zaručnice. On je glava, a Crkva je tijelo. Veza s Kristom uključuje, dakle, i vezu s njegovom Crkvom. Crkva je osnovana da bi služila. I u životu posvećenom službi Kristu, veza s Crkvom jedan je od prvih koraka. Odanost Kristu zahtijeva vjerno ispunjavanje dužnosti u Crkvi“ (*Odgoj*, str. 222).

Služba prisustvovanja

Jedna od najjednostavnijih „crkvenih dužnosti“, pa ipak jedna od najviše zanemarenih je prisustvovanje crkvenim službama. Nemoguće je biti zaista povezan s bilo kojom osobom ili organizacijom ako ne provodimo vrijeme zajedno. Kad muškarac i žena počnu provoditi određeno vrijeme zajedno kako bi pridobili međusobnu ljubav, kažemo da su „združeni“. Tako je i sa Crkvom. Biti uključen u Crkvu ne znači odmah voditi neki odjel, sjediti na crkvenim odborima, ili preuzeti mnoge dužnosti u subotu ujutro. Počinje s jednostavnim i prirodnim navikama redovnog prisustvovanja crkvenim aktivnostima iz ljubavi prema Kristu, Njegovoj Riječi i Njegovom narodu.

Ova dobrovoljna žrtva osobnog vremena ne samo da očigledno pokazuje interes za Božje djelo, već ga i jača, omogućavajući potrebnu pripremu za bilo koju službu. Naš život postaje povezan sa životom crkve; naša privrženost i interesi postaju jedno s crkvom. Samo tada će predivno iskustvo koje je apostol Pavao opisao postati stvarno: „Ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi. Ako slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi“ (1. Korinćanima 12,26)

Apostol Pavao gleda dalje od osobne koristi dolaska u crkvu kad savjetuje: „I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela, da ne propuštamo svojega sastanka, kako je nekima običaj, nego se hrabrimo, i toliko više koliko vidite da se bliži Dan“ (Hebrejima 10,24.25).

Ne radi se samo o našem osobnom duhovnom rastu zbog „svojega sastanka“ već smo upozoreni da „pazimo jedni na druge“. Jako obeshrabruje kad samo mali postotak vjernika prisustvuje crkvenim aktivnostima. Oni koji prisustvuju u kušnji su da se zapitaju vrijedi li uopće dolaziti, kad tako malo njih pre-

poznaje ikakvu vrijednost u crkvi i njenoj misiji. U drugu ruku, redovna prisutnost može „potaknuti na ljubav i dobra djela“, ohrabrujući druge da nastave dalje i žive za Krista. Apostol Pavao zaključuje kako je ovo sve više važno jer vidimo da se „Dan“ Kristova dolaska „bliži“.

Mnogi jednostavno ne shvaćaju da sam život crkve ovisi o redovnom prisustvovanju njenih članova. Moramo zapamtiti kako ne bismo trebali biti samo potrošači, koji biramo kad ćemo doći prema potrebi za osobnim blagoslovom ili kad nam govornik na rasporedu odgovara. Kad postanemo kršteni članovi, prihvaćamo odgovornost da postajemo proizvođači – redovito tražeći priliku da blagoslovimo i osnažimo *druge* u crkvi.

Toliko je važno prisustvovati da se jednostavno može nazvati „službom prisustvovanja“. Razvijte naviku redovnog prisustvovanja crkvenim aktivnostima i stalno ćete biti neprocjenjivi blagoslov vašoj lokalnoj crkvi. Čak i ako drugi ne prisustvuju redovno, to samo treba pojačati vašu predanost. „Sa srcem koje je omekšala Isusova ljubav, idite na sastanak, osjećajući osobnu odgovornost za njegov uspjeh. Ako ih malo prisustvuje, trebali biste osjećati dvostruku odgovornost“ (*Pastoral Ministry*, p. 184).

Prisustvovanje službama je toliko veliko da se to slobodno može nazvati „službom prisustvovanja“.

Postoje tri tjedne svete službe koje bi trebale postati dio života svakog adventista: subotnja škola, subotnje bogoslužje i molitveni sastanak ili okupljanje male skupine sredinom tjedna.

Subotnja škola

Svaka adventistička crkva ima vrijeme za proučavanje Biblije, neposredno prije ili poslije propovijedi, poznatije pod nazivom Subotnja škola. Postoje četiri cilja Subotnje škole:

1. Proučavanje Pisma
2. Zajedništvo
3. Misija u zajednici
4. Naglasak na svjetsku misiju

Ovo vrijeme proučavanja i zajedništva praćeno misijskim događajima i prilikama za služenje, ključno je za život svake crkve. Svaki član crkve trebao bi biti član subotnje škole.

Ipak, neki vjernici odlučuju preskočiti subotnju školu i dođu samo na propovijed. Česti razlozi za to su strah od interakcije s drugima, želja za više sna ili vrijeme spremanja ujutro, te nedostatak uviđanja vrijednosti subotnje škole. Međutim, ne bismo smjeli dopustiti niti jednom od ovih razloga da nas spriječi u pohađanju subotnje škole. Kao prvo, Bog želi da smo u interakciji s drugim kršćanima, ne samo zbog našeg zajedničkog ohrabrenja ovdje već zato što ćemo živjeti zajedno u vječnosti! Drugo, Bog nam može pomoći da idemo ranije spavati kako bi imali mnogo vremena za spavanje i za jutarnje subotnje spremanje. Konačno, ako ne uspijevamo vidjeti vrijednost subotnje škole, možemo moliti Boga za načine da nam ona postane zanimljivija, osjećajući „osobnu odgovornost za njen uspjeh.“ Ne bi smjeli dozvoliti da nas išta spriječi u primanju i davanju blagoslova u subotnjoj školi.

Subotnje bogoslužje

Vrijeme svetog bogoslužja kršćanima bi trebao biti vrhunac tjedna. Opisujući Isusov život, Luka je napisao: „Pa po svom običaju u dan subotnji uđe u sinagogu te ustade čitati“ (Luka 4,16). Pohađanje bogoslužja svake subote bio je Isusov običaj ili redovita navika. U starozavjetnoj knjizi Levitskog zakonika, subota je opisana kao dan „svetog zbora“ (Levitski zakonik 23,3), ili sveto okupljanje. Mi ne svetujemo subotu u potpunosti ako samo slavimo Boga sami u svojem domu. Postoji vrijeme za samoću, no subota je također vrijeme za zajedničko proslavljanje. Čak će i na novoj zemlji, Gospodin govori preko proroka Izaije, od subote do subote „svako tijelo dolaziti da se pokloni preda mnoštvu“ (Izaija 66,23).

Naravno to ne znači da nam nikad nije dopušteno provesti subotu u samoći; ali tjedno pohađanje crkve trebao bi biti naš običaj. Čak i za vrijeme putovanja, možemo prakticirati svoju tjednu naviku tako što ćemo pohađati obližnju adventističku crkvu. Ovo je odličan način da upoznamo druge vjernike.

Po pravilu ne bismo trebali ići od jedne do druge crkve svake subote, tražeći najzanimljiviji program, već bismo trebali dati sebe lokalnoj crkvi u kojoj je i naše članstvo. Trebali bismo biti „proizvođači, a ne samo potrošači“ (*Djela apostolska*, str. 222). Ulaganje u vlastitu lokalnu crkvu osigurat će da vaša naklonost i napori daju dobre rezultate.

Molitveni sastanak ili proučavanje Biblije sredinom tjedna

Kristov učenik bi također trebao razviti naviku pohađanja molitvenog sastanka ili proučavanja Biblije tijekom tjedna. Ve-

ćina crkvi održava takve službe, ili barem malu skupinu za proučavanje Biblije kako bi svojim članovima omogućili potrebno duhovno jačanje. Oni koji redovno ne pohađaju duhovne aktivnosti izvan subotnje službe, izlažu se većem riziku za iskušenje. Molitva i proučavanje Božje riječi izvor su naše snage, te sakupljanje vjernika u ovu svrhu tijekom tjedna izuzetno je bitno za naš duhovni rast.

Molitveni sastanak crkve je toliko bitan da je Ellen White napisala: „Molitveni sastanak će uvijek pokazati pravi interes članova crkve za duhovne i vječne vrijednosti. Molitveni sastanak je kao puls u tijelu: on označava pravo duhovno stanje crkve“ (*Pastoral Ministry*, p. 183).

Ako prisustvovanje na molitvenim sastancima odražava pravo duhovno stanje crkve onda odražava i istinu o našem osobnom duhovnom stanju. „Oni koji zaista traže zajednicu s Bogom prisustvovat će molitvenim sastancima, biti vjerni u svojoj dužnosti, te gorljivi i revni kako bi imali najveću moguću korist. Iskoristit će svaku priliku tako što će se naći tamo gdje mogu primiti zrake nebeskog svijetla“ (*In Heavenly Places*, p. 91)

Praktična primjena

Ako to već nije vaša praksa, započnite ovog tjedna sa stvaranjem navike tjednog prisustvovanja svetim okupljanima subotnje škole, subotnjeg bogoslužja te molitvenog sastanka ili tjednog proučavanja Biblije. Iako je važno uključiti se u mnoge druge crkvene aktivnosti, redovnost u ove tri službe oblikovat će temelj vašeg crkvenog života do Isusovog dolaska. Vaša vjernost u prisustvovanju pokazat će se kao blagoslov, ne samo za vas, već za mnoge druge duše.

„Jer gdje vam je blago, ondje će vam biti i srce“ (Luka 12,34). Nemojte čekati da osjetite da vam se ide na crkvene službe. Odlučite odvojiti svoje vrijeme za službe i sastanke mjesne crkve i Bog će upotrijebiti vašu službu prisustvovanja kako bi vam podario veću ljubav za Njega, Njegovo djelo i Njegov narod.

Sveti obredi

U našem učeničkom hodu dijelimo mnoge trenutke s našom crkvenom obitelji, i radost i tugu. „Ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi. Ako slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi“ (1. Korinćanima 12,26). Sveti obredi i svečanosti omogućuju prilike za duhovni osvrt te obznanjivanje naše ovisnosti o Bogu u važnim trenucima našeg života. U Crkvi adventista sedmoga dana, važne svečanosti i obredi uključuju krštenja, obrede svete večere, posvećenja djece, rukopoložanja, pomazanja bolesnih, sprovode i vjenčanja.

Krštenje

Isus je rekao u Marku 16,16: „Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasiće se.“ Ovdje Isus zapovijeda da se svatko tko izražava vjeru u Njega, krsti. Mi se „krštenjem ukopasmo s njime u smrt“ (Rimljanima 6,4). Krštenje simbolizira smrt našeg starog života u grijehu, ukopavanjem te zatim uskrsnućem u novi život poslušnosti Kristu. U svjetlu ovoga, jedini biblijski način krštenja je potpuno uronjavanje u vodu.

Obred krštenja je jedan od najvažnijih trenutaka u životu crkve te služi za primanje u crkveno članstvo. Kandidati pomno proučavaju vjerovanja i običaje Adventističke crkve prije krštenja. To osigurava spremnost za javno predanje Kristu te za članstvo u Njegovom tijelu – Crkvi (vidi 1. Korinćanima 12,13). Djeca se ne krštavaju sve dok nisu u stanju razumjeti duhovni značaj ovog važnog koraka.

U nekim slučajevima, pojedinci koji su već kršteni uronjavanjem u nekim drugim vjerskim zajednicama prihvaćaju se u Adventističku crkvu takozvanim „priznanjem vjere“. Jedina razlika između obreda krštenja i primanja vjernika u članstvo Crkve priznanjem vjere je da je prethodno krštenje uključivalo uronjavanje kandidata u vodu.

Obred krštenja obično počinje kad pastor ili starješina pročita iz Priručnika Crkve adventista sedmoga dana trinaest kršćeničkih zavjeta koji sažimaju vjerovanja Crkve. U prisutnosti zajednice, kandidat, ili grupa kandidata, izražava slaganje s ovim zavjetima. Ovome nekad slijedi kratko osobno svjedočanstvo kandidata. Zajednica zatim službeno glasa za primanje kandidata u članstvo lokalne crkve nakon krštenja.

Obred krštenja, osim spuštanja kandidata u vodu, može uključivati zajedničko pjevanje, darivanje novokrštenika te vrijeme za čestitanje i kasnije zajedničko druženje. Novokrštenicima se daje potvrda o krštenju na kraju bogoslužja.

Krštenje se obavlja u crkvenim krstionicama, jezerima, bazenima, ili bilo gdje ima dovoljno vode za potpuno uronjavanje. Iako se najčešće odvija u lokalnoj crkvi tijekom subotnjeg jutarnjeg bogoslužja, može se održati u različito vrijeme i u različitim okolnostima.

Sveta večera

Sam je Isus ustanovio Gospodnju večeru ili obred svete večere (vidi 1. Korinćanima 11,23-26). Uzimajući beskvasni kruh i čisti grožđani sok kao simbole Kristovog tijela i krvi, prisjećamo se Njegove žrtve i obećanja oprostjenja kojeg pruža. Obred svete večere doista je Evanđelje u simbolima, te je svečana ali i radosna služba crkve.

Prije obreda svete večere, adventisti slijede primjer Isusa u gornjoj sobi na način da sudjeluju u takozvanom obredu poniznosti, ili službi pranja nogu (vidi Ivan 13,1-17). Ova služba pruža simbolično pranje grijeha i ukazuje na nov početak jednog kršćana koji je pogriješio ali se nije nužno odmetnuo od Boga u toj mjeri da bi se morao ponovno krstiti.

Za pranje nogu, muškarci i žene obično odlaze u odvojene prostorije, iako neke crkve rade povremeni ustupak za obitelji. U prostorijama gdje će se obred odvijati, đakoni i đakonice pripreme ručnike i umivaonike za službu. Svaki član pronađe partnera s kojim će sudjelovati u obredu. Oni se zajedno pomole, operu međusobno noge te često pjevaju kršćansku himnu zajedno s ostalima u prostoriji. To je vrijeme poniznosti, preispitivanja srca te čak i pomirbe ako je potrebno. Ova služba priprema srce da se raduje u Kristovom oprostjenju koje je izraženo u Gospodnjoj večeri koja slijedi.

*„Ako to znate,
blaženi bili
ako to i činite“*

Adventisti prakticiraju otvorenu svetu večeru, što znači da su svi kršćani bilo koje denominacije dobrodošli sudjelovati u ovom svetom obredu. Zbog toga što je služba svete večere obred za vjernike, djeca se ne potiču na sudjelovanje sve dok nisu krštena da bi mogli cijeniti duhovni značaj.

Kao općenito pravilo u Crkvi adventista sedmoga dana, lokalne crkve zakazuju svetu večeru jednom u tromjesečju, nastojeći da se ova posebna služba ne propusti. Poznato je kako se neki zbog osjećaja nedostojnosti ustručavaju pristupiti tom činu, ali je upravo naša nedostojnost razlog zašto su pranje nogu i sveta večera potrebni. Sklonost samo promatranju crkvenih službi umjesto sudjelovanja, također nije dobar razlog zašto bismo trebali propustiti svetu večeru. Isus je onaj koji nas je uputio da sudjelujemo u Gospodnjoj večeri, te je Isus onaj koji je rekao: „Ako to znate, blaženi bili ako to i činite“ (Ivan 13,17).

Posvećenje djeteta

Iako adventisti ne krštavaju malu djecu, slijedimo biblijski princip posvećenja djece Gospodinu. Marija i Josip su posvetili Isusa u Hramu (vidi Luka 2,22), Hana je posvetila mladog Samuela Gospodinu (vidi 1. Samuelova 1,27.28) te je sam Isus uzeo malu djecu „zagrli ih te ih blagoslivljaše polažući na njih ruke“ (Marko 10,16). Služba posvećenja obično se obavlja za vrijeme subotnjeg bogoslužja te ju može obavljati pastor ili starješina mjesne crkve. Ova kratka služba sadrži sljedeće ključne elemente:

- Zahvala Bogu za dar novog života.
- Roditelji čine zavjet s Bogom da će odgajati dijete u Gospodnjim savjetima i obuci (vidi Efežanima 6,4).
- Zajednica se obvezuje da će pružati potporu roditeljima
- Upućena je molitva za poseban blagoslov nad djetetom.

Iako služba posvećenja djeteta nema dobnu granicu, djeca koja imaju više od jedne ili dvije godine rijetko se posvećuju, rukovođeni time što se ova služba često naziva posvećenjem „beba“. Služba počinje pozivom roditelja i djeteta, te nekad i

drugih članova obitelji, da dođu pred zajednicu na posvećenje. Onaj koji vodi daje nekoliko opaski i roditelji sklapaju zavjet s Bogom u odgoju djeteta. Nakon toga, onaj koji vodi izgovara molitvu za pomoć i blagoslov od Boga dok drži dijete ili mu polaže ruku nad glavu. Na kraju službe, roditelji primaju posebnu potvrdu kao uspomenu na ovaj događaj.

Rukopolaganje

Dok Bog poziva sve kršćane da sudjeluju u pružanju duhovne službe crkvi i zajednici, Novi zavjet upućuje da bi se neki sluge vođe trebali odvojiti polaganjem ruku za poseban vid službe.

Propovjednici ili pastori rukopoloženi su nakon perioda u aktivnoj službi pripravnštva kako bi potvrdili svoj poziv. Nakon otprilike pet ili šest godina aktivne službe razmatra se proces osvrta kako bi se ustanovilo hoće li izvršni odbor lokalne konferencije i unije konferencija odobriti kandidata za rukopolaganje. Nakon odobrenja, služba rukopolaganja se obično obavlja na godišnjem lokalnom kongresu ili saboru. Obred uključuje polaganje ruku vođa konferencije i drugih rukopoloženih pastora te posebnu molitvu rukopoloženja. Jednom kad su rukopoloženi, pastori Adventističke crkve prepoznati su u crkvama diljem svijeta kao oni kojima je dan autoritet da obavljaju sve obrede i svečanosti te da organiziraju crkve.

Starješine i đakoni mjesne crkve, također su javno rukopoloženi, obično tijekom subotnjeg jutarnjeg bogoslužja. Đakonice također mogu biti uključene u ovu službu. Ranije rukopoloženi crkveni starješine pozvani su kleknuti oko onih koji se rukopolažu te položiti svoje ruke na njih dok se rukopoložen pastor moli. Lokalni starješine i đakoni ne mogu sudjelovati u obavljanju crkvenih obreda sve dok nisu rukopoloženi.

Pomazanje bolesnika

U Jakovljevoj poslanici 5,14.15 imamo uputu, „Boluje li tko među vama? Neka pozove crkvene starješine, pa neka se oni pomole nad njim pomazavši ga uljem u ime Gospodinovo. I molitva vjere spasit će klonuloga, i Gospodin će ga podići; i ako je počinio grijeh, oprostit će mu se.“ Prema ovim uputama, članovi Crkve adventista sedmoga dana, u slučaju ozbiljne bolesti ili ozljede, mogu zatražiti crkvene starješine da izvrše službu pomazanja nad njima. Ako je netko toliko bolestan i ne može to sam zatražiti, obitelj ili prijatelji mogu zatražiti ovu službu.

Pomazanje izražava potrebu ne samo za fizičkim ozdravljenjem već i za oprostom. To je vrijeme za ozbiljno promišljanje, samoispitivanje koje donosi mir svakome koji predaje svoje brige Bogu. Poglavlje „Molitva za bolesnike“ u knjizi Ellen G. White *Služba liječenja*, preporučeno je štivo za duhovnu pripremu onih koji primaju pomazanje. Pomazanje nije posljednji obred za umiruće, nego pouzdanje u Kristovu moć da izliječi žive. Ulje koje se koristi u službi, nema neku mističnu moć već je simbol ozdravljajuće sile Duha Svetog. Pomazanje i molitva obavljaju se u vjeri i poniznoj predaji Božjoj volji, iako ne uključuju uvijek trenutno fizičko ozdravljenje.

Službu pomazanja obično obavlja pastor uz pomoć lokalnih starješina, iako u nekim slučajevima lokalni starješina može i voditi. Obitelj, prijatelji ili drugi članovi crkve mogu se pozvati. Služba se sastoji od uvodnog govora o svrsi i okolnostima pomazanja, čitanja Svetog pisma te riječi ohrabrenja prisutnih. Konačno, prisutni se okupe oko onog koji prima pomazanje te slijedi vrijeme molitve u kojoj se neki ili svi prisutni kratko mole. Nakon što su se svi drugi pomolili, moli se pastor ili starješina te stavlja ulje na čelo pomazanika, simbolizirajući iscjeliteljski dodir

Svetog Duha. Umjesto da je namijenjena široj publici i iscjeliteljskim okupljanjima, služba pomazanja vrlo je osobna, namijenjena posebnoj potrebi jedne osobe.

Pogreb

Pogrebi Crkve adventista sedmoga dana najviše su slični onima koje vode drugi kršćani. Jedna značajna razlika je obećanje o uskrsnuću koje se upućuje bližnjima umjesto lažne nade da pokojni uživa u radosti neba (vidi 1. Solunjanima 4,16-18). Smrt je nesvjestan san u kojem čekamo uskrsnuće i drugi Kristov dolazak (vidi Psalam 13,3; Propovjednik 9,5.6). Biblija ne naučava da su mrtvi već uzneseni na Nebo (vidi Djela 2,34).

Ljudi često pitaju dopušta li Biblija kremiranje. Ne pronalazimo nikakvu biblijski preporučenu metodu pohranjivanja tijela pokojnika, sve dok je iskazano ispravno poštovanje. Pitati se kako će Bog uskrisiti one koji su kremirani, može se isto tako primijeniti i u slučaju onih koji su pokopani, s obzirom da se i njihova tijela s vremenom pretvore u prah. Bog ne ovisi o samoj stvari ovozemaljskih tijela kad uskrisuje preminule u Kristu.

Adventisti ne vjeruju da je potrebno mnogo potrošiti kako bi se odala počast pokojniku. Mjesto toga, sprovede karakterizira jednostavnost i poštovanje. Ranije tog dana ili u danima prije sprovoda, vrijeme je za obiteljske posjete te gledanje pokojnika.

Sam pogreb se obično odvija u mrtvačnici ili u lokalnoj crkvi. Može uključivati molitvu, čitanja Pisma, crtice iz života ili životopis, vrijeme kad prijatelji ili obitelj dijele uspomene na pokojnika, glazbene izvedbe i kratku propovijed. Zatim slijedi kratka služba oko groba. Ako obitelj tako zatraži, crkvene đakonice će se pobrnuti oko domjenka.

Vjenčanje

Bog je onaj koji je odredio brak kao svetu zajednicu između muškarca i žene. Vjenčanja, prema tome, trebaju biti rado-

Gost broj jedan kojeg trebamo težiti da zadovoljimo na svakom vjenčanju je Gospodin Isus Krist.

sni i duhovni događaji na kojima se sklapa cjeloživotni zavjet pred Bogom i svjedocima. Prije ulaska u brak, parovi obično pohađaju predbračno savjetovanje koje im pomaže u pripremi za iskustva bračnog života. Temeljeno na biblijskom principu da par mora biti jednako ujarmljen, adventističkim se pastorima preporučuje da

obavljaju samo ona vjenčanja u kojima mladenci dijele istu vjeru (vidi 2. Korinćanima 6,14).

Mjesne adventističke crkve obično su otvorene za vjenčanja, no troškovi i lokalna pravila crkve se razlikuju. Članovi crkve pozvani su da u obzir uzmu sljedeće kako bi osigurali Božji blagoslov na njihovom vjenčanju:

- Zakažite vjenčanje, probu i prijam za drugo vrijeme a ne u subotu ako se planiraju aktivnosti koje nisu u skladu s tim svetim satima. Kako bi se izbjegla značajna osobna priprema, čišćenje i dekoriranje crkve, ili angažiranje fotografa i ostalih službenika u subotu, mnoga adventistička vjenčanja održavaju se nedjeljom.
- Odjenite se sukladno biblijskim principima jednostavnosti.
- Izbjegavajte svjetovnu glazbu i plesanje.
- Suzdržite se od posluživanja alkohola, kofeinskih napitaka ili nečistog mesa.

- Pazite da previše ne trošite u nastojanju da slijedite moderne običaje vjenčanja kako se ne bi mnogo zadužili.

Gost broj jedan kojeg trebamo gledati da zadovoljimo na svakom vjenčanju je Gospodin Isus Krist. Upravo On spaja muža i ženu u brak te daje blagoslov onima koji ga traže. Adventistička vjenčanja trebala bi pružati svjedočanstvo našoj obitelji i prijateljima da Isus ima prvo mjesto u našim životima.

Praktična primjena

Tijekom vašeg života kao adventisti sedmoga dana, vjerojatno ćete vidjeti ili prisustvovati na mnogo, ako ne na svim svetim obredima spomenutim u ovom poglavlju. Ako ste član Crkve, već ste doživjeli krštenje. Sada trebate imati bolje razumijevanje ostalih obreda i svečanosti kojima ćete prisustvovati u vašoj mjesnoj crkvi ili konferenciji. Ovi sveti događaji važni su trenuci, ne samo za naše osobne živote, već i za život crkve.

Bog reda

O d čudesnog unutarnjeg rada ljudskog tijela do skladne međuovisnosti koja se može vidjeti u cijelom svemiru, očigledno je da je Bog „Bog reda“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 192). Kad god izgubimo dragocjeno vrijeme tražeći nešto što nismo pospremili kako treba, ili radeći na projektu koji vodi netko tko nema pravi smjer ili plan, podsjećamo se na važnost organizacije kako za učinkovitost tako i za duševni mir. „Jer Bog nije Bog nereda, nego mira, kao što je u svim crkvama svetih“ (1. Korinćanima 14,33). Sve čime Bog upravlja je organizirano. „Sve što je u vezi s Nebom u savršenom je redu, a podređenost disciplini obilježuje kretanje anđeoskih vojski“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 192).

Crkva u pustinji

Kada je Bog želio otkriti svoj karakter preko drevnog Izraela, počeo je s organizacijom svojeg naroda. Dao im je jasne zadatke pojašnjene do detalja, kao bi svi mogli jasno razumjeti svoje odgovornosti. Bog je bio vrhovni vođa, Mojsije vidljivi vođa, sedamdeset plemenskih starješina pomagalo je Mojsiju, svećenici i Leviti služili su u Svetištu, upravitelji rukovodili su plemenima i ispod njih su bili glavari nad tisućama, nad stoti-

nama, nad pedesetinama i nad desetinama. Bog je dao detaljne upute za izgradnju Svetišta i cijelog njegovog opremanja (vidi Izlazak 25.-40. poglavlja). Detalji su također dani za razne pri-nose i službe u Svetištu (vidi Levitski zakonik 1.-7. poglavlja). Odredio je posebno mjesto boravišta za svako pleme oko Svetišta i poseban red kako bi svako pleme podiglo i spustilo ša-tore (Brojevi 2. poglavlje). Obitelji tri Levijeva sina imale su različite odgo-vornosti oko brige i prijevoza odre-đenih predmeta iz Šatora (vidi Brojevi 3. poglavlje). Svećenici su imali zadatak trubiti na poseban način kako bi najavili svaki pokret zajednice (vidi Brojevi 10. poglavlje).

*Organizacija
Izraela poticala je
strahopoštovanje.*

Organizacija Izraela poticala je strahopoštovanje. Uzmite u obzir sljedeći opis svojevoljnog proroka Baalama dok je promatrao logor Izraelaca. „Dok je Baalam promatrao Izraelov logor, sa zaprepaštenjem je gledao dokaze njihova napretka. Oni su mu prikazani kao surovo, neorganizirano mnoštvo što je pre-plavilo zemlju bandama koje su predstavljale napast i strah za okolne narode. Ali njihov je izgled bio upravo suprotan. Vidio je ogroman logor, savršeno uređen, obilježen temeljitom disci-plinom i redom“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 230).

Novozavjetna crkva

Kao što je Bog organizirao stari Izrael, tako je i Crkva „ustrojena za službu“ (*Djela apostolska*, str. 7). Prvo, Isus je po-stavio dvanaest apostola koje je obučio za vođe u Njegovom djelu (vidi Marko 3,14). Kasnije je određeno sedam đakona kako bi se pobrinuli za određene potrebe Crkve (vidi Djela 6,1-6). Ove rane korake prema crkvenoj organizaciji pratili su

izravni Božji blagoslovi. „I riječ Božja je rasla, a broj učenika u Jeruzalemu silno se umnožio“ (Djela 6,7). Kako je Crkva počela doživljavati procvat na različitim mjestima zbog širenja Evan-đelja, također su „rukopoložili starješine po crkvama“ (Djela 14,23; vidi također Titu 1,5) da nadgledaju i rukovode službom lokalnih crkvi.

Rana Crkva doživjela je zapanjujući rast od samog počet-ka, s tisućama pojedinačnih članova koji su bili nadodani tijelu Kristovu. „Tada se oni što rado primiše njegovu riječ krstiše. I u onaj im se dan pridruži oko tri tisuće duša“ (Djela 2,41). „A Gospodin je danomice pridruživao crkvi one koji se spašavahu“ (Djela 2,47). Svako je krštenje rezultiralo novim članom „na-dodanom“ crkvenom tijelu. „Ta u jednom smo Duhu svi mi u jedno tijelo kršteni“ (1. Korinćanima 12,13).

Postoje neki koji izbjegavaju biti dio organizacije. Tvrde da su dio „nevidljivog“ Kristovog tijela, dok ne vide potrebu da postanu članom lokalne zajednice. Ali ovo je proturječno s Božjom riječi. Sama riječ „tijelo“, upotrijebljena za opis Crkve, upućuje na potrebu za bliskom interakcijom i međuovisnošću s ostalim vjernicima. Nadalje, kada novoobraćenici ne bi bili jasno identificirani kao članovi rane Crkve, ne bi bilo potrebe za starješinama, ili nadglednicima, jer ne bi bilo nikoga za nadgle-dati! Umjesto toga, Biblija pokazuje da su novokršteni vjernici bili integrirani u lokalnu zajednicu s jasnim sustavom organiza-cije. Svaka je mjesna crkva pružala potporu, nadgledanje i vod-stvo koje su ovi novi članovi trebali.

„Apostoli su novoobraćenike nastojali okružiti zaštitom evanđeoskog reda kao važnim čimbenikom duhovnog rasta. ... Ovo je bilo u skladu s evanđeoskim planom ujedinjenja svih vjernika u jedno tijelo“ (*Djela apostolska*, str. 117)

Organizacija i jedinstvo

Jedan od velikih blagoslova organiziranja prve Crkve bila je pomoć u održavanju jedinstva u jednom tijelu, odnosno među vjerništvo. Jednom prigodom pojavila se doktrinarna poteškoća na temu nužnosti obrezivanja. Umjesto da svaka pojedina crkva slijedi svoja uvjerenja, te na taj način riskira raskol u tijelu, apostoli i starješine sastali su se u Jeruzalemu kako bi se molili, proučavali i došli do jedinstvene odluke temeljene na Pismu (vidi Djela 15). S obzirom na to da je Sveti Duh dao mudrost različitim predstavnicima Crkve, sabor je došao do ispravnog razumijevanja Božje riječi u ovom slučaju. Glasnici su tada javili vijest o ishodu jeruzalemskog sabora svakoj pojedinoj crkvi, kako bi svi mogli slijediti zajedničku odluku. Na taj je način zadržano jedinstvo među vjernicima. Dok je Krist glava Crkve, On je radio preko ljudskih vođa i predstavnika kako bi se zadržao sklad i biblijsko jedinstvo u tijelu.

Organizacija Crkve adventista sedmoga dana

Mnogi su se rani adventistički vjernici bojali da će crkvena organizacija neizbježno srljati u zloupotrebu vlasti. Ipak, biblijsko svjedočanstvo na ovu temu i proročko vodstvo dano preko Ellen G. White vodilo je do gotove organizacije Crkve adventista sedmoga dana. Kao razlog za ovu organizaciju, čitamo sljedeće: „Kako se povećavao broj naših vjernika postajalo je sve očiglednije da će bez nekog oblika organizacije doći do velike zbrke i da se djelo neće moći uspješno obavljati. Da bi se osiguralo uzdržavanje propovjednika, obavljanje djela u novim poljima, zaštitili propovjednici i crkve od neispravnih vjernika, vlasništvo nad crkvenim dobrima, objavljivanje istine putem tiska, i još mnogo toga, organizacija je bila prijeko potrebna“ (*Last Day Events*, p.46).

Danas, u skladu s biblijskim modelom, Crkva adventista sedmoga dana organizirana je s predstavničkim oblikom crkvene uprave. To znači da je autoritet Crkve delegirani autoritet u konačnici izveden iz članstva mjesnih crkvi. Izvršna odgovornost dana je predstavnicima tijela i službenicima kako bi upravljali crkvom. Četiri glavne razine crkvene organizacije su sljedeće:

*Iako je Krist glava Crkve,
On radi preko ljudskih
vođa i predstavnika.*

1. Generalna konferencija
2. Unija konferencija
3. Lokalne konferencije
4. Lokalne crkve

Generalna konferencija Crkve adventista sedmoga dana nadgleda globalno djelovanje Crkve. Svakih pet godina delegati iz cijelog svijeta dolaze na službenu sjednicu Generalne konferencije (slično jeruzalemskom saboru iz Djela 15) kako bi čuli izvještaje crkvenog djelovanja, izabrali predsjednika globalne crkve i ostale vođe, glasali za promjene u *Crkvenom priručniku* Crkve adventista sedmoga dana (službeni priručnik za rad mjesne crkve) te proveli ostale poslove Crkve. Između ovih petogodišnjih sjednica, Izvršni odbor Generalne konferencije upravlja Crkvom. Ovaj se odbor sastaje dva puta godišnje na takozvanom Proljetnom i Godišnjem sastanku, i u međuvremenu po potrebi.

U svrhu učinkovitosti, Generalna konferencija organizirana je u trinaest svjetskih divizija, svaka sa svojim predsjednikom, drugim službenicima i izvršnim odborom. Ove divizije nisu odvojene razine organizacije, već služe kao regionalni uredi kako bi zadovoljili potrebe različitih jezika i geografskih po-

dručja globalne Crkve na učinkovitiji način. Trinaest svjetskih divizija i tri dodana područja su:

1. Istočna Srednjoafrička divizija (ECD)
2. Euroazijska divizija (ESD)
3. Interamerička divizija (IAD)
4. Intereuropska divizija (EUD)
5. Sjevernoamerička divizija (NAD)
6. Sjeverna azijskopacifička divizija (NSD)
7. Južnoamerička divizija (SAD)
8. Južnopacifička divizija (SPD)
9. Južnoafričkoindijskooceanska divizija (SID)
10. Južnoazijska divizija (SUD)
11. Južna Azijskopacifička divizija (SSD)
12. Transeuropska divizija (TED)
13. Zapadna srednjoafrička divizija (WAD)
14. Bliski istok i Sjevernoafrička unija misija
15. Izraelsko polje
16. Kineska unija misija

Druga glavna razina crkvene organizacije je unija konferencija, ili unija polja/misija, od kojih postoji više od stotinu diljem svijeta. Unije imaju pravo vlasništva nad crkvenim institucijama koje služe cijeloj uniji (poput fakulteta) te također izdaju časopise.

Treća glavna razina organizacije unutar Crkve je lokalna konferencija ili lokalno polje/misija. Područja lokalne konferencije mogu uključivati više od jedne države ili provincije. Postoji više od 600 takvih konferencija diljem svijeta. Lokalne konferencije zapošljavaju pastore, učitelje, evanđeliste, biblijske radnike i administratore koji rade na području konferencije. Konferencije također upravljaju adventističkim obrazovnim institucijama (srednjim školama) i kampiranjima mladih, nadgledaju rad adventističkih osnovnih škola na svom području i preko svog

upravljačkog tijela vlasnici su crkvi i škola u konferenciji. Konferencije također sponzoriraju godišnje kongrese, sabore, važne seminare, nadahnjujuće propovijedi, izvanrednu glazbu te imaju veliki fokus na misiji.

Četvrta i možda najvažnija razina organizacije je lokalna crkva u kojoj se u najvećoj mjeri ostvaruje izravna misija i u njoj se nalaze crkvena članstva pojedinaca. Crkva adventista sedmoga dana trenutno ima više od 20 milijuna članova širom svijeta te nastavlja rasti stopom od više od 3000 novih članova svakoga dana.

Svaku godinu ili dvije, lokalna zajednica predlaže i bira nove službenike. Njihove obveze i kvalifikacije za crkvenu upravu, kao i proces njihovog predlaganja, detaljno su opisani u *Crkvenom priručniku*. Među ovim službenicima su lokalni starješine koji pomažu pastoru u vođenju crkve. Đakoni i đakonice odabrani su kako bi nadgledali službu potrebitima, pomagali u crkvenim obredima i vodili brigu o crkvenoj zgradi. Službenici subotnje škole također su izabrani, kao i vođe različitih crkvenih odjela, poput odjela osobnog svjedočenja (misionstva), odjela samarićanstva, zdravstvenog odjela, obiteljskog odjela, odjela žena, odjela muškaraca, dječjeg odjela, kluba izviđača, odjela komunikacija, blagajne, odjela vjerske slobode i glazbenog odjela.

Glavni crkveni službenici određeni su prema *Crkvenom priručniku* za članove crkvenog odbora, koji je glavno tijelo lokalne crkve. Najvažnija funkcija crkvenog odbora je planiranje evangelizacije za područje crkvene misije. Odbor se općenito sastaje samo jednom mjesečno, zbog čega je važno da se članovi crkvenog odbora svakog mjeseca odazovu ako je ikako moguće. Iako samo članovi odbora mogu glasati prema točkama na agendi, drugi članovi crkve su često dobrodošli prisustvovati i promatrati. Ako crkva upravlja školom, posebni odbor obično nadgleda njezin rad i aktivnosti.

Najmanje jednom godišnje saziva se skupština na kojoj svi članovi crkve imaju pravo glasati. Skupština je upravljačko tijelo i najviši autoritet lokalne crkve. Povremeno, kad je potreba za raspravom mala ili je uopće nema, predmeti koji trebaju izglasavanje tijela mjesne crkve mogu se iznijeti tijekom subotnjeg bogoslužja oduzimajući minimalno vremena.

Ako je predmet koji treba izglasati iznesen u subotu ujutro, često se iznosi u dvije različite subote u obliku prvog i drugog čitanja. Prvo čitanje informira crkvu o predmetu koji treba izglasati, dajući vremena članovima da razmotre predmet i rasprave sporno s vodstvom prije glasanja sljedeće subote, kad je vrijeme drugog čitanja. Točke koji zahtijevaju većinu glasova cijele crkve uključuju izbor crkvenih službenika, promjene po pitanju članstva pojedinaca, crkvene disciplinske mjere, godišnji crkveni budžet te veliki troškovi i evangelizacijske inicijative.

Praktična primjena

Ovoga tjedna, dobavite popis crkvenih službenika i službi u vašoj mjesnoj crkvi. Dok promatrate popis, uzmite u obzir gdje vas Gospodin navodi da se uključite. Razmotrite s mentorom, starješinom ili pastorom područja u kojima možete početi služiti u svojoj mjesnoj crkvi.

Uz to, pitajte starješinu li vašeg pastora možete li prisustvovati nadolazećem sastanku crkvenog odbora kako biste bolje razumjeli kako crkva djeluje. Također pitajte kad se održava sastanak skupštine vaše mjesne crkve i obvežite se da ćete uvijek prisustvovati ovim važnim sjednicama cijele crkve. Pođite na ove sastanke u poniznosti i pitajte Boga kako možete biti od još veće koristi vašoj lokalnoj crkvi.

Samo jedan razlog za strah

U poglavlju 7 „Naša misija“, promatrali smo proročki pokret i misiju Crkve adventista sedmoga dana. Razmotrili smo kako je našoj vjerskoj zajednici prethodilo goruće objavljivanje Isusovog skorog povratka propovijedanjem Williama Millera i mnogih drugih. Kad se Isus nije vratio 22. listopada 1844. godine, adventni vjernici (oni koji su vjerovali da će se Isus vratiti na taj dan, prema proročanstvu o 2300 dana iz Daniela 8,14) doživjeli su ono što je postalo poznato kao Veliko razočaranje. Iz tog je razočaranja, međutim, uskoro rođena Crkva adventista sedmoga dana. Ovo će poglavlje dati detaljniji pregled ključnih događaja i razvoja koji su vodili do utemeljenja na osnovi Biblije i konačnog oblikovanja Crkve adventista sedmoga dana.

Zašto je bitno razumjeti kako nas je Bog vodio u našoj crkvenoj povijesti? Kako to Ellen White prikladno tvrdi, to je zato jer bi nas previše koštalo da to ikad zaboravimo. „Sagledavajući našu povijest, putujući korak po korak sve do našeg sadašnjeg stajališta, mogu reći, slava Bogu! Kad vidimo što je Bog planirao, ispunjena sam divljenjem i pouzdanjem u Krista kao vođu. Nemamo se čega bojati u budućnosti, osim da zaboravimo kako nas je Bog

vodio u prošlosti, i Njegovog poučavanja tijekom povijesti“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, p. 196).

Nemamo se čega bojati, osim zaborava. Prema tome, uzimimo vremena za prisjećanje kako nas je Bog vodio i Njegovog poučavanja u našoj povijesti.

Nakon razočaranja

23. listopada, jutro nakon velikog razočaranja, Hiram Edson, adventistički vjernik koji je živio u Port Gibsonu, u New Yorku, susreo se s ostalim vjericima u svojoj staji kako bi tražili od Boga upute. Kasnije je napisao: „Nastavili smo u gorljivoj molitvi dok nam nije bilo dano svjedočanstvo Duha da su naše molitve primljene i da će nam biti podareno svjetlo“ te „objašnjeno naše razočaranje“ (u C. Mervyn Maxwell, *Tell It To The World* [Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1976], str. 49).

Kasnije tog jutra Edson i njegov prijatelj uputili su se posjetiti i ohrabriti neke od njihovih adventnih susjeda. O njegovom iskustvu dok je prolazio kroz polje kukuruza, Edson piše: „Bio

sam zaustavljen na polovici polja. Nebo se naizgled otvorilo pred mojim pogledom i vidio sam jasno i očito kako umjesto velikog svećenika koji izlazi iz Svetinje nad svetinjama nebeskog Svetišta kako bi došao na ovu Zemlju..., On, po prvi put, ulazi na taj dan u drugi dio tog Svetišta te ima posao koji mora obaviti u Svetinji nad

svetinjama prije dolaska na Zemlju... I moj je um bio usmjeren na deseto poglavlje Otkrivenja“ (u *Review and Herald*, 23. lipnja 1921., str. 5).

Nemamo se čega bojati, osim da zaboravimo kako nas je Bog vodio u prošlosti.

Gospodin je odgovorio na njihove jutarnje molitve za objašnjenjem razočaranja. Sada su mogli vidjeti da su prošli kroz slatko, zatim gorko iskustvo opisano u Otkrivenju 10. poglavlju te da Svetište koje treba biti očišćeno nije Zemlja, već Svetište na Nebu (vidi Hebrejima 8,1.2.5). Isus je ušao u Svetinju nad svetinjama u nebeskom Svetištu kako bi konačno obavio posao kao naš veliki svećenik!

Dva mjeseca kasnije, u prosincu 1844. godine, sedamnaestogodišnja Ellen Harmon, kasnije poznata kao Ellen White, primila je svoju prvu viziju dok se molila s malom skupinom žena. Ona piše: „Dok sam se molila kod obiteljskog oltara, Sveti Duh je sišao na mene i činilo mi se da se uzdižem sve više i više, visoko iznad mračnog svijeta. Osvrnula sam se tražeći u svijetu adventni narod, ali ga nisam mogla naći dok mi jedan glas nije rekao: „Pogledaj ponovno i malo više.“ Nato sam podigla oči i ugledala ravnu, usku stazu koja se dizala visoko iznad svijeta. Po toj stazi išao je adventni narod prema gradu koji se nalazio daleko na kraju puta. Na samom početku puta iza njih je svjetlilo jako svjetlo za koje mi je jedan anđeo rekao da je ponoćni poklik. Ovo je svjetlo obasjavalo čitavu stazu i osvjetljavalo im noge da se ne bi spotali. Dokle god su pogled upirali u Isusa koji je išao pred njima vodeći ih u grad, bili su sigurni. Ali neki su se ubrzo umorili i rekli da je grad odviše daleko i da su očekivali kako će prije stići do njega. Isus ih je hrabrio podignuvši svoju slavnu desnicu i iz Njegove je ruke poteklo svjetlo koje je preplavilo adventnu skupinu pa su povikali: „Aleluja!“ (*Rani spisi*, str. 15).

Ova vizija bila je snažno ohrabrenje maloj skupini adventnih vjernika. Nije samo otkrila da je Božja ruka na adventnom pokretu, već i da će ih On sigurno voditi kući ako budu gledali u Isusa. Ovo je bio početak službe Ellen Harmon kao Božjeg

glasnika, u kojoj je podijelila s adventističkim vjernicima ono što je njoj Bog otkrio u vizijama ili snovima. Isprva je izbjegavala ovu zadaću jer joj je zdravlje bilo loše i bojala se protivljenja koje bi mogla doživjeti, no Bog je obećao da će ju osnažiti. James White, dvadesettrogodišnji adventistički propovjednik, uskoro je počeo raditi zajedno s Ellen te su se u kolovozu 1846. vjenčali.

Uspostavljeno u svetištu

Ranije u Port Gibsonu, Hiram Edson, O.R.L. Crosier i F. B. Hahn gorljivo su proučavali Bibliju kako bi bolje razumjeli svjetlost koju je Edson dobio dok je hodao poljem kukuruza. Proučavali su proročanstvo o 2300 dana u svjetlu Svetišta i njegove službe, Dan pomirenja, te djelovanje Isusa kao velikog svećenika. Na temelju ovih proučavanja postajalo je sve jasnije kako je 22. listopada, 1844. godine, Isus započeo djelo čišćenja koje će pripremiti Božji narod za Njegov povratak.

Crosier je objavio njihove zaključke u traktatu *Day-Star Extra* (Zvijezda Danica) i poslao ih adventističkim vjernicima diljem Istočne obale. Kad je Ellen White primila jednu od ovih tiskovina, bila je oduševljena što je Bog otkrio njima jednake istine koje je pokazivao i njoj! Doktrina o Svetištu utvrđena je kao jedna od znamenitosti naše vjere.

Potpun sustav istine

Otkrivanje značenja čišćenja Svetišta (vidi Daniel 8,14) bio je ključ kojim je bio otkriven predivan lanac istine za rane adventiste. Teme poput suda, Božjeg zakona, subote te kasnijeg pravog shvaćanja o tome što se događa kad ljudi umru, sve su izašle na svjetlo pravilnim razumijevanjem Kristovog djelovanja u neskom Svetištu.

Ellen White objašnjava: „Predmet Svetišta bio je ključ koji je otvorio tajnu razočaranja 1844. godine. On je otvorio pogled na niz istina, povezanih, i skladnih, koje su pokazivale da je Božja ruka vodila veliki adventni pokret i, objasnivši položaj i zadatak Božjeg naroda, odredila mu njegove sadašnje dužnosti“ (*Velika borba*, str. 364).

Otkrivanje subote

Rano 1844. godine, u Washingtonu, New Hampshire, adventistički propovjednik Frederick Wheeler odlučio je posjetiti neke od svojih vjernika. Stao je u domu udovice Rachel Oaks, baptistice sedmog dana koja je posjećivala bogoslužja u njegovoj crkvi. Govorila mu je o njegovoj propovijedi koju je iznio prošle nedjelje, u kojoj je rekao da moramo poštovati svih deset zapovijedi. Pitala ga je zašto onda krši četvrtu zapovijed. Ovome je uslijedilo biblijsko proučavanje o suboti. Wheeler je prihvatio subotu, time postavši prvi adventistički propovjednik koji svetkuje subotu u Sjevernoj Americi. Podijelio je istinu o suboti s baptističkim propovjednikom iz Free Will crkve Thomasom M. Prebleom, koji je potom napisao i objavio članak pod naslovom *Traktat koji pokazuje da sedmi dan treba biti svetkovan kao subota*. Kopija ovog članka dospjela je do Fairhavena, Massachusetts, do doma adventističkog vjernika, Josepha Batesa.

Rođen 1792. godine, Joseph Bates, tada već umirovljeni pomorac, bio je mnogo stariji od većine ranih adventnih pionira. Prije 1844. godine, poklonio je cijelo svoje bogatstvo kako bi pomogao u naviještanju Kristovog skorog povratka. Nakon čitanja Prebleovog traktata, Bates je jašući na konju otišao u Washington, New Hampshire, kako bi se susreo s Frederickom Wheelerom. Ova su dvojica muškaraca proučavala doktrinu o suboti cijelu noć.

Uvjeren da je sedmi dan biblijska subota, Bates se vratio kući odlučan da s drugima podijeli ovu istinu. Nakon što je pročitao članak o Svetištu koji je napisao Crosier i nakon što se uvjerio u njegovu istinitost, otputovao je u New York i tamo podijelio istinu o suboti s Edsonom, Crosierom i ostalima. Svi su ju prihvatili. Bates je ubrzo napisao poznati traktat *Sedmi dan subota, trajni znak*, koji je pročitao i proučavao tek vjenčani par James i Ellen White. I oni su također počeli svetkovati subotu.

Nekoliko mjeseci kasnije, 3. travnja 1847. godine, Ellen White je dobila viziju o Božjem zakonu u nebeskom Svetištu, s aureolom oko četvrtke zapovijedi. Ovo je donijelo jasnije razumijevanje o važnosti doktrine o suboti, učvršćujući mlade adventiste u njihovim biblijskim shvaćanjima.

Doktrina o čišćenju nebeskog Svetišta ukazala je na Kovčeg saveza u Svetinji nad svetinjama. Svjetlost koja je sjala iz tog Kovčega usmjeravala je pogled ovih adventnih vjernika na predivnu istinu Božjeg zakona o sedmom danu – suboti.

Treća andeoska vijest

Značaj subote kao sedmog dana postajao je sve očitiji dok su rani adventisti sve potpunije razumijevali biblijsko proročanstvo. „Zato što je žig zvijeri stavljen na one koji ne drže zapovijedi, rani adventisti su počeli uviđati da je Božji pečat za one koji ih drže – one koji drže svaku od njih, uključujući i subotu. Otkrili su da zapravo Božji pečat je subota, upravo promatrano na temelju vjere u Isusa. I ove njihove interpretacije potvrdilo je opsežno proučavanje Biblije i jedna ili više vizija koje su dane Ellen White“ (C. M. Maxwell, *Tell It to the World*, pp. 92, 93).

Kako su adventistički pioniri otkrili da se Božji pečat odnosi na sedmi dan subotu, tako su također shvatili da će žig zvijeri

biti lažna subota papinstva – nedjelja. Ovi su rani adventisti sada shvatili da im je Bog otkrio svjetlo u pogledu subote i žiga zvijeri kako bi mogli naviještati konačnu vijest upozorenja i milosti. Trebali su podijeliti treću andeosku vijest iz Otkrivenja 14,9-12 sa cijelim svijetom!

Ujedinjavanje na biblijskoj istini

Tijekom godina koje su uslijedile nakon velikog razočaranja, održali su se važni sastanci istaknutih adventističkih vjernika kako bi se posvetili gorljivoj molitvi i proučavanju Biblije. Bolje doktrinarno razumijevanje nakon tih sastanaka, tema poput Svetišta, trostruke andeoske vijesti, subote, Duha proroštva te čovjekova stanja nakon smrti, pomoglo je utvrditi biblijske osnove na kojima će s vremenom nastati Crkva adventista sedmoga dana. Tijekom tog vremena Bog je ponovno koristio dar proroštva kao pomoć u vodstvu Njegovog naroda, dajući Ellen White vizije za potvrdu i razjašnjavanje istina otkrivenih njihovim proučavanjima Svetog pisma.

Vizije, međutim, nisu bile zamjena za biblijska proučavanja. Ellen White piše o svom iskustvu: „Često smo ostajali zajedno do duboko u noć, a ponekad i tijekom cijele noći, moleći se za svjetlost i proučavajući Riječ. Opet i iznova, ta braća su se okupljala da bi proučavali Bibliju kako bi mogli spoznati njezino značenje i pripremiti se da ju propovijedaju sa silom. Kada bi tijekom proučavanja došli do točke kada bi rekli: „Više ne možemo ništa,“ Gospodnji Duh bi se spustio na mene, bila bih uznesena u viđenju i bilo bi mi dano jasno objašnjenje odlomaka koje smo proučavali, zajedno s uputama kako učinkovito raditi i naučavati. Tako je bilo dano svjetlo koje nam je pomoglo razumjeti Sveto pismo po pitanju Krista, Njegove misije i Njegove svećeničke službe. Jasno mi je pokazan smjer istine koji se proteže od tog

vremena do trenutka kada ćemo ući u Božji grad, a upute koje mi je Gospodin dao ja sam prenijela drugima.“

Nastavlja s objašnjenjem: „Tijekom cijelog tog vremena nisam mogla razumjeti rezoniranje braće. Moj um je bio zatvoren

Bog je osmislio da doktrinarni stupovi naše vjere budu utemeljeni u proučavanju Pisma.

i nisam mogla shvatiti smisao Svetog pisma koje smo proučavali... Moj um je ostao u takvom stanju sve dok sve glavne točke naše vjere nisu postale jasne u našim mislima, u skladu s Božjom Riječju. Braća su znala da, kad nisam u viđenju, nisam u stanju razumjeti te stvari, i prihvatili su dana otkrivenja kao

izravnu svjetlost s neba“ (*Selected Messages*, book 1, str. 123, 124). Bog je osmislio da doktrinarni stupovi naše vjere budu utemeljeni u biblijskom proučavanju prije nego što bi ih utvrdio i bolje razjasnio pomoću vizija koje su dane Ellen White.

Tijekom tih ranih dana dubokog proučavanja Biblije, na razne se načine pokušalo promijenit doktrinarnu temelje Crkve adventista sedmoga dana. Što se tiče takvih pokušaja, Ellen White upozorava: „Kakav je to utjecaj koji navodi ljude da u ovom trenutku u našoj povijesti rade na podmukao, silovit način da sruše temelj naše vjere – temelj koji je položen u početku našeg djela kroz proučavanje Riječi uz molitvu i preko otkrivenja? Na tom smo temelju gradili tijekom proteklih pedeset godina“ (*Selected Messages*, book 1, str. 124).

Izdavački rad

Kako bi treća anđeoska vijest bila upućena „snažnim glasom“ cijelom svijetu bile su potrebne stalne publikacije. U studenom

1848. godine, Bog je Ellen White dao poruku za njenog muža. Rekla mu je: „Moraš početi s tiskanjem malog lista i poslati ga ljudima. Neka za početak bude malen; ali kako ljudi budu čitali slat će ti sredstva za tiskanje, i na samom početku doživjet ćeš uspjeh. Od ovog malog početka, pokazano mi je da će postati kao bujica svjetla koja će obasjati svijet“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, str. 125).

Ovo je bio početak onoga što će postati *The Advent Review and Sabbath Herald* (*Adventistički pregled i subotnji glasnik*, a današnji *Advent Review*), službeno glasilo Crkve adventista sedmoga dana. Izdavački rad započeo je u Rochesteru, New York, gdje je posvećena skupina mladih ljudi u njihovim dvadesetima radila na listu. Među njima je bio Uriah Smith, koji je postao urednik s 23 godine. Smith je bio na ovoj funkciji, ali s nešto prekida, 50 godina. Također uključen bio je J. N. Andrews, po kojem je nazvano sveučilište Andrews. Duboki proučavatelj Biblije, Andrews je također bio i pisac, putujući propovjednik i kasnije naš prvi prekoceanski misionar.

Adventist Review rođen je iz duboke ljubavi i posvećenosti prema Božjem djelu, koja je osposobila radnike da izdrže osobne žrtve, financijske poteškoće, duge i mučne sate rada, i povremeno velika razočaranja. Unatoč ovim teškim uvjetima, mala skupina vjernika nastavila je izdavati časopis. Ovo izdanje je služilo kao primarno sredstvo educiranja i ujedinjavanja vjernika koji će kasnije biti članovi Crkve adventista sedmoga dana.

Formalna organizacija

1852. godine Joseph Bates putovao je prema zapadu u nadi da će podijeliti istinu o Svetištu i suboti s ostalima. Bog ga je vodio do Battle Creeka, u Michiganu, gdje se raspitivao za „najiskrenijeg čovjeka u gradu“. Upućen u dom Davida Hewitta, počeo

je govoriti o proročanstvima Daniela i Otkrivenja. Iskren čovjek kakav je bio, David Hewitt je prigrlio ovaj biblijski nauk i postao prvi adventist koji svetkuje subotu u Battle Creeku.

Nekoliko godina kasnije vjernici u Michiganu pozvali su Jamesa i Ellen White da se presele iz Rochestera u Battle Creek. U studenom 1855. godine, Review and Herald, izdavačka udruga, zajedno s ručnom tiskarom, premještena je u novo izgrađenu uredsku zgradu u Battle Creeku. Sve je ovo omogućeno dragovoljnim donacijama adventnih vjernika.

Potreba za organizacijskim jedinstvom i podjelom odgovornosti postajala je sve očiglednija kako se umnožavao broj vjernika adventista koji svetkuju subotu. Kao odgovor na izdane pozivnice, predstavnici iz pet država sastali su se u Battle Creeku, u Michiganu, kako bi prisustvovali „Generalnoj konferenciji“ od 28. rujna do 1. listopada 1860. godine. Ovdje je James White pozvao na osnivanje organizacije koja bi mogla biti zakoniti vlasnik izdavačke kuće.

Kako bi mogla zadržati imovinu, nova organizacija je morala izabrati ime. Neki su se suprotstavili biranju imena, osjećajući da će na taj način adventisti postati samo „još jedna vjerska zajednica.“ Ili još gore, neki su se pribojavali da će postati dio „Babilona“. Naposljetku, delegati su se složili da je ime potrebno. David Hewitt je predložio ime „Adventisti sedmoga dana“, i bilo je prihvaćeno. U vezi s ovom odlukom Ellen White piše: „Ime Adventisti sedmoga dana sadrži prava obilježja naše vjere, i ono može uvjeriti one koji ispituju što je istina.“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv. 1, str. 50).

Sljedeće godine, 1861., organizirana je Michigenska konferencija Adventista sedmoga dana. 1863. zastupnici šest konferencija sastali su se i organizirali Generalnu konferenciju sa 3500

članova crkve. Da preuzme dužnost prvog predsjednika zamoljen je John Byington. U godinama koje su slijedile osnovan je Battle Creek College i Battle Creek Sanitarium. Bili su to počeci našeg obrazovnog i zdravstvenog djela u svijetu.

Praktična primjena

Kad pratimo povijest Crkve adventista sedmoga dana, možemo jasno vidjeti Božju ruku kako vodi ovaj mladi pokret i postavlja ga na čvrste temelje Svetog pisma. Rani su adventistički pioniri bili odlučni u pokoravanju istini i njenom dijeljenju s drugima. Njihova posvećenost trebala bi nas motivirati do isto takve posvećenosti i požrtvornosti.

Zapamtite: „Nemamo se čega bojati u budućnosti, osim da zaboravimo kako nas je Bog vodio u prošlosti, i Njegovog poučavanja u povijesti“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, p. 196). Izaberite knjigu ili video koji će vam pomoći da nastavite učiti o povijesti Crkve adventista sedmoga dana. Dok gledate Božju ruku u prošlosti, bit ćete nadahnuti da vjerujete Njegovom vodstvu u Crkvi i u vašem osobnom životu danas. Neka nikad ne zaboravimo!

Objavite svijetu

Isus je obećao: „I propovijedat će se ovo evanđelje o kraljevstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svim narodima. I tada će doći svršetak“ (Matej 24,14). Kršćani su dugo vremena razumijevali da se Evanđelje mora naviještati cijelom svijetu, a u Knjizi Otkrivenja otkrivamo da postoji jedinstven i svojevrstan kontekst u kojem to Evanđelje mora biti objavljeno prije Isusovog povratka.

Otkrivenje 14 i vječno evanđelje

U proročanstvu Otkrivenja 14,6 vječno Evanđelje se propovijeda cijelom svijetu, baš kao što je u Mateju prorečeno. U 14. retku vidimo ono što je posljedica toga: „Netko nalik Sinu Čovječjemu“ dolazi do zemlje na oblaku – prikaz drugog Kristovog dolaska i svršetka svijeta. Matej je rekao da Evanđelje mora ići po cijelom svijetu prije svršetka, ali između Otkrivenja 14,6 (Evanđelje svijetu) i Otkrivenja 14,14 (svršetak) vidimo da postoje posebni i ključni dijelovi poruke posljednjeg vremena koji će uvesti u Kristov dolazak:

Dođe čas suda njegova (Otkrivenje 14,7). Ovaj je sud počeo 1844. godine kad je Krist ušao u Svetinju nad svetinjama kako bi očistio nebesko Svetište (vidi Daniel 8,14).

I poklonite se Onomu koji stvori nebo i zemlju i more i izvore vodne (Otkrivenje 14,7). Upućivanje na četvrtu zapovijed (Izlazak 20,8-11) i na važnost svetkovanja subote kao sedmog dana.

Pade Babilon (Otkrivenje 14,8). Popularni krivi nauk o tema-ma poput smrti, pakla, uznesenja Crkve mora se otkriti, istina se mora obnoviti i uputiti poziv iskrenim kršćanima koji su nesvjesno usvojili zablude duhovnog Babilona kako bi „izašao iz nje, puče moj“ (Otkrivenje 18,4).

Ne klanjajte se zvijeri i ne primajte njezin žig (Otkrivenje 14,9-11). Posljednje upozorenje da se ne pokorava ljudskim zakonima kad su u suprotnosti s Božjim zakonom (vidi Djela 5,29).

Držite zapovijedi Božje i vjeru Isusovu (Otkrivenje 14,12). Zapovijedi Božje trebaju se poštovati vjerom (vidi Rimljanima 3,31). Zakon i milost, vjera i djela, nisu oprečni jedni drugima.

Ovim posebnim detaljima suočeni smo sa stvarnošću koja nas trijezni. Poruka iz Otkrivenja 14 koja upućuje na svršetak nije niti jedna druga već ona koju navješćuje Crkva adventista sedmoga dana. Ne možemo ovisiti o misijskim naporima drugih vjerskih zajednica koje ne dijele ove ključne istine. Moramo odnijeti ovu poruku cijelom svijetu.

Zapazite kako je Ellen White izvela zaključak izravno iz Otkrivenja 14. poglavlja: „Adventisti su, u posebnom smislu, postavljeni u svijet kao stražari i svjetlonoše. Njima je povjerenost posljednje upozorenje za svijet koji odlazi u propast. Njih obasjava predivna svjetlost Božje riječi. Njima je dan posao od

najsvečanije važnosti – naviještanje prve, druge i treće anđeoske poruke. Nijedan drugi posao nema tako veliki značaj. Oni ne smiju dopustiti da išta drugo zaokuplja njihovu pažnju“ (*Evangelizam*, str. 99).

Ponovno od iste spisateljice: „Uobičajene teme na kojima se zadržavaju svećenici gotovo svih drugih denominacija neće ih pokrenuti (narod). Moramo im naviještati poruku koju nam je dao sam Bog. Svijet mora biti upozoren naviještanjem ove vijesti. Ako ju pokrijemo, ako sakrijemo naše svjetlo pod košaru, ako se toliko ograničimo da ne možemo doseći ljude, mi odgovaramo Bogu za naš neuspjeh u upozoravanju svijeta“ (*Manuscript Releases*, vol. 19, p. 41).

Misijski pokret

U svjetlu svete istine koja nam je dana, Crkva adventista sedmoga dana ima posebnu zadaću da odnese trostruku anđeosku vijest cijelom svijetu. Kao adventisti često nazivamo našu vjersku zajednicu „pokretom“, nazivom koji prikladno opisuje naš rad kao onaj koji se ne smije zaustavljati. Mora se brzo širiti u našim susjedstvima i gradovima, i do nakraj zemlje.

Ovo čvrsto uvjerenje vodilo je Crkvu adventista sedmoga dana da aktivno propovijeda, poučava i evangelizira diljem svijeta. Također je dovelo do razvoja različitih načina službe. Izdavaštvo, zdravstvo, humanitarni rad, obrazovanje, inozemna misija i medijski razvoj predstavljaju samo nekolicinu od mnogih službi koje pomažu u ispunjenju posebne misije Crkve adventista sedmoga dana.

Mi moramo ovu vijest pronijeti po cijelome svijetu.

Izdavaštvo

Od ranih godina njene povijesti Crkva adventista sedmoga dana vidjela je posebnu važnost u izdavačkom radu. Iako je rad imao skroman početak, Ellen White je bilo pokazano u viziji da će ova izdanja postati „kao potok svjetlosti koji će jasno obići svijet“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, str. 125).

Rano viđenje Ellen White pokazalo se kao točan opis ovog važnog posla. Crkvena izdanja poput *The Advent Review and Sabbath Herald*, danas poznat kao *Adventist Review*, u konačnici će obići svijet, zajedno s mnogim drugim crkvenim časopisima. Uz to, *Tract and Missionary Society* pokrenut je ranijih godina Adventističke crkve, služeći kao odskočna daska članovima Crkve za misijski rad s literaturom. Svake godine, Crkva i dalje tiska tisuće misijskih traktata, časopisa i knjiga kako bi adventisti rasprostranili biblijsku istinu u evangeliziranju svijeta.

Osvrćući se na važnost ovog rada, Ellen White je napisala: „Više od tisuću ljudi uskoro će biti obraćeno u jednom danu, od kojih će većina steći svoja prva osvjedočenja čitanjem naših izdanja“ (*Evangelizam*, str. 522). Zato su članovi Crkve adventista sedmoga dana pozvani da redovito dijele literaturu koja sadrži istinu. „Istina se sada ne smije prigušiti. Moraju se izgovarati jasne tvrdnje, iznositi neuljepšana istina, u traktatima i brošurama, koji se moraju širiti kao lišće u jesen.“ (*Kršćanska služba*, str. 176).

Uz traktate i literaturu, planovi čitanja Biblije, danas poznati-ji kao Biblijske pouke, započele su 1883. godine. Ove jednostavne lekcije, zapisane u obliku pitanja i odgovora tako da biblijski tekst odgovara na svako pitanje, omogućile su članovima crkve lagan i učinkovit način da dijele svoju vjeru s drugima. Ellen White je dobila viziju nadolazeće reformacije u kojoj je vidjela stotine i tisuće adventista kako dijele istinu na ovaj način. Danas crkva

priprema nekoliko različitih oblika Biblijskih pouka, predivno dizajniranih, a koje sadrže važne biblijske istine. Članove se snažno potiče da redovito proučavaju ove pouke s onima koji traže istinu.

Ostali oblici izdavačkog rada koji su bili važni tijekom naše povijesti, a to su i danas, uključuju kolportažu (prodavanje knjiga od kuće do kuće), Dopisnu biblijsku školu i adventističke knjižare.

Zdravlje

Ellen White je 5. lipnja, 1863. godine, dobila viziju o različitim vidovima zdravlja kako bi s njima upoznala Crkvu. Ovo je bio početak zdravstvene službe koja će postati jedan od najvećih blagoslova koji će Crkva adventista sedmoga dana podariti svijetu.

Western Health Reform Institut, kasnije poznat kao Battle Creek Sanatorij, započeo je 1866. godine sa svojim djelovanjem. Ovo svjetski poznato lječilište mnogo je godina vodio istaknuti adventistički liječnik dr. John Harvey Kellogg. Ovdje su dr. Kellogg i njegov tim pružali usluge koristeći prirodne lijekove te su poučavali kako prevenirati bolest pomoću zdravog načina života.

Adventisti promiču stil života koji uključuje vegetarijansku prehranu, redovitu tjelovježbu, vodu, Sunčevu svjetlost, odmor, svjež zrak, povjerenje u Boga, te apstinenciju od sredstava ovisnosti poput alkohola, cigareta ili kofeina. Istraživanja su pokazala da oni koji slijede ovaj plan za optimalno zdravlje žive gotovo deset godina duže od ostatka populacije, te imaju bolju kvalitetu života, čak i u kasnijim godinama.

Bog je uputio Ellen White da je ovaj recept za zdrav život trostrukoj andeoskoj vijesti ono što je desna ruka tijelu. Dok se poruci o zdravlju ne bi trebala davati nadmoćnost nad vječnim Evan-

đeljem i trostrukom anđeoskom vijesti, također se ne bi trebala odvojiti od njih. Kao što je Isusova služba liječenja imala za cilj duhovno izlječenje, pomaganje ljudima da fizički zdrave danas i dalje je sredstvo otvaranja vrata poruci Evanđelja. „Kada je ispravno vođeno, zdravstveno djelo je klin koji omogućava da druge istine nađu put u srce.“ (*Svjedočanstva za crkvu*, vol 6, str 282)

Danas zdravstveno obrazovanje nastavlja biti važan dio crkvene misije. Crkva adventista sedmoga dana rukovodi s gotovo dvije stotine bolnica i sanatorija i otprilike tri stotine klinika te također omogućuje zdravstveno obrazovanje pomoću centara utjecaja, tiskanih izdanja, vegetarijanskih tečajeva kuhanja, seminara o prestanku pušenja i mnogih drugih zdravstvenih događaja.

Služba u zajednici i humanitarna pomoć

Isus je jasno naučavao o važnosti pomaganja potrebitih: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Matej 25,40). U skladu s Isusovim učenjem i Njegovim duhom, Crkva adventista sedmoga dana razvila je širok i opsežan spektar službi koje nude samilosnu službu drugima.

U Djelima 9,36 žena po imenu Tabita ili Srna, ističe se zbog njenog života službe: „Ona bijaše puna dobrih djela i milostinja što ih je učinila.“ Sa željom da se prati njezin primjer, Crkva adventista sedmoga dana službeno je priznala Udrugu Dorcas (Srna) kao svoj organizirani program djelovanja u zajednici 1874. godine. Nakon mnogo godina razvoja, ovo djelovanje je sada poznato diljem svijeta kao Adventist Community Services (ACS). Ta je adventistička društvena služba u mjesnoj crkvi nazvana Samaritanskim odjelom. The Adventist Development and Relief Agency (ADRA) je međunarodna organizacija za pomoć i razvoj Crkve adventista sedmoga dana.

Na primjer, ACS u Sjevernoameričkoj diviziji sastoji se od više od tisuću sto centara koje vode lokalne adventističke crkve. Ovi centri nude pomoć koja može uključivati davanje hrane i odjeće onima u potrebi, odgovor u vrijeme katastrofa, programe podučavanja i mentoriranja, pomaganje starijima, razvoj zajednice i službu u gradovima. Ostale divizije u Crkvi diljem svijeta također imaju aktivne odjele samarićanstva zasnovane na lokalnim potrebama.

ADRA je globalna organizacija humanitarne pomoći Crkve adventista sedmoga dana te je prisutna u više od 130 država. Organizirana s posebnom svrhom razvoja pojedinca i zajednice te međunarodne pomoći u vrijeme katastrofa, ADRA služi potrebama ljudi bez obzira na rasu, spol te politička ili vjerska opredjeljenja.

Odgoj i obrazovanje

Adventisti sedmoga dana gledaju na obrazovanje, u najširem smislu, kao na obnavljanje Božje slike u čovječanstvu. „Obnoviti u čovjeku sliku njegovog Stvoritelja, vratiti ga u stanje prvobitnog savršenstva, potaknuti razvoj njegovog tijela, uma i duše da bi bio ostvaren božanski cilj stvaranja – to je djelo otkupljenja. To je cilj odgoja, veliki cilj života“ (*Odgoj*, str. 15).

Ova filozofija o obrazovanju, izvedena iz Biblije i spisa Ellen White, nadilazi puku pripremu za ovozemaljsku karijeru. „Pravi je odgoj više od svladavanja određenog nastavnog programa, više nego pripremanje za sadašnji život... On priprema učenika za radosnu službu u ovome svijetu i za uzvišeniju i radosniju službu u svijetu koji će doći“ (*Odgoj*, str. 11).

Dom je prvi i primarno uključen u odgoj, a Crkva adventista sedmoga dana je također razvila odgojni sustav sa sljedećim važnim karakteristikama:

Biblija kao primarni udžbenik. „Sveto Pismo je savršeno mjerilo istine. Zato mu treba dati najviše mjesto u odgoju i obrazovanju“ (Odgoj, str. 16). Učenici se poučavaju o Bibliji kao Božjoj riječi te bi kao takva trebala biti pouzdan autoritet u njihovim životima. Poučavaju se temeljnom biblijskom nauku te dužnostima i privilegiju dijeljenja istine s drugima.

Fizički rad. Praktična obuka i fizički rad važne su sastavnice sveobuhvatnog obrazovanja. Teorijska nastava, iako bitna, ne bi se smjela naglašavati do te mjere da se zanemari fizički rad. Takav rad je potreban za izgradnju karaktera i pripremu učenika kako bi bili praktični i korisni u životu.

Razvijanje umnih sposobnosti. Umjesto da se oslanjaju na učenje napamet, učenici se podučavaju koristiti svoje Bogom dane umne snage da razmišljaju i da djeluju sukladno Božjoj volji. „Zadaća je pravog odgoja razvijati sposobnost, vježbati mlade da misle, a ne da samo odražavaju misli drugih ljudi“ (Odgoj, str. 16).

Obuka misionara. Kao dio duhovnog razvoja učenika, pravo obrazovanje naglašavat će važnost rada za spasenje drugih. Pripremit će učenike za širenje vječnog Evanđelja u kontekstu trostruke anđeoske vijesti iz Otkrivenja 14. poglavlja. Tako obrazovani mladi ljudi znat će kako živjeti aktivnim životom službe te kako se uključiti u život crkve.

Rukovodeći se ovakvim modelom odgoja i obrazovanja, Crkva adventista sedmoga dana razvila je sustav koji trenutno upravlja s gotovo osam tisuća škola diljem cijelog svijeta, uključujući osnovne škole, srednje škole, koledže i fakultete. Ove škole imaju za cilj neke od najviših prioriteta Crkve adventista sedmoga dana – spasenje,

Učenike se poučava o Bibliji kao Božjoj riječi.

razvoj karaktera i misionarsku obuku mladih. Zajedno s programima i organizacijama poput Izviđača, ljetnih kampova, kolportaze mladih, godišnjih kongresa mladeži te odjela mladih, naše škole pomažu u osposobljavanju mladih ljudi koji će pomoći u oblikovanju Crkve do Isusovog dolaska.

Inozemna misija

Tijekom 1850-ih i 1860-ih Europljani koji su doznali za adventnu vijest dok su boravili u Americi, počeli su dijeliti istinu s prijateljima i obitelji u Europi. Crkva je 1869. godine odgovorila na rastući interes formirajući Foreign Mission Society (Udruženje inozemne misije) kako bi započela s radom u stranim zemljama. Zatim je 1871. godine Ellen White bilo pokazano u viziji da bi se „mladi ljudi trebali obučavati za službu na način da nauče druge jezike, kako bi ih Bog mogao koristiti kao sredstva preko kojih će objaviti svoju spasonosnu istinu onima iz drugih zemalja“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, p. 204).

Vizija koju je Ellen White dobila 1871. godine pokrenula je značajne promjene u radu. Battle Creek koledž, naš prvi koledž za obuku misionara osnovan je 1874. godine. James White je izdao *True Missionary*, prvo misijsko izdanje Adventističke crkve, naglašavajući potrebu za stranim misionarima. Ellen White imala je dojmljiv san u kojem joj je dana poruka za crkvene vođe: „Zakupljate se s previše ograničenim idejama za rad u ovo vrijeme. Pokušavate planirati djelo tako da ga možete objužiti vlastitim rukama. Morate sagledati širu perspektivu... Vijest će ići u sili u sve dijelove svijeta, u Oregon, u Europu, u Australiju, na otoke, mora, svim narodima, jezicima i ljudima... Značajno će narasti. Mnoge države čekaju na dodatno svjetlo koje Gospodin ima za njih; a vaša je vjera ograničena, jako je mala. Vaše poimanje djela mora se proširiti“ (*Life Sketches of Ellen G. White*, pp. 208, 209).

U rujnu 1874. godine John Nevins Andrews otišao je u Švicarsku kao naš prvi službeni prekomorski misionar, zajedno sa svojih dvoje djece tinejdžerske dobi. Ellen White je rekla da smo poslali „najsposobnijeg čovjeka u svim našim redovima“ (*Manuscript Releases*, vol 5. p. 436). Andrews je osnovao adventističku tiskaru u Baselu, u Švicarskoj, no preminuo je u Europi od tuberkuloze 1883. godine, u dobi od 54 godine.

U godinama koje su uslijedile, djelo se širilo u Europi, Australiji, Novom Zelandu i Južnoj Africi. Crkve su se osnivale, te su izdanja na domaćim jezicima bila distribuirana nadaleko i naširoko. Postavljeni su temelji za brzo širenje misije. Do kraja 1890-ih, adventisti su bili prisutni na svakom naseljenom kontinentu i mnogim otocima na moru. Iako je počela u Sjevernoj Americi, Crkva adventista sedmoga dana sada je globalni pokret s utvrđenim djelom u više od 200 država i područja svijeta. Trenutno približno 95 posto njenih članova živi izvan Sjeverne Amerike. Mnoge dijelove svijeta je i dalje teško dosegnuti, te crkveni vođe rade na širenju istine u tim regijama s jednakim oduševljenjem za inozemnu misiju koje je nadahnulo Johna Andrewsa mnogo godina ranije.

Razvoj medija

Mnogo je godina Crkva adventista sedmoga dana prednjačila među kršćanskim medijskim službama. Televizijskim, radijskim i internetskim djelovanjem rukovodila je Crkva ili posvećeni članovi kojima je na srcu širenje Evandjelja.

Hope Channel, službeni televizijski kanal Adventističke crkve i Three Angels Broadcasting Network (3ABN) kao potporna služba Crkve, imaju prijenos na nekoliko jezika kako bi privukli široku globalnu publiku. Adventist World Radio, Voice of Pro-

phesy, It is Written, Breath of Life, Faith for Today i Amazing Facts medijske su službe koje koriste radio, televiziju ili internet i već desetljećima prenose biblijske istine. I dok su ove organizacije među najvećima, samo su neke od mnogih medijskih služba koje žele prenijeti trostruku anđeosku vijest u današnji svijet.

Praktična primjena

1820-ih godina, puno prije nego što će se 1863. godine osnovati Crkva adventista sedmoga dana, baptistički farmer po imenu William Miller bio je osvjedočen proročanstvima Pisma da je Isusov dolazak blizu. Osjećao je da je njegova dužnost podijeliti svoje otkriće s drugima, ali bojao se kako će ljudi reagirati. Devet dugih godina hrvao se s Bogom, ali osvjedočenje je samo jačalo. Tijekom tih godina jedna mu je poruka stalno odzvanjala u ušima: „Idi i reci svijetu.“

Teret koji je počivao na ramenima Williama Millera također počiva na svakom adventistu danas. Nitko drugi neće obaviti ovaj posao za nas. Samo mi možemo podijeliti našu Bogom danu poruku sa svijetom. „Vaša dužnost ne može biti prenesena na druge. Nitko osim vas ne može obaviti vaš posao“ (*Kršćanska služba*, str. 117).

Molite se ovog tjedna da vam Bog podari snagu da „idete i kažete svijetu.“

5. dio

Kršćanski
način života

Nešto bolje

Sljedećih nekoliko poglavlja *Priručnika za učenje* usredotočit će se na svojevrsna obilježja kršćanskog ponašanja. Istražit ćemo što Biblija poučava o temi svetkovanja subote, poštovanju, financijskom upravljanju, zdravlju, skromnosti, zabavi i obiteljskim odnosima. Međutim, prije razmatranja ovih praktičnih i često osjetljivih tema, navest ćemo neka često nejasna područja.

Ponašanjem ne možemo zaslužiti spasenje

Prvo, važno je da svaki Kristov učenik razumije da svojim ponašanjem nikad ne možemo zaraditi spasenje. Naše se spasenje zasniva na zaslugama Kristovog života i smrti. Ništa što činimo ili se uzdržavamo da ne činimo ne može nam osigurati Božju naklonost. Kao što stara himna *Stijeno spasa* kaže: „Zakon Tvoj je svet i prav: pred njim sam u grijehu sav, nitko nema moći te da me spasi osude! Samo Ti si, Spase moj, za me dao život svoj!“

Zaista, Kristova krv nam jedina može omogućiti oprost i spasenje. A ipak kad Isus spašava, to ne čini kako se ne bismo trebali pokoravati Božjoj riječi. Upravo suprotno, kad vjerom prihvatimo Kristovu žrtvu za naše oprostjenje, ljubav prema Isusu

procvjeta u srcu te nas motivira da Mu se pokorimo! Prihvaćanje Krista kao našeg osobnog Spasitelja uvijek rađa težnjom za posvećenošću ili da nalikujemo Kristu. Ne možemo istinski prihvatiti Isusa kao našeg Spasitelja, a da Ga ne prihvatimo i kao našeg Gospodina i Vladara.

Ipak, zato što ne možemo zaraditi spasenje našim djelima, mnogi se pitaju jesu li izvanjska djela uopće bitna Bogu. Upute o kršćanskom ponašanju često navode ljude da pitaju: „Ne bi li se trebali fokusirati na naš odnos s Bogom umjesto na pravila? Jesu li takve sitnice uistinu bitne Bogu? Je li ovo doista problem za spasenje?“ Ovo su važna pitanja koja zaslužuju pažljive odgovore.

Pravila ili odnosi?

Trebamo paziti da ne stvorimo imaginarni sukob između pravila i odnosa. Uzmite u obzir primjer braka. Ako muž želi poraditi na svojem odnosu sa ženom, on će prirodno napraviti pozitivne promjene u svojem karakteru. Prestat će raditi ono što stvara konflikt u odnosu i činiti više onoga što je njoj drago. Po njegovoj promjeni ponašanja, ona može vidjeti da ju voli. Takav je i naš odnos s Isusom. Kad Sveti Duh otkrije područja u kojima nas naše ponašanje odvaja od Krista, On nas poziva da promijenimo naše putove kako bismo ojačali naš odnos. Kad odgovorimo s pokajanjem, vjerom i poslušnošću, pokazujemo da volimo Boga. Kao što je Isus rekao: „Ako me ljubite, zapovijedi moje održite“ (Ivan 14,15). I: „Budete li očuvali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi“ (Ivan 15,10). Održavamo snažan odnos s Njim (ostajemo u Njegovoj ljubavi) na način da pokoravamo naše ponašanje Njegovoj volji (čuvamo Njegove zapovijedi).

Postoje oni koji tvrde da je naš odnos s Kristom jedino što je bitno, koji se kritički osvrću na sve one koji naglašavaju važ-

nost tema vanjskog ponašanja. Istina je, ipak, da oni koji umanjuju kršćanski životni stil i ponašanje, samo narušavaju svoj odnos s Kristom. Jednostavno ne možemo razdvajati upute o ponašanju od našeg odnosa s Isusom a da ne prouzročimo neizrecivu štetu. Usredotočenost na ponašanje bez odnosa može rezultirati u hladnom formalizmu, ali usredotočenost na odnos bez ponašanja može rezultirati u tome da propustimo priznati grijeh koji gajimo.

Problem spasenja

Kako onda odgovaramo na često postavljano pitanje „Je li ovo doista problem za spasenje?“ Još jednom, ovo pitanje podrazumijeva umjetnu razliku koju bi trebali oprezno izbjegavati. Istina je da Božja riječ opisuje neke grijehove težima od drugih (vidi Matej 23,23), no ne smijemo nikada zaključiti da je bilo koja biblijska uputa mala u Božjim očima. „Bog ne smatra sve grijehove jednako velikima. Po Njegovoj ocjeni, slično kao i po ljudskoj, postoje stupnjevi krivnje. Ali ma kako beznačajno ovo ili ono zlo djelo može izgledati u ljudskim očima, pred Bogom ni jedan jedini grijeh nije mali. Ljudski sudovi su pristrani i nesavršeni, ali Bog sve ocjenjuje onako kako stvarno jest“ (*Put Kristu*, str. 29). Zato što je naše prosuđivanje nesavršeno, bilo bi drsko od nas smatrati da smo u mogućnosti razlikovati koji su dijelovi Božje riječi Njemu važni a koji nisu.

Prihvaćanje Krista kao našeg osobnog Spasitelja uvijek rađa težnjom za posvećenošću ili da nalikujemo Kristu.

Mnogi krivi postupci koji su kažnjeni u Bibliji smatrali bi se danas kao „ništa posebno“. Adam i Eva su bili kažnjeni jer

su pojeli komad voća. Kajin nije bio prihvaćen zbog jedne izmjene onoga što mu je Bog rekao da koristi u bogoslužju. Uza je kažnjen jer je posegnuo rukom da pridrži Kovčeg. Gledano

*Za naše je dobro,
ne na našu štetu,
rečeno da poslušamo.*

iz ljudske perspektive ovi prijestupi mogu izgledati kao mali, ali stvarnost je poprilično drugačija – ne zato što su njihovi postupci bili sami po sebi grešni, već zato što su pokazali manjak povjerenja u Boga i nisu poslušali Njegove

jasne zapovijedi. Moramo biti oprezni kako ne bismo svrstali određene navike ili ponašanja u „male stvari“ u pokušaju racionaliziranja neposlušnosti. Često su upravo te stvari one koje nas najviše stišću u našim životima. Prema tome, ako želimo da naš odnos s Kristom uistinu raste, moramo se suočiti s Božjom voljom u praktičnim područjima našeg svakodnevnog života.

Kada pitamo je li to „pitanje za spasenje“ često je drugi način da pitamo, „hoće li me ova stvar spriječiti da uđem u raj?“ Možda samo sagledavamo naše kršćanske živote iz krive perspektive. Nanovo rođeni kršćani ne pitaju koliko minimalno moraju napraviti da bi bili primljeni na Nebo; pitaju kako mogu ugoditi Bogu i u potpunosti se uskladiti s Njegovom voljom.

„Božja Riječ je jasna. Njezin nauk ne može biti kriv. Hoćemo li ju poštovati, baš onako kako nam je dana, ili ćemo tražiti koliko se možemo udaljiti a ipak biti spašeni?“ (*Evangelizam*, str. 204). „Oni koji osjećaju silu Božje ljubavi ne pitaju kako bi se sa što manje truda moglo zadovoljiti Božje zahtjeve. Ne traže najniža mjerila, već im je cilj da budu u savršenom skladu s voljom svojega Otkupitelja... Priznavanje Krista – bez takve duboke ljubavi – prazno je pričanje, suhi formalizam, teški jaram“ (*Put Kristu*, str. 45).

Nešto mnogo bolje

Ponekad, kad shvatimo da je naš životni stil u suprotnosti s Božjom riječi, u iskušenju smo da osjećamo da nam Bog oduzima našu sreću. Ali istina je upravo suprotna. Iako naša grešna priroda otežava predaju naših navika i životnog stila, za naše je dobro, ne na našu štetu, rečeno da poslušamo. „Bog ne traži da se odrekemo ičega što bismo mogli zadržati za svoje dobro. U svemu što čini On ima pred očima dobro svoje djece“ (*Put Kristu*, str. 46).

Bog nas traži da vratimo desetinu i prinose kako bi izgradio našu vjeru i dobročinstvo te nas spasio od razarajućih obilježja sebičnosti i pohlepe. On nam pruža savjete o zdravlju kako bi nam dao bistrinu uma i kvalitetu života te nas poštedio patnje bolesti i ovisnosti. On upućuje svoj narod na skromnost u odijevanju kako bi razvio krotkost i poniznost te nas oslobodio od ropstva ponosa i nesigurnosti. On potiče na zdravu rekreaciju i zabranjuje grešnu zabavu kako bi zaštitio naše umove od moralne nečistoće. „Kad bi barem svi... mogli shvatiti da On nudi nešto neizmerno bolje od onoga što sami žele“ (*Put Kristu*, str. 47). Umjesto da preispitujemo praktične biblijske savjete, sagledajmo ih onakvima kakvi oni jesu – milostivi blagoslovi našeg sveznajućeg Stvoritelja.

Praktična primjena

Ako se borite slijediti Isusa u praktičnim područjima života, ne očajavajte te se ne obeshrabrujte. Sjetite se da imate Spasitelja koji suosjeća te oprašta. „Isusu je drago da dođemo k Njemu upravo takvi kakvi jesmo: grešni, bespomoćni, ovisni. Možemo doći sa svim svojim slabostima, svojim ludostima, svojom grešnošću – i pokajnički pasti pred Njegove noge! Njemu je na slavu

da nas podigne u naručje svoje ljubavi, da zavije naše rane i očisti nas od svake nečistoće“ (*Put Kristu*, str. 54).

Svrha uputa biblijskog stila života nije da nas osude već da nam pomognu da u većoj punini odražavamo Isusov život i karakter te da ojača naš odnos s Njim. Dok slijedimo ove upute, one nam puno pomažu od opasnosti i zamki ovog svijeta, od naše vlastite grešne prirode i od neprijatelja duša.

Prije čitanja sljedećih poglavlja molite Boga da vam podari ponizni duh i iskrenu težnju da slijedite istinu. Ako budete vjerovali biblijskim uputama koje ste pronašli u ovim poglavljima, Gospodin će vas obilno blagosloviti. „I svi ovi blagoslovi doći će na te i stići će te budeš li slušao glasa Gospodina, Boga svojega“ (Ponovljeni zakon 28,2).

Dan užitka

Subota je utemeljena kako bi bila blagoslov čovječanstvu. To nije dan napora već dan užitka i radovanja u Gospodinu. Isus je potvrdio blagoslov subote kada je rekao: „Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote“ (Marko 2,27). Subota dolazi sa zapovijedima za njeno pravilno držanje, ali one su dane kako bi zaštitile i ojačale naš odnos s Isusom. Za onog koji čezne biti u zajednici s Bogom, tražeći prvo Njegovo kraljevstvo i pripremiti se za vječnost, subota je predivan dar s Neba.

Drži ga svetim

Možda se najbolji sažetak pravilnog držanja subote nalazi u biblijskoj zapovijedi „drži ga svetim“ (Izlazak 20,8). U Postanku 2,3 Biblija kaže daje Bog „blagoslovio sedmi dan i posvetio ga.“ Sedmi dan je jedini dan u tjednu u cijelom Pismu koji je Bog blagoslovio i posvetio. Ovo je jedan razlog zašto samo sedmi dan može biti prava subota. Možemo dan smatrati svetim samo ako ga je Bog već posvetio.

Kad se Bog pojavio u gorućem grmu, zapovjedio je Mojsiju: „Izuj svoju obuću s nogu svojih! Jer to mjesto na kojem ti stojiš

sveto je tlo“ (Izlazak 3,5). Tlo prethodno nije bilo sveto, ali Božja ga je prisutnost učinila takvim. Slično tome, subota je sveta jer se Božja prisutnost očituje na poseban način toga dana. Sedmi dan može nam biti svet jedino kad pozovemo Svetog Duha u naše živote. Možemo biti na pravom mjestu radeći pravu stvar u pravi dan no svejedno propustiti svetkovanje subote ako su naša srca daleko od Boga. Moramo imati Isusa koji prebiva u našim srcima vjerom (vidi Efežanima 3,17) ako želimo iskusiti radost u duhovnom naglasku subote i biti u skladu sa zapovijedi „drži ga svetim“.

Od večeri do večeri

Kako bismo mogli subotu svetkovati na ispravan način, bitno je znati kad počinje i završava. Prema Postanku 1. poglavlju, svaki dan stvaranja sastojao se od „večeri i jutra.“ Večer je navedena kao početak 24-satnog dana. Drugi redci u Pismu potvrđuju ovo razumijevanje. Nehemija je zapovjedio da se gradska vrata zatvore „kad se pred subotu smračilo“ (Nehemija 13,19). To upućuje da je subota počinjala onda kad se mračilo. U Levitskom zakoniku 23,32 kada je Bog opisao svetkovanje godišnje subote povezane s Danom pomirenja, uputio je Izraelce: „od večeri do večeri praznujte svoju subotu.“

Biblija uzastopno poučava da subota počinje kad padne mrak ili pri zalasku sunca petkom uvečer, a završava zalaskom sunca u subotu navečer. Ljepota je u tome što možemo dočekati subotu dok smo još budni, a ne da ona započne dok spavamo. Ovo pruža predivnu priliku obiteljima ili skupinama vjernika da uvedu subotu ili ju zaključe s molitvom, pjesmom i čitanjem Božje riječi. Bogoslužje u Adventističkoj crkvi u predvečerje je obično ugodno vrijeme obiteljskog ili crkvenog bogoslužja s kojim započinjemo ili završavamo subotu.

Dan odmora

Bez zapovijedi da se odmaraju, mnogi bi dopustili da ih užurbanost života onemogućiti da dovoljno vremena provedu s Bogom. Ali četvrta zapovijed nedvosmisleno navodi: „Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao, a sedmoga je dana subota posvećena Gospodinu, Bogu Tvojemu. Nikakva posla tada nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni stoka tvoja, ni došljak koji se nađe unutar tvojih dveri“ (Izlazak 20,9.10). Ova se zabrana odnosi na bilo koji uobičajeni posao koji se obavlja sedmoga dana, a to je između zalaska sunca u petak i zalaska sunca u subotu.

Neka zanimanja poput određenih liječnika i medicinskog osoblja, mogu zahtijevati brigu o onima koji pate u subotu. Ovakav rad je u skladu s Isusovom izjavom u Mateju 12,12: „Dopušteno je subotom činiti dobro.“ Utoliko što ovaj rad ima za svrhu zadovoljavanje hitnih potreba čovječanstva a ne zaradu prihoda, preporuča se da plaća zarađena za taj subotnji rad bude donirana kao dobrovoljni prilog.

Uz naše vlastito uzdržavanje od posla, zapovijed također zabranjuje rad bilo koga u našoj sferi utjecaja. Napomena o sluzgama i sluškinjama danas se može odnositi na plaćene radnike poput spremača, dadilja, vodoinstalatera, vrtlara ili graditelja. Ako zaposlimo nekog za popravke u domu, trebali bi ugovoriti da se nikakav posao ne obavlja između zalaska sunca u petak i zalaska sunca u subotu. Ili, ako mi upravljamo sa zaposlenicima čije sate mi plaćamo, nije u redu ako mi ne radimo u subotu ali to ipak zahtijevamo od naših zaposlenika.

Slična primjena zapovijedi o suboti da se suzdržimo rada odnosi se i na uobičajeno trgovanje ili poslovne transakcije. Prema Pismu, kupovanje ili prodavanje subotom također je

narušavanje svetosti dana. Kad je Nehemija otkrio da Judini sinovi prodaju svoja dobra subotom, on ih je „prekorio što u taj dan prodaju prehrambene proizvode“ (Nehemija 13,15). Također ih je pronašao kako kupuju od trgovaca koji su donijeli svoja dobra u Jeruzalem na subotnji dan. Nehemija je onda „prekorio judine velikaše“, rekavši, „Kakvo je to zlo djelo što ga vi činite te oskvrnjujete dan subotnji?“ (Nehemija 13,17). Nadalje je izjavio kako njihov običaj kupovanja i prodavanja u subotu donosi „pridodani gnjev za Izrael“ (Nehemija 13,18). Ovi redci upućuju da upuštanje u uobičajeno trgovanje u subotu, poput objedovanja u restoranu ili kupnja u trgovini hranom, nije u skladu s Božjom voljom.

*Osnovni razlog
zašto je Bog
dostojan našeg
proslavljanja
je zato što je On
naš Stvoritelj.*

Zato što nas Bog traži da subotu pažljivo ograničimo na duhovne aktivnosti, moramo unaprijed planirati s obzirom na one stvari koje su prikladnije za neki drugi dan. Zbog toga je Bog rekao: „Sjeti se dana subotnjeg“ (Izlazak 20,8). Moramo imati subotu na umu tijekom cijelog tjedna, tako da nismo nespremni kad dođe.

Biblija naziva dan prije subote kao dan pripreve. Ovaj naziv podrazumijeva praktičan rad, kupovinu te ostale pripreme koje su posebno prikladne za dan prije subote. Trebali bismo kupiti gorivo za naš auto, pripremiti obroke koliko možemo, očistiti i pospremiti naše domove ili pripremiti se na neki drugi praktičan način prije subote. Radeći tako, moći ćemo usredotočiti se na Isusa kad dođe subota.

Dan za slavljenje Stvoritelja

Nije neobično čuti da netko nastoji svetkovati subotu na način da se jednostavno odmara sam doma te se suzdržava od rada. Ovo je dobar početak, ali ne odražava puninu onoga što znači svetkovanje subote. Levitski zakonik 23,3 upućuje na subotu kao na „sveti zbor“, ili sveto okupljanje. Ova fraza otkriva da je dio ljepote subote u zajedničkom proslavljanju s drugim vjernicima.

Sam Isus je uključio ovaj važan aspekt svetkovanja subote u svoj vlastiti život. „Po svom običaju u dan subotnji uđe u sinagogu“ (Luka 4,16). Isus nije ostajao sam, već je po navici pohađao zajedničko bogoslužje u subotu. U Poslanici Hebrejima nalazimo da ova potreba za zajedništvom postaje sve važnija kako se približavamo drugom Kristovom dolasku: „I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela, da ne propuštamo svojega sastanka, kako je nekima običaj, nego se hrabrimo, i toliko više koliko vidite da se bliži Dan“ (Hebrejima 10,24,25). Čak će i na „novim nebesima i novoj zemlji“, otkrivamo, „od subote do subote svako tijelo dolaziti da se pokloni“ (Izaija 66,22,23) pred Gospodinom. Tijekom cijele vječnosti subota će biti dan za Božji narod da se udruži u proslavljanju Stvoritelja.

„Dostojan si, Gospodine, primiti slavu i čast i silu! Jer ti stvori sve i zbog tvoje volje jest i bi stvoreno“ (Otkrivenje 4,11). Osnovni razlog zašto je Bog dostojan našeg proslavljanja je zato što je On naš Stvoritelj. Subota je tjedni podsjetnik na ovaj važan odnos. Četvrta zapovijed završava sa sljedećim razlogom za našu poslušnost: „Jer je u šest dana Gospod stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njemu, a sedmoga je dana počnuo. Stoga je Gospod blagoslovio dan subotnji i posvetio ga“ (Izlazak 20,11). Subota, kao spomen na stvaranje, je zato predivan dan za

provođenje u prirodi. Šetnja šumom, promatranje oceana, slušanje ptica, ili mirisanje cvijeća mogu nas uputiti na Onog koji je u beskrajnoj ljubavi stvorio sve to za našu sreću.

Njegov dan

„Odvrtiš li, zbog subote, nogu svoju od činidbe svojih prohtjeva u moj sveti dan i subotu nazoveš ugodom, svetim danom Gospodu u čast, i iskažeš mu čast ne postupajući po svojim putovima i ne udovoljavajući svojim prohtjevima ni govoreći svoje riječi, tada ćeš se naužiti u Gospodu“ (Izaija 58,13.14).

Izaija 58. poglavlje odlično opisuje kako uistinu svetkovati subotu, pružajući principe koji nas mogu voditi u svakoj situaciji. Zabrane protiv postupanja prema vlastitom nahodanju, traženje vlastito zadovoljstvo ili govoreći ono što mi želimo nisu dane kako bi nam uskratile radost subote. One nas pozivaju da nađemo radost u Njegovoj prisutnosti, a ne da se upuštamo u uobičajena razmišljanja, razgovore i aktivnosti koje nisu duhovne naravi. Subota nije dan za naše sportove ili hobije, za praćenje svjetskih novosti, ili za prisustvovanje svjetovnim događajima. Točnije, to je prilika da produbimo naš odnos s Bogom, da provedemo dragocjeno vrijeme s našom djecom i obiteljima te uživamo u zajednici s vjernicima koji dijele naša uvjerenja.

Bogu se možemo približiti tako da u subotu služimo tjelesnim i duhovnim potrebama društva. U ovome, Kristov primjer je jako poučan. „Svako Kristovo čudo trebalo je otkriti svijetu da subotom treba olakšati patnju, ali uobičajen posao nije trebalo raditi.“ (*Selected Messages*, book 3, p. 258).

Početni dio Izaije 58. poglavlja iako označava post, može se također odnositi na svetkovanje subote koje se spominje na kraju

poglavlja. Izaija piše o potrebi da „odriješimo spone opačine, raskidamo uze jarmene i puštamo na slobodu potlačene te da svaki jaram prekinemo“ (Izaija 58,6). On poziva nadalje: „ako dušu svoju otvoriš gladnomu i nasitiš dušu potlačenog, tada će svjetlost tvoja zasjati u tmmini i tama će tvoja biti kao podne“ (Izaija 58,10).

Subota, kako je to Isus prikazao u svojem životu, pravo je vrijeme za službu drugima. U praksi to možete učiniti na sljedeće načine:

- Uputiti ohrabrujuće riječi i moliti se s onima koji imaju poteškoće u vašoj crkvi.
- Posjetiti one koji su zatvoreni, bolesni, stari ili hospitalizirani.
- Posjetiti one koji žele proučavati Bibliju ili žele duhovno vodstvo.
- Uključiti se u misijske aktivnosti crkve.

Praktična primjena

Ne trebamo napraviti popis pravila za subotu, ali Bog nam je dao principe da nas vode u našim nastojanjima da ispravno svetkujemo taj dan. Hajdemo sada primijeniti ove principe na neke situacije subotnjeg dana koje nam mogu stvarati izazov u subotnjem danu:

Pomaganje susjedu u izgradnji ograde. Iako je Isus rekao „dopušteno je subotom činiti dobro“ (Matej 12,12), kontekst u kojem je to rekao bio je hitan slučaj izvlačenja ovce koja je upala u jamu. Dobra djela koja uključuju rad ili uobičajeni posao i koja nisu odgovor na nečiju patnju ili hitnu situaciju, nisu ona o kojima je Isus govorio.

Obvezan rad petkom navečer samo jednom godišnje. Može se činiti da je u redu raditi subotom samo jednom ili dva puta godišnje, ali svaki put kad svjesno prekršimo Božji zakon, mi oslabljujemo svoj karakter i lakše ćemo to ponoviti u budućnosti. Čak i povremeni neposluh doprinijet će da doživimo neuspjeh kad dođu veća iskušenja. Puno je bolje biti otvoren s vašim poslodavcem i zauzeti stav. Bog će iskazati čast onima koji je Njemu iskazuju.

Gledanje svjetovnih događanja ili sudjelovanje u svjetovnim aktivnostima. Ovo može uključivati poslovna ili školska događanja, rekreacijske hobije, sportove ili ostalu zabavu. Gospodin upućuje: „Odvратиš li, zbog subote, nogu svoju od činidbe svojih prohtjeva u moj sveti dan“ (Izaija 58,13). Drugi možda neće razumjeti zašto svjetovne aktivnosti nisu prikladne za subotu, svejedno mi bismo trebali poštovati Božji sveti dan. Ovo neće smanjiti, već bi moglo i povećati naš duhovni utjecaj kad drugi vide našu ljubav i vjernost Bogu.

Odsjedanje u hotelu preko vikenda. Putovanje na kojima smo podalje od doma u subotu ponekad je neizbježno. U takvim slučajevima možemo pripremiti obroke na vrijeme, platiti troškove hotela prije subote i odbiti usluge spremača tijekom subotnjih sati. Dobar način svjedočenja kada putujemo je ostavljanje traktata o suboti uz velikodušnu napojnicu.

Prisustvovanje vjenčanju prijatelja. Iako bi vjenčanja trebala biti duhovni događaji, mogu se sastojati od mnogih neduhovnih aktivnosti. Razmotrite kao preporuku da prisustvujete duhovnom dijelu službe, čestitate mladenki i mladoženji, darujete čestitke i poklone, te napustite svadbu prije nego što atmosfera postane neduhovna.

Supružnik koji ne svetkuje subotu. Jedan od najuobičajenijih ali ujedno i najjazovnijih scenarija je supružnik koji inzistira

na gledanju svjetovnog sadržaja na televiziji, slušanje svjetovne glazbe ili se na druge načine odnosi nehajno prema svetosti subote. Ponekad se možemo dogovoriti oko nečega, ali moramo biti oprezni da ne zahtijevamo cjelokupnu promjenu životnog stila onih u našem domu kako bi jednostavno ugodili nama. Moramo dati vremena i prilike našim voljenima da vide i odgovore na istinu sami za sebe. Ponekad, provođenje vremena s vjericima koji stanuju u blizini može pomoći da uživamo u suboti, a da se pritom ne uplćemo u planove onih u našem domu.

Dok razmišljate kako poboljšati svoje svetkovanje subote, ovdje je nekoliko korisnih pitanja koja biste mogli postaviti: Je li moja duhovna zainteresiranost osnažena redovitim osobnim bogoslužjima tijekom tjedna kako bih se gorljivo radovao duhovnim blagoslovima subote? Počinjem li i završavam svete sate subote s obitelji ili na crkvenom bogoslužju? Jesam li jasno izrazio svojem poslodavcu svoje namjere da nikad ne radim subotom? Uključuje li moje svetkovanje subote redovito pohađanje subotnje škole i bogoslužja? Pripremam li se tjedno za subotu kako ne bih morao nepotrebno kupovati ili prodavati subotom? Uključujem li se u aktivnosti koje služe fizičkim i duhovnim potrebama drugih u subotu? I najvažnije, težim li izgradnji mog osobnog odnosa s Bogom u subotu?

Dok pažljivo čuvate svetost Božjeg svetog dana, sjetite se da je razlog za njegovo pravilno svetkovanje taj da možemo bolje poznavati Boga i uživati u Njemu. „Poznavati Boga znači ljubiti Ga“ (*Isusov život*, str. 9). Dok usmjeravate svoj pogled k Isusu sva-ke subote, stvari ovoga svijeta gubit će na svojoj ljepoti. Vaša će ljubav prema Bogu rasti, a Nebo će vam se približiti.

Bojte se Boga

Prva od tri andeoske vijesti iz Otkrivenja 14 započinje s riječima „Bojte se Boga i dajte mu slavu“ (Otkrivenje 14,7). Međutim, ova zapovijed da se bojimo Boga ne smije se zamijeniti sa stavom da se plašimo Boga. Upravo suprotno, iz Biblije učimo da „Bog je ljubav“ (1. Ivanova 4,8.16) i da „straha nema u ljubavi, nego savršena ljubav izgoni strah“ (1. Ivanova 4,18). Zapovijed da se ne bojimo pojavljuje se više od 50 puta u Bibliji.

Što to onda znači kad nam Biblija kaže da se bojimo Boga? Koja vrsta straha može uopće postojati uz ljubav i privrženost? Hebrejima 12,28 upućuje nas na odgovor i kaže nam da služimo Bogu „sa strahopoštovanjem i bogobojažnošću“. Ovdje pronalazimo bogobojažnost povezanu sa strahopoštovanjem, koje je definirano kao pokazivanje velikog poštovanja ili izrazite časti, divljenja i uvažavanja. Ovo strahopoštovanje prema Bogu je pozitivan „strah“ o kojem biblijski pisci govore.

Svečana radost

Iako se ispravno povezuje sa svečanim stavom, pravo strahopoštovanje bi također trebalo odražavati veliku radost. Stra-

hopoštovanje je divljenje ne samo Božjoj moći i snazi, nego i Njegovoj ljubavi i milosti. Kad je Izaija vidio Boga, rekao je: „Jao meni, jer propadoh! Ta ja sam čovjek nečistih usana i usred puka nečistih usana ja prebivam; jer oči moje vidješe Kralja, Gospoda nad vojskama“ (Izaija 6,5). Biti u prisutnosti Boga nadahnulo je Izaiju dubokom poniznošću i većim razumijevanjem Božje sile nego ikada prije. Ali to je također bilo otkrivenje Božje milosti, u opraštanju njegovih grijeha, koje je nadahnulo Izaiju da posveti svoj život u požrtvovnoj službi za Njega (Izaija 6,7.8). Božji karakter je savršeni spoj pravde i milosti, a istinsko strahopoštovanje uključuje ispravno razumijevanje obojeg.

Preko proroka Jeremije, Bog je otkrio da kad će On oprostiti i očistiti Judu i Izrael od njihovih grijeha, oni će „strepiti i drhtati zbog svega dobra i zbog svega mira što ću ga ja nje-

mu podariti“ (Jeremija 33,9). Primijetite da su ovdje opisani strah i drhtanje upravo zbog obilne „dobrote“ i „mira“ koji dolaze od Boga. Slično tome, psalmist piše: „Služite Gospodu sa strahom i radujte se s trepetom“ (Psalam 2,11). Biblijski strah i trepet ne smanjuju našu radost. Oni se ne odnose na vjernika koji je prestravljen stra-

hom od suda, već na onog koje je preplavljen zahvalnošću za ljubav i oprost koje nije zaslužio! Kad nam Sveti Duh otkrije Božji veličanstveni karakter i mi osjetimo da smo u prisutnosti Onoga koji je beskonačan u svetosti i ljubavi, to je svečan doživljaj. Istovremeno to bi nas trebalo nadahnuti velikom nadom i radošću. Kao što je napisano: „Pred licem Tvojim punina je radosti“ (Psalam 16,11).

Strahopoštovanje je divljenje ne samo Božjoj moći i snazi, nego i Njegovoj ljubavi i milosti.

Duboko poštovanje Božjeg imena

Treća zapovijed moralnog zakona kaže: „Ne uzimaj imena Gospoda, Boga svojega, uzalud, jer Gospod ne ostavlja nekažnjenim onoga koji njegovo ime uzima uzalud“ (Izlazak 20,7). Zato što je Bog svet, trebamo postupati s Njegovim imenom s najvećim poštovanjem. Ne bismo smjeli koristiti Isusovo ime ili Božje kao običnu riječ ili poštapalicu, ne bismo trebali upotrebljavati čak niti eufemizme koji zvuče slično Njegovom imenu. Kao što psalmist kaže: „Sveto je i strašno ime Njegovo“ (Psalam 111,9).

Iako je istina da nam je Bog prijatelj, On nije poput naših grešnih, smrtnih, ljudskih prijatelja. On je Svemogućí Stvoritelj i Vladar nad cijelim svemirom. „Zacijelo si mislio da sam kao ti, “Bog je izjavio u Psalmu 50,21. No Pismo je jasno da se On toliko razlikuje od nas i da nije kao mi. „Jer moje misli nisu vaše misli i vaši puti nisu moji puti, riječ je Gospodnja. Jer kao što su nebesa viša od zemlje, tako su moji puti viši od vaših putova i moje misli od vaših misli“ (Izaija 55,8.9). Jako griješimo ako doživljavamo Boga ili Njegovo ime na neformalan ili uobičajen način. Zbog ovog nas je razloga Isus učio da molimo: „Oče naš koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje“ (Matej 6,9).

Moramo zapamtiti da je razlog zašto je Božje ime sveto zato što predstavlja Njegovu osobnost i karakter. Ne postoji posebna svetost u originalnom hebrejskom ili grčkom pismu na kojem je Biblija napisana ili pronalaženju točnog izgovora Njegovog imena na tim jezicima. Božje ime je sveto zato što je Bog kojega predstavlja svet. Trebamo imati poštovanja, a ne biti lakomisleni, kad izgovaramo jedno od mnogih imena koja se koriste za Boga. No Pismo ne uči da možemo izgovarati i Božje ime ili Isusovo samo na hebrejskom ili da je prevođenje Njegova imena

na druge jezike pogrešno. Ovo je ekstremno gledište koje brka duboko poštovanje prema Bogu s poštovanjem prema ljudskom jeziku.

Duboko poštovanje u molitvi

Dok se molimo, naše držanje i stav trebali bi odražavati naše duboko poštovanje prema Bogu. Ako smo fizički sposobni kleknuti tijekom našeg osobnog vremena molitve, ovo držanje najbolje ostavlja dojam na našim srcima i umovima o našoj pokornosti Bogu. Za neke, klečanje može prouzročiti preveliku bol ili poteškoće pri ustajanju. Bog to razumije i najviše je zainteresiran da su naša srca u poniznosti pred Njim, bez obzira na stav našeg tijela. Zato što nas Biblija opominje da „molimo bez prestanka“ (1. Solunjanima 5,17), često će biti prilike kada ćemo morati moliti stojeći, sjedeći ili hodajući. Bog čuje svaku od tih molitava.

Bez obzira, biblijskih primjera klečanja pred Bogom ima mnogo. Izgleda da je ovo držanje pozitivan znak dubokog poštovanja i izražavanja poniznosti u proslavljanju. „Dođite, padnimo ničice i poklonimo se; pokleknimo pred Gospodom, našim Stvoriteljem“ (Psalam 95,6).

Duboko poštovanje Božje riječi

Apostol Pavao nas savjetuje „sa strahom i trepetom radite oko svojega spasenja“ (Filipljanima 2,12). Iako se ne bismo trebali plašiti Boga, trebamo uzeti Njegovu Riječ ozbiljno. Trebamo se plašiti posljedica zanemarivanja Njegove Riječi. Kad su se sinovi Izraela tresli od straha pred slavom Božje prisutnosti na brdu Sinaj, Mojsije ih je uvjerio, „Ne bojte se! Ta Bog je došao da vas iskuša i da vam strah njegov bude pred licima, kako ne biste grijeshili“ (Izlazak 20,20). U isto vrijeme kad im je rekao „ne bojte se,“

Mojsije je čeznuo da „Njegov strah“ – zdravo poštovanje prema Božjim zapovijedima – može zaštititi Izrael od strahovitih posljedica grijeha.

Duboko poštovanje je stav povjerenja u Boga i nepovjerenja u sebe samog, koje se očituje u poslušnosti Božjoj riječi. „Na ovog gledam: na uboga i na onoga koji je duha skrušena i koji na riječ moju drhće“ (Izaija 66,2). Drhtati nad Božjom riječi znači odvojiti vrijeme da ju redovito čitamo te imati duboko zanimanje za mudrost i upute koje pruža. Čak bi se i u fizičkom smislu prema Bibliji trebali odnositi pažljivije u odnosu na druge knjige. Ne bismo ju smjeli nemarno ostavljati ili ju koristiti kao podložak za piće. Tako što ćemo postupati s pažnjom izvana, potaknut ćemo naš um da se pažljivo obaziremo na riječi unutra.

Duboko poštovanje Božjeg doma

Duboko poštovanje prema Bogu trebalo bi se očitovati i u načinu kako se odnosimo prema mjestu bogoslužja. „Bog je silno strašan u vijeću svetih i štovaniji od sviju koji su oko Njega.“ (Psalam 89,7). Moramo biti svjesni da kad subotom dolazimo u svetište, dolazimo sudjelovati na bogoslužju u Božjoj prisutnosti. „Držite moje subote i poštuju svetište moje. Ja sam Gospod“ (Levitski zakonik 19,30). Kada budemo ovoga svjesni drugačije ćemo se ponašati u svetištu.

„Ako narod dođe u dom molitve s iskrenim poštovanjem prema Gospodinu i drži na umu da se nalazi u Njegovoj prisutnosti, bit će rječitosti u tišini. Šaptanje, smijanje i razgovaranje koje samo po sebi nije grijeh na običnome mjestu, ne treba dopustiti u domu u kojemu se štuje Bog. Um treba pripremiti za slušanje Božje riječi, kako bi imala odgovarajuću težinu i ostavila odgovarajući dojam na srce.“ (*Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5, str. 433)

Možemo održati atmosferu poštovanja na posvećenom mjestu ako vani ostavimo obične razgovore, ako tijekom bogoslužja utišamo zvuk mobitela, poučimo svoju djecu da se ne igraju ili trče po posvećenom mjestu te ako usmjerimo pozornost na one koji vode bogoslužje. Ovaj zadnji aspekt, usmjerenosti na bogoslužje i omogućavanje drugima da učine isto je osnovno načelo koje bi trebalo upravljati naše ponašanje u Božjem domu. Kada se iznosi Riječ, „Slušajte pažljivo. Ne spavajte ni jednog trenutka, jer na taj način možete propustiti upravo one riječi koje su vam najpotrebnije.“ (Ellen, G. White, *Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5, str. 434)

Duboko poštovanje tijekom bogoslužja je više od mirnog sjedenja u tišini. Ono uključuje iskrenu zainteresiranost i sudjelovanje na bogoslužju cijelim srcem. Uključuje sudjelovanje u zajedničkom pjevanju, molitvu na koljenima, praćenje izlaganja

u našim Biblijama, pa čak i iskreno izgovaranje riječi „Amen!“ ili „Slava Gospodu!“ tijekom propovijedanja Riječi. „Beživotno držanje štovatelja u Božjem domu jedan je od velikih razloga što propovjednička služba nije plodnija za dobro.“ (Ellen, G. White, *Svjedočanstva za crkvu*, sv. 5,

str. 434) Nepoštovanje posvećenog mjesta ne očituje se samo u žamoru i nemarnom ponašanju, već i u neživotnoj nezainteresiranosti i nemarnom odnosu prema Božjoj prisutnosti i sili Njegove Riječi!

Pozornost i sudjelovanje u bogoslužju ključni su aspekti poštovanja, ali ne bismo trebali koristiti neprirodne metode oživljavanja bogoslužja. Kad su teatralnost ili lakomislenost u središtu svetih službi samo s ciljem zabavljanja mnoštva ili da se dobije

pljesak, poštovanje se gubi. Svjetovni doživljaj izvedbe zasjenjuje tihi utjecaj Božjeg Duha. Naše svete službe trebale bi biti pune oduševljenja i radosti, a da pritom ne naštetimo svečanosti i redu.

Vrlo važan izraz dubokog poštovanja na javnom bogoslužju je naš izgled. Posljednjih je godina postalo prihvatljivo reći da Bog nije zainteresiran za to kako smo odjeveni kad dolazimo da se na bogoslužju pokažemo pred Njim. Posve je točno da nikad ne bismo smjeli nekoga isključiti ili ga gledati s visine zbog odjeće koju on ili ona nose u crkvi. No zapazite, da su svećenici u biblijsko vrijeme dobili posebne upute i izričiti nalog što trebaju odjenuti dok služe u Svetištu (vidi Izlazak 28. poglavlje). Zapazite također da je Bog prije primanja Njegovog Zakona i susreta s Njim, rekao ljudima da operu svoju odjeću. (vidi Izlazak 19,10.14)

Ovi nam primjeri pokazuju da nam ne bi trebalo biti svejedno kako izgledamo pred Bogom, već bismo trebali biti čisti, skromni i puni poštovanja u našoj odjeći. Odjeća koja najviše odražava poštovanje može se razlikovati u kulturama, ali trebali bismo se pojaviti pred Bogom u najboljem što imamo. Bilo bi nedosljedno nositi odijelo za posao, a traperice i majicu kako bismo se pojavili pred Bogom. Nadalje, ako se anđeli zaklanjaju svojim krilima u Božjoj prisutnosti (vidi Izaija 6,1.2), koliko bismo se mi više trebali valjano pokriti odijevajući se skromno za javno bogoslužje. Naš izbor odjeće za bogoslužje ostavit će dojam i na nas same i na druge o važnosti koju pridajemo Bogu i Njegovoj Riječi.

Praktična primjena

Poštovanje je stav srca koje odražava duboku ljubav i obzir prema Bogu. Vodi nas da postupamo s onim što Bog naziva svetim s posebnom brigom. Dok ste čitali ovo poglavlje, možda vam je Bog otkrio područja u kojima se neformalan stav prema svetim

*Duboko poštovanje
tijekom bogoslužja
je više od mirnog
sjedenja u tišini.*

stvarima ušuljao u vaše vlastito srce i život. Obvezujte se da ćete postupati s onim što je sveto na poseban način. Radeći tako Bog i Njegova Riječ bit će uzdignuti u vašem vlastitom umu i u umovima onih oko vas.

Jedno je biti oprezan, međutim, nikad ne trebamo osuđivati druge zbog nedostatka poštovanja u njihovim životima. Istinski duboko poštovanje će nas navesti da kažemo, kao i Izaija kad je bio u prisutnosti Boga, „Jao meni, jer propadoh!“ (Izaija 6, 5). Ova poniznost je ono što doista čini pobožne ljude najmilosrdnijima i obzirima prema slabostima drugih. Duboko poštovanje je područje koje lako možemo zanemariti ako ne pazimo. Prema tome, budite ljubazni i pažljivi ako vidite druge koji ne odražavaju biblijski ideal poštovanja. Umjesto toga da se fokusirate na slabosti drugih, nastojte primijeniti poruku iz Otkriženja 14,7 u svoj vlastiti život: „Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer dođe čas suda njegov.“ Čineći tako, iskusit ćete blagoslove koji prate pravo poštovanje Boga. „Blažen čovjek koji se svagda boji“ (Izreke 28,14).

Blago na Nebu

Bog je jedino biće u svemiru koji ima inherentan život u sebi. Svako drugo živo biće prima život od Boga te ga On konstantno održava. Kad je zmija došla Evi u Edenskom vrtu, ona joj je lagala o izvoru života. Laskajući joj idejom da „zasigurno neće umrijeti“ (Postanak 3,4) unatoč Božjim upozorenjima, zmija je tvrdila da život čovječanstva ne ovisi o Bogu. Eva je jela zabranjeno voće jer je bila prevarena da razmišlja kako može živjeti svoj život neovisno o Bogu.

Obmana koja je prevarila naše prve roditelje i danas je učinkovita. Umjesto da gledamo na sebe kao one koji upravljaju s onim što pripada Bogu – našim životima, našim tijelima, našom djecom, našom imovinom – u iskušenju smo razmišljati da je sve u ovom životu naše i da s tim možemo raditi kako nam odgovara. Biblija nam govori drugačije. „Ili ne znate da je vaše tijelo hram Duha Svetoga u vama, kojega imate od Boga te niste svoji? Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga svojim tijelom i svojim duhom, koji su Božji.“ (1. Korinćanima 6,19.20).

Odgovorani Bogu

U Luki 12. poglavlju Isus iznosi usporedbu u kojoj bogataš postaje još bogatiji kad je blagoslovljen s obilnom žetvom. Čovjek je samo Bogu mogao zahvaliti za svoje bogatstvo. Bog mu je omogućio da zaradi prihod i Bog je bio Onaj koji je dao sunce i kišu i omogućio da usjevi rastu. Ali umjesto da se zapita kako bi Bog htio da upotrijebi svoje bogatstvo – možda

*Prvi korak u razumijevanju
Božje volje u pogledu
financija je razumjeti
Njegovu nesebičnu prirodu.*

služeći onima u potrebi ili unaprjeđujući širenje Evanđelja – odlučio je izgraditi veću staju i zadržati sve za sebe kako bi mogao lagodno živjeti. „No Bog mu reče: „Bezumniče! Još ove će se noći

duša tvoja tražiti od tebe! A što si pripravio, čije će biti?“ Tako biva s onim koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu“ (Luka 12,20,21). Čovjek je mislio da nikom ne odgovara i da može živjeti „za sebe“. Bio je u krivu. Pouka priče je da ćemo jednog dana položiti račune Bogu o tome kako smo upravljali onime što nam je On dao.

Upravljati ili brinuti se o imovini nekog drugog definicija je upravitelja. Ovo je odgovarajući opis naše uloge kao bića koje je Bog stvorio. Bog se raduje što nas blagoslivlja životom i imetkom, zapravo sve stvoreno još uvijek zapravo pripada Njemu (vidi Psalam 50,10). Prema tome, kao upravitelji Božje imovine, moramo uzeti u obzir ono što On želi prije nego što odlučimo kako iskoristiti novac i imetak. Prvi korak u razumijevanju Božje volje u pogledu financija je razumjeti Njegovu nesebičnu prirodu.

Dobronamjerno srce

Biblija opisuje Boga kao onog koji nam daje život i sve što trebamo – naš svagdašnji kruh, pokajanje, oprost, pobjedu, milost, ljubav, mudrost, Svetog Duha, kraljevstvo i vječni život. On je također onaj koji je „tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca“ (Ivan 3,16). Božje je srce, srce požrtvornosti i dobroćudne ljubavi, jer „Bog je ljubav“ (1. Ivanova 4,8.16). Davanje drugima je temeljan izražaj Njegova karaktera. I ako je naš cilj da budemo kao Isus, onda i mi moramo naučiti davati.

Nažalost, nesebično i požrtvorno davanje nije prirodno ljudskom srcu. Daleko je prirodnije potrošiti novac na nepotreban luksuz za nas same i naše voljene. Sotona koristi ove slabosti i mami nas sa „zavodljivošću bogatstva“ (Marko 4,19). Tražimo zadovoljstvo u stvarima, samo kako bismo shvatili da smo nezadovoljniji nego ikad prije. To vodi još većoj potrošnji, što se često izmakne kontroli i rezultira u velikom teretu duga (vidi Izreke 22,7). Zbog ovoga Isus nas upozorava, „Pazite, čuvajte se i pohlepe, jer ako tko i obiluje, život mu nije u onome što posjeduje“ (Luka 12,15).

Hebrejima 13,5 upozorava, „Neka srebroljublje ne bude vaše življenje, budite zadovoljni onim što imate. Ta sam ja rekao: Neću te zapustiti niti ću te ostaviti.“ Ovaj redak nas podsjeća da je osobni odnos s Isusom – Onim koji nas nikada neće zapustiti niti ostaviti – ono što nam jedino može donijeti istinsko zadovoljstvo. Kad je Isus u srcu, naši financijski izbori počinju odražavati Božje dobronamjerno srce. Postajemo toliko zahvalni za naše vlastito spasenje da umjesto trošenja samo na prolazne stvari za nas, mi nastojimo doprinijeti vječnom spasenju drugih. A kako to činimo? Kao odgovor na ovo pitanje, istražiti ćemo što Biblija kaže o desetini i prilozima.

Sustav odvajanja desetine

Svako od dvanaest izraelskih plemena primilo je nasljedstvo u Kanaanskoj zemlji – osim Levita. Leviti su bili odabrani za vođenje službe u Svetišću i za bogoslužja. Postojao je drugačiji plan za ovo pleme, koji je Bog objasnio u Brojevima 18,21-24: „A sinovima Levijevim dajem, evo, u baštinu sve desetine u Izraelu za njihovu službu što je oni obavljaju, za službu u Šatoru sastanka. ...Levitima sam naime dao u baštinu desetine što ih sinovi Izraelovi prinose Gospodu kao podizanicu. Stoga sam za njih rekao: 'Među sinovima Izraelovim neće imati baštine.'“

*Vjerno vraćajući
desetinu, mi podupiremo
širenje Evanđelja i
surađujemo s Bogom u
misiji spašavanja duša.*

Umjesto da naslijede zemlju, Levitima je dana „sva desetina u Izraelu za njihovu službu što je obavljaju.“ Riječ desetina znači „deseti dio“. Od svakog se plemena tražilo da daje deseti dio prihoda njihovih proizvoda, stada ovaca ili

goveda kako bi služilo kao „nasljedstvo“ Levitima za njihov rad i službu Bogu. Desetina je bio iskaz Božje brige za one koji su bili posvećeni vjerskim aktivnostima i davanju uputa te se nisu mogli redovito baviti poslovima kojima bi stjecali prihod.

U 1. Korinćanima 9,13.14, Pavao tvrdi da je sustav koji je uspostavljen za službu svećenika koji su služili u Hramu još uvijek potreban i danas za propovjednike Evanđelja. „Ne znate li da se oni koji obavljaju svetu službu od hramskih prinosa hrane, i koji kod žrtvenika služe sa žrtvenikom dijele? Tako i Gospodin odredi da oni koji navješćuju evanđelje od evanđelja žive.“ Ovdje Pavao prvo govori o onima koji „služe za žrtvenikom“ – upućivanje

na svećenike – koji se izdržavaju desetinama i darovima donesenima u Hram. On potom izjavljuje da „tako“, ili na isti način kao što su svećenici bili izdržavani desetinama, „Gospodin odredi“ da se treba pobrinuti za one koji danas propovijedaju Evanđelje. Vjerno vraćajući desetinu, mi podupiremo širenje Evanđelja i surađujemo s Bogom u misiji spašavanja duša.

Posvećen Gospodinu

Levitski zakonik 27,30 navodi da „svaka desetina zemlje... Gospodu pripada; to je sveto za Gospoda.“ Desetina pripada Bogu. Baš kao što je desetina bila potrebna za službu starozavjetnih svećenika, potrebna je i danas da podržava pastore, evanđeliste, i druge sudionike uključene u službi Evanđelja. Zato što je desetina „posvećena Gospodinu“ – Bog ju je odvojio sa svetom svrhom – desetina ne pripada nama da s njom postupamo kako želimo. Vraćanje Božje desetine, prema tome, pitanje je poštenja i integriteta.

Uzmite u obzir slikoviti savjet dan u knjizi Malahije. Ne naglašava samo svetu prirodu desetine, već i predivna obećanja dana onima koji ju vjerno vraćaju Bogu. „Smije li čovjek zakidati Boga? Vi mene ipak zakidate. I kažete: 'U čemu te zakidamo?' U desetini i prinesku. Vi ste kletvom udareni, jer mene zakidate, vi, sav narod. Donesite čitavu desetinu u riznicu da u mojoj kući bude hrane; i onda me u tome iskušajte, veli Gospod Nad Vojskama. Neću li vam otvoriti okna nebeska i izljevati na vas blagoslov dok vam ne bude dosta“ (Malahija 3,8-10).

Česta pitanja u vezi s desetinom

Od kojeg iznosa izračunavam svoju desetinu? Za vrijeme Izraela, proizvodi, stada ovaca i stoke predstavljali su „porast“ prema

kojem se desetina računala. Danas, većina će ljudi jednostavno dati deset posto njihove bruto plaće ili drugog prihoda. To ne označava iznos primljene plaće nakon što je plaćen porez, već punu plaću isplaćenu prije poreza. To je naš pravi porast. Povrat poreza i slične naknade ili preplaćenost ne trebaju biti uračunati u desetinu.

Što ako mi ništa nije preostalo za desetinu nakon plaćanja računa? Izreke 3,9 kažu, „Časti Gospoda svojim imanjem i prvinama svega prihoda svojega.“ Desetina ili deseti dio našeg porasta, trebalo bi biti prvo što plaćamo – čak i prije naših računa. Ona pripada Bogu i trebali bismo je odmah vratiti Njemu. Imajte na umu da Bog obećava da će „otvoriti okna nebeska“ (Malahija 3,10) ako vjerno vratite desetinu. Možemo vjerovati tom obećanju. Kako bi vjernije vraćali deset posto naših prihoda uz dobrovoljne priloge, možda ćemo morati bolje upravljati našim financijama. No, kad smo učinili sve što smo mogli, Bog nam obećava da će se On pobrinuti za nas.

Je li u redu davati manje od deset posto? Davati manje od deset posto nije prava desetina, s obzirom da riječ „desetina“ znači „deseti“. Poziv u Malahiji 3,10 je da donesemo „čitavu desetinu“ u riznicu. Ako to uradimo, primit ćemo „blagoslov dok nam ne bude dosta“. Ovo nije obećanje da ćemo se obogatiti, već znači da će se Bog pobrinuti za nas, kako duhovno tako i fizički.

Gdje bih trebao davati svoju desetinu? U starozavjetna vremena desetina sinova Izraelovih išla je u hramsku „riznicu“ (Malahija 3,10), iz koje se plaćalo svećenicima i Levitima. Bog je dao strogu naredbu da ne nose svoje desetine i darove gdje im se sviđa, „svatko čineći što god je pravo u njegovim očima“ (Ponovljeni zakon 12,8), već izričito na mjesto „koje će izabrati Gospod“ (Ponovljeni zakon 12,11). To je bilo ondje gdje su Leviti koji su bili podržani desetinom, služili Bogu. Slično tome, trebali bismo vraćati našu

desetinu u Crkvu adventista sedmoga dana, koja zapošljava pastore, propovjednike i ostale zaposlenike podržane desetinom. Točnije, svaki bi član trebao vraćati svoju desetinu u lokalnu crkvu u kojoj ima članstvo. Od tamo, desetina se prosljeđuje u konferenciju da bi se držala u „riznici“ iz koje se plaćaju radnici. Dio ove desetine također je raspodijeljen prema višim razinama Crkve kako bi se podržao globalni rad.

Mogu li raspodijeliti dio svoje desetine na bilo koju službu vrijednu truda? Desetina je odvojena za potrebe radnika u Djelu Božjem. Ellen White je savjetovala, „Bog je dao posebne upute za upotrebu desetine... dio koji je Bog rezervirao za sebe ne bi trebao biti preusmjeren ni u jednu drugu svrhu nego u onu koju je On odredio. Neka se nitko ne osjeća slobodnim zadržati desetinu, kako bi ju upotrijebio prema vlastitom sudu. Ne treba ju upotrebljavati u vlastite svrhe za hitne slučajeve, niti ju upotrijebiti kako se nama čini prikladno, pa čak i ako se radi o Božjem djelu“ (*Testimonies for the Church*, vol 9, p. 247). U svjetlu ovog savjeta i biblijske upotrebe desetine, trebali bismo odvojiti punih deset posto na crtu za desetinu u našim kuvertama za dar.

Bogate li se pastori velikih crkvi dok male crkve imaju financijskih problema? U Crkvi adventista sedmoga dana, svi pastori primaju istu osnovnu plaću, samo s malim prilagodbama za godine službe i troškove života. Pastorova plaća neće biti izravno povišena ili smanjena prema iznosu desetine koju vraća lokalna crkva.

Trebamo li još uvijek vraćati desetinu ako pastor ili vodstvo konferencije postanu nevjerni? Iako se ponekad ne slažemo s duhovnim vođama koji su financirani od desetine, moramo se prisjetiti da mi vraćamo desetinu ne pastorima, već Bogu. Za vrijeme Malahije, kad je Bog uputio svoj narod da se vrati Njemu vraćajući „čitavu desetinu“ (Malahija 3,10), svećenici koji su bili

podržavani tom desetinom postali su korumpirani (vidi Malahija 2,7-9). No Bog je svejedno rekao da ljudi krađu od Boga ako zadrže svoju desetinu. Ellen White pruža mudar savjet o tome kako se ponašati u takvoj situaciji: „Neki su bili nezadovoljni, rekavši, ‘Neću više davati svoju desetinu; jer nemam povjerenja u način na koji se upravlja u središtu djela.’ No hoćeš li pokrasti Boga zato što smatraš da upravljanje sredstvima nije ispravno? Napravi svoju žalbu mjerodavnima jednostavno i otvoreno i u pravome duhu. Pošalji svoj zahtjev za promjenom stvari i dovođenjem u red, ali nemoj se povlačiti iz Božjeg djela i pokazati se nevjernim zato što drugi ne rade ispravno“ (*Counsels on Stewardship*, pp. 93, 94).

Dragovoljni darovi

Kad pažljivo uzmemo u obzir Malahiju 3,8, otkrivamo da se Bog ne zakida samo kad zadržimo desetinu, već i kad zadržimo priloge. Sinovi Izraela nosili su priloge sa sobom svaki put kad bi išli u hram – bilo da se radilo o žrtvi okajnici, žrtvi paljenici, žrtvi pričesnici ili žrtvi prinostnici. Također su davali posebne priloge za izgradnju ili popravljavanje hrama, posvećenje oltara ili Svetišta te na tri godišnja hodočašća u Jeruzalem. Davanje priloga uz desetinu od deset posto bio je stalan dio iskustva bogoslužja Božjeg naroda. „Svatko neka dadne prema svojim mogućnostima, prema blagoslovu koji ti je udijelio Gospod, Bog tvoj“ (Ponovljeni zakon 16,17; vidi također 1. Korinćanima 16,2).

Financijske potrebe mjesne crkve danas su još uvijek podupirane dobrovoljnim prilozima njezinih članova – iznad i preko deset posto određenih kao desetina. Iako ni jedan poseban iznos nije određen u Bibliji za ovakve priloge, najbolje je davati fiksni postotak prihoda u svoju mjesnu crkvu. Oni koji vraćaju desetinu prvi put možda će trebati razdoblje za prilagodbu prije nego što daju određeni postotak dobrovoljnog priloga. Mogu početi sa

samo jedan ili dva posto. Drugi možda imaju sredstva da daju deset do petnaest posto. Mnoge adventističke crkve funkcioniraju na prosjeku od tri do pet posto doniranih od prihoda njihovih članova iznad darovane desetine.

Preporuča se da pri davanju ovih priloga mjesnoj crkvi koristite rubriku ‘Dar za mjesnu crkvu’ u omotnici za darovanje. Novac određen za ovu svrhu upotrijebit će se za plaćanje literature, za širenje Evanđelja, potrebna poboljšanja i popravke crkvene imovine, troškove održavanja i mnoge druge potrebe. Uz potrebe mjesne crkve, možete uzeti u obzir potrebe vaše konferencije, globalnu misiju, medijsku službu, omladinske programe i mnoge druge korisne aktivnosti.

Biblija ohrabruje kršćane da razviju darežljiva srca dajući dobrovoljno i radosno: „Tko sije oskudno, oskudno će i žeti; a tko sije obilno, obilno će i žeti. Svatko neka dadne kako je srcem odlučio; ne sa žalošću ili na silu, jer Bog ljubi veselja darivatelja“ (2. Korinćanima 9,6.7). Naše financijsko podupiranje crkve i naša ljubav prema crkvi povezano je. Oni koji su najviše financijski uključeni u Božje djelo, obično najviše suosjećaju s Božjim djelom.

Praktična primjena

Jednog je dana Isus pohvalio ženu za njezinu izvanrednu požrtvovnost. „Pogleda i vidje kako bogataši bacaju u riznicu svoje darove. A vidje i neku siromašnu udovicu kako baca onamo dva bakrena novčića. I reče: Uistinu, kažem vam: ova je siromašna udovica bacila više od sviju. Jer svi su ovi od svoga suviška ubacili za darove Bogu, a ona je od svoje sirotinje ubacila sav žitak što ga je imala“ (Luka 21,1-4). Možda ključno za darežljivost srca nije u tome koliko dajemo, već što žrtvujemo da bismo to dali.

Odvojite vrijeme da ocijenite svoje financijsko upravljanje. Jeste li iskreni s Bogom u svojoj desetini – vjerno i postojano vraćajući mu deset posto vaših prihoda? Jeste li darežljivi i požrtvovni u svojim dobrovoljnim priložima? U svjetlu vječnosti, uz molitvu razmotrite koliko financijski ulažete u Božje djelo. Sjetite se: „Gdje vam je blago, ondje će vam biti i srce“ (Matej 6,21).

Osam zakona zdravlja

Budeš li pozorno slušao glas Gospoda, Boga svojega, i činio „što je pravo u njegovim očima te priklanjao uho njegovim zapovijedima i držao sve propise njegove, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipćane neću puštati na te; jer ja sam Gospod koji te iscjeljuje“ (Izlazak 15,26).

Na početku Bog nas je stvorio da živimo u skladu s Njegovim zapovijedima. Ovo ne uključuje samo moralne zakone koji određuju naše duhovno zdravlje, već i prirodne zakone koji određuju naše fizičko zdravlje. Samo onda kad ćemo „priklanjati uho njegovim zapovijedima“ i poštovati ove zakone, doživjet ćemo ozdravljenje našeg cijelog bića. Slijedeći Božje upute za optimalno fizičko zdravlje, i mi možemo izbjeći mnoge bolesti od kojih su patili Egipćani i koje i dalje uzrokuju mnoge patnje u našem današnjem svijetu.

Proslavite Boga svojim tijelom

Čistoća srca i uma nisu jedini važni aspekti kršćanskog života. Biblija također uči da se moramo brinuti za naše tijelo. „Ili ne znate da je vaše tijelo hram Duha Svetoga u vama, kojega imate

od Boga te niste svoji? Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga svojim tijelom i svojim duhom, koji su Božji“ (1. Korinćanima 6,19.20).

Kraljevstvo Božje je više nego pitanje „jela i pila“ (Rimljanima 14,17), a izbori koji utječu na naše fizičko zdravlje važni su Bogu. „Dakle, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo činite – sve činite na slavu Božju“ (1. Korinćanima 10,31). Bog nam želi dobro i On zna da naše fizičko zdravlje utječe na naše razmišljanje i ponašanje u pogledu duhovnih pitanja. Zdravo tijelo omogućuje bistar um koji bolje može razumjeti istinu, oduprijeti se kušnji i suočiti se s duhovnim borbama života. Nadalje, biti fizički zdrav jednostavno nam pomaže da se bolje osjećamo a Bog ne želi da proživljavamo bilo kakvu nepotrebnu patnju. „Ljubljani, želim ti u svemu dobro i da budeš zdrav, kao što je dobro duši tvojoj“ (3. Ivanova 2).

Potruga za *Novim početkom*

Kad je u pitanju zdrav život, svima nam je potreban poticaj. Otkako su naši prvi roditelji pali popuštajući apetitu jedući zabranjeno voće, svatko je od nas naslijedio snažnu sklonost da čini izbore koji nisu tako dobri. Jedemo previše onoga što ne bi trebali i nedovoljno onoga što bismo trebali. Ne vježbamo dovoljno, ne pijemo dovoljno vode i često postajemo ovisni o nezdravim navikama i običajima. Sve je to dovelo do porasta bolesti i tegoba koje prate životni stil te je kod mnogih izazvalo snažni osjećaj krivnje i veliki gubitak samopoštovanja.

Međutim, kako je utješno znati da je Isus Spasitelj pun ljubavi došao na naš svijet ne da osudi već da spasi (vidi Ivan 3,17). On čezne da nam pomogne osloboditi se od navika kojima robujemo. Moramo biti svjesni da je promjena fizičkih navika duhovna

stvar i da zahtijeva Božju pomoć. Isusov primjer nas uči da samo održavanjem bliske povezanosti s Bogom možemo doživjeti pobjedu nad iskušenjima. On je bio pobjednik čak i na području apetita (vidi Luka 4,3.4), i On može i želi nama pomoći da također ostvarimo pobjedu!

Kako bismo poboljšali naše fizičko zdravlje, važno je da imamo sveobuhvatni pogled na istinski zdrav životni stil. Stoga ćemo sad istražiti osam važnih zakona zdravlja, svaki predstavljen drugim slovom akronima engleskih riječi NEW START (Novi početak).

Naše fizičko zdravlje utječe na način našeg razmišljanja i ponašanja u pogledu duhovnih pitanja.

Prehrana (*N-Nutrition*)

Jedan od najvažnijih faktora našeg fizičkog zdravlja je dobar izbor u načinu prehrane. No s toliko dijeta koje se danas promoviraju, kako bismo mogli znati što je najbolje? Dok je raspravljao o braku, Isus je učio da rastava nije dio Božjeg plana kad je rekao, „Ali od početka nije bilo tako“ (Matej 19,8). Baš kao i Božji ideal za brak, možemo pronaći idealnu prehranu gledajući unatrag na Božje upute „od početka“.

„I reče Bog: Evo, dao sam vam sve bilje što se sjemenom sjemeni, što je na licu sve zemlje, i svako stablo na kojemu je plod stabla što se sjemenom sjemeni; neka vam budu za hranu. A svakoj zvijeri zemaljskoj i svim pticama nebeskim i svemu što gmiže po zemlji, u kojim je duša živa, sve zeleno bilje dao sam za hranu. I bi tako“ (Postanak 1,29.30).

U uputama o prehrani koje je Bog dao našim prvim roditeljima, otkrivamo da životinjsko meso nije nikada bilo namijenjeno za prehranu čovječanstvu. Čak i nakon što su Adam i Eva sagriješili, Bog je i dalje upućivao čovječanstvo da se vegetarijanski hrane (vidi Postanak 3,18). Ustupci koji dopuštaju jedenje čistog mesa napravljeni su za vrijeme potopa, no to je prvenstveno bilo zbog posebnih životnih prilika. Danas je i dalje Božji ideal izbjegavati jedenje mesa kad god je to moguće. Uostalom, pripremamo se za život na novoj zemlji, gdje više neće biti smrti i svi će biti vegetarijanci (vidi Otkrivenje 21,4)!

Jedenje mesa, s visokim udjelom proteina, kolesterola i masti, usko je povezano s visokim krvnim tlakom, srčanim bolestima, rakom i mnogim drugim bolestima. Imali bismo velike koristi kad bismo usvojili prehranu bez mesa ali bogatu voćem, orašastim plodovima, povrćem, žitaricama i mahunarkama. Ako se meso jede, nikad ne bi trebalo biti od nečistih životinja za koje Biblija kaže da su gnusoba (vidi Levitski zakonik 20,25), od kojih su većina čistači. To uključuje svinju (svinjetinu, slaninu, šunku, kobasice, mast, itd.), školjke, jastoga, raka, škampe i mnoge druge životinje (vidi Levitski zakonik 11).

Dok neki tvrde da je Isus uklonio sve zabrane koje se tiču jedenja nečistih životinja, ne postoji dokaz za to. On je opovrgnuo stav da je hrana nečista samo iz ceremonijalnih razloga, kao što su neoprane ruke (vidi Marko 7,2), ali nikad nije ukinuo upute koje se tiču čistih i nečistih životinja. Biblija prvi put spominje ovu razliku kad kaže da je čistih životinja u arku ušlo po sedam a nečistih je ušlo po dvije (vidi Postanak 7,2), u događaju koji se dogodio puno prije nego što su privremeni ceremonijalni zakoni dani židovskom narodu. Čak i u novozavjetnoj Crkvi, kad je Petar dobio viziju o nečistim stvorovima kako bi naučio da ne zove „nijednog čovjeka poganim ili nečistim“ (Djela 10,28), biblijska

razlika između čistih i nečistih životinja nije ni na jedan način opovrgnuta.

Uz potpunu apstinenciju od mesa nečistih životinja i promoviranje vegetarijanske prehrane, adventisti također potiču na mnoge druge blagotvorne prehrambene navike. To uključuje nastojanje da se ne jede previše šećera ili prerađenih proizvoda, izbjegavanje navike jedenja između obroka, jedenje obilnijeg obroka za doručak i ručak a manjeg za večeru (nekima će odgovarati samo dva obroka dnevno), te jedenje nekoliko sati prije odlaska u krevet za najbolji san i dobru probavu.

Tjelovježba (*E-Exercise*)

Jedna od najdjelotvornijih navika koju treba razviti je redovita tjelovježba. Udobnost današnjeg društva prouzrokuje smanjen fizički rad u našem svakidašnjem životu. Posljedica toga je da sve više i više sjedimo. Sjedimo na poslu, sjedimo doma a zatim idemo u krevet. Pretilost je postala problem epidemijskih razmjera.

Bog je stvorio čovječanstvo da bude aktivno. Adamu i Evi rečeno je da „obrađuju i čuvaju“ (Postanak 2,15) Edenski vrt, a to je istovremeno trebao biti i blagoslov za njih. Čak i nakon pojave grijeha, Bog je rekao da je zemlja prokleta „zbog tebe“ (Postanak 3,17). Naporan rad i fizička aktivnost za naše su dobro.

Redovita tjelovježba ima nevjerojatne blagodati. Doprinosi povećanju energije, izdržljivosti i mišićne snage. Smanjuje stres, kolesterol, krvni tlak te rizik od bolesti. Popravlja san i raspoloženje. Također nam pomaže da održavamo zdravu težinu. Pa što onda čekate? Možda ćete morati početi polako, ali već sad planirajte započinjanje svakodnevnih redovitih tjelovježbi. Promijenit će vam život!

Voda (*W-Water*)

Više od pola našeg tijela sastoji se od vode. Pijenje najmanje sedam ili osam čaša vode svakoga dana pospješuje metabolizam i pomaže našem tijelu da obavlja mnoge važne funkcije, uključujući filtriranje toksina i otrova kroz naše bubrege. Mnogi ljudi ne bi dugo izdržali bez tuširanja tijela vodom. Nekoliko dana bez tuširanja i masnoća i prljavština bi se razvijali dok više ne bi mogli sakriti svoju nečistoću. Pa ipak, koliko često ne tuširamo unutrašnjost naših tijela, osiguravajući da su svi naši unutarnji organi čisti i učinkoviti, pijući dovoljno vode svakoga dana!

Čekati da ožednimo nije najbolji izbor kada je u pitanju voda. Žeđ je općenito pokazatelj da smo predugo čekali i da postajemo dehidrirani. Kako bismo izbjegli pijenje previše sokova ili gaziranih pića, od kojih niti jedan nije zamjena za čistu vodu, najbolje je imati bočicu vode uz sebe tako da nas podsjeća da pijemo iz nje tijekom dana.

Sunčeva svjetlost (*S-Sunlight*)

Svi smo čuli za mnoga upozorenja o prevelikom izlaganju sunčevim zrakama. No ponekad, nastojeći to izbjeći, zanemarujemo vidjeti čudesne blagodati koje nam samo sunce može pružiti! Sunce stimulira proizvodnju esencijalnog vitamina D koji nam daje zdraviju kožu, popravljajući naš imunološki sustav i pomaže u opuštanju naših živaca. Većina ljudi doživjela poboljšanje raspoloženja zbog vedrog, sunčanog dana, dok su područja koja primaju jako malo sunčeve svjetlosti bila povezana s većom razinom depresije.

Previše sunca, bez pravilne zaštite, može biti štetno za kožu. Svejedno, ne bismo smjeli dopustiti da nas ovaj rizik potpuno

udalji od sunca. Bog nas je blagoslovio pružajući nam tako sjajno, toplo sunce kako bi nam uljepšalo dane. Primajući barem nekoliko minuta sunčevu svjetlost svakoga dana od velike je važnosti za naše cjelokupno fizičko zdravlje.

Umjerenost (*T-Temperance*)

Umjerenost označava samokontrolu, te se općenito odnosi na izbjegavanje štetnih tvari te umjereno korištenje onih dobrih. Kao adventisti sedmoga dana poznati smo po našoj dugovječnosti, koja je ponajviše rezultat apstinencije od alkohola, duhana, kofeina i nedopuštenih droga. Kršćani bi u potpunosti trebali izbjegavati sve što mijenja um ili stvara ovisnost, a nije propisao liječnik.

Neki ljudi vjeruju da su vino ili alkohol kad se piju umjereno ili šalica kave svakog jutra, bezopasni. Međutim, čak i najmanje količine alkohola smanjuju rasuđivanje te oslabljuju područje mozga koje upravlja donošenjem moralnih odluka. Pića s kofeinom, iako nisu snažna kao neke druge droge, stvaraju umjetan podražaj koji uzrokuje da tijelo kasnije ima manje energije. Čak će i oni koji umjereno piju kavu početi tražiti kofein kako bi im se energija podigla do one razine na kojoj je bila prije nego što su uopće počeli piti kofein.

Umjerenost označava samokontrolu, te se općenito odnosi na izbjegavanje štetnih tvari te umjereno korištenje onih dobrih.

Dovoljan odmor, dobra prehrana, mnogo vode, te redovita tjelovježba omogućuju blagotvornosti koje su ujedno neposredne i dugoročne. Opažene dobrobiti sredstava ovisnosti, u drugu

ruku, privremene su i povezane su sa štetnim nuspojavama. Prema tome, trebali bismo biti oprezni te se uzdržavati svih sredstava koja stvaraju ovisnosti, odlučujući kao Pavao, „neću da mnome išta vlada“ (1. Korinćanima 6,12).

Ellen White potvrđuje da dok određeni proizvodi nisu idealni i trebali bi se uzimati samo umjereno, pravilo za druge trebala bi biti potpuna apstinencija. „Čaj, kava, duhan i alkohol moraju se predstaviti kao grešna zadovoljstva. Ne možemo te proizvode koji se stavljaju na stol staviti na istu ravan sa mesom, jajima, maslacem ili sirom. Ti proizvodi nas ne bi smjeli opterećivati u poslu kojeg obavljamo. Prethodno spomenuti – čaj, kava, duhan, pivo, vino i sva alkoholna pića – ne smiju se konzumirati umjereno već ih treba odbaciti. Otrovni narkotici ne smiju se tretirati na jednak način kao pitanje jaja, maslaca i sira“ (*Selected Messages*, book 3, p. 287).

Zrak (*A-Air*)

Svi znaju da trebamo zrak za disanje i život. No kvaliteta zraka koji udišemo je također bitna. Izbjegavajte provesti sve vrijeme u uskim, prenapučenim četvrtima ili u zadimljenim prostorima. Redovito otvarajte prozore za dobro provjetranje i svakodnevno provodite vrijeme na otvorenom, duboko udišući čisti i svjež zrak. Sto bilijuna stanica u vašem tijelu koje zahtijevaju kisik zahvalit će vam zbog toga.

Odmor (*R-Rest*)

U današnjem ubrzanom društvu sve je teže postići pravi odmor i opuštanje. Ipak, ne postoji zamjena za noć dobrog sna. Prosječna odrasla osoba treba najmanje sedam do osam sati kvalitetnog sna svakoga dana. Bez toga, naša tijela i umovi brzo gube svoju energiju i efikasnost. Dokazano je da je bolje ići spavati prije

ponoći te ustati rano ujutro nego da ostajemo budni do kasno te se kasno budimo.

Ako imate problema sa spavanjem, pokušajte ukloniti jednog od ovih uobičajenih krivaca iz svojeg života:

Kasno jedenje. Čak i ako zaspate, vaše će tijelo i dalje raditi kako bi dovršilo probavni proces krađuci vam vrijedan odmor.

Nedostatak tjelovježbe. Tjelovježba priprema vaše tijelo da čezne za odmorom kad legnete kako biste zaspali.

Pijenje pića s kofeinom. Kofein koji pijete ujutro ostat će u vašem organizmu čak do navečer te će poremetiti dubinu i kvalitetu vašeg sna.

Previše stresa. Uklanjanje nepotrebnih stresora iz vašeg života važno je za održavanje kvalitetnog sna.

Povjerenje u Boga (*T-Trust in God*)

Od svih čimbenika za naše duhovno i fizičko zdravlje, ništa nije toliko važno kao održavanje aktivnog života vjere i povjerenja u Boga. „Onoga koji je čvrstih nakana čuvat ćeš u miru, u miru jer se pouzdao u te“ (Izaija 26,3). Kad smo predali naše živote Kristu to daje spokoj umu i donosi mir našim dušama. Upravo je nedostatak tog mira ili spokoja, ono što stvara nespokoj kako u umu tako i u tijelu.

Isus daje svrhu našim životima te nas nadahnjuje da služimo našim blišnjima. Kad postajemo suzajedničari s Njim, napetost uzrokovana pritiscima i zahtjevima ovoga svijeta počinje nestajati. Samo u Isusu možemo pronaći zdravlje i spasenje za cjelokupno biće. On obećava, „Dođite k meni svi koji ste umorni i opte-

rećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite od mene jer sam krotka i ponizna srca. I naći ćete spokoj dušama svojim“ (Matej 11,28.29).

Praktična primjena

Tijekom cijele svoje službe Isus je brinuo za fizičke potrebe čovječanstva. Njegova je služba bila služba liječenja. Iako se čuda izlječenja događaju i danas, Bog želi da razumijemo da bolje zdravlje u velikoj mjeri ovisi o našim odlukama o načinu života. „Ne varajte se, Bog se ne da izrugivati! Jer što god čovjek sije, to će i žeti“ (Galaćanima 6,7). Jedna od primjena ovog teksta odnosi se na loše životne navike koje uzrokuju loše rezultate. No to također znači da ako sijemo sjeme dobrog zdravlja pomoću pravilne prehrane, tjelovježbe, vode, sunčeve svjetlosti, umjerenosti, svježeg zraka, odmora i povjerenja u Boga, spriječit ćemo mnoge bolesti koje muče naše društvo. Naši će umovi biti bistriji i bolje će se oduprijeti iskušenjima te služiti Bogu.

Ocijenite vaše vlastite navike i životni stil u svjetlu osam zakona zdravlja u ovom poglavlju. Započnite čineći promjene ovoga tjedna kako biste poboljšali barem jedno područje „Novog početka“ (akronim *NEW START*). Dok tako činite, sjetite se da za pomoć pored sebe imate Spasitelja koji nas nikad ne napušta. Utješite se riječima apostola Pavla: „Sve mogu u onomu koji mi snagu daje – Kristu“ (Filipljanima 4,13).

Ljepota skromnosti

Isus je poučio svoje učenike temeljnom principu kad je rekao, „Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati“ (Matej 7,16). Ono što je u srcu često će se očitovati u vidljivim područjima naših života kao što je naš izgled. „Odjeća je indikator, pokazatelj uma i srca. Ono što je obučeno ili stavljeno izvana, znak je onoga što se nalazi unutra“ (*Um, karakter i osobnost*, sv. 1, str. 289).

U kršćanskoj Crkvi danas vrlo malo čujemo o onome što Biblija govori o odjeći i izgledu, ne zato što je tema zanemariva ili nevažna, već zato što je odabir onoga što ćemo odjenuti jako osoban. Zbog toga ova tema nije uvijek dobrodošla. Za mnoge, pustiti Isusa u područje izvanjskog izgleda, značilo bi pustiti Ga dublje u njihova srca nego ikad prije.

Moramo zapamtiti da naša vrijednost nije u tome kako izgledamo ili što odijevamo, već u tome tko jesmo kao djeca Božja. Kršćanin pronalazi vrijednost i sigurnost u Onome koji kaže, „Ljubavlju vječnom uzljubih tebe, zato te privukoh milosrđem“ (Jeremija 31,3). Umjesto da se odijevamo kako bismo privukli pozornost ili zadobili prihvaćanje svijeta, kršćanin treba „zaodjenuti“ Krista i „ne skrbiti za tijelo“ (Rimljanima 13,14).

Odijevanje na slavu Božju

Zbog naših grešnih srca, možemo biti u iskušenju da privučemo pažnju onim što odijevamo. Suprotno tome, Biblija uči da bi kršćani trebali biti u „pristojnoj odjeći“ (1. Timoteju 2,9). Skromnost je odijevanje i ponašanje na takav način da naš vanjski izgled ne odvraća druge od prepoznavanja Kristovog karaktera koji se očituje u našim životima. Kao kršćani trebali bismo uvijek tražiti Božju slavu i privlačiti pozornost na Njega umjesto na sebe. Pavao je napisao, „Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga svojim tijelom i svojim duhom, koji su Božji“ (1. Korinćanima 6,20).

Skromnost je vrлина koja prikazuje samopoštovanje dok istovremeno pokazuje ljubav i poštovanje prema onima koji su kušani neskromnošću. Isus je učio kako „svaki koji pogleda ženu

U pogledu odijevanja, trebali bismo uz molitvu gledati na Božju riječ kao našeg vodiča.

žudeći za njom, već je počinio preljub s njome u srcu svojemu“ (Matej 5,28). A ipak modna industrija često dizajnira odjeću s izričitom svrhom pobuđivanja nečistih misli. Usprkos pritiscima društva, kršćani će nastojati živjeti nesebičnim duhom iz Rimljanima 14,13 – „Dakle, ne sudimo više jedni druge, nego

radije sudite o tome da ne valja bratu postavljati stupicu ili kamen spoticanja.“ Kada se pobrinemo da ne otkrivamo ili ne naglašavamo senzualne dijelove naših tijela, štitimo ujedno nas i duhovnu predanost drugih.

Dok nas principi skromnosti sprječavaju da se odijevamo kao svijet po mnogim aspektima, to ne znači da moramo ulagati poseban trud kako bismo bili drugačiji. Ellen White mu-

dro savjetuje, „Kršćani ne bi trebali ulagati napore kako bi se odjenuli odijevajući se drugačije od svijeta. ... Ako svijet potiče skroman, prigodan i zdrav način odijevanja, koji je u skladu s Biblijom, naš se odnos s Bogom ili svijetom neće promijeniti ako usvojimo takav stil odijevanja“ (iz *Review and Herald*, 30. siječnja 1900.). Ne postoji ništa loše u prihvaćanju trenutnog stila odijevanja dokle god ono odražava biblijske principe skromnosti.

Kad birate svoju odjeću, uzmite u obzir kako će se ona odraziti na vaše svjedočenje drugima. Zapitajte se: „Odijevam li se samo kako bih se uklopio/la s trenutnom modom? Privlačim li nepotrebnu pozornost na sebe? Ili ostavljam dobar primjer ostalim kršćanima te sam pozitivan svjedok drugima načinom na koji se odijevam?“ U ovome, kao i u svim praktičnim područjima, trebali bismo uz molitvu gledati na Božju riječ kao vodič.

Vanjsko nasuprot unutarnjem ukrašavanju

Dok je jedan aspekt skromnosti biti prikladno odjeven, poziv apostola Pavla za skromnošću također uključuje zabranu nošenja nakita. On savjetuje u 1. Timoteju 2,9.10: „Tako i hoću da su žene u pristojnoj odjeći; neka se kite stidljivošću i čednošću, ne pletenicama ili zlatom ili biserjem ili skupocjenom odjećom, nego – dobrim djelima, što i dolikuje ženama koje ispovijedaju bogobožnost.“

Prije nego što izravno raspravimo uputu o nakitu iz ovog retka, opažamo sljedeće:

- Princip skromnosti i upute ovdje dane ženama jednako se odnose i na muškarce.

- Temeljeno na kontekstu, ovdje zabranjene „pletence“ nisu jednostavne pletenice, već složene frizure namijenjene privlačenju pozornosti.
- Ovaj redak se donosi na predmete koji se nose za pokazivanje ili ukrašavanje. Ne zabranjuje predmete sa svrhom, poput satova ili igala za kravatu, dokle god su jednostavni i skromni.

Razmotrimo sad Pavlov savjet protiv nošenja nakita u 1. Timoteju 2,9.10. On piše da se trebamo skromno odijevati, „ne

Skromnost i poniznost su „dragocjeni u Božjim očima“.

pletenicama ili zlatom ili biserjem ili skupocjenom odjećom.“ Primijetite da za razliku od kose ili odjeće, koji izražavaju neskromnost tek kad se previše ukrase ili su preskupi, ukrašavanje našeg tijela „zlatom ili biserjem“ je samo po sebi neskromno. Biblija ne zabranjuje samo pretjerano zlato ili skupocjeno biserje, već uči da predmeti

koji se nose samo zbog ukrašavanja krše princip skromnosti privlačeći nepotrebnu pažnju na sebe. Također zapazite da se riječ „ne“ u ovom kontekstu odnosi na „u potpunosti ne“. Apostol smatra navedene predmete neprikladnima čak i u umjerenosti. Iako nošenje nakita ne „dolikuje ženama koje ispovijedaju bogobožnost“, potaknuti smo ukrasiti svoje živote „dobrim djelima“. Biblija ovdje pravi značajan kontrast između umjetnog i iskrenog, između vanjskog izgleda i pravog karaktera.

Apostol Petar također savjetuje protiv složenih frizura, vanjskog ukrašavanja nakitom i skupocjenom odjećom. Umjesto toga, on nas ohrabruje da naš ukras bude „čovjek skrovita srca, neprolazne ljepote krotka i smirena duha. To je pred Bogom dragocjeno“ (1. Petrova 3,4). Dok se nakit smatra dragocjenim u očima svijeta, skromnost i poniznost su „dragocjeni pred

Bogom“. Ponovno vidimo kontrast između vanjskih ukrasa koji donose slavu osobi i unutarnjih ukrasa koji donose slavu Bogu.

U Knjizi Otkrivenja dosljedne upute Pavla i Petra ilustrirane su vizijom koja je dana apostolu Ivanu. Tamo su opisane dvije žene, koje obje predstavljaju Crkvu. Prva, u Otkrivenju 12. poglavlju, predstavlja Božju crkvu. Izgled ove žene je zapanjujući, s obzirom da je zaodjevena prirodnim svjetlom „sunca“, „mjeseca“ i „zvijezda“ (Otkrivenje 12,1). U Bibliji ovi se kozmički simboli odnose na nebesa: „Nebesa kazuju slavu Božju“ (Psalam 19,1). Pojavljujući se kao odjeća na simboličnoj ženi, ovi simboli predstavljaju slavu, ili karakter Krista, koji se odražava u Njegovoj pravoj Crkvi. Očigledno nema nikakvih umjetnih ukrasa na njezinoj odori.

Druga žena iz Otkrivenja je bludnica iz 17. poglavlja, koja predstavlja nevjernu Crkvu. Njezin izgled je očita suprotnost od onog prave Crkve. Ona je „nakićena zlatom i dragim kamenjem i biserjem“ (Otkrivenje 17,4), no s nimalo prirodnog nebeskog svjetla. Zato što nema karakter sličan Kristovom, ona uživa naklonost svijeta koristeći se umjetnom privlačnošću. Dok je čista žena odjevena slavom ili Božjim karakterom i bez nakita, žena bludnica je odjevena s nakitom i bez imalo Božje slave. Koju bismo mi trebali imitirati?

Dosljedno učenje Novog zavjeta nije da ograničavamo korištenje nakita već da ga u potpunosti izbjegavamo. Ono se predstavlja kao suprotnost principima skromnosti i poniznosti slične Kristovoj. Jedno nas odvraća od Boga i proslavlja nas, dok drugo pozornost s nas preusmjerava i daje slavu Bogu. „Samoodricanje u odijevanju dio je naše kršćanske dužnosti. Jednostavno odijevanje i uzdržavanje od nošenja nakita i ukrasa svake vrste, u skladu je s našom vjerom.“ (*Evangelizam*, str. 203).

Vjenčani prsten

U svjetlu novozavjetnog učenja o nakitu, često postavljeno pitanje je da li je ili nije prikladno nositi vjenčani prsten. Komentirajući ovo, *Priručnik Crkve adventista sedmoga dana* kaže: „U nekim se zemljama i kulturama običaj nošenja vjenčanog prstena smatra obaveznim, postajući u umovima ljudi obilježjem vrline te se stoga ne smatra ukrasom. Pod takvim okolnostima ne zabranjujemo ovu praksu.“ Razlika između vjenčanog prstena i većine nakita je da će se vjenčani prsten u određenim mjestima smatrati obaveznim, čineći ga svrhovitim više nego ukrasnim. Je li to tako u određenim kulturama pitanje je koje je Crkva prepustila pojedinačnoj savjesti vođenoj savjetima Biblije i Duha proroštva (vidi *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, pp. 180,181).

Dok mnogi adventisti ne nose vjenčano prstenje, oni koji nose zasnivaju svoju praksu na razumijevanju da se radi o samoj svrhovitosti te se „ne smatra ukrasom“. Prema tome, ako se vjenčani prsten nosi, slijedi da bi takav prsten trebao biti skroman, jednostavan kolut prije nego ukrašen dragim kamenjem.

Nakit u Starom zavjetu

Istina je da je Božji narod povremeno nosio nakit u starozavjetno doba. Međutim, moramo biti oprezni da ne primjenjujemo opis biblijskih likova na nas danas. Čak su i grijesi poput poligamije i neopravdane rastave bili uobičajeni među Božjim narodom u starozavjetno doba.

Svejedno, Bog nas nije ostavio bez primjera iz Starog zavjeta koji izražavaju Njegovu volju u vezi s vanjskim ukrasima. Na primjer, kad je Jakob preispitivao svoje srce na putu ususret svojem bratu Ezavu, on je očistio svoju obitelj ujedno od idola i

nakita: „i oni predadoše Jakovu sve tuđe bogove što im bijahu u ruci i grivne što im bijahu u ušima, a Jakov ih sakri pod hrastom koji bijaše kod Šekema“ (Postanak 35,4). Mnogo godina kasnije, kad je sinovima Izraela rečeno da Božja prisutnost ne može biti među njima zbog njihova neposluha, pokajali su se i „od gore Horeba su se odrekli svog nakita“ (Izlazak 33,6). Iako se Izrael nakon nekog vremena vratio običajima okolnih naroda, Bog je otkrio svoju volju u pogledu nošenja nakita te će ju kasnije potvrditi u jasnim učenjima Novog zavjeta.

Kad iskusni zalutaju

„Idolopoklonstvo u odijevanju moralna je bolest. Ona se ne smije prenijeti u novi život. U većini slučajeva, pokoravanje zahtjevima Evanđelja tražit će odlučnu promjenu u odijevanju“ (*Evangelizam*, str. 234). Mnogi su adventisti sedmog dana napravili promjene u načinu odijevanja kako bi doveli svoj život u sklad s Božjom riječi. Međutim, nakon što postaju članovi Crkve iznenađeni su što vide dugogodišnje članove Crkve koji ne uzimaju ozbiljno biblijski nauk o skromnosti i ukrašavanju. Ne bismo se smjeli obeshrabriti, niti se vraćati svjetskoj modi samo zato što vidimo nedostatak predanosti među onima s većim iskustvom.

Ellen White pripovijeda istinitu priču o ženi koja je živjela svjetovnim životnim stilom prije nego što je prihvatila Krista i postala članom Crkve. Dok je posjećivala adventističke ustanove, ova je žena bila razočarana količinom nakita koji nose oni iskusni koji tamo rade. Ellen White piše:

„Sestra D. koja je bila zaposlena u ovoj ustanovi ušla je jednog dana u prostoriju sestre N, kad je ona iz svojeg kovčega izvadila zlatnu ogrlicu i lančić te rekla kako bi voljela prodati

ovaj nakit te staviti novac u Božju riznicu. Sestra D. joj je na to rekla: 'Zašto to prodaješ? 'Ja bih to nosila da je moje.' 'Zašto?', usprotivila se sestra N, 'kad sam ja primila istinu, naučila sam da se sve ove stvari moraju odbaciti One su svakako u suprotnosti učenjima iz Božje riječi.' Zatim je citirala svojoj sugovornici riječi apostola Pavla i Petra...“

„Kao odgovor, sestra D. je pokazala zlatni prsten na svojem prstu, kojeg je dobila od nevjernika te je rekla kako ne smatra nikakvom štetom nositi takve ukrase. 'Nismo mi tako strogi, kao nekada', kaže ona. 'Naši su ljudi bili presavjesni u svojim stavovima po pitanju odijevanja. Žene u ovoj instituciji nose zlatne satove i zlatne lančice i odijevaju se kao drugi ljudi. Nije dobro pravilo da smo posebni po našoj odjeći, jer nećemo moći izvršiti toliki utjecaj.'“

Odgovor Ellen White, često uobičajenom mišljenju prema Božjoj Riječi, sestri D. vrlo je poučan:

„Da li je ovo u skladu s Kristovim naukom? Trebamo li slijediti Božju Riječ ili običaje ovog svijeta? Naša je sestra odlučila kako je najsigurnije pridržavati se biblijskog standarda. Hoće li sestra D. i drugi koji slijede sličan put biti zadovoljni kad se susretnu sa rezultatima svojih utjecaja onoga dana kad će svaki čovjek primiti plaću prema svojim djelima?“

„Božja Riječ je jasna. Njezin nauk ne može biti kriv. Hoćemo li ju poštovati, baš onako kako nam je dana, ili ćemo tražiti koliko se možemo udaljiti, a ipak biti spašeni?...“

„Suobličavanje s ovim svijetom je grijeh koji potkopava duhovnost naših ljudi i ozbiljno ugrožava njihovu korisnost. Uzaludno je navješćivati poruku upozorenja svijetu, a odricati je se postupcima svakodnevnog života“ (*Evangelizam*, str. 204, 205).

Milost prema drugima

Moramo biti pažljivi da ne osudimo druge zbog njihovog vanjskog izgleda. Mnogi ljudi iskrena srca nisu u potpunosti upoznali Božju volju u pogledu odjeće ili još uvijek proučavaju to pitanje kako bi razumjeli. Drugi se možda bore s dubljim problemima kojih nisu u potpunosti svjesni. Dok bismo trebali biti oprezni i savjesni u našim osobnim odlukama, trebali bismo biti strpljivi i puni milosti prema drugima.

Ellen White mudro je naučavala: „Mnogo je onih koji pokušavaju promijeniti druge napadajući ih za ono što smatraju lošim navikama. Odlaze onima za koje misle da griješe i ukazuju im na njihove mane. Oni kažu: 'Ne odijevaš se onako kako bi trebao/la.' Takvi nastoje skinuti ukrase i sve što im se čini neprikladnim, ali se ne trude da srce vežu uz istinu. Oni koji žele ispraviti druge trebali bi govoriti o Isusovim vrlinama.... Nema potrebe da pitanje odijevanja postane glavna točka vaše religije. Postoji nešto važnije o čemu treba govoriti. Govorite o Kristu, a kad je srce obraćeno, onda će otpasti sve što nije u skladu s Božjom riječju“ (*Evangelizam*, str. 205).

Praktična primjena

Adventisti sigurno nisu jedini koji primjenjuju jasan nauk Pisma po pitanju skromnosti. Mnoge su protestantske crkve vjerovala i naučavale istinu Božje riječi po pitanju odijevanja i nakita prije nego što su u konačnici na njih utjecali pritisci kulture. Istaknuti propovjednici među njima bili su John Wesley, jedan od osnivača metodizma; Charles Spurgeon, čuveni baptistički propovjednik; i prezbiterijanski svećenik Charles Finney, jedan od vođa Drugog velikog probuđenja u Sjedinjenim Američkim Državama.

Međutim, učeniku, Isus je najvažniji primjer. Kad su bacali kocku za Njegovu odjeću, vojnici u podnožju križa nisu našli zlatni lanac ili drugi nakit. Imao je samo haljine i tuniku u jednom komadu. Isus je bez sumnje izbjegavao nošenje nakita jer nije htio da išta ometa ljepotu i jednostavnost Njegova karaktera. Kao što Biblija kaže: „Ne bijaše u njega stasa ni krasote da bismo se u nj zagledali, ni ljepote da bismo ga se zaželjeli“ (Izaija 53,2).

Prvenstveni razlog zašto adventisti ne nose nakit je u tome što nam je cilj biti kao Isus, kao Onaj koji je krotka i ponizna srca. On nas poziva: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti“ (Matej 11,28). Pozvani smo da odbacimo težnju za odobravanjem svijeta i da nađemo svoj odmor, sigurnost i prihvaćanje u Njemu.

Ovoga tjedna, tražite Boga da vam pomogne da vaša odjeća i izgled odaju poštovanje i slavu Njemu. Dok tražite da Mu budete vjerni u svakom području vašeg života, Bog obećava da će vam dati snagu za pobjedu i mir koji nadilazi svaki razum.

Čistoća srca

Kao adventisti sedmog dana, radujemo se danu kad ćemo vidjeti našeg Gospodina licem u lice. Sam je Isus obećao: „Blaženi koji su čista srca, jer oni će Boga gledati“ (Matej 5,8). Ove riječi pružaju predivno obećanje za sve koji pripremaju svoja srca za Isusov dolazak. Hebrejima 12,14 također nas potiče: „Težite za mirom sa svima, i za posvećenjem, bez kojega nitko neće vidjeti Gospodina“. U konačnici, znajući da će sve što je povezano s grijehom jednog dana biti uništeno, apostol Petar pita: „kakvi onda vi trebate biti u svetu življenju i pobožnosti iščekujući i požurujući dolazak dana Božjega?“ (2. Petrova 3,11.12).

*Pozvani smo
na čistoću
srca i života.*

Pozvani smo na čistoću srca i života dok se pripremamo za našeg Spasitelja koji se uskoro vraća. Ipak, još uvijek živimo u nepravednom i grešnom svijetu, okruženi nemoralom i korupcijom. Čak i ono što se čini čistim često je pokvareno licemjerstvom, sebičnim motivima, ponosom i čežnjom za ljudskom pohvalom. Biblija otkriva osnovni razlog ove grešnosti i podmitljivosti kad kaže: „Srce je prijevarno više od svega, i podlo je ono“ (Jeremija 17,9).

Problem sa srcem

Potpuno iskrena Jeremijina izjava, da su naša srca „podla“, podsjetnik je da su sebičnost i ponos naslijeđe ljudskog roda sve od pada Adama i Eve. Biblija ovu sklonost prema grijehu opisuje kao „tjelesnost“ (Galaćanima 5,16; Rimljanima 8,13), „grešnu prirodu“ (Rimljanima 7,18), „tjelesni um“ (Rimljanima 8, 6.7) te „starog čovjeka“ (Kološanima 3,9).

Nečistoća naših prirodnih srca nas toliko prožima da apostol Pavao izjavljuje: „jer znam da u meni, to jest u tijelu mojemu, ne prebiva dobro“ (Rimljanima 7,18). Bez Boga, sve ono najuzvišnije u ljudskom rodu i dalje ne zadovoljava. „Svi mi postadosmo kao nečist, i sva naša pravednost kao prljava haljina“ (Izaija 64,6). Za prirodno srce ili um nema nade da se ono može izliječiti jer je neprijateljski nastrojeno prema Bogu. Pavao piše: „Jer težnja tijela je neprijateljstvo prema Bogu; Zakonu se naime Božjemu ne pokorava, jer se ni ne može. Oni pak koji su u tijelu ne mogu ugoditi Bogu“ (Rimljanima 8,7,8).

Novo srce

Ako se tjelesan um s kojim smo rođeni ne može dovesti u sklad s Bogom, možemo li se nadati da ćemo biti među čistima srcem koji će jednog dana gledati Gospodina licem u lice? Kralj David, čovjek koji je imao istu takvu grešnu prirodu koja je zajednička cijelom čovječanstvu, prepoznao je ovu potrebu kad je zazvao: „Čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni“ (Psalam 51,10).

Ova molitva, izrečena u trenucima očaja „Čisto srce stvori mi“, naša je jedina nada da ostvarimo čistoću koju tražimo. S obzirom da smo rođeni s podmitljivom i grešnom prirodom,

bespomoćni smo bez Boga (vidi Efežanima 2,1-3). Moramo doživjeti cjelokupnu promjenu, ali ne možemo se sami promijeniti. Trebamo Spasitelja, i hvala Bogu, imamo Spasitelja koji obiluje milošću. Isus nudi da prebiva u našim srcima pomoću Svetog Duha čineći nas „zajedničarima božanske naravi umakavši pokvarenosti koja je u svijetu zbog požude“ (2. Petrova 1,4). Samo na ovaj način možemo biti među onima koji su čistog srca. Isus jednostavno kaže: „Ako se tko ne rodi nanovo, ne može vidjeti kraljevstva Božjega“ (Ivan 3,3).

Da bismo dobili čisto srce tražiti ga od Boga samo je prvi korak. Također moramo čitati Bibliju i razvijati povjerenje u Njegova obećanja. „Nanovo ste rođeni, ne iz sjemena raspadljiva, nego neraspadljiva, riječju Božjom koja živi i ostaje do vijeka“ (1. Petrova 1,23). Kad Duh Božji utisne Riječ u um, u srcu se rodi novonastala glad za Bogom. Biblija i duhovne teme više se ne smatraju dosadnima ili nezanimljivima. Isusova ljubav koja se otkriva na križu Golgote, plan spasenja koji je besplatno ponuđen a opet tako skupo plaćen, postaju središnje teme koje zaokupljuju naš um.

*Moramo doživjeti
cjelokupnu promjenu,
ali se sami ne možemo
promijeniti.*

Dvije prirode

Ovo novo rođenje više je od same zamjene onoga što smo nekada bili. Apostol Pavao izjavljuje: „Ako je tko u Kristu, novi je stvor; staro prođe, gle, nasto novo sve“ (2. Korinćanima 5,17). Knjiga *Put Kristu* predivno opisuje ovu dramatičnu promjenu: „Oni koji postaju nova stvorenja u Isusu Kristu... oni se više neće povoditi za negdašnjim strastima, nego će vjerom u Božje-

ga Sina ići Njegovim stopama, odsjajivati Njegov karakter, čistiti se kao što je i On čist. Ono što su nekada mrzili, sada vole, a ono što su nekada voljeli, sada mrže“ (str. 58).

Iako novorođenje uključuje da postajemo nova bića u Kristu, važno je prepoznati da sada postoje dvije prirode koje žele zavladati našim srcem. „Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela; i to se jedno drugom protivi, tako da ne činite ono što hoćete“ (Galaćanima 5,17). Iako će se ljubav prema Isusu i želja za čistoćom pojaviti u srcu pomoću božanske naravi, stara grešna narav („tijelo“) nastaviti će boriti se s nama sve dok Isus ne dođe.

Preusmjerite svoj um

Kako zadobiti pobjedu nad tijelom da bismo zadržali ljubav za Boga i Njegovu Riječ? Biblija nudi zadovoljavajući odgovor na ovo pitanje. „Hodite u Duhu, pa nećete ugađati požudi tijela“ (Galaćanima 5,16). „Oni koji su po tijelu teže za onim što je od tijela, a oni po Duhu za onim što je od Duha. Naime, težnja tijela je smrt, a težnja Duha život i mir“ (Rimljanima 8,5,6). „Za onim gore težite, ne za onim što je na zemlji“ (Kološanima 3,2).

Biblija uči da je tajna stvaranja čistog srca i njegovog održavanja u tome da više „težimo“ za nebeskim stvarima nego za ovozemaljskim. Dok čitamo, gledamo, slušamo i promišljamo o duhovnim temama, „tjelesne požude koje vojuju protiv duše“ (1. Petrova 2,11) gube svoju snagu i ostvarujemo pobjedu nad iskušenjima. Zato je važno izložiti se duhovnim utjecajima.

„Preusmjerite svoj um na ono što je gore, a ne na ono što je na zemlji.“

Izreke 4,23 mudro opominju: „Svom pomnjom čuvaj svoje srce, jer iz njega izvire život“. Nije dovoljno da mi dobijemo novo srce kroz spasonosni odnos s Isusom. Moramo oprezno „čuvati“ naša srca tako da stražimo nad našim osjećajima – prilazima do duše kojima đavao pokušava probuditi grešne strasti naše tjelesne prirode. Zbog toga apostol Pavao savjetuje: „Uostalom, braćo, što je god istinito, što je god časno, što je god pravedno, što je god čisto, što je god ljubavno, što je god na dobru glaslu, je li što krjepost i je li što pohvala – o tome promišljajte“ (Filipljanima 4,8).

Promatranjem

Ellen White je napisala: „Um jednog čovjeka ili jedne žene ne odvraća se trenutno od čistoće i svetosti na poročnost, pokvarenost i zločin. Potrebno je vrijeme da se ljudska narav preobrazi u božansku, ili da oni koji su stvoreni po Božjem obličju dobiju okrutno i sotonsko obličje. Gledanjem se mijenjamo“ (*Temelji sretnog doma*, str. 304). Ove riječi otkrivaju da promatranje grešnog ponašanja uzrokuje da postajemo neosjetljivi za takvo ponašanje u našim životima (vidi Matej 6,22,23; 2 Korinćanima 3,18).

Umjesto da hranimo dušu duhovnim sadržajima koji pročišćuju dušu, mnogi ljudi danas još više jačaju svoju grešnu narav onim što gledaju u filmovima i na televiziji. Dok ovi mediji nisu sami po sebi loši, kršćani bi trebali izbjegavati bilo kakvu zabavu koja veliča nasilje ili promiče bezbožno ponašanje, izaziva ljubomoru ili požudu, koristi neprikladan jezik ili na bilo koji drugi način obeščaćuje Boga.

„U našoj zemlji nema utjecaja koji bi jače mogao otrovati maštu, uništiti vjerske dojmove i otupiti želju za smirenim zadovoljstvima i trezvenom stvarnosti života, od kazališnih za-

bava. Ljubav prema ovim prizorima jača svakim popuštanjem, kao što upotrebom jača želja za opojnim pićem“ (*Temelji sretnog doma*, str. 480). Ne samo sadržaj već i emocionalno uzbuđenje koje potiču mnogi televizijski programi i filmovi doprinose smanjivanju našeg zanimanja za Bibliju. Dramatične produkcije mogu postati tako „otrovne“ da počinjemo gubiti interes za „smirenim zadovoljstvima“.

Nasuprot umnim snagama koje jačaju čitanjem Pisma ili tako što provodimo vrijeme u razgovoru s drugima, gledanje televizije može prouzročiti gotovo hipnotizirano stanje „isključivanja“. Aktivnost čeonog režnja – dijela mozga odgovornog za duhovne vrijednosti i moralnu procjenu – značajno se smanjuje dok gledamo televiziju i filmove.

Sada, kao nikad prije, trebamo se čuvati duhovnog drijemeža dopuštajući grešnim zabavama da utječu na naša promišljanja. „Stoga ne spavajmo kao i ostali, nego bdijmo i trijezni budimo“ (1. Solunjanima 5,6).

Ulovljeni u mrežu

U prijašnjim generacijama, kušnje tjelesnog srca bile su do neke mjere onemogućene nedostatkom lakog pristupa mnogim zlima. No s pojavom interneta sve se promijenilo. Danas veći ljudi svakoga dana provede na internetu u prosjeku pet sati ili više. Društvene mreže, dijeljenje zabavnog sadržaja, blogovi i nebrojene web stranice troše naše vrijeme i zaokupljaju našu pozornost. Na ovaj način pogubna znatiželja i tajni poroci grešne prirode sada imaju neograničen pristup svim vrstama zla. Tisuće su postale ovisne o stranicama društvenih mreža, upustile se u emocionalne afere putem interneta ili su uhvaćeni u klopku mamcem pornografije.

Kršćani koji žele biti spremni za Isusov dolazak moraju postati svjesni potencijalno štetnog utjecaja interneta na njih i njihove obitelji. Kao i sa svakim medijem, internet može biti veliki blagoslov. Pomoću dobrih smjernica, društvene mreže mogu biti koristan oblik komunikacije i mogu se koristiti za širenje pozitivnog utjecaja na druge. Na internetu također postoji mnogo obrazovnih i duhovno poticajnih članaka, videa i web stranica. Međutim, da bismo iskoristili te prednosti, a da izbjegnemo negativan utjecaj potreban je oprez i trud. Ovdje je nekoliko ideja koje možete razmotriti:

- Postavite vremenska ograničenja za internet sebi i svojoj obitelji, uključujući određeno vrijeme kada su sve elektroničke naprave isključene.
- Držite svoje računalo na vidljivom mjestu drugima.
- Koristite softver koji filtrira sadržaj web stranica i zabranjuje pristup određenoj kategoriji stranica.
- Napravite zavjet da nećete staviti ništa zlo pred svoje oči (vidi Psalam 101,3; Job 31,1).
- Idite rano u krevet kako biste se mogli ranije ustati ujutro i provesti vrijeme s Bogom.

Privlačnost mašte

Biblija kaže: „U nj se, puče, uzdaj u svako doba; pred njim izljevajte srce svoje; Bog je naše utočište“ (Psalam 62,8). Umjesto da se okrenu Isusu kao našem utočištu, sve veći broj kršćana okreće se fikciji i mašti. Videoigrama, društvenim mrežama i izmišljenim romanima, mnogi traže alternativnu stvarnost umjesto da su zadovoljni i produktivni u vlastitim životima. Đavao koristi ova sredstva koja itekako mogu razviti ovisnost kako bi zadržao Božji narod od praktičnih životnih obveza i od dijeljenja Evanđelja sa svijetom. Dragocjeni trenuci, čak i dani, tjedni,

mjeseci i godine uzaludno se troše fokusirajući se na potpuno izmišljen svijet.

Kršćani bi trebali biti pažljivi i trijezni (vidi 1. Petrova 1,13) izbjegavajući sve što bi ih moglo ispuniti nezadovoljstvom zbog stvarnih okolnosti njihova života. Molimo se zajedno s psalmistom: „Odvrti moje oči da ne gledaju ispraznost, oživi me na svojim putovima“ (Psalam 119,37).

Glazba za Gospodina

Biblija potiče kršćane da se „ispunjavaju Duhom, govoreći među sobom u psalmima i hvalospjevima i duhovnim pjesmama, pjevajući i skladajući Gospodinu u srcu svojem“ (Efežanima 5,18.19). Naš Bog je muzikalan (vidi Sefanija 3,17) i On nam je dao blagoslov glazbe da nam uljepša naše živote. Pa ipak, đavao zna kako uzeti ono što je dobro i iskriviti to nama na štetu. „Ako je ispravno upotrijebljena, glazba je blagoslov; ali ona u rukama Sotone često postaje jedno od najprivlačnijih sredstava da zarobi duše“ (*Svjedočanstva za crkvu*, svezak 1, p. 436).

Mnogo današnje glazbe uzbuđuje slušatelje adrenalinom, razdražuje emocije i stvara snažan tjelesni odgovor. Dok mnogi ublažuju njene negativne efekte, čak je i društvo priznalo poveznicu između takve glazbe i nemoralnog načina života. „Seks, droga i rock ‘n roll“ bila je fraza koja je karakterizirala jednu cijelu generaciju.

Dok mnogi ne vide problem niti oko jednog oblika glazbe dokle god su riječi prikladne, knjiga *Temelji sretnog doma* otkriva da neki glazbeni stilovi ipak imaju negativan učinak. Ellen White piše: „Uznemirena sam kad svuda vidim lakomislenost mladih ljudi i žena koji tvrde da vjeruju u istinu. U njihovim

mislima izgleda da nema Boga. Njihov um ispunjen je besmislicama. Njihov razgovor je isprazan i tašt. Uho im je osjetljivo na glazbu, a sotona zna koje organe da uzbuđi, pokrene, zaokupi i očara um, tako da Krist nije poželjan. Nedostaje duhovna težnja duše za božanskim poznanjem, za rasteñjem u milosti“ (*Temelji sretnog doma*, str. 377).

Ne samo da Sotona utječe pomoću neprikladnog ili nemoralnog teksta, već on također bira glazbenu instrumentaciju koja će „uzbuditi“ „organe“ tako da „Krist nije poželjan“. Ovo nezdravo uzbuđenje često vodi povećanoj želji za stimulacijom koju omogućuje glazba, a manje se vremena i promišljanja posvećuje aktivnostima osobnog bogoslužja poput molitve i proučavanja Biblije. Kršćani bi trebali izabrati glazbu koja pretjerano ne podražava osjetila, ne zaokuplja um ili ne smanjuje duhovnu težnju duše. Također nikad ne bismo trebali slušati glazbu s tekstom koji je nemoralan, neukusan ili na bilo koji drugi način ne poštuje Boga. Dobra glazba uzdizati će, bit će skladna i privući će nas bliže našem Spasitelju.

Ne ljubite svijet

Apostol Ivan upozorava: „Ne ljubite svijeta ni ono što je u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema u njemu ljubavi Očeve. Jer sve što je u svijetu – požuda tijela i požuda očiju i oholost života – nije od Oca, nego je od svijeta. I svijet prolazi i požuda njegova; a tko vrši volju Božju, ostaje dovijeka“ (1. Ivanova 2,15-17).

Đavao stalno radi kako bi potaknuo našu naklonost prema svjetovnim stvarima. On želi da budemo među onima koji se izjašnjavaju kao kršćani u posljednje vrijeme, ali koji su u srcu „ljubitelji užitka više nego ljubitelji Boga“ (2. Timoteju 3,4).

Za mnoge kršćane materijalizam je idol koji odvaja njihovo srce od Boga. Oni postaju ovisni o bogatstvu, modi ili adrenalinskom ushitu kupovanja nečeg novog. Za druge, sport je postao njihov bog. Prate svaki naslov i više se brinu o statistici njihovog najdražeg tima ili igrača nego što mare o Pismu ili spašavanju izgubljenih. O kojem god da se idolu radi, moramo ga predati Isusu Kristu i dati mu naše cijelo srce.

*Ako smo Kristovi,
onda su i naše
misli s Njime.*

U duhu samoispitivanja, svaki bi se kršćanin trebao redovito zapitati: „Kome pripada naše srce? Kome su posvećene naše misli? O kome volimo razgovarati? Kome poklanjamo svoje najtoplije osjećaje i svoje najbolje snage? Ako smo Kristovi, onda su i naše misli s Njime – najdraže nam je razmišljati o Njemu. Sve što imamo i jesmo posvećeno je Njemu. Mi želimo nositi Njegov lik, udisati Njegov duh, činiti Njegovu volju i ugoditi mu u svemu“ (*Put Kristu*, str. 59).

Praktična primjena

U Djelima 19. poglavlju nalazimo slučaj nekih vjernika iz Efeza koji su ili nastavili, ili se ponovno vratili okultnim običajima nakon njihova obraćenja kršćanstvu. Nakon što su se osvjedočili da u predali čitavim srcem, donijeli su svoje magijske knjige i „spaljivali ih pred svima“ (Djela 19,19). Rezultat njihove novonastale čistoće srca bio je neposredan: „Tako je riječ Gospodnja u snazi rasla i jačala.“ (Djela 19,20).

Današnji kršćani ne razlikuju se od onih vjernika u Efezu. Kako bi Riječ Gospodnja snažno rasla i nastanila se u našim životima, mi također moramo spaliti svoje „magijske knjige“. Ovoga tjedna, razmotrite što biste trebali maknuti iz vašeg ži-

vota. Ne razmišljajte samo o grešnim navikama i aktivnostima koje zagađuju srce, već i o onim stvarima koje same po sebi nisu loše ali koje vam oduzimaju najbolju snagu i odvajaju vas od Boga. To mogu biti filmovi ili glazba koja obeščašćuje Gospodina, sport ili internetske stranice koje zaokupljaju vašu pozornost i pobuđuju vaš najdublji interes, video igre ili romani koji umanjuju vašu težnju za duhovnim stvarima, ili išta što jača vašu tjelesnu narav umjesto da vam pomaže da zadržite čistoću i nepodijeljenost srca.

Nakon što imenujete idole koji mogu postojati u vašim srcima i životima, razmislite koji bi ih pozitivni utjecaji mogli zamijeniti. Redovito posjećujte molitvene sastanke i druge crkvene službe. Otvorite svoj dom malim skupinama za proučavanje Biblije. Redovito vježbajte i nastojte ostati aktivni. Provedite više vremena sa svojom obitelji. Ako trebate ideje za zamjenu svjetovnih zabava sa zdravom rekreacijom ili trebate da vas netko uputi u moguće opcije glede kršćanskih programa ili glazbe, razgovarajte sa svojim učiteljem ili pastorom.

Sljedeći savjet neprocjenjiv je vodič za svakog kršćana: „Pravi kršćanin neće poželjati ući ni na jedno mjesto zabave, niti se upustiti niti u jednu razonodu za koju ne može potražiti Božji blagoslov“ (*Temelji sretnog doma*, str. 479). Zapamtite, oni čistoga srca će jednog dana gledati Boga. Zato molite s Davidom: „Čisto srce stvori mi“, zatim zatražite Boga za snagu da ga zadržite čistim za Njega.

Ljubav u domu

Jedna od najvažnijih istina Pisma je ona „Bog je ljubav“ (1. Ivanova 4,8.16). Nesebična ljubav je temelj ne samo Njegovog karaktera već cijelog svemira. Bog je sve stvorio, sve živo i neživo, da se nesebično daje za dobrobit nekoga ili nečeg drugog.

Kad su Adam i Eva pali, sve se promijenilo. Svaki od nas je naslijedio sebičnu narav koja se buni protiv Božjeg originalnog plana za Njegova stvorenja. Samo pomoću nade u spasenje mi možemo sada biti „zajedničari božanske naravi“ (2. Petrova 1,4). Nanovo rođen kršćanin, iako živi na Zemlji, može još uvijek doživjeti nebesku ljubav kad Krist prebiva u srcu. I kad je svaki član obitelji ponizan i nastoji biti kao Isus, dom može biti predukus Neba. Može prikazivati slavnu istinu da „Bog je ljubav“.

Biranje bračnog druga

Početak života u domu, ono što više od svega ostalog određuje njegovu atmosferu, kvaliteta je odnosa između muža i žene. Zato je važno da mladi muškarci i žene budu vrlo pažljivi pri odabiru životnog partnera.

Dom može biti najsretnije mjesto na Zemlji kad su i muž i žena predani Bogu i jedan drugome. Međutim, apostol Pavao mudro savjetuje: „Ne ujarmljujte se s nevjericima“ (2. Korinćanima 6,14). Imajući ovo na umu, adventisti bi trebali razmatrati brak samo s članovima Crkve adventista sedmoga dana – s nekim tko dijeli njihovu vjeru i stav.

Međutim, moramo znati da sretan dom ne čini samo vjersko opredjeljenje, već Duh Božji koji vlada u srcima muža i žene.

Brak je institucija koju je utemeljio i kreirao Bog.

Oni koji čeznu za brakom trebali bi si postaviti pitanja poput: moli li se moj potencijalni partner i čita li redovito Bibliju? Pohađa li redovito crkvene službe i aktivnosti? Govori li redovito o Bogu na prisnan način odajući osoban odnos s Njim? Je li savjestan u sprovođenju bi-

blijskih uputa u vezi subote, kršćanskog načina života i službe? Trebali bi se također pitati vrlo praktična pitanja poput: Jesmo li usklađenih osobnosti, navika i ciljeva? Je li on odgovoran i financijski stabilan?

Oni koji ne postavljaju važna pitanja o budućem supružniku, posebno u vezi duhovne usklađenosti, često će doživjeti neizrecive poteškoće nakon vjenčanja. Umjesto da poboljša duhovno stanje manje predanog supružnika, nejednaka zajednica vrlo će često rezultirati u duhovnom propadanju onoga koji je bio vjerniji. Različite vrijednosti i ciljevi mogu također dovesti do toga da par živi odvojenim životom, povjeravajući se prijateljima koji slično razmišljaju više nego mužu ili ženi te svađajući se oko odluka u domu. Sve se ove poteškoće umnožavaju kada u takav dom dođe dijete.

Zato što romantične veze mogu zaslijepiti čak i najvjernije kršćane, mudro je rano i često tražiti savjet od roditelja, pastora

i snažnih duhovnih mentora te uzeti ozbiljno njihove savjete. Izbor supružnika nedvojbeno je jedna od najvažnijih odluka koju ćemo ikada donijeti.

Svetost braka

Za brak je bitno priznanje države i kad ga proglasi propovjednik ili svećenik, ali to nije prvenstveno ono što ga određuje. Kad muškarac i žena postanu supružnici, to je ono što je „Bog združio“ (Matej 19,6). Brak je institucija koju je utemeljio i kreirao Bog kao zatvorenu zajednicu punu ljubavi između jednog muškarca i jedne žene koja treba trajati do kraja njihovih života. Svako nastojanje da se brak odredi na bilo koji drugi način suprotan je jasnom svjedočanstvu Biblije.

Ipak, u našem svijetu ima puno slomljenih ljudi. Mnogi se bore s iskušenjima kao što su istospolni odnosi, pornografija, nevjera i mnoge druge nečiste misli i djela. Ne smijemo nikada osuđivati one koju su bili svladani takvim iskušenjima, već bismo umjesto toga trebali pokazati suosjećanje i pomoć. Možemo biti brižni prijatelji onima koji se osjećaju osamljeno, zbunjeno ili kao krivci zbog nečistih požuda ili moralnih padova u prošlosti. Još važnije, možemo uputiti svaku kušanu dušu suosjećajnom i svemogućem Spasitelju.

U područjima, koja su često osjetljiva i uključuju ovisnost, kao što je seksualnost, ne smijemo ostaviti dojam da se pojedinac jednostavno može pomoliti i nečiste čežnje će trenutno nestati. Granice, odgovornost, pa čak i profesionalno savjetovanje često će biti potrebni kako bismo se oslobodili duboko usađenih obrazaca razmišljanja i ponašanja. Ipak, s usrdnom molitvom i trudom možemo izvojevati pobjedu nad bilo kojim iskušenjem vjerujući u Isusa Krista. Možemo čak ostvariti po-

bjedu nad seksualnim grijesima koji prljaju um i prečesto uništavaju domove.

U dobru i zlu

Iako je brak blagoslov, može biti jako teško zadržati ljubav i privrženost kad smo suočeni s pritiscima obitelji i posla, s neočekivanim tragedijama ili s velikim kušnjama našeg vlastitog srca. Zbog ovog je razloga od velike važnosti da muževi i žene vide važnost održavanja duhovnog zajedništva, otvorene komunikacije, redovitog ohrabivanja i neprestane romantike u bračnom odnosu. Kad se ovo prakticira, rezultat će biti skladan brak i muž i žena zajedno moći će se uspješno probijati kroz životne oluje.

Čak će i brakovi koji su zasnovani na biblijskim principima u kojima su muž i žena predani jedno drugomu, naići na poteškoće. Za mnoge parove, povremeno pohađanje seminarara za bračne parove ili čitanje knjiga o tome kako imati zdravi brak može pomoći u rješavanju manjih problema prije nego oni postanu veliki. Problemi ili razlike koji se uočavaju i rješavaju s nesebičnim duhom punim ljubavi, često će učiniti brak jačim.

Unatoč tome, tisuće brakova svake godine završava rastavom. Prema tome postoji li ikada vrijeme kad je rastava dopuštena? Isus nam daje odgovor: „Zbog otvrdlosti srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene vaše, ali od početka nije bilo tako. A kažem vam: Tko god otpusti ženu svoju – osim bludništva – pa se oženi drugom, čini preljub. I tko se oženi otpuštenicom, čini preljub“ (Matej 19,8.9).

Iako se žrtva preljuba ne mora rastati od svojeg supružnika, preljub je jedini slučaj za koji Isus kaže da se nevin supružnik

može rastaviti i ponovno vjenčati. Drugi česti razlozi za rastavu, poput emocionalnog zlostavljanja, zanemarivanja, laganja ili financijskih problema, nisu biblijski opravdani. Za kršćane koji su povezani Božjom riječi, brak je cjeloživotni zavjet u dobru i zlu, u bogatstvu i siromaštvu, u bolesti i zdravlju. Što je Bog združio, mi ne bismo smjeli razdvajati.

U brakovima koji fizički ili emocionalno ugrožavaju supružnike ili djecu, često se savjetuje razdvajanje dok se ne razriješe poteškoće s priznatim kršćanskim savjetnikom za brak. Čak i kad okolnosti nisu toliko teške, važno je pronaći takvog savjetnika tijekom ranijih faza poteškoća u braku. Nemojte odugovlačiti u pronalaženju pomoći ako smatrate da imate problema u braku.

„Iako će možda nastati poteškoće, nevolje i razočaranja, neka tada muž i žena ne misle da je njihova veza promašaj ili razočaranje. Njeguajte uzajamnu ljubav i uzajamni obzir. Tada će stupanje u brak, umjesto da bude kraj ljubavi, biti njezin pravi početak. Toplina istinskog prijateljstva, ljubav koja upućuje srce srcu, jesu predukus nebeskih radosti.“ (*Služba liječenja*, 223).

Zakon milosrđa

Kada oslikava jedan od najzornijih prikaza ljubavi u domu Biblija navodi „zakon milosrđa“ (Izreke 31,26). Dobronamjerne riječi, uljudnost i strpljenje su vrline koje se često čuvaju samo za javnost, jer kad bismo se drugačije ponašali, prikazali bismo se u lošem svjetlu. No iskren će kršćanin biti pažljiv i dobar prema svojem supružniku, djeci, roditeljima, braći i sestrama. Pravi karakter ne otkriva se time tko smo na poslu, u crkvi ili u školi. Pravi „ti“ je onaj tko si u domu sa svojom obitelji i u svojem privatnom životu.

Muževi, žene i djeca bi trebali otvoreno izražavati svoju ljubav i izbjegavati povisivanje glasova u ljutnji. Trebali bi voditi računa kako osjećaji onog drugog ne bi bili povrijeđeni. Trebali bi čuvati međusoban ugled i govoriti pozitivno jedni o drugima u prisustvu drugih. U konačnici, trebali bi sačuvati svetost obiteljskog kruga i izbjegavati otkrivanje određenih pojedinosti koje bi mogle dovesti bilo kojeg člana obitelji u neugodnu situaciju.

Jedan od najzornijih prikaza ljubavi u domu Biblija navodi „zakon milosrđa“

„Žena ne treba imati tajne za koje njen muž ne zna a drugi znaju; muž, također, ne treba imati tajne koje krije od svoje žene, a otkriva ih drugima. Srce njegove žene mora biti grob u kome su pokopane sve mane njegova muža, a srce muža također grob koji krije sve slabosti njegove žene. Nikada jedna strana ne treba zbijati šale s osjećajima druge strane. Nikada se ni u šali ni na koji drugi način muž ili žena ne trebaju pred drugima požaliti na svoga bračnog druga, jer takva nerazumna i naoko bezazlena šala koja se često ponavlja, može se završiti nesrećom i možda otuđenjem. Bilo mi je pokazano da oko svake obitelji mora postojati sveta ograda“ (*Temelji sretnog doma*, str. 163).

Jednaki ali drugačiji

Međusobna ljubav i poštovanje između muža i žene jasno je učenje Pisma koje govori da niti jedan supružnik nije na višem položaju od drugoga. Ova potpuna jednakost može se vidjeti još od stvaranja. „Eva je stvorena od Adamovog rebra, što je značilo da ga ona neće nadgledati kao glava, niti će biti gažena kao podređeno stvorenje. Ona je biće ravno čovjeku, kojeg će čovjek voljeti i štiti“ (*Temelji sretnog doma*, str. 18).

Naravno, kod muškaraca i žena nije sve jednako. Uz razliku u veličini, snazi i fizičkoj građi, muškarci i žene također su različiti u načinu razmišljanja i osjećanjima. I muž i žena imaju posebne uloge koje su uvjetovane njihovim prirodnim snagama i sposobnostima. Moramo imati na umu da je Bog s razlogom stvorio i muškarca i ženu, usprkos naporima današnje generacije da se oslabe granice među spolovima.

Muž i otac

Biblija postavlja visoki standard za muževe kad kaže: „Muževi, ljubite svoje žene, kao što i Krist uzljubi crkvu te sama sebe predade za nju“ (Efežanima 5,25). Muž i otac pozvan je slijediti Isusa kao primjer u pokazivanju samopožrtvovne ljubavi prema ženi i djeci.

„Svi članovi obitelji sjedinjuju se u ocu. On je zakonodavac, pokazujući svojim muževnim držanjem ključne vrline: energiju, poštenje, čestitost, strpljenje, hrabrost, marljivost i korisnost“ (*Temelji sretnog doma*, str. 194). Otac je primarni zakonodavac svoje obitelji zbog „muževnog držanja“ i „ključnih vrlina“ još od stvaranja.

„Članovi obitelji trebali bi, prema Božjem planu, biti udruženi u radu i proučavanju, pri bogoslužju i rekreaciji. Otac bi trebao biti svećenik svoga doma, a oba roditelja učitelji i prijatelji svoje djece“ (*Odgoj*, str. 208). Primijetite kako i majka i otac moraju biti učitelji i prijatelji, a samo otac ima posebnu zadaću „svećenika doma“. Prema tome, svaki bi muž i otac trebao osjetiti posebnu odgovornost prema molitvi za njegovu ženu i djecu, u pružanju duhovnog vodstva, u pružanju primjera održavajući svakodnevno osobno bogoslužje te predvođeci obitelj u redovnim obiteljskim bogoslužjima, pohađanju crkve i misijskim aktivnostima.

Također ne može se dovoljno naglasiti koliko je bitno da muž i otac pokazuje poniznost i nježnost prema svojoj ženi i djeци. Biblija opominje: „Očevi ne razdražujte svoje djece da ne klonu duhom“ (Kološanima 3,21). I Ellen White nadalje savjetuje: „Suprug ne dokazuje svoju muževnost ako neprekidno naglašava svoj položaj glave u obitelji. On neće povećati poštovanje ukućana ako navodima iz Svetog pisma ističe svoj autoritet. On neće biti ništa muževniji ako od supruge, majke svoje djece, zahtijeva da izvršava njegove planove kao da su nepogrešivi. Gospodin je odredio supruga da bude glava ženi – njen zaštitnik; on je veza među članovima obitelji, kao što je Krist glava Crkvi.... Krist je primjenjivao svoj autoritet mudro, ljubazno i blago. Neka suprug tako čini i bude sličan velikom Poglavaru Crkve“ (*Temelji sretnog doma*, str. 196).

Žena i majka

Dok je muž i otac prirodno više obdaren čvrstinom, ženu i majku krasí spoj unutarnje snage, nječnosti i suosjećanja. Majčin brižan i nježan način daje joj utjecaj nad djecom koji se ne može izjednačiti s očevim. „Najnježnija veza na svijetu je veza između majke i njenog djeteta. Na dijete jače djeluju život i primjer majke nego oca, jer ih povezuje snažnija i nježnija veza“ (*Temelji sretnog doma*, str. 221).

Ellen White je stalno govorila o uzvišenoj važnosti žene u obitelji i u crkvi: „Ni dužnost kralja na njegovom prijestolju nije uzvišenija od poziva majke“ (*Temelji sretnog doma*, str. 213). „Sa sigurnošću možemo reći da su dužnosti žene svetije od dužnosti muškaraca. ...Ona mora znati da je izjednačena sa svojim suprugom – da stoji pokraj njega, vjerna u svojoj dužnosti kao i on u svojoj“ (*Temelji sretnog doma*, str. 213). „Spasitelj će na ove samopožrtvovne žene odraziti svjetlost svojeg lica i ovo će im dati silu

koja će nadmašiti onu od muškaraca. One u obiteljima mogu činiti posao koji muškarci ne mogu, posao koji dopire do unutarnjeg života. One se mogu približiti srcima onih koje muškarci ne mogu doseći. Njihov je posao potreban“ (*Testimonies for the Church*, vol. 9, p. 128).

Uz ispunjavanje vlastitih jedinstvenih dužnosti, Biblija također upućuje žene da podržavaju vodstvo muževa u domu: „Žene, svojim se muževima pokoravajte kao Gospodinu“ (Efežanima 5,22; vidi također 33. redak). Ovo pokoravanje nije bezuvjetno, već „kao Gospodinu“. Žena se nikad ne bi trebala osjećati primorano pokoriti se sudu svojega muža ako time ne poštuje Boga stavljajući sebe i svoju djecu u opasnost ili odričući se svojeg dostojanstva.

Samo Duh Božji može omogućiti muževima i ženama da se odnose jedan prema drugome kako je nebo odredilo. „Moramo imati Božjeg Duha, inače nikada nećemo skladno živjeti u domu. Ako ima Kristovog Duha supruga će paziti na svoje riječi; ona će upravljati svojim duhom, bit će pokorna, a ipak neće smatrati da je robinja, već drug svome suprugu. Ako je suprug Božji sluga, on neće gospodariti nad svojom ženom; on neće biti samovoljan i strog. Ako smo pritisnuti brigama, ne možemo gajiti duh obiteljske ljubavi, jer je dom, ako Gospodnji duh prebiva u njemu, predodžba Neba“ (*Temelji sretnog doma*, str. 101).

*Ako Gospodnji Duh
prebiva u njemu, dom
je predodžba Neba.*

Baština Gospodnja

Djeca, koju Biblija naziva „baštinom Gospodnjom“ (Psalam 127,3), predivan su dar od Boga. Oni unose život i radost u dom.

Biblija upućuje roditelje da podignu djecu „sa stegom i opomenom Gospodnjom“ (Efežanima 6,4). Uzvišenije od bilo koje misijske odgovornosti je vodstvo djece prema ljubavi i poslušnosti Isusu. Zbog ovog razloga roditelji ne bi smjeli dopustiti da ih išta spriječi od pružanja toliko potrebnog vremena svojoj djeci i njihovom discipliniranju s puno ljubavi. Potrebni su strpljenje, molitva i vjeran primjer kako bi se karakteri naše djece oblikovali za Nebo. Ipak Gospodin obećava: „Odgajaj dijete putu kojim mu je ići; pa i kad ostari, neće odstupiti od njega“ (Izreke 22,6). Kakvo predivno obećanje!

S njihove strane, djeca (bez obzira na dob) moraju pokazati zahvalnost i razumijevanje za svoje roditelje poštujući zapovijed „Poštuj oca svojega i majku svoju“ (Izlazak 20,12; vidi također Efežanima 6,1-3). Međutim, Biblija kaže da će mnogi koji se nazivaju kršćanima u posljednje dane biti „roditeljima neposlušni“ (2. Timoteju 3,2). Nepoštovanje roditeljskog autoriteta poražavajuća je karakteristika našeg doba, koja neizbježno vodi nepoštovanju Boga i Njegove Riječi. Trebali bismo od malena poučavati našu djecu ne samo da se pokoravaju svojim roditeljima već da pokažu poštovanje i prema učiteljima i crkvenim vođama, te da se odnose s puno poštovanja prema starijima. I roditelji i djeca moraju se čuvati ponosnog duha ovog vremena i ostati ponizni i puni poštovanja prema Bogu i međusobno.

Praktična primjena

Iako se u ovom poglavlju htio opisati ideal kristocentričnog doma, većina je naših obitelji već oštećena neuspjesima, tragedijama ili boli. Velik broj ljudi doživio je, na primjer, bol rastave. U mnogim su domovima djeca zanemarena ili zlostavljana. Neke mlade osobe nisu naišle na potporu u domu za njihova biblijska uvjerenja. Neki su roditelji u kasnoj dobi došli Kristu i sada se

osjećaju krivima što nisu odgajali svoju djecu da slijede Boga. Svejedno, neki se pitaju jesu li neuspjesi njihovog vlastitog primjera uzrokovali da njihova djeca napuste Crkvu. Ako se možete poistovjetiti s bilo kojom od ovih okolnosti, znajte da niste sami. Obratite se Gospodinu Isusu i On će vam pružiti suosjećanje, oprost, pokajanje, snagu i što god je još potrebno za putovanje koje vam predstoji. Kad se prepustimo Božjoj volji, budućnost postaje ispunjena nadom.

Istina je da se svi kršćani suočavaju sa slabostima i povremeno se borimo s lošim navikama. Oplakujemo propala obećanja ili druge nesavršenosti u nama ili članovima naših obitelji. Ali ne smijemo se obeshrabriti ili se prepustiti očajanju. Umjesto toga, slijedite ove važne korake:

1. Stavite Isusa na prvo mjesto, ponizno slušajući Boga čak i ako vam vaša obitelj prigovara (vidi Matej 10,34-37).
2. Svakodnevno se molite za razvoj vlastitog karaktera i za spasenje svakog člana obitelji.
3. Priznajte svoje vlastite slabosti i ne odugovlačite s pozitivnim promjenama.
4. Oprostite drugima i budite strpljivi s njihovim slabostima.
5. Konačno, vjerujte Bogu – nikad nije prekasno da svjedočite iscjeljenju svoje obitelji, bez obzira u kojem ste razdoblju života. Ako Isus prebiva u vašem srcu, uvijek možete imati ljubav u domu.

6. dio

Ciklus
evangeliziranja

Pošaljite radnike

„Izađe sijač posijati sjeme“ (Luka 8,5). „Promotrite polja... već su bijela za žetvu“ (Ivan 4,35). „Doista, žetva je velika, a radnika je malo“ (Matej 9,37).

Isus je često koristio praktične primjere iz ciklusa sjetve i žetve kako bi ilustrirao proces stvaranja učenika. Navedeni tekstovi neki su od tih primjera. Kao što poljoprivredni ciklus uključuje pripremu zemlje, sjetvu, uzgoj, žetvu i očuvanje, „ciklus evangeliziranja“ zahtijeva iste faze koje su bitne za istinski uspjeh.

Nije neuobičajeno da kršćani izražavaju razočaranje zbog slabih rezultata nakon njihova truda da zadobiju duše. Problem je često da se evangeliziranje ne razumije kao proces koji uključuje nekoliko koraka, od kojih svaki zahtijeva pažljivo planiranje i naporan rad. Ako je i samo jedan korak zapostavljen, rezultati će to pokazati.

Pripremanje zemlje

Prvi korak u procesu rasta je pripremanje tla za sječenje. Tvrdi grumeni tla moraju se razbiti kako bi se sjeme moglo ukorjeniti. U usporedbi o sijaču (vidi Matej 13,1-23) Isus je po-

učavao da sjeme predstavlja Božju riječ koja se trebala posaditi u ljudsko srce. Baš kao što se tvrdo tlo mora razrahliti kako bi sjeme moglo pustiti korijen, ljudsko srce mora se omekšati kako bi primilo istinu Božje riječi.

Ellen White opaža: „Srce se mora pripremiti za sjeme istine kao što se vrt priprema za prirodno sjeme. ...Nitko ne uzima neobrađeni komad zemljišta, očekujući da će odmah požnjati rod. Marljiv, ustrajan rad mora se uložiti u pripremanje tla, u sisanje sjemena i u njegovanje biljke. Tako mora biti i pri duhovnom sisanju“ (*Temelji sretnog doma*, str. 132).

Zapisi Pisma govore nam da je Isus kako bi ovo ostvario „prolazio čineći dobro“ (Djela 10,38). Službom drugima ispunjenom ljubavlju, On im je otvarao srca za duhovne istine koje je čeznuo usaditi. Slijedeći Njegov primjer, i mi ćemo ostvariti uspjeh u doseganju srca. Kad pokažemo iskrenu ljubav i brigu služeći potrebama onih koji su u našoj zajednici, možemo ostvariti dugoročna prijateljstva, izgraditi povjerenje i srušiti zidove. Nakon što je sjeme Božje riječi posađeno, pokazat će se da su neka srca spremna i otvorena za primanje istine.

Sisanje sjemena

Niti jedan poljodjelac ne priprema zemlju u nedogled. Priprema zemlje je samo u svrhu sisanja sjemena. Bez zasijanog sjemena neće biti žetve. Apostol Pavao nas podsjeća: „Tko sije oskudno, oskudno će i žeti; a tko sije obilno, obilno će i žeti“ (2. Korinćanima 9,6).

Mnogi kršćani su dobri u stvaranju prijateljstva s drugima, no nikad se ne odvažuje podijeliti Riječ. Kad dođe vrijeme da raspravljamo u pogledu vjere ili da damo neku literaturu koja sa-

drži istinu, često se bojimo da ćemo ugroziti prijateljstvo time što smo „preduhovni“. No ipak, baš kao što poljodjelci moraju zasijati sjeme ako očekuju žetvu, pravi kršćanski prijatelji neće zanemariti sisanje sjemena istine u srca onih za koje rade.

Uzgajanje

Jednom kad se sjeme ukorijenilo, o novoj se biljci mora voditi briga. Ovo uključuje zalijevanje, presađivanje, čupanje korova i druge oblike skrbi koji doprinose zdravom rastu. Ovo je faza u ciklusu rasta koja oduzima najviše vremena i zahtijeva najteži rad. Dok priprema zemlje i sisanje sjemena mogu oduzeti dan ili dva, uzgoj zahtijeva stalan trud tijekom tjedana ili mjeseci.

U duhovnom području primaran način skrbi oko rasta Riječi u nečijem srcu je redovito zajedničko proučavanje Biblije. Apostol Petar poziva nove vjernike da „čeznu za duhovnim nepatvorenim mlijekom da po njemu uzrastu“ (1. Petrova 2,2). Redovito proučavanje i primjenjivanje Riječi kultivira duhovan rast, stvarajući da korov pogrešaka i grešnih navika bude iskorišten iz srca. Nova duhovna biljka se dovodi do žetve strpljivim radom.

Žetva

Žetva je ono za što poljodjelci rade tijekom cijele godine! Tek nakon što su vjerno obavili posao pripreme zemlje, sjetve i uzgoja mogu se početi radovati žetvi. I samo kad su oni koji zadobivaju duše pažljivo slijedili svaku fazu ciklusa evangeliziranja mogu se radovati žetvi duša koje će se opredijeliti za Krista krštenjem.

Baš kao što zrelo zrno mora biti požnjeveno u vrijeme žetve, tako i osoba koja razmišlja o slijedenju Krista mora biti pozvana da djeluje. Zato nam je Isus rekao da „zamolimo Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju“ (Matej 9,38). Isus je vidio da će trebati više od orača, sijača i uzgajivača kako bi se posao obavio. On će trebati radnike koji znaju kako požeti!

Ellen White opisuje ovu potrebu da „požanju“ odluke za Krista: „Mnogi su osvjedočeni o grijehu i imaju potrebu za Spasiteljem koji oprašta grijeh; ali su jednostavno nezadovoljni svojom potragom i ciljevima. Ako im, dakle, istina nije upućena na pravi način, ako riječi nisu došle u pravom trenutku i u njima dovele do odluke na temelju snage iznesenih dokaza, osvjedočene duše će otići a neće postati jedno s Kristom... Ljude bi trebalo pozvati na odluku upravo u tom trenutku da stanu na Gospodnju stranu“ (*Evangelizam*, str. 215).

Očuvanje

Jednom kad je zemlja požeta, žito se mora očuvati, kako bi moglo „dati sjeme sijaču i kruha za jelo“ (Izaija 55,10). Svaka duša zadobivena za Krista trebala bi biti blagoslov i ohrabrenje za crkvu (kruh za jelo) i raditi za spasenje drugih duša (dati sjeme sijaču). Kad ciklus evangeliziranja napravi puni krug, izvršava svoju svrhu stvaranja učenika, koji zauzvrat stvaraju druge učenike. Veliko poslanje nas poziva da učimo nove vjernike „da drže sve“ (Matej 28,20) što je Krist zapovjedio. Ovo poziva na namjeren i sustavan pristup poučavanja i nadgledanja onih koji su novokršteni integrirajući ih u crkvu i učeći ih kako da rade za spasenje duša. Kad se ovo ostvari, ciklus se neprekidno nastavlja s još više radnika koji se pridružuju Božjem djelu. „Jedna duša zadobivena za istinu, bit će oruđe u zadobivanju drugih i onda će se vidjeti sve veći rezultati blagoslova i spasenja“ (*Kršćanska služba*, str. 143).

Praktična primjena

Nastojanja zadobivanja duša mnogih kršćana može se usporediti s igračem *baseballa* koji uvijek zamahne kako bi ostvario optrčavanje cijelog terena (home run). Oni traže taj poseban događaj ili program koji će rezultirati u eksponencijalnom rastu.

Ali Isusov simbolični prikaz ciklusa u poljodjelstvu uči nas da je evangeliziranje proces, a ne jednokratni događaj. Kao u poljodjelstvu, oni koji zadobivaju duše moraju raditi sa strpljenjem i dosljednošću tijekom svake faze ciklusa evangeliziranja, vjerujući da će Bog nagraditi njihov rad s obilnom žetvom. „Uspjeh će uvijek biti razmjern oduševljenju i ustrajnosti koji se ulažu u obavljanje posla“ (*Izraelski proroci i kraljevi*, str. 167).

*Kao Kristov učenik,
Bog te želi upotrijebiti
u zadobivanju duša.*

Kad je u pitanju zadobivanje duša za Krista ne postoje prečaci. Moramo pripremiti zemlju srca, posijati sjeme Božje riječi, uzgajati duhovne interese s neprestanim biblijskim proučavanjima, požnjati odluku da se slijedi Krist i očuvati te odluke pomoću sustavnog učenja.

Najvažnije, moramo zapamtiti da samo Bog „daje da raste“ (vidi 1. Korinćanima 3,6, 7). Ništa nas ne bi trebalo dovesti na koljena i uvjeriti nas o našoj ovisnosti Bogu kao rad za spasenje drugih. „Radite za duše uz mnogo molitve, jer je to jedini način da dosegnete njihova srca. Blagotvorni utjecaj na srce nije rezultat vašeg rada, već djelovanje Krista koji je uz vas“ (*Evangelizam*, str. 256).

Kao Kristov učenik, bez obzira kako se neosposobljeno možda osjećaš, Bog te želi upotrijebiti u zadobivanju duša. „Bog često

upotrebljava najjednostavnija sredstva da postigne najveće rezultate... Najponizniji djelatnik pokrenut Svetim Duhom dotaknut će nevidljive strune čiji će treptaji odjekivati do krajeva Zemlje i sliti se u pjesmu kroz vječna vremena“ (*Isusov život*, str. 680). Isus pun tuge izjavljuje: „Doista, žetva je velika, a radnika je malo“ (Matej 9,37). Hoćeš li postati Njegov suradnik?

Priprema tla

Svaki poljodjelac zna da je najvažniji čimbenik za uspješan proces zemlja. Ako zemlja nije sprema za sjeme, žetva će u najbolju ruku biti oskudna. Ovo je poanta koju je Isus naglasio u usporedbi o sijaču: „Čujte! Evo, izađe sijač sijati. I dogodi se, dok je sijao, da jedno zrno pade na put... drugo pak pade na kamenito tlo... neko pade u trnje... neko pade u dobru zemlju i davaše plod koji se razraste i razmnoži, pa donošaše: jedno tridesetostruko i jedno šezdesetostruko i jedno stostruko“ (Marko 4,3-8). Žetva je nastupila jedino kod onog sjemenja koje je palo na „dobro tlo“.

Kao što smo naučili u zadnjem poglavlju, sjeme predstavlja Božju riječ, dok zemlja predstavlja ljudsko srce (vidi Marko 4,14-20). Prije nego što će srce biti spremno primiti sjeme istine, mora se omekšati. U vremenima kad su ljudi skeptični prema religiji, mora im se pristupiti na način koji ih ispunjava povjerenjem prema onome koji dijeli istinu prije nego što će biti otvoreni prihvatiti ju. Ovo se najbolje postiže približavanjem ljudima u osobnoj službi.

Kristova metoda

„Sijači sjemenja moraju obaviti djelo pripremanja srca za primanje Evanđelja. Potreban je osobni trud oko izgubljenih duša. S

kršćanskim suosjećanjem mi se moramo približiti ljudima pojedinačno i potruditi se da probudimo njihovo zanimanje za velike činjenice vječnog života. Njihovo srce može biti tvrdo kao ugaženi put i može nam se činiti da se uzaludno trudimo da im otkrijemo Spasitelja, ali, iako ih logika neće uspjeti pokrenuti, iako su dokazi nemoćni da ih osvjedoče, Kristova ljubav, koja će se očitovali u osobnom pristupu, moći će omekšati kameno srce tako da sjeme istine uhvati korijen“ (*Isusove usporedbe*, str. 30).

Osobna služba bila je uspješna Isusova metoda. „Jedino će Kristov način rada donijeti pravi uspjeh u dosezanju ljudi. Spasitelj je stupao u dodir s ljudima kao Onaj kome je na srcu bilo njihovo dobro. On im je pokazao svoju naklonost, služio im u njihovim potrebama i zadobivao njihovo povjerenje. Zatim ih je pozvao: ‘Hajdete za mnom’“ (*Služba liječenja*, str. 79).

Stupiti u dodir

Isus nije čekao da ljudi dođu Njemu, On ih je tražio. On je stupao u dodir s njima. On je provodio svoje vrijeme među njima. Pokazao je zanimanje za ono što je njih zanimalo. „On ih je tražio na gradskim ulicama, u obiteljskim kućama, u čamcima, u sinagogi, na obalama jezera i na svadbenoj svečanosti. Sretao ih je na njihovim svakodnevnim dužnostima pokazujući zanimanje za njihove svjetovne djelatnosti“ (*Isusov život*, str. 111). Krist je ujedno bio i duhovan i društven, stupajući u dodir s ljudima u nadi da će u konačnici zadobiti njihova srca za Evanđelje.

Ovaj je obrazac dan nama da ga slijedimo. Mi također moramo biti duhovni i društveni kako bismo ljudima pokazali da nam je stalo i kako bismo otkrili kako im najbolje možemo poslužiti. Job je to iskazao na ovaj način: „Otac ja bijah potrebitima i istražih parbu onoga koga nisam znao“ (Job 29,16). Moramo se

potruditi razviti zanimanje za ono što zanima druge. I dok oni koje pokušavamo dosegnuti možda neće odmah biti otvoreni za duhovne stvari, postoji mnoštvo zajedničkih aktivnosti koje mogu služiti kao polazišne točke za izgradnju odnosa. Pomoći susjedu grabljati lišće, pozvati kolegu na večeru, ili ići na vožnju biciklom s nevjernim članom obitelji, samo je nekoliko primjera kako se možemo približiti onima za koje radimo. „Ponašajući se društveno i približavajući se ljudima, imat ćete veću mogućnost preokrenuti tijek njihovih misli nego najuvjerljivijim dokazivanjem“ (*Propovjednici radosne vijesti*, str. 157).

*Osobna služba
bila je uspješna
Isusova metoda.*

Suosjećati

Suosjećati znači ući u tuđe osjećaje. Nemoguće je suosjećati s onim s kojim se ne želimo družiti. „Upoznavanje budi suosjećanje, a suosjećanje je izvor uspješne službe“ (*Odgoj*, str. 222).

Istaknuto obilježje starijih kuća, bez obzira na veličinu, je uočljiv prednji trijem. Ljudi su nekoć provodili više vremena družeci se. Ljudi su znali tko su im susjedi i imali su stvarne odnose s njima. Vremena su se promijenila. Društvo u kojem živimo sve je više neosobno. Većina našeg kontakta s drugima dolazi u obliku poruka ili e-mailova. Kao rezultat toga, suosjećanje može nestati iz srca i prouzročiti da postanemo sve više usredotočeni na sebe.

Postoji stara poslovice koja kaže da dokle god ljudi ne znaju koliko ti brineš o njima, neće ih biti briga koliko znaš o njima. Mnogi ljudi se osjećaju preopterećeni financijskim izazovima, poteškoćama u braku, zdravstvenim problemima i sveopćim nezadovoljstvom životom da bi se zanimali za ono što smatraju da

je samo još jedna vjerska teorija. Osjećaju da nitko ne mari za njih ili ih ne razumije te da je njihova sudbina da nose svoj teret sami.

Zbog ovog nas razloga Ellen White upućuje: „Kad bismo bili dobrotvori, uljudni, meka srca i sažaljivi, bilo bi sto obraćenja tamo gdje je sada samo jedno“ (*Testimonies for the Church*, vol. 9, p. 189). „Svijetu danas treba ono što mu je trebalo i prije dvadeset stoljeća - Kristovo otkrivenje“ (*Služba liječenja*, str. 79). Baš kao što se Spasitelja moglo vidjeti pored bolesničkih postelja, među hendikepiranima te kako pruža ohrabrenje posrnulima, tako bi i Njegovi sljedbenici trebali otkrivati Njegovo suosjećanje u interakcijama s drugima.

Služiti

S obzirom da se Isus približio ljudima i suosjećao s njihovim teretima, bio je u mogućnosti služiti njihovim potrebama „kao Onaj kome je na srcu bilo njihovo dobro“. Služiti potrebama čovječanstva neporeciva je odgovornost kršćanske crkve. U pogledu ove odgovornosti, Biblija uči: „Nije li ovo: kruh svoj podijeliti s gladnima i u kuću uvesti uboge beskućnike; kad vidiš gola, da ga zaogrneš i da se ne kriješ od onoga tko je tvojega tijela? ... Ukloniš li jaram iz svoje sredine, ispružen prst i besjedu opaku, i dušu svoju otvoriš gladnomu i nasitiš dušu potlačenog, tada će svjetlost tvoja zasjati u tmuni i tama će tvoja biti kao podne“ (Izaija 58,7-10).

Isus je kasnije ponovio ove upute kada je rekao: „Jer ogladnjev, i dadoste mi jesti; ožednjev, i napojiste me; tuđinac bijah, i primiste me; gol, i zaogrnušte me; oboljev, i pohodiste me; u tamnici bijah, i dođoste k meni. ... Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Matej 25,35-40).

Upravo služeći potrebama drugih mi zadobivamo njihovo povjerenje i pripremamo zemlju srca za primanje istine Evanđelja.

Pozvati

Nakon što je zadobio povjerenje ljudi druženjem, suosjećanjem i službom, Isus ih je pozvao, „Slijedite me“. To je ono na čemu je radio cijelo vrijeme! Iako poljodjelci s velikom pažnjom pripremaju tlo, to čine s jasnom namjerom da posiju sjeme.

Postoji opasnost u dopuštanju da služba temeljena na potrebama zasjeni dijeljenje evanđeoske vijesti. Neki ljudi nikad ne idu dalje od služenja fizičkim i emocionalnim potrebama, jer to ne nosi jednak rizik odbacivanja kao što podrazumijeva dijeljenje biblijske istine. Međutim, ako oni za koje radimo nisu pozvani slijediti Isusa i Njegovu Riječ, što je zaista zadobiveno? Evanđelje je i dalje najveća potreba svijeta.

Iako poljodjelci s velikom pažnjom pripremaju tlo, to čine s jasnom namjerom da posiju sjeme.

„Ljudski rod ne ponižavaju nevolje, mukotrpan rad i siromaštvo; ponižava ga krivnja i činjenje zla. To donosi nemir i nezadovoljstvo. Krist želi da Njegove sluge služe dušama koje su oboljele od grijeha“ (*Isusov život*, str. 679).

Čak i kad se pati od bolesti ili tegoba, najveća i najhitnija potreba je često liječenje duše. Kristova izjava uzetomu da su njegovi grijesi oprošteni, koju je izrekao prije izlječenja tijela, upečatljiv je primjer toga (vidi Marko 2,1-12). „Uzeti je u Kristu našao izlječenje za dušu i tijelo. Trebao je prvo steći zdravlje

duše kako bi mogao osjetiti dragocjenost tjelesnog zdravlja. Prije nego što se tjelesna bolest mogla ukloniti, Krist je morao osloboditi um i očistiti dušu od grijeha. Ovu pouku ne smijemo olako primiti“ (Služba liječenja, str. 39).

Ako se družimo, suosjećamo i služimo, ali nikad ne pozivamo, stvaramo prijateljstva samo za ovaj svijet. No Bog od nas želi da stvaramo prijateljstva za vječnost.

Praktična primjena

Ne možemo poboljšati Kristovu metodu. Samo će iskreno suosjećanje i služenje onima oko nas otvoriti srca da prime i prihvate istinu. „Približimo se ljudima osobnim naporima. Kad bi se manje vremena posvetilo ukoravanju i upotrijebilo ga više u osobnoj službi, vidjeli bi se bolji rezultati. Treba pomoći siromašnima, treba njegovati bolesnike, treba tješiti one koji su opterećeni brigama ili gubitkom nekoga iz obitelji, podučavati neuke i neiskusne. Trebamo plakati s onima koji plaču, radovati se s onima koji se raduju. Praćen silom uvjeravanja, silom molitve, silom Božje ljubavi, ovaj rad neće i ne može biti besplodan“ (Služba liječenja, str. 79, 80).

Sjetite se ljudi iz vašeg osobnog života kao i onih u vašoj zajednici koji se bore sa žalovanjem, siromaštvom, bolešću ili kušnjama. Zapitajte se što možete učiniti kako biste služili njihovim potrebama, olakšali njihov teret, ohrabрили ih na njihovom putovanju i pokazali im Kristovo suosjećanje. Zapamtite: „Vaš uspjeh neće toliko ovisiti o vašem znanju i dostignućima, koliko o vašoj sposobnosti da nađete put do srca“ (Služba liječenja, str. 145). Ovoga tjedna, približite se nekome u osobnoj službi ispunjenoj ljubavlju. Čineći tako, zadobit ćete srca i pripremiti ih da spremno odgovore na sjeme istine.

Praktični načini za pripremanje tla u srcu

- Uzmite vremena kako biste izgradili prijateljstvo tako što ćete potaknuti razgovor i pažljivo slušati.
- Služite potrebama (pripremite jelo nekom tko je bolestan ili tuguje, pričuvajte djecu, ponudite prijevoz, itd.).
- Poklonite prikladan dar.
- Uključite se u neku aktivnost zajedno s prijateljem prema njegovom interesu.
- Idite u restoran s prijateljem ili ga pozovite na obrok kod sebe doma.
- Odvojite vrijeme kako biste nekome pomogli oko projekta (popravak u domu, vrtlarstvo, zanatski projekt, popravak automobila, itd.).
- Budite osjetljivi na razdoblja stresa i krize u životima vaših prijatelja i učinite korak više kako biste pružili podršku.
- Molite se za Svetog Duha da otvori srce vašeg prijatelja za duhovne stvari.

Sijanje sjemena

Važnost pripreme tla, često nazivano „svjedočenje prijateljstvom“, ne može se dovoljno naglasiti. No ipak, ni jedan poljodjelac ne priprema zemlju u nedogled. On ju priprema kako bi posijao sjeme. Isus je rekao: „Sjeme je Riječ Božja“ (Luka 8,11). Mora doći vrijeme kad počinjemo dijeliti biblijske istine s našim prijateljima. Ako ne posijemo sjeme, žetva će biti oskudna. Zbog toga smo potaknuti da „sijemo pokraj svih voda“ (Izaija 32,20), ili da sijemo Božju riječ gdje god se nađemo.

Gdje početi

Prije nego što zasadimo sjeme, moramo imati ideju gdje ga posaditi. Za to, moramo se samo osvrnuti oko sebe. Gospodin je učinio da se Njegovi sljedbenici nađu u određenoj obitelji, susjedstvu i poslovima kako bi mogao doseći druge njihovim utjecajem (vidi Djela 17,24-28).

Isus je rekao učenicima da će biti Njegovi svjedoci „u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje“ (Djela 1,8). Komentirajući ovo, Ellen White piše: „Ovo je pouka za sve koji imaju poruku istine kako bi ju podijelili sa svijetom: Njih-

va vlastita srca prvo moraju biti prožeta Duhom Božjim i njihovi napori moraju početi u domu; njihove bi obitelji trebale imati koristi od njihovog utjecaja. ... Onda bi se krug trebao širiti; cijelo bi susjedstvo trebalo osjetiti zainteresiranost za njihovo spasenje i svjetlost istine bi im trebala biti vjerno predstavljena; jer njihovo je spasenje od jednake važnosti kao i od nekih udaljenih osoba. Od neposrednog susjedstva i obližnjih mjesta i gradova, krug Božjih radnika trebao bi se širiti, sve dok se poruka istine ne objavi do krajnjih dijelova zemlje“ (*The Spirit of Prophecy*, vol. 3, pp. 240, 241).

Misijsko polje u domu

Dok je naše prvo misijsko polje naša obitelj, dijeljenje Evanđelja s rodbinom ponekad se može pokazati vrlo izazovnim. Oni koji su najbolje upoznati s našim podrijetlom i iskustvima iz prošlosti ili s našim pogreškama i slabostima mogu to iskoristiti kao izliku za odbacivanje istine koju dijelimo s njima. Isus se na to osvrnuo kad je rekao: „Nije prorok bez časti, osim u zavičaju svojem i među rodbinom i u domu svojem“ (Marko 6,4).

U drugu ruku, baš zato što naši najbliži znaju naše slabosti, vjerojatno su svjesniji pozitivnih promjena koje je Gospodin učinio u našim životima. Ove promjene ne mogu biti bez učinka. Istraživanja su pokazala da će otprilike troje od četvero kršćana doći Kristu zbog utjecaja prijatelja ili člana obitelji, i više od polovice onih koji se pridruže Crkvi adventista sedmoga dana učine to nakon što ih je netko koga znaju pozvao na crkveni događaj.

Traženje i spašavanje izgubljenih

Služenje našim bližnjima je važno, a Gospodin želi da proširimo djelokrug našeg rada izvan naših obitelji i dalje od naših

prijatelja. Veliko poslanje nam zapovijeda da „idemo“ (Matej 28,19). Isusova metoda bila je da „traži“ (Luka 19,10) izgubljene. Ovi tekstovi opisuju planirane aktivnosti za doseganje onih koje trenutno ne poznajemo. Pismo obećava: „Oni koji siju u suzama, žet će u pjesmi. Tko je išao hodeći i plačujući, noseći sjeme sjetveno, doći će dolazeći u pjesmi, noseći snoplje svoje“ (Psalam 126,5,6). Moramo biti voljni „ići naprijed“ ako želimo pronaći srca prijemljiva za istinu. Trebali bismo njegovati Kristov način razmišljanja: „U Njegovim očima svaka je duša bila dragocjena... u svakom čovjeku gledao je posrnulu dušu zbog čijega je spasenja došao“ (*Put Kristu*, str. 9).

U svakom čovjeku gledao je posrnulu dušu zbog čijega je spasenja došao.

Za većinu ljudi nije problem biti srdačan i dobar kako bi sklopili nova prijateljstva za Isusa. Problem nastaje kada treba preći na duhovan razgovor. Mnoge kršćane neizvjesnost i strah toliko paraliziraju da ne uspiju podijeliti s drugima biblijske istine.

Zato što su svi drugačiji, teško je znati kad je najbolje vrijeme da se tema promijeni i usmjeri na duhovno, te hoće li pojedinac pozitivno odgovoriti kad to učinimo. Unatoč tome, u nekom trenutku moramo iskoračiti u vjeri i posijati sjeme! Ovo nazivamo „ispitivanjem tla“.

Ispitivanje tla

Neki ljudi pogrešno pretpostavljaju da moraju s nekim graditi odnos godinama prije nego što postane otvoren za duhovnu istinu. Oni navode Isusovu metodu druženja i služenja ljudima

(vidi prethodno poglavlje) i pretpostavljaju da bilo koja metoda koja ne uključuje dug period vremena za izgradnju odnosa prije nego što se spomenu duhovne stvari (evangelizacijski sastanci, kolportaža, itd.) mora biti neučinkovita. Međutim, duljina vremena koja je potrebna za pripremu zemlje ovisi o pojedincu. Može trajati godinama ali također može trajati mjesecima, tjednima, danima ili kao u Isusovom slučaju sa Samarijankom, nekoliko minuta (vidi Ivan 4,1-26).

Isusova cjelokupna služba trajala je samo tri i pol godine. Tako da uz redovito prijateljevanje s drugima zahvaljujući dobronamjernosti i osobnoj službi, nije propuštao prilike govoriti o vječnoj stvarnosti – čak i u ranoj fazi odnosa. On je znao da dok će nekim ljudima trebati puno vremena i osobne službe prije otvaranja svojih srca istini, mnogi drugi će trebati mnogo manje truda zbog onoga što je Sveti Duh već činio u njihovim životima. Jednako tako, postoje oni oko nas danas koje Sveti Duh već priprema. Oni samo trebaju nekoga da podijeli istinu s njima.

Najbolji način da saznamo je li osoba spremna za istinu je da „ispitamo tlo“. Jedan osoban i nenapadan način da to učinimo je da jednostavno spomenemo duhovne teme ili aktivnosti i gledamo kako će osoba odgovoriti. Ispričajte kako vam je protekao vikend i spomenite bogoslužje kojem ste prisustvovali. Ponudite molitvu nekome tko je obeshrabren. Ispričajte kratak dio svog svjedočanstva. Ako je reakcija pozitivna, poput pitanja i komentara koji pokazuju interes, postupno započnite unositi sve više duhovnih razmatranja i biblijskih istina u vaše razgovore s pojedincem. Ako je osoba bila indiferentna ili izbjegavala razgovor, imajte na umu da se stvari mogu brzo promijeniti u životu osobe – zato se nemojte bojati ispitivati tlo s vremena na vrijeme.

Tihi glasnici

Dijeljenje duhovnog traktata, knjige, časopisa ili DVD-a, sjajan je način za ispitivanje tla sijajući sjeme Bože riječi. No duhovna bi se literatura trebala dijeliti puno više nego što se sada to čini. Ellen White savjetuje: „Izdanja se moraju množiti i raširiti poput jesenskog lišća. Ovi će tihi glasnici prosvijetliti i oblikovati umove tisuća“ (*Colporteur Ministry*, pp. 4, 5).

Izraz „tihi glasnici“ pogodan je opis za tihi utjecaj knjiga i traktata koji se ne svađaju ili prepiru s čitateljem. Ova „tišina“ omogućuje da se osoba sama hrva s Bogom, neometana osjećajima ponosa i ugleda koji se često jave kad netko čuje istinu od druge osobe. Mnogi će ljudi pročitati literaturu, ostaviti je postrani i onda joj se ponovno i ponovno vraćati dok se privatno hrva s istinom. Samo ćemo u vječnosti u potpunosti saznati vrijednost dijeljenja literature s drugima. Ellen White piše: „Uskoro će više od tisuće biti obraćeno u jednom danu, od kojih će većina prvi put biti osvjedočena čitajući naša izdanja u“ (*Colporteur Ministry*, p. 151).

Izdanja se moraju množiti i raširiti poput jesenskog lišća.

Dijeljenjem traktata, knjiga, časopisa i DVD-a, mnogi ljudi koji inače ne bi usmjerili svoj pogled na Bibliju, potaknuti su da to učine. „Ako postoji jedan posao koji je važniji od drugih, to je onaj dijeljenja naše literature s javnošću, tako ih navodeći da pretražuju Pisma“ (*Colporteur Ministry*, p. 7).

Ako smo nesigurni oko dijeljenja literature s nekim, najsigurniji način je da probamo. Možda ćemo se iznenaditi kad pronađemo prijemčivo srce tamo gdje smo se najmanje nadali. „Naša se literatura treba širiti posvuda. Istina se treba sijati po-

red svih voda; jer ne znamo gdje će uspjeti, ovdje ili ondje. U našem pogrešnom prosuđivanju možemo smatrati da nije mudro dati literaturu upravo onima koji bi najspremnije prihvatili istinu. Mi ne znamo što može biti rezultat dijeljenja traktata koji sadrže sadašnju istinu“ (*Colporteur Ministry*, pp. 4, 5).

Buđenje zanimanja

Ne trebamo samo sijati sjeme istine u svrhu otkrivanja onih koje već zanimaju vječne stvari. Dijeljenje našeg osobnog iskustva ili davanje neke biblijske literature može također probuditi zanimanje tamo gdje ga prethodno nije bilo. „U našem radu ne trebamo samo udarati po željezu kad je vruće, već i zagrijati željezo udaranjem“ (*Evangelizam*, str. 488).

Mi trebamo raditi na zadobivanju povjerenja našom brižnom službom drugima, ali ne možemo čekati da nas oni dođu pitati za literaturu koja sadrži istinu. „Želim reći, braćo i sestre, da moramo raditi za izgubljene tamo gdje jesu. Ne trebate očekivati da će oni na koje je svijet izvršio svoj hladan utjecaj osjećati tjeskobu za svoju vlastitu dušu. Mi to moramo osjećati za njih“ (*Manuscript Releases*, vol. 18, p. 284).

Poruka života i smrti

Mnogi kršćani previše se brinu o tome što bi ljudi mogli misliti o njima. Dok oni koji žive u svijetu nemaju nikakav problem reći kršćanima određene stvari koje kao kršćani radije ne bi ni htjeli čuti! Pričaju nam o tome kako su proveli vikend, o svojim najdražim filmovima i mnogim drugim stvarima koje su im važne. Iako nikad ne bismo smjeli nikoga uvrijediti, trebali bismo biti oduševljeni u pogledu dijeljenja s drugima onoga što je nama važno kao što oni s nama dijele ono što je njima važno.

Najviše od svega, ne smijemo nikada zaboraviti da su one stvari koje nas zanimaju upravo one koje trebaju ljudima u svijetu ako ne žele biti izgubljeni za vječnost.

Ako ne shvaćamo vrijednost naše vlastite poruke iz perspektive vječnosti, puno je manja vjerojatnost da ćemo riskirati svoj ugled kako bismo ju podijelili s nekim. Ellen White je napisala: „Morate cijeniti vlastitu vjeru kako biste ju mogli uspješno predstaviti drugima“ (*Fundamentals of Christian Education*, p. 194).

Zato što je Isus razumio vrijednost Evanđelja, dijelio ga je s mnogima koji još nisu ni znali da ga trebaju. On je rekao Samaritanki: „Kad bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti kaže: ‘Daj mi piti’, ti bi od njega zaiskala i dao bi ti vode žive“ (Ivan 4,10). Isus je objasnio da kad bi samo znala ono što On zna, ona bi Ga to tražila!

Ovaj isti Isus nam je povjerio poruku koja je ključna za ovo vrijeme. Kad bi svijet samo znao važnost onoga što je Bog otkrio nama u svojoj Riječi, oni bi to od nas zahtijevali. „Naša je poruka, poruka života i smrti, i moramo dopustiti da se tako prikaže, kao Božja velika snaga. Moramo ju predstaviti u svoj njezinoj sili riječi. Tada će ju Gospodin učiniti učinkovitom“ (*Manuscript Releases*, vol. 1, p. 58).

Praktična primjena

U usporedbi o sijaču, Isus opisuje čovjeka koji je išao posijati sjeme. Neko je sjeme palo po putu, neko na kamenito tlo, neko među trnje ali samo je sjeme koje je palo na dobro tlo urodilo plodom. Iz ove usporedbe otkrivamo da nije stvar u sijaču, vrsti sjemena ili metodi sijanja kod toga što određuje uspjeh. Uspješnost žetve ovisila je o vrsti zemlje na kojoj je sjeme posijano.

Ova bi pouka trebala ohrabriti i poučiti svakog Kristovog učenika. Uspješnost napora zadobivanja duša ne određuje prvenstveno naša elokventnost, odabir trenutka, mogućnosti ili ispravna metodologija. Ono što je najvažnije je stanje srca onoga za koga radimo. Što više sjemenja sijemo, time je veća vjerojatnost da ćemo naići na „dobro tlo“ – srce koje je pripremljeno za istinu koja će rasti i roditi plod za spasenje.

Biblija nam kaže: „tko pazi na vjetar, ne sije; i tko gleda na oblake ne žanje“ (Propovjednik 11,4). Drugim riječima, ako odgodimo duhovnu sjetvu i žetvu jer čekamo savršeno vrijeme ili uvjete za dijeljenje, nikada nećemo vidjeti plodove našeg rada. Sljedeći redci nastavljaju govoreći: „Kako ne znaš koji je put vjetru, ... tako ne znaš ni djela Boga koji načini sve. Ujutro sij svoje sjeme, a navečer neka ti ne počiva ruka; jer ne znaš što će biti bolje, ovo ili ono, ili će oboje biti jednako dobro“ (Propovjednik 11,5,6).

Mi ne možemo čitati srca. Ne možemo znati savršen trenutak za započinjanje duhovnog razgovora ili dijeljenje traktata ili druge literature. Prema tome, nadahnuti je savjet da sijemo „ujutro“ i „navečer“. Vječni je princip da onaj „tko sije oskudno, oskudno će i žeti; a tko sije obilno, obilno će i žeti“ (2. Korinćanima 9,6).

Ovoga tjedna, stvorite zalihe traktata, knjiga, časopisa i DVD-a za dijeljenje. Držite ih u svojem autu ili negdje drugdje da budu odmah spremni. Započnite tako što ćete držati nekoliko traktata uvijek u svojem džepu kako biste ih mogli proširiti kao „lišće u jesen“. Zatim, odlučite „ispitati tlo“ s nekim koga poznajete. Molite se za mudrost i hrabrost i da Bog vodi posebne susrete s onima koji su otvoreni za istinu. Kako hodite naprijed sijući dragocjeno sjeme istine, neka vam Bog pomogne da se vratite radosni, noseći svoje „snopove“ (Psalam 126,6) sa sobom.

Praktični načini sijanja sjemena

- Podijelite s nekim što je Bog učinio u vašem životu, bilo da se radi o prošlosti ili sadašnjosti.
- Ispričajte priču kako ste upoznali Krista i postali adventist.
- Ponudite pomoliti se s nekim.
- Podijelite biblijska obećanja kad se netko koga poznajete suočava s teškom situacijom.
- Razdijelite male traktate, ostavljajući ih na raznim mjestima, dijeleći ih neznancima i dajući ih onima koje već poznajete.
- Dijelite CD-e i DVD-e koji sadrže istinu, te ostanite u kontaktu kako biste ustanovili stupanj zanimanja.
- Objavite duhovna razmišljanja na društvenim mrežama ili podijelite poveznice na web stranice i online sadržaj koji promiče istinu.
- U razgovoru spomenite biblijski redak ili temu koju ste nedavno pročitali ili proučavali.
- Razdijelite misijske knjige ili upisnice za Dopisnu biblijsku školu.
- Pozovite druge na bogoslužje ili crkvena događanja (subotnje bogoslužje, molitveni sastanak, koncerte, seminare, evangelizaciju, itd.).
- Pozovite druge na lokalna konferencijska događanja (događanja za žene ili muškarce, za bračne parove, ljetna kampiranja, itd.).

Uzgajanje

Jednom kad je zemlja pripremljena i sjeme posijano, počinje faza uzgajanja. Uzgajanje je proces u kojem se pomaže biljkama da rastu. Uključuje davanje odgovarajuće količine svjetlosti i vode, korisnih hranjivih tvari, uklanjanje korova koji bi zagušio biljku i zaštitu od vremenskih neprilika. Faza uzgajanja na neki je način najbitnija od cijelog procesa rasta, jer zahtijeva više vremena i rada od bilo koje druge faze. Dok pripremanje tla, sjetva ili žetva oduzimaju samo nekoliko dana, uzgajanje novih biljaka traje nekoliko mjeseci.

Jednom kad je srce omekšano pripremom zemlje i stvoren interes sijanjem sjemena istine, sljedeći korak je „uzgajanje“ tog interesa uključivanjem osobe u redovita biblijska proučavanja. To je mjesto gdje onaj za kojeg radimo raste u svojem razumijevanju i primjeni Riječi. Istina Božje riječi daje „hranjive tvari“ koje su potrebne za rast te daje svjetlo i snagu da se ukloni „korov“ pogrešnih doktrina i grešnih navika.

Božja riječ daje „hranjive tvari“ koje su potrebne za rast.

Važnost davanja biblijskih satova

Jedna od najvećih potreba Crkve danas je potreba za članovima Crkve koji će “uzgajati” duhovne interese dajući biblijske sate. Malo je onih koji shvaćaju nevjerojatan potencijal koji postoji u Crkvi kad bi se samo više članova obvezalo na davanje jednog biblijskog sata tjedno.

Moguće je da netko tko nikad nije bio na zdravstvenom predavanju bude kršten. Također je u potpunosti moguće da netko

U procesu evangeliziranja usko grlo su često biblijska proučavanja.

možda nikad nije prisustvovao društvenom događanju crkve, biblijskom seminaru preko vikenda ili evangelizaciji prije krštenja. Međutim, posto-

ji jedna stvar koju svaki adventist mora učiniti, barem u nekoj mjeri, prije nego što se krsti – mora proći biblijska proučavanja. Na taj će način istina zaokupiti i stvoriti se odluke vjerovanja i življenja u skladu s učenjem Crkve adventista sedmoga dana.

U proizvođačkoj industriji, usko grlo je dio procesa stvaranja s najsporijom proizvodnjom. Tvrtka može uzaludno potrošiti puno vremena i novaca povećavajući učinkovitost drugih područja, ali ukupna proizvodnja nikad neće biti veća od količine proizvedenog u području koje se identificira kao usko grlo. Jedini način da povećamo ukupan izlaz je da povećamo ukupnu proizvodnju u tom određenom području.

U procesu evangeliziranja usko grlo su često biblijska proučavanja. Dok mnogi članovi Crkve volontiraju u drugim važnim područjima, samo je mali postotak uključenu ovu ključnu službu. Možemo povećati svoje napore u svim drugim područjima, no većina naših crkava nikada neće imati značajan porast

u žetvi sve dok više njezinih članova ne počne davati biblijske satove. Kad se to dogodi, usko grlo će se otvoriti i naš će rast biti eksponencijalan.

Reformacija biblijskih satova

Sam Bog je nadahnuo osmišljavanje biblijskih satova u obliku pitanja i odgovora koji je uobičajen danas, tako da bi članovi Crkve mogli jednostavno dijeliti biblijske istine. Otkriće ove jednostavne metode seže do ranih godina Crkve adventista sedmoga dana.

Bilo je to u ljeto 1883. godine i u to se vrijeme istina primarno širila traktatima i literaturom ili propovijedanjem mnoštvu. Starješina S. N. Haskell propovijedao je na saboru u južnoj Kaliforniji kad se podigla snažna oluja. Oluja je bila toliko glasna da ljudi nisu mogli čuti govornika te je postojala mogućnost otkazivanja sabora, kad je starješina Haskell dobio ideju koju je sam Bog nadahnuo. Pozvao je ljude da se okupe oko njega u sredini šatora i počeo je uzvikivati pitanje nakon kojeg je slijedio tekst te su ljudi bili pozvani da ga potraže. Zatim bi prozvaio nekoga da pročita tekst naglas. Na ovaj je način bio u mogućnosti dovršiti svoju poruku, a učinak je bio silan! Ljudi su vidjeli kako je na mnogo njihovih pitanja odgovoreno izravno iz njihovih vlastitih Biblija i bili su duboko impresionirani istinom.

Nakon što su se gosti razišli, jedan od njih – starješina W. C. White – podijelio je s majkom te noći ono što se zbilo. Sljedećeg dana, Ellen White se susrela sa starješinom Haskellom i drugim službenicima te im je rekla kako se sastanak koji joj je opisan u skladu sa svjetlom koje je primila od Gospodina. Bog joj je dao viziju u kojoj je vidjela stotine i tisuće adventista koji odlaze u domove i dijele istinu na isti način.

Opis vizije se nalazi u *Svjedočanstvima za Crkvu*: „U noćnim viđenjima preda mnogim su prošli prikazi velikog reformacijskog pokreta među Božjim narodom. ... Vidjela sam stotine i tisuće kako posjećuju obitelji i pred njima otvaraju Božju riječ. Srca su bila osvjedočena Svetim Duhom, i očitovao se duh istinskog obraćenja“ (vol. 9, p. 126). Ova je snažna vizija otkrila Božji plan za moćnu reformaciju među Njegovim narodom – reformaciju biblijskih sati!

Ideja s Neba

Starješina Haskell je nadahnut viđenjem Ellen White pripremio jednostavne upute za proučavanje Biblije s drugima korištenjem istog oblika pitanja i odgovora kakvog je on koristio. U listopadu iste godine osnovao je desetodnevni Institut čitanja Biblije za osposobljavanje laika (u to vrijeme „Biblijska proučavanja“ su se nazivala „Biblijskim čitanjima“).

Jedan od naših vodećih časopisa iznio je opću obavijest svim adventistima ohrabrujući ih da prisustvuju obuci. Pisalo je: „Ne traže se samo mladići i djevojke već i ljudi u zrelijoj dobi; čak i ako su im glave ukrašene sjedim vlasima, nitko nije prestar da bi posjetio obitelji i ispričao što je Bog učinio za njega te čitao iz Pisma“ (S. N. Haskell, u *Signs of Times*, 18. listopad, 1883., str. 456). Ellen White je kasnije napisala: „Plan držanja biblijskih sati bio je ideja s Neba. Ima mnogih, i muškaraca i žena, koji mogu sudjelovati u ovoj grani misionarskog rada“ (*Kršćanska služba*, str. 168).

Ne košta ništa onoga tko se obučio održati biblijski sat, stari i mladi, žene i muškarci – bilo tko tko može ispričati što je Bog učinio za njih i čitati Pismo. Ovo je genijalna, „nebom dana“ mudrost metoda biblijskih sati. Ovo je bila tajna uzbuđenja koje

se stvorilo u Crkvi. Crkva više nije ovisila samo o pastorima koji šire istinu. Ovo je bila metoda koja će osposobiti tisuće laika i biti važno sredstvo u dovršavanju djela.

Otkrivanje snage

Postoje neki koji smatraju da je davanje osobnih biblijskih sati jednostavno ili da ide samo po sebi. Ništa ne može biti dalje od istine. Oni koji ovako razmišljaju nisu shvatili golemu snagu davanja biblijskih sati koji mogu na odgovarajući način odgovoriti na potrebe grijehom napaćenog svijeta.

Prvo, biblijski sati koriste snagu Riječi. Gospodin je obećao: „Moja riječ... neće se k meni vratiti prazna nego će izvršiti ono što sam htio i uspjeti u onome zbog čega je poslah“ (Izaija 55,11). Ne smijemo nikada zaboraviti da je Božja riječ ona koja stvara duhovan život u duši. Petar nas podsjeća da smo nanovo rođeni, „ne iz sjemena raspadljiva, nego neraspadljiva, riječju Božjom koja živi i ostaje dovijeka“ (1. Petrova 1,23). Ellen White se slaže: „U Božjoj riječi je stvaralačka sila koja je stvorila svjetove. Ta Riječ daje silu, rađa život.... preobražava narav i nanovo stvara dušu na Božju sliku“ (*Odgoj*, str. 107). Ovo je snaga osobnih biblijskih sati!

Drugo, davanje biblijskih sati nas povezuje sa srcima onih za koje radimo. Povremena dobra djela su često pohvaljena kao izraz ljubavi, no ona se ne mogu usporediti s ljubavlju prenesenom davanjem redovitih tjednih biblijskih sati. Iako nam se proučavanje iz tjedna u tjedan možda neće činiti kao žrtva, onaj s kojim proučavamo će primijetiti da je mnogo osobnog vremena uloženo u njezino ili njegovo spasenje i duhovan rast. Odvojeno vrijeme izražava ljubav na način na koji može malo drugih postupaka. Nadalje, davanje biblijskih sati nije samo radi širenja informacija, već kako bi se ponudila pomoć u otkrivanju i prihvaćanju

spasenja ponuđenog u Božjoj riječi. Osobno je iskustvo boriti se uz nekoga dok mu Biblija progovara na najdublje potrebe duše.

Konačno, davanje osobnih biblijskih sati ključno je za rast onoga koji ih daje. Zato je Ellen White napisala: „Među članovima naše Crkve trebalo bi biti više rada od kuće do kuće u davanju biblijskih sati i dijeljenju literature.

Najbolji način da se prisjetimo onog što znamo i da rastemo u svojem znanju istine je da dijelimo znanje koje već imamo.

Kršćanski karakter može biti skladno i u potpunosti oblikovan samo kad čovjek kao predstavnik smatra privilegijom raditi na objavljivanju istine“ (*Svjedočanstva za crkvu*, vol. 9, p. 127). I ponovno: „Neka propovjednici uče vjernike da moraju, da bi duhovno raskrsli, nositi teret koji je Gospodin stavio na njih, teret dovođenja duša istini“ (*Kršćanska služba*, str. 83).

Najbolji način da se prisjetimo onog što znamo i da rastemo u svojem znanju istine je da dijelimo znanje koje već imamo. „Onaj tko počinje s malim znanjem, na skroman način, tko govori ono što zna dok se istodobno marljivo trudi proširiti svoje znanje, uvidjet će da mu cjelokupna nebeska riznica stoji na raspolaganju. Što se više trudi proširiti svjetlo, to više svjetla dobiva. Što se više trudi objasniti Božju riječ drugima iz ljubavi prema dušama, to mu ona postaje sve jasnija. Što se više služimo svojim znanjem i svojim sposobnostima, stječemo više znanja i sposobnosti“ (*Isusove usporedbe*, str. 240).

Ne zaboravite pitati

Obično možemo pronaći interes za proučavanjem Biblije među onima kod kojih smo pripremali zemlju i sijali sjeme. To

moгу biti članovi obitelji, prijatelji, kolege, susjedi, posjetitelji crkve ili oni koji su prisustvovali evangelizaciji ili nekom drugom crkvenom događaju. Zanimanje za proučavanjem Biblije također možemo naći u kolportazi i drugim oblicima misioniranja ili šaljući e-mail onima u vašoj zajednici s pozivnicom za biblijska proučavanja. Iako je dojam mnogih danas da ljude „Biblija jednostavno više ne zanima“, moramo dopustiti da Isusove riječi budu naš vodič. On nam je rekao: „Promotrite polja: već su bijela za žetvu“ (Ivan 4,35). On je također rekao: „Doista, žetva je velika, a radnika je malo“ (Matej 9,37). Vjerujemo li Mu? Iako ćemo nekad morati tražiti, uvijek ima ljudi koji su otvoreni za proučavanje Biblije.

„Po svemu svijetu muškarci i žene s čežnjom gledaju prema Nebu. Molitve, suze i molbe uzdižu se iz duša koje čekaju za svjetlom, milošću i Svetim Duhom. Mnogi su na rubu kraljevstva; samo čekaju da budu prigrljeni“ (*Djela apostolska*, str. 68).

Evo nekoliko načina na koje možete pitati nekoga da vam se pridruži u proučavanju Biblije:

- „Nedavno sam naišao na komplet lekcija za proučavanje Biblije koji odgovara na najčešće postavljena pitanja o Bibliji. Volio bih proći kroz to i zanimalo me da li bi mi se htio pridružiti u tome.“
- „Tražim nekoga tko će biti zainteresiran u proučavanje Biblije zajedno sa mnom, i sjetio sam se tebe. Jesi li zainteresiran da se sastajemo jednom tjedno na otprilike sat vremena da proučavamo Božju riječ?“
- „Pohađam program učenja u mojoj crkvi i jedna od stvari koju traže od nas je da proučimo seriju biblijskih lekcija s nekim. Da li bi bio voljan proučiti niz tematskih biblijskih proučavanja sa mnom?“

Razlog zašto većina nikad ne pronade nekoga s kim bi proučavali Bibliju je u tome što nikad ne pitaju. Bez obzira na metodu koju koristite, tajna u započinjanju biblijskih sati je ista. Samo pitajte!

Kako održati biblijsko proučavanje

Pružanje biblijskog sata mnogo je jednostavnije nego što većina ljudi misli. Nije potrebno biti iskusan biblijski intelektualac. Sve što treba je dobrovoljno srce i ljubav za dušama. Možete davati neprestana biblijska proučavanja pojedinačno ili u malim skupinama, općenito uz pomoć tiskanih lekcija. Postoje mnoge jednostavne lekcije u obliku pitanja i odgovora između kojih možemo birati. Ostala sredstva koja možemo koristiti uključuju označenu Bibliju, osobne bilješke ili video prezentaciju. Evo nekoliko jednostavnih koraka u pružanju biblijskog sata:

1. **Pripremite svoje srce** (Psalam 37,5). Molite se za preobražavajuću silu Svetog Duha u svojem vlastitom životu. „Bez žive vjere u Krista kao osobnog Spasitelja bit će nemoguće da vaša vjera ostavi trag u ovom sumnjajućem svijetu. Ako grešnike želite izvući iz bujice, onda svojim nogama ne smijete stajati na klizavom tlu“ (*Propovjednici radosne vijesti*, str. 224).
2. **Pripremite lekcije.** Odaberite komplet lekcija za proučavanje Biblije i proučite prvu lekciju sami za sebe. Ispunite praznine, ako se to traži. Detaljno se upoznajte s lekcijom. Označite dva ili tri najvažnija zaključka i zaokružite pitanja koja se na to odnose. Napišite osobnu bilješku s nekoliko razmišljanja i osobnih iskustava koje možete podijeliti tijekom proučavanja.
3. **Radite u paru.** Pozovite drugog člana crkve da vam se pridruži u proučavanju. Na ovaj se način možete međusobno

ohrabriti, omogućiti da osoba s kojom proučavate Bibliju stekne novo poznanstvo, te imati nekoga tko vas može zamijeniti ako morate izostati s proučavanja. Zbog ovoga i mnogih drugih razloga, Isus je poslao svoje učenike da idu po dvoje (vidi Luka 10,1, *Isusov život*, str. 281).

4. **Dođite na proučavanje na vrijeme.** To pokazuje da cijenite vrijeme onoga koji s vama proučava Bibliju i pomaže u izgradnji povjerenja.
5. **Družite se prije proučavanja.** Druženje je važan dio davanja osobnog biblijskog sata. Pomaže da se bolje povežete s onim s kojim proučavate Bibliju na osobnoj razini. Druženje prije proučavanja, radije nego poslije, omogućava da se rastanete u duhovnom ozračju.
6. **Pomolite se prije proučavanja.** Zamolite Svetog Duha da vas vodi u svu istinu (vidi Ivan 16,13).
7. **Održite proučavanje zanimljivim potičući uključivanje.** Postavite svako pitanje iz lekcije i pozovite onog s kojim proučavate da pročita tekst koji pruža odgovor. Zatim ponovno postavite pitanje pozivajući sugovornika da odgovori prema onome što je upravo pročitao. Ako je potrebno, pomozite u izvlačenju odgovora iz teksta ali pokušajte izbjeći potpuno odgovaranje. Pitajte: „Što kaže ovaj tekst?“ Vi ustvari želite da vaš sugovornik radije dobije odgovor od Biblije nego od vas.
8. **Održite sat dinamičnim.** Nećete biti u mogućnosti potrošiti mnogo vremena na svako pitanje u proučavanju. Trebali biste se kretati ravnomjernim ritmom kroz većinu pitanja, uzimajući više vremena samo za ključna pitanja koja ste zaokružili kad ste se pripremali za sat. Trebali biste nastojati da proučavanje održite u okviru jednog sata.

9. **Budite osobni.** Utkajte nekoliko osobnih iskustva u proučavanje. Ovo će pomoći da istina postane praktična a vi iskreniji te da se osoba može bolje povezati s vama i otvoriti vam svoje srce.
10. **Nemojte se praviti da ste stručnjak.** Bit će vam postavljena pitanja na koja ne možete odmah odgovoriti, ali nemojte se obeshrabriti. Čak i malo dijete može postaviti pitanje na koje odrasla osoba ne može odgovoriti. Ako ne znate odgovor, samo recite: „Znaš, nisam o tome ranije razmišljao. Budem malo proučio pa ću podijeliti s tobom što sam otkrio sljedeći put.“ Ako će pitanje biti odgovoreno sljedećim proučavanjem, jednostavno recite: „To je odlično pitanje i zapravo imamo cijelu lekciju koja nam dolazi na tu temu.“
11. **Pitajte je li proučavanje bilo jasno.** Dok sažimate svoje proučavanje na kraju, pitajte ako je bilo jasno. Možete reći: „Je li jasno iz našeg proučavanja da mrtvi spavaju, čekajući uskrsnuće pri Kristovom dolasku?“ ili „Je li jasno da je biblijski način krštenja potpunim uronjavanjem?“
12. **Pitajte i pozovite na odluku.** Mnoga biblijska proučavanja završavaju s pitanjem koje traži opredjeljivanje vezano uz temu proučavanja. Nemojte preskočiti ovo pitanje a da ne date priliku svojem sugovorniku da odgovori.
13. **Potvrdite vrijeme sljedećeg proučavanja.** Nikad se ne rastajte bez utvrđivanja dana i vremena vašeg sljedećeg proučavanja.
14. **Završite s molitvom.** Dok se molite, uključite odluke vašeg sugovornika u molitvu.

Praktična primjena

Ne postoji zadatak za koji se osoba ne može osposobiti vježbanjem. Stara poslovice kaže „Vježba čini savršenstvo“. Ako ste nervozni u pogledu održavanja biblijskog sata, prisustvujte na proučavanju koje netko drugi vodi, tako da možete promatrati. Onda pokušajte vježbati na članu crkve kojeg poznajete. Izaberite subotu popodne ili neku večer tijekom tjedna i isprobajte korake koji su dani u ovom poglavlju. Učinite ovo koliko god je puta potrebno dok se ne počnete osjećati ugodno. S gorljivom molitvom i mnogo vježbe, usavršit ćete se u održavanju biblijskih satova do te mjere da će to postati jedna od vaših najvećih radosti.

Nemojte se prevariti, jer „Ljudi uče plivati u vodi, a ne na suhom“ (*Odgoj*, str. 222). Nikada nećete znati kako se održava biblijski sat ako ne iskoračite u vjeri i zapravo počnete to raditi. Anđeli čekaju kako bi blagoslovili naše ponizne pokušaje. Upravo sada donesite odluku da ćete početi tražiti partnera s kojim možete proučavati Bibliju. Gospodin će otvoriti put i dati vam snage i mudrosti koju trebate ako samo krenete naprijed u vjeri.

Praktični načini za razvijanje interesa

- Sastanite se jednom tjedno kako biste zajedno proučavali Bibliju.
- Dajte biblijske lekcije onom koji je zainteresiran za proučavanje Biblije kako bi ih sam proučio.
- Pozovite nekog na tjedno proučavanje Biblije u maloj skupini.
- Gledajte zajedno serijal evangelizacijskih videa i diskutirajte.
- Povedite nekog u subotnju školu, u crkvu ili na molitveni sastanak.
- Pozovite nekog na evangelizaciju.

- Pozovite nekog na kampiranje u organizaciji vaše lokalne konferencije.
- Potaknite onoga s kim proučavate Bibliju na gledanje ili slušanje adventističke televizije ili radija.
- Redovito se molite kako bi osoba s kojom proučavate Bibliju doživjela silu Krista i Njegove Riječi koja mijenja život.

Žetva i očuvanje

Najpovoljniji dio ciklusa evangeliziranja dolazi kad mjeseci, pa čak i godine pripreme zemlje (evangelizacija prijateljstvom), sjetve (dijeljenje istine) i uzgajanja (biblijskih sati) rezultira u žetvi odluka koje mijenjaju život i javnom stajanju za Krista krštenjem. Upravo se u fazi žetve vjera pretvara u djela te pojedinac uzima križ i u potpunosti slijedi Isusa (vidi Matej 16,24; Luka 9,23). Tako „biva radost pred anđelima Božjim zbog jednoga grješnika koji se kaje“ (Luka 15,10), i u našim srcima također kad vidimo osobu koja čini takav zavjet.

Nažalost, ne doživljavamo često tu sreću, jer ne uspijevamo uočiti kada je onaj za kojeg radimo spreman postati dio Božje crkve posljednjeg vremena. Isus upućuje na ovu čestu pogrešku kad kaže: „Ne govorite li vi: ‘Još četiri mjeseca pa dolazi žetva?’ Gle, kažem vam, podignite oči svoje i promotrite polja: već su bijela za žetvu“ (Ivan 4,35). Postoje mnogi koji nikad ne učine odluku, ne zato što nisu bili spremni, već zato što nikad nitko nije iskoristio priliku da ih pita za odluku! Moramo vidjeti važnost apela punih ljubavi prema srcima i poziva dušama da se predaju Kristu. Mnogi će odgovoriti ako tako činimo.

Iako moramo hrabro dijeliti istinu i pozivati ljude da je slijede, ne smijemo nikad zaboraviti da žetva odluka za Krista ne dolazi

*Božja riječ može
uvjeriti tamo
gdje su naše riječi
nemoćne.*

„ni silom ni snagom, već Duhom mojim, veli Gospod nad vojskama“ (Zaharija 4,6). Samo Sveti Duh može uvjeriti srca i pružiti pomoć za promjenu. Ova sila se nalazi u Božjoj riječi (vidi Hebrejima 4,12). „Duh je onaj koji oživljava, tijelo ne koristi ništa. Riječi koje vam ja govorim duh su i život su“ (Ivan 6,63).

Moramo ovisiti o Bibliji kako bismo odgovorili na pitanja, suočili se s primjedbama i vodili k pozitivnim odlukama za Krista. Božja riječ može uvjeriti tamo gdje su naše riječi nemoćne.

Javni pozivi

Jedne od najboljih prilika za upućivanjem odluka za Isusa je tijekom javnih skupova kao što je subotnje bogoslužje ili evangelizacija. Ovdje propovijedanje Riječi unosi snažna osvjedočenja u srca i govornik poziva slušatelje da odgovore pozivima Duha. Nikad ne bi smjela biti propovijedana propovijed koja ne uključuje apel slušateljima da slijede Krista i Njegovu Riječ.

U pogledu važnosti ovih poziva, Ellen White piše: „Ako im, dakle, istina nije upućena na pravi način, ako riječi nisu došle u pravom trenutku i u njima dovele do odluke na temelju snage iznesenih dokaza, osvjedočene duše će otići a neće postati jedno s Kristom. Zlatna prilika prolazi, one se nisu predale Kristu i sve se više udaljuju od njega i nikada ne staju na Gospodnju stranu“ (Evangelizam, str. 215).

Ljudska tendencija odugovlačenja pri odgovaranju na osvjedočenja Svetog Duha vrlo je riskantna. „Kad osvjedočene oso-

be nisu dovedene pred odluku u najranijem mogućem periodu, postoji opasnost da će osvjedočenje postupno nestati“ (Evangelizam, str. 177). Zato nas Pismo poziva: „Danas, ako glas mu čujete, ne otvrdnjujte srca svoja“ (Hebrejima 4,7).

Odluka jedan na jedan

Dok javni skupovi mogu biti vrlo djelotvorni u donošenju odluka, pozivi upućeni tijekom kućnih posjeta i biblijskih sati savršeni su za donošenje prvih odluka, za potvrđivanje odluka donesenih tijekom javnih skupova ili za poziv na veću razinu zavjetovanja nego što je to bilo učinjeno za vrijeme javnog skupa. Osobna posjeta ili proučavanje pruža priliku za primjenom istine specifičnoj situaciji u kojoj se pojedinac nalazi, mogu se ponuditi osobne riječi ohrabrenja, razmotriti određene prepreke i naglasiti povjerenje koje dobivamo u osobnom odnosu.

Kao oni koji zadobivaju duše nismo pozvani ikoga primoravati ili manipulirati ičijom voljom, već moramo razumjeti kako volja pojedinca funkcionira kako bismo ju mogli pridobiti za donošenje odluke. Možemo promatrati kako Duh radi na srcu kako bismo pomogli pojedincu da to prepozna i odgovori na Njegove poticaje. Evo nekoliko jednostavnih koraka koje možete poduzeti u traženju odluke:

1. **Tražite znakove osvjedočenja.** Ovo mogu biti suze tuge ili radosti, iskrena pitanja ili smireno lice. Negativne reakcije poput oklijevanja, izbjegavanja ili čak otpora također su znakovi osvjedočenja. Bez obzira jesu li pozitivne ili negativne, reakcije koje su više od indiferentnosti obično su dokazi osvjedočenja.
2. **Postavite pitanja o opredjeljenju.** „Postoji li išta što bi te sprječavalo u svetkovanju subote [ili u vraćanju Božje deseti-

ne, krštenju, da postaneš član Božje crkve ostatka, itd.].“ Ovo može izvesti na vidjelo dana bilo koju prepreku koja može sprečavati da osoba slijedi Krista. Pomozite osobi da napravi plan djelovanja i molite se zajedno za snagu da tako učini.

3. **Pomozite osobi da uoči dobrobiti poslušnosti Bogu i opasnosti odgađanja.** Božja riječ je puna obećanja poslušnima i upozorenja za one koji odgađaju osvjedočenje. Potaknite pojedinca da pokaže poslušnost i doživi Božje blagoslove.
4. **Uputite poziv u čijem je središtu Isus.** Isus je najveća motivacija za donošenje bilo koje odluke. Podsjetite pojedinca da je Isus koji poziva srce – nitko drugi. Na primjer, možete reći: „Isus te poziva da slijediš Njegov primjer u krštenju. Kako bi želio odgovoriti na Njegov poziv?“

Ako poduzmete ove korake dok pokazujete iskreno zanimanje i ljubav, bit ćete veliki blagoslov za dušu za koju radite. Vi ste tu kao prijatelj koji potiče na pozitivan odgovor Isusovom pozivu. Zapamtite da su odluke za sprovođenjem Božje riječi potrebne kako bi se doživio duhovan rast.

Priprema za članstvo

Cilj žetve u ciklusu evangeliziranja je pridruživanje Božjoj crkvi ostatka krštenjem i priznanjem vjere. Jednom kad osoba donese ovu odluku, trebali biste dogovoriti sastanak kako biste prošli sva temeljna vjerovanja Crkve adventista sedmoga dana kao što stoji u potvrdi o krštenju. Najjednostavniji način da se to učini je korištenjem uputa-vodiča za pripremu za krštenje koji pruža sažeta objašnjenja i praktičnu primjenu tih vjerovanja. Pročitajte svaku točku i raspravljajte o njoj, gledajući u navedene tekstove i postavljajući pitanja za procjenjivanje razumijevanja.

U završnoj fazi pripreme za krštenje, razmotrite tri ključna područja za procjenu spremnosti osobe za krštenje i članstvo:

1. **Srce** – Pokazuje li kandidat iskreno zanimanje za Isusa i Njegovu Riječ?
2. **Um** – Shvaća li kandidat pravilno temeljni biblijski nauk?
3. **Život** – Je li život kandidata u skladu s učenjima Božje riječi?

Prije krštenja, kandidat ne bi samo trebao razumjeti i vjerovati u biblijske istine, već ih ujedno i provoditi. Isus je učio: „A drugi su kao ono što je na dobru zemlju posijano, koji čuju Riječ i prihvaćaju je pa rod donose“ (Marko 4,20). Oni koji čuju i prihvaćaju Riječ pružaju dokaz toga tako da donose rod poslušnosti. Apostol Pavao opisuje krštenje kao „grješno tijelo“ koje je „uništeno... te više ne robujemo grijehu“ (Rimljanima 6,6). To znači da su prakticiranje istine i odvajanje od grijeha oboje znakovi iskrenog obraćenja. Iako kandidati za krštenje nikada neće biti savršeni, trebali bi biti odani poslušnosti Božjoj istini.

Isus je najveća motivacija da bi se donijela odluka.

Prema tome, uz to što ćete pitati razumije li vaš kandidat biblijsku istinu, također ćete htjeti pitati je li počeo ili počela živjela sukladno s njom. Na primjer, nakon pregleda o tome što Biblija kaže u pogledu svetkovanja subote, možete reći: „Jesi li počeo svetkovati subotu na ovaj način? Jesi li morao napraviti ikakve promijene ili prilagodbe u svojem životu zbog toga?“ Susjećajte s preprekama i poteškoćama, povezujući ih sa svojim vlastitim iskustvom na dobronamjeran i brižan način, dok istovremeno pružate važne upute za ostvarivanje pobjede. Ponekad

praktične odluke za slijeđenjem biblijskog nauka nisu istinski donesene sve dok se osoba ne priprema za krštenje.

Proces temeljite pripreme za krštenje može se činiti nepotrebnim, no ništa nije dalje od istine. „Previše je prenatrženog posla učinjeno u dodavanju imena crkvenoj knjizi. Ozbiljne mane viđene su u karakterima nekih koji su se pridružili Crkvi. Oni koji su to priznali kažu, prvo ćemo ih dovesti u Crkvu, a zatim ih mijenjati. No ovo je pogrešno. Prvi posao koji se mora obaviti je posao promjene. Molite se s njima, razgovarajte s njima, ali nemojte dopustiti da se ujedine s Božjim narodom sve dok ne daju odlučni dokaz da Duh Božji radi na njihovim srcima“ (Ellen G White, u *Review and Herald*, 21. svibnja, 1901.).

U našim crkvama ne trebamo veće brojeve, već istinski obraćene Kristove učenike. „Bogu bi bilo draže da ima šest temeljito obraćenih istini nego šezdeset koji su to samo riječima, a u biti nisu stvarno obraćeni“ (*Propovjednici Radosne vijesti*, str. 303).

Članstvo u crkvi nije konačan cilj

Krajnji cilj evangeliziranja je stvoriti učenike, koji opet stvaraju nove učenike. Krštenje i sukladan ulazak u crkveno članstvo samo su ovozemaljski koraci u procesu. No koliko puta se radujemo kad se novi članovi krste, a zatim propuštamo uložiti vrijeme prateći ih i osposobljavajući ih? Koliko puta su prepušteni sami sebi da shvate što znači biti iskren Kristov učenik?

Ellen White savjetuje: „Vjerni učitelji Božje Riječi morat će poučavati novoobraćene, tako da mogu porasti u znanju i ljubavi prema istini te da mogu porasti do punine muškaraca i žena u Kristu Isusu. Oni moraju biti okruženi utjecajima koji su najpovoljniji za duhovan rast“ (*Evangelizam*, str. 253).

Evangeliziranje ne završava jednom kad je osoba spašena od grešnih djela, svjetovnih filozofija i doktrinarnih pogrešaka. Također mora postojati sustavan proces učenja u kojem se novim članovima daju daljnje upute iz Božje riječi, poučava se primjena nauka, potiče se razvoj snažnih duhovnih navika, provodi se integracija u crkveni život i pruža se obuka u osobnom svjedočenju i crkvenim službama. Na ovaj će način novi član nastaviti rasti i sazrijevati u živog i aktivnog Kristovog učenika.

Očuvanje žetve

Konačna faza u ciklusu evangeliziranja naziva se očuvanje. U ovoj kritičnoj fazi novi članovi imaju podršku mentora, osposobljavaju se a potom se šalju da stvore nove učenike. Ovo pomaže u osiguravanju da žetva duša nije izgubljena te da će se ciklus ponoviti ponovno i ponovno.

Novi se članovi često susreću s mnogim izazovima nakon krštenja. Prijatelji ili članovi obitelji koji nisu adventisti mogu se suprotstaviti promjenama koje su novi članovi nedavno učinili. Može biti teško sklopiti prijateljstva i integrirati se u novu crkvu. Živjeti u skladu s visokim standardima Biblije također može biti izazov. A zatim su tu i vjetrovi krivih doktrina koji prijete da uznemire one koji su novi u vjeri. Nešto ili sve od ovoga može dovesti do obeshrabrenja, zablude i smetenosti, rezultirajući u takozvanim „stražnjim vratima“ kroz koja mnogi novi članovi prečesto izlaze iz Crkve.

Samo planiranim, sistematičnim i marljivim trudom radeći na učeništvu, žetva može biti sačuvana. Ellen White savjetuje: „Kad se duše obrate istini, na njih se mora paziti... Ovi novoobraćeni trebaju njegu – nježnu pažnju, pomoć i ohrabrenje. Ne smije ih se ostaviti same, oni su plijen Sotoninih najjačih kušnji.

Njih treba poučavati o njihovim novim dužnostima, s njima se treba nježno postupati, voditi ih, posjećivati i moliti se s njima“ (*Evangelizam*, str. 262).

Novi članovi trebaju duhovne mentore koji će im pomoći u izazovima, biti uz njih dok razvijaju duhovne navike te ih integrirati u mjesnu crkvu. „Plan učenja“ u dodatku A ovog Priručnika za učenje posebno je pripremljen kako bi pomogao u ovom području.

Učenje, ipak, nije dovršeno dok novi član ne dijeli svoju vjeru s drugima. Isus je to sažeo na ovaj način: „Idite, dakle, i učinite učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha

Samo planiranim, sistematičnim i marljivim trudom radeći na učenstvu, žetva može biti sačuvana.

Svetoga, učeći ih držati sve što sam vama zapovjedio“ (Matej 28,19.20). Zapazite, učenici su bili poslani stvarati nove učenike. Duhovno zdravlje svakog člana ovisi o dijeljenju istine s drugima. Zbog ovog razloga Ellen White piše: „Kad su duše obraćene, odmah ih pošaljite da rade. I dok rade sukladno sa svojim mogućnostima, jačat će. Susretanjem sa suprotstavljenim utjecajima mi postajemo

učvršćeni u vjeri“ (*Evangelizam*, str. 265). I na drugom mjestu: „Neka svi budu naučeni da rade. Osobito treba odgojiti one koji su novi u vjeri da postanu Božji suradnici“ (*Kršćanska služba*, str. 83).

Praktična primjena

Bez obzira koliko ste dugo adventist, možete imati udjela u zadobivanju duša za Krista. Svugdje oko nas su ljudi koji tragaju

za istinom i svjetlom. „Mnogi su na rubu kraljevstva; samo čekaju da budu prigrljeni“ (*Djela apostolska*, str. 68).

Umjesto da od nas traži da se samo molimo za obilnu žetvu, Isus prepoznaje još veću potrebu. „Doista, žetva je velika, a radnika je malo. Zamolite dakle Gospodara žetve da šalje radnike u žetvu svoju“ (Luka 10,2). Prečesto naglašavamo molitvu za žetvu dok je Isus rekao da su naša najveća potreba radnici. Svijet umire od potrebe za iskrenim učenicima, spašenih Kristovom milošću, koji će osjećati breme za onima koji su izgubljeni.

Time što ćete ostati aktivni u Božjem djelu i biti pratilac i podrška onima koji su novi u vjeri, možete održati ciklus evangeliziranja sve dok se Isus ne vrati. „Jedna duša ima beskrajnu vrijednost; Golgota govori o njezinoj vrijednosti. Jedna duša zadobivena za istinu, bit će oruđe u zadobivanju drugih i onda će se vidjeti sve veći rezultati blagoslova i spasenja“ (*Kršćanska služba*, str. 143).

Praktični načini žetve i njezina očuvanja

- Tijekom održavanja biblijskih sati u domovima, upućujte osobne pozive da se osoba u potpunosti preda Kristu i Njegovoj Riječi.
- Pružite primjere iz vlastitog iskustva o blagoslovima koji dolaze kad se slijedi biblijska istina.
- Idite s osobom na evangelizaciju i potaknite ju na pozitivne odluke za Krista.
- Pomozite prijatelju u pripremi za krštenje.
- Volontirajte u pomaganju za sljedeću evangelizaciju u vašoj crkvi.
- Sudjelujte u misijskoj aktivnosti i pozovite novog člana crkve da vas prati u službi.

- Sprijateljite se s nekim novim u crkvi.
- Pozovite novog člana kod sebe kući na subotnji ručak ili da vam se pridruži u nekoj društvenoj aktivnosti.
- Ohrabrite novog člana da podijeli s nekim svoje svjedočanstvo.
- Pozovite novog člana da vam pomogne u crkvenoj službi u koju ste uključeni.
- Budite mentor novom članu koristeći se *Priručnikom za učenishтво*.

Dodaci

Plan učenja

Ovaj je dodatak napisan da bi se njime koristili pastori i vođe u lokalnim crkvama koji koriste ovaj *Priručnik za učenje* da bi poučavali nove članove. Iako je blagoslov kad netko postaje novim članom crkve, poduzimanje tako značajnog koraka može biti i stresan. To znači okružiti se novim ljudima, razvijati nove životne navike i čak učiti nove riječi i izraze upravo kako je apostol Pavao pisao da „stara prođe, gle, nastaje novo sve!“ (2 Korinćanima 5,17)

Plan učenja naglašen u ovom dodatku ne samo da će pomoći novim članovima u tom prijelazu, već će također produbiti njihovo razumijevanje Krista i Njegove Riječi. Ovaj plan udružuje nove članove sa iskusnijim članovima crkve takozvanim mentorima. Ovi mentori pomažu u integraciji novih članova u život i službu njihove nove crkvene obitelji, odgovaraju na pitanja novih članova kako zajedno prolaze kroz *Priručnik za učenje* i osiguravaju okruženje i uzajamno poticanje za razvijanje snažnih duhovnih navika.

Premda je ovaj dodatak namijenjen mentorima za učenje i drugim crkvenim vođama, novi članovi mogu također dobiti koristan pregled procesa učenja uvidom u njegove stranice.

Tada, nakon što su sami prošli kroz šestomjesečno razdoblje, ovi će novi članovi biti sposobni upotrebljavati isti dodatak da bi bili mentorima onih koji su noviji u vjeri.

Pregled plana učenja

U *Priručniku za učenje* pastori crkve i lokalni vođe u crkvama imaju sve što im je potrebno da bi sproveli sistematski plan učenja sa novokrštenim članovima crkve. Po tom planu, pastor ili neki crkveni vođa treba svakog novog člana pridružiti jednom mentoru (u pravilu mušku osobu sa muškom osobom, žensku osobu sa ženskom osobom, odnosno bračni par sa bračnim parom). Mentor će koristiti sheme za tjedne sastanke koje su sadržane u ovom dodatku za svih 26 poglavlja *Priručnika za učenje* da bi nove učenike tijekom šestomjesečnog procesa poučavanja i objašnjavanja ukazali na prednosti službe i srdačnog druženja sa crkvom. Ukoliko se tjedni sastanci održavaju u maloj grupi a ne u četiri oka, mentor treba voditi brigu da sve točke nabrojene u shemi za sastanak, budu odrađene sa svakim novim članom.

Mentori za učenje će po pravilu raditi pod vodstvom njihovog lokalnog odjela misionstva ili određenog vođe službe za učenje. Mentori će, osim novih članova, imati veliku duhovnu korist što su uključeni u službu za učenje. Ipak, neće svatko biti spreman za tu odgovornost. Pastori i crkveni vođe trebali bi uključiti mentore koji vole Boga i ljude, koji su brižni i odgovorni, koji će se pridržavati tjednog plana upotrebe vremena i čija su uvjerenja i postupci u skladu sa Biblijom. Toplo se preporučuju povremeni sastanci u kojima će voditelj misionstva ili voditelj službe učenja davati podršku mentorima i poticati njihovu odgovornost.

Temeljna uloga mentora

Kada je Krist došao na Zemlju, postavio je standarde za mentorsku službu. Sve što je očekivao da Njegovi učenici čine je ono što je i On sam činio i davao im primjer da koji treba slijediti. „Zaista, zaista, kažem vam, Tko vjeruje u mene, činit će djela koja ja činim.“ (Ivan 14,12) U posljednjim satima pred suđenjem i raspećem, Krist je utjelovio istinsko služničko vodstvo pranjem nogu učenicima, objašnjavajući, „Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinim.“ (Ivan 13,15)

Nakon što se Isus vratio na Nebo, Njegovi su učenici nastavili Njegovo djelo ovdje na Zemlji šireći vijest o Kristu i podižući vođe koji će svojim životom biti primjerom takvog učenja. Apostol Petar je učio starješine koje je postavio da se ne ponašaju „kao gospodari Baštine nego kao uzori stada.“ (1 Petrova 5,3)

Ovaj naglasak na osobnom mentorstvu je najsnažnije prenio apostol Pavao. Vjernicima u Korintu je pisao, „Ugledajte se u mene kao i ja u Krista.“ (1 Korinćanima 11,1 - Šarić) Braću u Filipima molio je, „Ugledajte se na mene, braćo, i gledajte na one, koji tako žive, kao što nas imate za ugled!“ (Filipljanima 3,17 - Šarić) Poput Petra, i Pavlov je konačni cilj bio da oni koji ga slijede u vjeri u Krista mogu i sami postati primjerom drugima,

„Jer evanđelje naše nije došlo k vama samo u riječi, nego i u sili i u Duhu Svetome, i u punini mnogoj, kao što znate, kakvi smo bili među vama zbog vas. I vi se ugledaste na nas i na Gospodina, primivši riječ u velikoj nevolji s radošću Duha Svetoga, tako da vi postadoste izgled svima vjernicima u Makedoniji i Ahaji.“ (1 Solunjanima 1,5-7 - Šarić)

Radnici Božje crkve posljednjeg vremena su također savjetovani, „Neka učitelji povedu rad među narodom i tada će drugi,

sjedivši se s njima, učiti po njihovom primjeru.“ (Služba liječenja, str. 84; u izvorniku 149)

Predivna korist od plana za učenje opisanog u ovom Priručniku za učenje je u tome što će od njega imati koristi bilo koji adventist bez obzira koliko je on dugo bio u crkvi. Oni članovi koji služe u učenju kao mentori bit će posebno blagoslovljeni, često duhovno probuđeni tijekom poučavanja drugoga. Oblikovanjem duhovnih navika na koje ohrabruje *Priručnik za učenje*, ovi mentori neće samo duhovno rasti, već će također poslužiti i kao „primjeri stadi“. Takav pobožni primjer koji se neprestano prenosi s vjernika na novog vjernika, pa i na sljedeću generaciju novih vjernika, nalazi se u središtu uspješne i trajne službe učenja.

Tjedni sastanci učenja

Tjedni sastanak između mentora i novog člana je vrlo bitan. Svaki od njih se sastoji od četiri različite točke. Navedene su dolje uz kratki opis i približno potrebno vrijeme za svaku od njih. Mentor treba sastanak olakšavati, poticati ili dovršavati svaku točku prema tjednoj skici sastanka. Iz tog razloga su donje upute upućene prvenstveno mentoru.

Duhovne spoznaje i iskustva (5-10 minuta). Nakon drugog sastanka svaki sljedeći sastanak započinjat će duhovnim osvrtom. Mentor i novi član trebali bi podijeliti kratku poruku ili duhovnu spoznaju shvaćenu osobnom pobožnošću prethodnog tjedna. Ovo je važno i za podršku jedan drugome i uzajamnu odgovornost.

Diskusija po poglavljima (30-40 minuta). Ovo je glavni dio svakog sastanka. Pažljivo čitajte i diskutirajte o sadržaju poglavlja. Preporučena pitanja za diskusiju su tu da vas upute na glavne točke unutar poglavlja.

Nakon proučavanja (5-10 minuta). Nakon proučavanja poglavlja iz Priručnika za učenje, ali prije završetka sastanka, bit će obično i drugih važnih tema o kojima treba prodiskutirati ili ih razmijeniti. Mentori bi se trebali s tim temama upoznati ranije.

Aktivnosti van sastanka. Ove aktivnosti događaju se van tjednih sastanaka, ali koje integriraju novog vjernika u društveni život crkve i omogućavaju uključivanje u osobnu i crkvenu službu. To se uglavnom događa unutar dva ili tri tjedna i na tjednoj bazi. Mentori mogu razmotriti i uključivanje drugih vjernika u ove aktivnosti da bi pomogli novome članu da upozna više ljudi i da iskusi puninu crkvenog života.

Prije nego počnete

Preostali dio ovoga dodatka prikazat će detaljnu shemu kako bi se pomoglo mentoru i olakšalo mu svaki tjedni sastanak. U više tih shema navedene su knjige ili drugi materijali koje mentor može staviti novom članu na raspolaganje bilo da ih kupi, da mu se da na poklon, da mu ih posudi crkva ili mu se o tome da informacija. Ti materijali možda neće biti na raspolaganju u nekim područjima i nisu uvjet za plana za učenje. Unatoč tome to bi mnogo pomoglo iskustvu i duhovnom rastu obojice, mentora i novog člana. Među tim materijalima najvažnije su knjige Ellen White koje su potrebne za svakodnevno plansko proučavanje Biblije i Duha proroštva. Taj plan čitanja je značajan za iskustvo u procesu učenja, a crkveni vođe trebaju se pobrinuti da mentori i novi članovi imaju pristup potrebnim knjigama (vidi dodatak B, „Plan dnevnog čitanja“)

Prije nego proces učenja započne, bilo bi korisno imati na umu da za najuspješnije učenje treba biti pozitivan i ljubazan. Tjedne sheme u dijelu koji slijedi su sredstva koja pomažu potpu-

nijem iskustvu tijekom učenja, ali ne bi smjela biti iznošena na kruti ili hladni način samo radi zadovoljavanja forme. Ponekad se preporuča preurediti ili zamijeniti preporučenu aktivnost zbog osobnih ili lokalnih okolnosti. Mentori i novi članovi trebali bi biti predani procesu učenja i voljni se po potrebi prilagođavati.

Prvi korak koji bi mentor morao započeti jest zakazivanje orijentacijskog sastanka. Idealno bi bilo da se on dogodi unutar jednog tjedna nakon krštenja novoga člana. Započnimo!

Orijentacijski sastanak

Diskusija

- ✓ Pročitajte uvod u *Priručnik o učenju* zajedno s novim članom. Na svakom tjednom sastanku čitat ćete i raspravljati o jednom poglavlju. Dok čitanje poglavlja prije tjednog sastanka može biti od pomoći, ipak se preporučuje da zajedno pročitate poglavlje na samom sastanku. Time ćete osigurati da vam ideje podijeljene u ovom poglavlju budu svježije u vrijeme vaše diskusije.

Nakon proučavanja

- Odaberite vrijeme i mjesto sastanka tjedno. U mnogim slučajevima najprikladniji je sastanak prije ili poslije redovito zakazane crkvene službe (npr. 45-60 minuta prije molitvenog sastanka).
- Pregledajte raspored redovnih crkvenih službi, uključujući vrijeme i mjesta subotnje škole, molitvenog sastanka i sve dodatne službe koje vaša lokalna crkva održava. Ako je moguće, svakako ponudite pomoć (vožnju do i iz crkve, materijale za proučavanje itd.).
- Raspravljajte o važnosti tjednog sudjelovanja u subotnjoj školi i molitvenom sastanku.
- Ako je dostupan, dajte novom članu crkveni imeniku.
- Obidite zajedno crkvenu zgradu ako novi član nije upoznat sa svakim dijelom objekta ili službe koje se tamo odvijaju.

Izvan sastanka

- Obavezno upoznajte novog člana sa svojim razredom subotnje škole ili s onim koji je namijenjen za nove članove.

Sastanak 1 – Biti kao Isus

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 1 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Koja je razlika između samo slijediti Isusa učenja i biti stvarni Isusov učenik?
- ✓ Cilj učenja je biti poput Isusa. Koji su neki od načina na koje vam je Krist dao pobjedu u vašem životu?
- ✓ Koje promjene mogu biti potrebne u vašem životu da biste potpunije sproveli spomenute bitne duhovne navike?

Nakon proučavanja

- Potvrdite tjedno pohađanje subotnje škole i molitveni sastanak ili proučavanje Biblije u malim grupama.

Izvan sastanka

- Predstavite novog člana jednom ili nekolicini članova crkve koje još nije upoznao.
- Dogovorite da novi član uživa u subotnjem ručku s članovima crkve koji uključuje poslijepodnevno druženje.

Sastanak 2 – Duh i život

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 2 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Budući da naš duhovni život dolazi od žive Riječi, što će biti rezultat zanemarivanja svakodnevnog proučavanja Biblije?
- ✓ “Cijelo Pismo” je dano Božjim nadahnućem (2 Timoteju 3,16). Raspravite o važnosti proučavanja cijele Biblije, a ne samo nekih dobro poznatih dijelova.
- ✓ Koja je razlika između nadahnutih tekstova o Bibliji i nadahnutih spisa Biblije?

Nakon proučavanja

- Upoznajte novog člana s planom čitanja Biblije i Duha proročanstva u *Dodatku B*.
- Plan čitanja sastoji se od četiri dijela. Pobrinite se da novi član ima pristup ili da mu se da kopija Ellen G. White potrebne za dio plana čitanja odakle on ili ona želi započeti. Ako novi član nema posebnu želju, razmislite o tome da počnete s *Treći dio* plana čitanja koji pokriva četiri evanđelja, *Put Kristu, Isusov život, Isusove usporedbe i Misli s Gore blagoslova*.
- Pregledajte prijedloge date u dijelu pod naslovom „*Metode osobnog proučavanja Biblije*“ na kraju *Poglavlja 2*. Razmislite o tome da utiske o osobnom predanju zapišete u bilježnicu kako bi bili dostupni kada dođe vrijeme za razmjenu utisaka tijekom tjednog sastanka.

Sastanak 3 – Svjedočanstvo Isusovo

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 3 iz *Priručnika o učenishtvu*.

- ✓ Koje biste biblijske razloge mogli ponuditi zašto bismo trebali očekivati da ćemo pronaći proroka u Božjoj crkvi posljednjeg vremena?
- ✓ Kako vjera u neprekidni dar proroštva ne narušava veliku protestantsku maksimu “Biblija i samo Biblija”?
- ✓ Zašto je važno primijeniti biblijski test za proroka prije nego prihvatimo bilo čiju tvrdnju o daru proroštva?

Nakon proučavanja

- Pregledajte sljedeći popis izvora materijala,
 - ellenwhite.org - online knjige, vodiči za proučavanje, članci i drugi korisni izvori
 - egwwritings.org — internetsko pretraživanje, preuzimanje knjiga i audio knjiga
 - Ellenwhiteanswers.org - korisni odgovori na pitanja i kritike
 - Mobilna aplikacija EGW Writings za Android ili iOS
- Razmislite o gledanju ili posuđivanju video serije *Keepers of the Flame* (Čuvari ognja) u kojoj se četiri od osam epizoda posebno fokusiraju na Ellen White i njezinu službu.

Sastanak 4 – Tajna molitva

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 4 iz *Priručnika o učenishtvu*.

- ✓ Što je to što je tako duboko impresioniralo Isusove učenike kad su svjedočili kako se On moli?
- ✓ Koje je praktične pouke o tajnoj molitvi teško uklopiti u vaš svakodnevni molitveni život?
- ✓ Kako činjenica da nam „svako obećanje u Božjoj Riječi daje teme za molitvu“ može pobliže povezati vrijeme vašeg predanog čitanja s vašim osobnim vremenom molitve?

Nakon proučavanja

- Raspravite o vrijednosti sastavljanja posredničkog molitvenog popisa koji se sastoji od članova obitelji, prijatelja, crkvenih vođa, duhovnih interesa, onih koji su bolesni itd., i molitvi za ta imena u svojim svakodnevnim molitvama.
- Podijelite utiske koliko vam je osobna i zajednička molitva bila značajna.

Izvan sastanka

- Dogovorite još jedan subotnji ručak za novog člana koji će uživati s članovima crkve.

Sastanak 5 – Gledanjem

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 5 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Što je krajnji cilj dosljednog i predanog života u proučavanja Biblije i molitve?
- ✓ Ellen White je napisala, "Plemenit, svestran karakter nije naslijeđen. . . . Nastaje teškim, ozbiljnim borbama sa samim sobom" i „Oni koji odbiju borbu gube snagu i radost pobjede.“ Koja je naša uloga, a koja uloga Duha Svetoga u preobrazbi karaktera?
- ✓ Osobnost koja se sastoji od pasivnih vrлина (ljubaznost, krotkost, blagost, strpljivost itd.) i aktivnih vrлина (odvažnost, energija, ustrajnost itd.) ima „preobražavajuću moć nad svima s kojima ste u kontaktu“. Koje vrline smatrate najzahtjevnijima za doseći?

Nakon proučavanja

- Ponovno potvrdite redovito pohađanje subotnje škole i molitvenih sastanaka ili proučavanja Biblije u malim grupama. Ako je primjenjivo, ukratko razgovarajte o tome kako prevladati prepreke u razvoju ovih važnih duhovnih navika.

Sastanak 6 – Obiteljski oltar

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 6 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Zašto Sotona tako agresivno napada instituciju obitelji?
- ✓ Zašto je obiteljsko bogoslužje toliko važno da ga se ne smije zanemariti čak i ako je obitelj (ili par) zauzeta?
- ✓ Što je Abraham učinio kako bi potaknuo redovito obiteljsko bogoslužje u svom domu i koje ste korake mogli poduzeti kako biste u svom domu imali redovita iskustva za obiteljskim oltarom?

Nakon proučavanja

- Raspravite uzorku obiteljskog bogoslužja koji se nalazi na kraju 6. poglavlja i podijelite svoje obiteljsko iskustvo.

Izvan sastanka

- Pozovite novog člana u svoj dom na bogoslužje o zalasku sunca u petak ili subotu ili se dogovorite da se to dogodi u domu druge crkvene obitelji.

Sastanak 7 – Naša misija

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 7 iz *Priručnika o učeništvu*.

- ✓ Kako Otkrivenje 10 izravno predviđa uspon adventističkog pokreta i koji je nesporazum doveo do velikog razočaranja 22. listopada 1844. godine?
- ✓ Kad Otkrivenje 10,11 kaže „treba ti ponovno proricati“, o kojoj poruci se govori da je Crkva Božja mora cijelom svijetu naviještati?
- ✓ Kako možete biti osobno aktivni u davanju trostruke anđeoske vijesti svijetu i na taj način pomoći ispunjavanju misije Crkve adventista sedmoga dana?

Nakon proučavanja

- Upoznajte novog člana s materijalima za osobnu službu u misiji koji su dostupni u vašoj crkvi.

Izvan sastanka

- Upoznajte novog člana s jednim ili više članova crkve koje još nije upoznao (ako je moguće).

Sastanak 8 – Pozvani na svjedočenje

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 8 iz *Priručnika o učeništvu*.

- ✓ Kako može pogrešno shvaćanje da je svjedočenje duhovni dar biti pogubno za misiju crkve?
- ✓ Što nas može potaknuti da unatoč strahovima budemo svjedoci?
- ✓ Koje ćemo duhovne blagoslove izgubiti ako ne dijelimo biblijsku istinu s drugima?

Nakon proučavanja

- Ako je dostupno, snabdijte ili pomognite novom članu u stvaranju kompleta misionarskih alata koji sadrži male traktate, knjižice, DVD -ove i/ili druge materijale za podjelu koji će se koristiti u redovitoj distribuciji literature.
- I mentor i novi član mogu izraditi popis pojedinaca s kojima će podijeliti biblijske istine i razgovarati o načinima svjedočenja onima s ovog popisa.
- Molite za Božju pomoć da budete učinkoviti i uspješni svjedoci.

Izvan sastanka

- Dogovorite da vam se novi član pridruži u aktivnosti svjedočenja (raspačavanje literature, hranjenje beskućnika, svjedočenje od vrata do vrata, posjet bolesnima ili invalidnim osobama itd.).

Sastanak 9 – Sveta okupljanja

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 9 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Zašto je duhovno pogubno za kršćanina pokušati živjeti životom neovisnim o životu crkve?
- ✓ Kako jednostavan čin posjećivanja crkvenih zbivanja pomaže izgradnji Kristova tijela?
- ✓ Porazgovarajte o tri glavne tjedne službe do koje svaka adventistička crkva drži i o jedinstvenom značaju svake od njih.

Nakon proučavanja

- Dajte primjerak *Priručnika adventističke crkve* novom članu ili pokažite gdje ga može nabaviti. Raspravite o njegovoj uporabi kao referentnog alata za razumijevanje organizacije i funkcioniranja crkve.

Sastanak 10 – Sveti obredi

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 10 iz *Priručnika o učenishvu*.

- ✓ Zašto bismo trebali sudjelovati i u obredu pranja nogu i u Gospodnjoj večeri?
- ✓ Raspravite o nekim značajnim razlikama između posvete djeteta koja se prakticira u Crkvi adventista sedmoga dana i krštenja dojenčadi kako se prakticira u drugim crkvama.
- ✓ Kada možete zamoliti za službu pomazanja i kako biste se pripremili za ovu svetu službu?

Nakon proučavanja

- Podijelite jedan s drugim sve nedavne blagoslove ili izazove koje ste iskusili svjedočeći drugima.

Izvan sastanka

- Poslužite jedno drugome pri sljedećem obredu pranja nogu. Pobrinite se da novi član bude upoznat o svim nadolazećim crkvenim društvenim događajima.

Sastanak 11 – Bog reda

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 11 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Ako Bog uvijek djeluje kroz organizaciju, zašto toliko ljudi ima negativno mišljenje o organiziranoj religiji?
- ✓ Kako pravilan crkveni poredak može pomoći u održavanju doktrinarnog jedinstva?
- ✓ Zašto su više razine crkvene strukture od životne važnosti za misiju adventističke crkve ako se većina službe na prvoj liniji odvija na lokalnoj crkvenoj razini?

Nakon proučavanja

- Dajte novom članu popis lokalnih crkvenih službenika i pobrinite se da je on ili ona upoznat s lokalnim crkvenim programima i službama (crkvena škola, Izviđači, rad u društvenoj zajednici, služba za žene, zdravstvene aktivnosti, večernje službe itd.).
- Upoznajte novog člana s programima na razini konferencije (sabori, kampiranja mladih, seminari i sastanci za bračne parove itd.).

Izvan sastanka

- Organizirajte da novi član sudjeluje u crkvenoj aktivnosti u kojoj on ili ona prethodno nije bio uključen (pozdravljanje vjernika, čitanje Svetog pisma, zdravstvena služba, rad u društvenoj zajednici, audiovizualni odjel, glazba, itd.).

Sastanak 12 – Samo jedan razlog za strah

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 12 iz *Priručnika o učenju*.

- ✓ Rani adventisti bili su željni podijeliti istinu s drugima. Vidite li tu istu revnost danas?
- ✓ Kako vas predanost i žrtve naših prvih adventističkih pionira nadahnjuju da završite započeto djelo?
- ✓ Kako su nastala doktrinarna shvaćanja adventističke crkve sedmog dana i koja je uloga Ellen White u njihovom razvoju?

Nakon proučavanja

- Razmislite o posuđivanju materijala iz adventističke povijesti poput knjiga *Tell It to the World* (Objavi svijetu) i *Heartwarming Stories of Adventist Pioneers* (Dirljive priče adventističkih pionira) knjige 1 i 2; DVD -i *Keepers of the Flame* (Čuvari plamena), *Tell It to the World* (Objavi svijetu), *Meet William Miller* (Upoznajte Williama Millera), *Meet Hiram Edson* (Upoznajte Hiram Edsona) i *Meet Joseph Bates* (Upoznajte Josepha Batesa); CD -i *Pathways of the Pioneers* (Putevi pionira); ili drugi adventistički povijesni izvori.

Sastanak 13 – Objavite svijetu

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 13 iz *Priručnika o učenju*.

- ✓ Kako biste svojim riječima objasnili vezu između Mateja 24,14 i Otkrivenja 14,6-12?
- ✓ Razgovarajte o tome kako je postati adventist jedinstvena privilegija i ogromna odgovornost.
- ✓ Raspravite o svojoj reakciji na saznanje o veličini i opsegu različitih službi promicanja evanđelja u adventističkoj crkvi.

Nakon proučavanja

- Koristeći Biblijsku pouku subotnje škole, pregledajte opise trenutnih projekata Trinaeste subote i divizije u svijetu u kojoj će se ti projekti nalaziti.
- Crkveni časopisi (Adventistički pregled, konferencijske i unijske web stranice i informativni bilteni) opisuju rad Adventističke crkve lokalno i diljem svijeta. Uvjerite se da novi član prima ove publikacije.

Sastanak 14 – Nešto bolje

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 14 iz *Priručnika o učenju*.

- ✓ Kako umanjivanje kršćanskih standarda načina života i ponašanja zapravo ometa pravi odnos s Isusom?
- ✓ Raspravite kako zanemarivanje Božjih zapovijedi u „malim stvarima“ zapravo može ukazivati na to da u svom životu možemo imati idola.
- ✓ Navedite nešto što vas je Gospodin zatražio da se odreknete od čega se isprva bilo teško odreći, ali sada to smatrate blagoslovom.

Nakon proučavanja

- Podijelite jedan s drugim sve nedavne blagoslove ili izazove koje ste iskusili svjedočeci drugima.

Izvan sastanka

- Planirajte društvenu aktivnost ili se pridružite jednoj već planiranoj, u kojoj će i mentor i novi član uživati u zajedništvu cijele crkve ili nekoliko obitelji u crkvi.

Sastanak 15 – Dan užitka

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 15 iz *Priručnika o učenju*.

- ✓ Raspravite o tome kako subota, iako dan odmora od svjetovnog rada, ne smije biti dan koji se sastoji samo od bogoslužja nakon čega slijedi beskorisna neaktivnost.
- ✓ Kako biste mogli potaknuti nekoga da ostane poslušan Božjem zakonu kad dođe u iskušenje raditi subotom?
- ✓ Kako biste mogli poboljšati upravljanje vremenom tijekom tjedna, a osobito u petak, kako biste se bolje pripremili za bogato subotnje iskustvo?

Nakon proučavanja

- Podijelite s novim članom ideju koja će pomoći da subota postane smislenija (priprema u petak, uobičajene subotnje aktivnosti itd.) i kako ste se vi ili netko koga poznajete morali nositi s izazovom održavanja subote (posjećivanje obitelji koja ne svetkuje subotu, pozivanjem na posebne događaje u subotu itd.).

Sastanak 16 – Bojte se Boga

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 16 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Kako bi nas propust da cijenimo Božju svetost doveo do toga da Mu se obratimo na nedostojan način?
- ✓ Koji su neki praktični načini na koje možemo pokazati poštovanje prema Bogu u načinu na koji postupamo s Biblijom i kroz svoje ponašanje u Božjoj kući?
- ✓ Kako biste mogli poticati strahopoštovanje u svojoj crkvi, a da niste grubo ili pretjerano izravni?

Nakon proučavanja

- Raspravljajte o tome kako nam osobna pobožnost i obiteljsko bogoslužje pomažu u održavanju strahopoštovanja prema Bogu.

Izvan sastanka

- Organizirajte da novi član sudjeluje u crkvenoj aktivnosti u kojoj on ili ona prethodno nije bio uključen (pozdravljanje vjernika, čitanje Svetog pisma, zdravstvena služba, rad u društvenoj zajednici, audiovizualni odjel, glazba, itd.).

Sastanak 17 – Blago na Nebu

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 17 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Raspravite o tome kako razumijevanje razlike između vlasništva i upravljanja utječe na našu vjernost u davanju.
- ✓ Koje ste odlomke mogli podijeliti s nekim tko tvrdi da je desetina bila potrebna samo u starom Izraelu, a ne u novozačetnoj crkvi?
- ✓ Što biste mogli preporučiti nekome tko se bori s vraćanjem potpune i redovite desetine ili s davanjem dragovoljnih darova?

Nakon proučavanja

- Podijelite svjedočanstvo o blagoslovima koje ste dobili vjernim vraćanjem desetine i prinosa.
- Pregledajte i po potrebi objasnite različite retke na omotu s desetinom koje koristi vaša mjesna crkva.

Izvan sastanka

- I mentor i novi član imat će blagoslova ako uz molitvu načine pregled osobnih financija u svjetlu načela o kojima se govori u ovom poglavlju.

Sastanak 18 – Osm zakona zdravlja

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 18 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Što za vas znači da je vaše tijelo hram Duha Svetoga i da pripadate Bogu?
- ✓ Koje duhovne koristi ostvarujete održavajući zdrav način života?
- ✓ Koja područja zdravstvenog programa NEW START (Novi početak) planirate potpuno implementirati u svoj život?

Nakon proučavanja

- Omogućite novom članu adventističku zdravstvenu literaturu za čitanje i podjelu ili pokažite gdje ih može nabaviti.
- Potičite jedni druge u bilo kojem području u kojem može doći do promjene u zdravlju ili načinu života.

Izvan sastanka

- Podijelite omiljeni vegetarijanski recept, pokažite kako pripremiti vegetarijanski obrok ili posjetite tečaj vegetarijanske kuhinje s novim članom.

Sastanak 19 – Ljepota skromnosti

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 19 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Koja je razlika između skromnog odijevanja i postajanja “objektima zurenja” zbog naše napadne odjeće?
- ✓ Što možemo naučiti o odijevanju i ukrašavanju iz opisa vjerne crkve u Otkrivenju 12. i nevjerne crkve u Otkrivenju 17. poglavlju?
- ✓ Na mnogo načina stajalište „sestre D.“ živi i danas. Kako bismo se mogli suprotstaviti uvriježenom mišljenju da bi za misijske napore crkve bilo bolje biti otvoreniji za nošenje nakita?

Nakon proučavanja

- Iznesite svoje načine kojima ste primijenili načela skromnosti u svom životu i sve povezane izazove koje ste pobijedili Božjom milošću.
- Za dublje proučavanje ukažite na odjeljak 12 knjige Poruka mladima pod naslovom Odijelo i ukrašavanje.

Sastanak 20 – Čistoća srca

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 20 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Što nije u redu s vjerovanjem da je netko prirodno „dobra osoba“?
- ✓ Koji su „putovi do srca“ i koji su neki od praktičnih načina da ih zaštitite od štetnih utjecaja?
- ✓ Raspravite o prednostima i opasnostima suvremenih medija i tehnologije.

Nakon proučavanja

- Podijelite sve načine na koje ste bili blagoslovljeni uvođenjem pozitivnih promjena u praktična područja obrađena u ovom poglavlju.

Izvan sastanka

- Planirajte rekreacijsku aktivnost ili izlet u kojem ćete uživati s novim članom i njegovom obitelji.

Sastanak 21 – Ljubav u domu

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 21 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Raspravite o praktičnim načinima na koje dom može biti jedno od najsretnijih mjesta na svijetu, čak i u situacijama koje nisu idealne.
- ✓ Što znači kad Biblija kaže da muževi trebaju voljeti svoje žene „kao što je Krist ljubio crkvu i dao sebe za nju“, a da se žene trebaju podložiti svojim muževima “kao Gospodinu”?
- ✓ Zašto je važno da svojoj djeci prvo budemo roditelj, a onda prijatelj?

Nakon proučavanja

- Upoznajte novog člana sa svim lokalnim crkvenim resursima (knjiga Adventistički dom, knjige o bračnim temama, DVD-i itd.) koji bi mogli biti od pomoći onima koji su samci ili su u braku.
- Upoznajte novog člana s mogućnostima izgradnje karaktera koje crkva pruža za djecu i mlade (časopis Adventist Youth - Adventistička mladež, Ljetna kampiranja u organizaciji konferencije, Izviđači, adventistički obrazovni sustav itd.).

Sastanak 22 – Pošaljite radnike

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 22 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Kratko raspravite o pet faza evanđeoskog ciklusa.
- ✓ Zašto je važno shvatiti da je evangelizacija prije svega proces a ne jednokratni događaj?
- ✓ Kada je Isus gledao na polja spremna za žetvu (Matej 9,38), zatražio je da se molimo za radnike U kojoj se mjeri to odnosi na našu odgovornost?

Nakon proučavanja

- Molite se zajedno da Bog djeluje na vas da biste dobili volju da radite na spašavanju duša.
- Vodite računa o tome da novi vjernik bude upoznat sa svakim budućim seminarom o spašavanju duša bilo na razini mjesne crkve ili konferencije.

Sastanak 23 – Priprema tla

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 23 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Zašto je Kristov način jedini kojim se postiže pravi uspjeh u dosezanju ljudi evanđeljem?
- ✓ Zašto je važno imati namjerne kontakte s ljudima u društvenoj sredini i družiti se radi duhovnih ciljeva?
- ✓ Na koje praktične načine možete vi i vaša lokalna crkva poslužiti u vašoj društvenoj sredini?

Nakon proučavanja

- Pogledajte popis ideja pripreme tla na kraju tog poglavlja. Porazgovarajte o aktivnosti kojom biste mogli ovoga tjedna pripremiti nečije srce za prihvaćanje istine.

Izvan sastanka

- Isplanirajte da sa novim vjernikom sudjelujete u crkvenom evanđeoskom projektu u kojem ćete na praktičan način služiti potrebama vaše društvene zajednice.

Sastanak 24 – Sijanje sjemena

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 24 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Na koje načine možete „prepoznati tlo“ srca da biste otkrili otvorenost neke osobe za duhovnu istinu? Razgovarajte o tome zašto je važno to činiti rano i često u svojim odnosima sa drugima.
- ✓ U literatura je nazvana „tihim vjesnikom“. Na što se misli kad se kaže da je literatura „tihan“ vjesnik koji je čini sredstvom osvajanja srca?
- ✓ Zašto čak i bliska dugoročna prijateljstva ne mogu proizvesti evanđeosku žetvu?

Nakon proučavanja

- Omogućite novom vjerniku, ako je potrebno, svježu zalihu malih traktata ili druge literature za distribuciju (ako je na raspolaganju).
- Pogledajte popis ideja za sjetvu sjemena na kraju poglavlja. Razgovarajte o aktivnosti koju biste mogli poduzeti ovoga tjedna kako biste posijali sjeme istine u nečije srce.

Sastanak 25 – Uzgajanje

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 25 iz *Priručnika o učenstvu*.

- ✓ Što mislite zašto veći postotak vjernika ne daje biblijske satove drugima.
- ✓ Kako biste odgovorili nekome tko smatra da je davanje biblijskih sati jednostavno ili mehanički?
- ✓ Raspravite zašto je važno da nakon svakog biblijskog studija bude donesena odluka?

Nakon proučavanja

- Pogledajte popis ideja za razvijanje interesa na kraju poglavlja. Porazgovarajte o aktivnosti kojom biste mogli ovoga tjedna potaknuti duhovni interes nekoga koga poznajete.

Izvan sastanka

- Dogovorite se da se novi član pridruži u crkvenom evanđeoskom projektu u kojem će ići od kuće do kuće u potrazi za osobnim prijateljem ili nekim koji je odustao od biblijskih proučavanja ili da bude pratilac nekome koji vodi biblijsko proučavanje.

Sastanak 26 – Žetva i očuvanje

Razgovori o osobnoj pobožnosti

Podijelite jedan s drugim svoj pogled ili pouku stečenu u vrijeme svakodnevnog predanja kroz proučavanje i molitvu tijekom proteklog tjedna.

Diskusija

Pročitajte i diskutirajte o Poglavlju 26 iz *Priručnika o učeništvu*.

- ✓ Iz kojeg razloga su javni pozivi za duhovne odluke bolji u odnosu na osobne pozive i obrnuto?
- ✓ Treba li krštenje biti “jedan od koraka” ili “konačni cilj” evangelizacije? Zašto da ili zašto ne?
- ✓ Kako bi učenništvo bilo temeljito ili potpuno, što novi član mora početi činiti?

Nakon proučavanja

- Razgovarajte o sljedećoj evangelizacijskoj seriji koju vodi vaša lokalna crkva i o važnosti aktivnog uključivanja. Počnite razmišljati koga ćete pozvati između svojih prijatelja i poznanika.

Izvan sastanka

- Recite svom voditelju misionstva ili voditelju službe za učenništvo da ste s novim članom završili s prolaskom kroz *Priručnik za učenništvo*. Potaknite novog člana da razmisli o tome da u bliskoj budućnosti bude mentor nekom drugom i da postane aktivniji nego ikad u radu osvajanja duša!

Dnevni plan čitanja

Svakodnevno zajedništvo s Bogom kroz molitvu i proučavanje Biblije najvažnija je duhovna navika koju možemo razviti. Spisi Ellen G. White, kao očitovanje “duha proroštva” u posljednje vrijeme (Otkrivenje 19,10), pružaju nadahnute uvide u Bibliju koji vam mogu pomoći da otkrijete snagu i ljepotu Božje Riječi. Na stranicama koje slijede pronaći ćete dnevni plan čitanja Biblije koji uključuje odgovarajuće odlomke u knjigama *Patrijarsi i proroci*, *Proroci i kraljevi*, *Put Kristu*, *Isusov život*, *Isusove usporedbe*, *Misli s Gore blagoslova*, *Djela apostolska* i *Velika borba*.

Posebnu zahvalu upućujemo pastoru Arlu V. Voorheisu što je proveo više od dva desetljeća pročišćavajući ove korelacije između Biblije i spisa Ellen White. Pastor Voorheis pripremio je tri plana od kojih se svaki razlikovao po količini vremena predviđenom za svakodnevno čitanje i objavio ih u knjizi *Correlated Bible Readings (Povezana čitanja Biblije)*. Primjerak ovog korisnog izvora možete dobiti od *Adventist Heritage Ministry (Odjel za adventističko naslijeđe)* (www.adventistheritage.org). Plan čitanja u ovom dodatku prilagodba je jednog od tri plana koji se nalaze u *Correlated Bible Readings*, a koristi se uz dopuštenje *Adventist Heritage Ministry*.

Korištenje dnevnog plana čitanja

Pročitajte informacije u nastavku za važne upute o tome kako koristiti plan čitanja Biblije i Duha proroštva:

- „Plan čitanja sastoji se od četiri dijela jednake dužine poređanih kronološkim redom. Svaki dio će vas voditi kroz različite dijelove Biblije i jednu ili više knjiga Duha proroštva. Podnaslov svakog dijela daje obuhvaćeno biblijsko razdoblje i knjige potrebne za taj dio. Možete početi u bilo kojem dijelu plana.
- Napomena, Biblijski izraz “duh proroštva” ne odnosi se isključivo na Ellen G. White, nego na svakoga tko ima proročki dar uključujući i biblijske pisce. Ipak, adventisti sedmog dana često koriste ovaj izraz za upućivanje na spise Ellen G. White, naglašavajući tako njihovo božansko podrijetlo i naglašavajući njihovu ulogu u ispunjavanju jedinstvene karakteristike Božje crkve posljednjeg vremena (vidi Otkrivenje 12,17; 19,10). DP je skraćenica za Duh proroštva, a u planu čitanja odnosi se na različite knjige Ellen G. White.
- Svakodnevni zadatak za čitanje temelji se na otprilike 15-20 minuta čitanja. Pretpostavka je da se plan koristi pet dana u tjednu, svakom od četiri dijela trebala bi jedna godina, ukupno četiri godine da se plan završi. Dodatna dva dana svaki tjedan mogla bi se iskoristiti za druga duhovna čitanja. Naravno, korištenje plana sedam dana u tjednu ili udvostručenje dnevnih očitavanja znatno bi skratilo ukupno vrijeme.
- Koristite plan tako da jednostavno pročitate tekstove iz Pisma i odgovarajući odlomak Duha proroštva prikazan u istom redu predviđenom za čitanje toga dana.
- Naglašavanje (markerom ili na drugi način) ključnih odlomaka u vašem svakodnevnom čitanju može vam pomoći da produbite dojam izjava koje su ostavile na vas najveći dojam. Također, to vam može pomoći da ostanete usredotočeni na poruku dok čitate i kasnije lakše pronađete važne odlomke. Molimo pogledajte kraj 2. poglavlja za druge korisne prijedloge za vaš duhovni život.
- Naslovi poglavlja svakog dana čitanja iz knjige Duha proroštva prikazani su pored naslova knjige i brojeva stranica.
- Navedeni brojevi stranica predstavljaju izvorne brojeve stranica za knjige Duha proroštva. Neke inačice ovih knjiga ne prate originalnu numeraciju stranica. U tim slučajevima naslovi poglavlja pomažu u približnom nalaženju teksta vašeg svakodnevnog čitanja.
- Kada iza brojeva stranica slijedi slovo (npr. “39a”), to znači da je poglavlje podijeljeno na više od jednog dana čitanja. Možete zaustaviti ili započeti s odgovarajućim odlomkom na toj stranici („39a“ je prvi odlomak [cijeli ili djelomični] na stranici 39, „39b“ je drugi odlomak itd.).
- Skraćenice koje se koriste za knjige Duha proroštva, redoslijedom kojim se pojavljuju u planu, su sljedeće,
 - PP = Patrijarsi i proroci / PP = Patriarchs and Prophets
 - PK = Proroci i kraljevi / PK = Prophets and Kings
 - PKR = Put Kristu / SC = Steps to Christ
 - IŽ = Isusov život / DA = The Desire of Ages
 - IU = Isusove usporedbe / COL = Christ's Object Lessons
 - MB = Misli s Gore blaženstava / MB = Thoughts From the Mount of Blessing
 - DA = Djela apostolska / AA = The Acts of the Apostles
 - VB = Velika borba / GC = The Great Controversy

Neka vas Bog obilno blagoslovi dok se obvezujete da ćete svaki dan provoditi najmanje 30 minuta (15 minuta molitve i 15 minuta nadahnutog čitanja) u zajedništvu s Njim!

Kratice biblijskih knjiga

Stari zavjet		Novi zavjet	
Post	Knjiga Postanka	Mt	Evangelje po Mateju
Izl	Knjiga Izlaska	Mk	Evangelje po Marku
Lev	Levitski zakonik	Lk	Evangelje po Luki
Br	Knjiga Brojeva	Iv	Evangelje po Ivanu
Pnz	Ponovljeni zakon	Dj	Djela apostolska
Jš	Jošua	Rim	Poslanica Rimljanima
Suci	Knjiga o sucima	1 Kor	Prva poslanica Korinćanima
Rut	Ruta	2 Kor	Druga poslanica Korinćanima
1 Sam	Prva knjiga o Samuelu	Gal	Poslanica Galaćanima
2 Sam	Druga knjiga o Samuelu	Ef	Poslanica Efežanima
1 Kr	Prva knjiga o kraljevima	Fil	Poslanica Filipljanima
2 Kr	Druga knjiga o kraljevima	Kol	Poslanica Kološanima
1 Ljet	Prva knjiga ljetopisa	1 Sol	Prva poslanica Solunjanima
2 Ljet	Druga knjiga ljetopisa	2 Sol	Druga poslanica Solunjanima
Ezr	Ezra	1 Tim	Prva poslanica Timoteju
Neh	Nehemija	2 Tim	Druga poslanica Timoteju
Est	Estera	Tit	Poslanica Titu
Ps	Psalmi	Flm	Poslanica Filemonu
Job	Job	Heb	Poslanica Hebrejima
Izr	Mudre izreke	Jak	Jakovljeva poslanica
Prop	Propovjednik	1 Pt	Prva Petrova poslanica
Pj	Pjesma nad pjesmama	2 Pt	Druga Petrova poslanica
Iz	Izaija	1 Iv	Prva Ivanova poslanica
Jr	Jeremija	2 Iv	Druga Ivanova poslanica
Tuž	Tužaljke	3 Iv	Treća Ivanova poslanica
Ez	Ezekiel	Jd	Judina poslanica
Dn	Daniel	Otk	Otkrivenje
Hoš	Hošea		
Jl	Joel		
Am	Amos		
Ob	Obadija		
Jon	Jona		
Mih	Mihej		
Nah	Nahum		
Hab	Habakuk		
Sef	Sefanija		
Hag	Hagaj		
Zah	Zaharija		
Mal	Malahija		

Nekoliko primjera:	
Post 1,3	Knjiga Postanka, prva glava, treći redak
Mal 2,3-7	Knjiga proroka Malahije 2. glava, 3. i 7. redak
1 Kr, 5,3-8	Prva knjiga o kraljevima, 5. glava, reci 3.-8. (navedeni reci su uvijek uključeni u tekst)
Am 4,3-6,4	Knjiga proroka Amosa, od 4. glave, 3. retka do 6. glave, 4. retka
Jon 1-3	Knjiga proroka Jone, od 1. do 3. glave

Prvi dio

Biblija: Od Stvaranja do kralja Davida
Duh proroštva (DP): *Patrijarsi i proroci*

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	1		PP Uvod 7-10	
☐	2		PP Uvod 11-14	
☐	3		PP 33-39a	Zašto je dopuštena pojava grijeha?
☐	4		PP 39b-43	Zašto je dopuštena pojava grijeha?
☐	5	Post 1	PP 44-45	Stvaranje
☐	6	Post 2	PP 46-51	Stvaranje
☐	7	Post 3,1-6	PP 52-57a	Kušnja i pad
☐	8	Post 3,7-24	PP 57b-62	Kušnja i pad
☐	9		PP 63-67a	Plan otkupljenja
☐	10		PP 67b-70	Plan otkupljenja
☐	11	Post 4,1-16	PP 71-79	Kušanje Kaina i Abela
☐	12	Post 4,16-5,17	PP 80-84b	Šet i Henok
☐	13	Post 5,18-6,2	PP 84c-89	Šet i Henok
☐	14	Post 6,3-13	PP 90-92b	Potop
☐	15	Post 6,14-7,3	PP 92c-97c	Potop
☐	16	Post 7,4-19	PP 97d-101a	Potop
☐	17	Post 7,20-24	PP 101b-104	Potop

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	18	Post 8	PP 105-106a	Poslije potopa
☐	19	Post 9,1-17	PP 106b-110	Poslije potopa
☐	20	Post 10	PP 111-116	Doslovna sedmica
☐	21	Post 9,18-29; 11,1-4	PP 117-119a	Babilonska kula
☐	22	Post 11,5-9	PP 119b-124	Babilonska kula
☐	23	Post 11,10-12,5	PP 125-127b	Pozivanje Abrahama
☐	24	Post 12,6-20	PP 127c-131	Pozivanje Abrahama
☐	25	Post 13-14	PP 132-136b	Abraham u Kanaanu
☐	26	Post 15; 17-15	PP 136c-138b	Abraham u Kanaanu
☐	27	Post 18,1-8.16-33	PP 138c-140c	Abraham u Kanaanu
☐	28	Post 20	PP 140d-144	Abraham u Kanaanu
☐	29	Post 16; 17,16-27; 18,9-15; 21,1-21	PP 145-147b	Ispit vjere
☐	30	Post 21,22-22,14	PP 147c-153a	Ispit vjere
☐	31	Post 22,15-24	PP 153b-155	Ispit vjere
☐	32	Post 19,1-3	PP 156-159a	Uništenje Sodome
☐	33	Post 19,4-22	PP 159b-161b	Uništenje Sodome
☐	34	Post 19,23-29	PP 161c-167b	Uništenje Sodome
☐	35	Post 19,30-38; 23	PP 167c-170	Uništenje Sodome
☐	36	Post 24,1-58	PP171-173d	Izakova ženidba
☐	37	Post 24,59-67	PP 173e-176	Izakova ženidba
☐	38	Post 25,1-26,33	PP 177-179c	Jakov i Ezav
☐	39	Post 26,34-27,40	PP 179d-182	Jakov i Ezav

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	40	Post 27,41-28,22	PP 183-188b	Jakovljevi bijeg i izgnanstvo
☐	41	Post 29,1-30	PP 188c-190a	Jakovljevi bijeg i izgnanstvo
☐	42	Post 29,31-30,24	PP 190b-192c	Jakovljevi bijeg i izgnanstvo
☐	43	Post 30,25-31,55	PP 192d-194	Jakovljevi bijeg i izgnanstvo
☐	44	Post 32	PP 195-198b	Noć borbe
☐	45	Post 33	PP 198c-203	Noć borbe
☐	46	Post 34,1-35,15	PP 204-206c	Povratak u Kanaan
☐	47	Post 35,16-36,8	PP 206d-209a	Povratak u Kanaan
☐	48	Post 37	PP 209b-212	Povratak u Kanaan
☐	49	Post 36,9-43; 38		
☐	50	Post 39	PP 213-218	Josip u Egiptu
☐	51	Post 40,1-41,16	PP 219-220b	Josip u Egiptu
☐	52	Post 41,17-52	PP 220c-223	Josip u Egiptu
☐	53	Post 41,53-42,38	PP 224-227a	Josip i njegova braća
☐	54	Post 43,1-44,2	PP 227b-229a	Josip i njegova braća
☐	55	Post 44,3-45,15	PP 229b-231b	Josip i njegova braća
☐	56	Post 45,16-46,27.	PP 231c-232	Josip i njegova braća
☐	57	Post 46,28-48,22	PP 233-235b	Josip i njegova braća
☐	58	Post 49	PP 235c-237c	Josip i njegova braća
☐	59	Post 50	PP 237d-240	Josip i njegova braća
☐	60	Job 1-3		
☐	61	Job 4-10		
☐	62	Job 11-14		

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	63	Job 15-17		
☐	64	Job 18-21		
☐	65	Job 22-24		
☐	66	Job 25-28		
☐	67	Job 29-31		
☐	68	Job 32-34		
☐	69	Job 35-37		
☐	70	Job 38-39		
☐	71	Job 40-42		
☐	72	Izl 1,1-2,9	PP 241-244a	Mojsije
☐	73	Izl 2,10-22	PP 244b-251a	Mojsije
☐	74	Izl 2,23-3,22	PP 251b-253f	Mojsije
☐	75	Izl 4,1-26	PP 253g-256	Mojsije
☐	76	Izl 4,27-6,1	PP 257-260c	Egipatska zla
☐	77	Izl 6,2-7,25	PP 260d-265b	Egipatska zla
☐	78	Izl 8,1-9,16	PP 265c-269b	Egipatska zla
☐	79	Izl 9,17-11,3	PP 269c-272	Egipatska zla
☐	80	Izl 11,4-12,17	PP 273-278b	Pasha
☐	81	Izl 12,18-33	PP 278c-280	Pasha
☐	82	Izl 12,34-14,14	PP 281-284b	Izlazak
☐	83	Izl 14,15-15,21	PP 284c-290	Izlazak
☐	84	Izl 15,22-16,3	PP 291-294c	Od Crvenog mora do Sinaja

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	85	Izl 16,4-36	PP 294d-297c	Od Crvenog mora do Sinaja
☐	86	Izl 17	PP 297d-300b	Od Crvenog mora do Sinaja
☐	87	Izl 18	PP 300c-302	Od Crvenog mora do Sinaja
☐	88	Izl 19	PP 303-305a	Izrael prima Zakon
☐	89	Izl 20,1-21	PP 305b-310a	Izrael prima Zakon
☐	90	Izl 20,22-23,19	PP 310b-311d	Izrael prima Zakon
☐	91	Izl 23,20-24,18	PP 311e-313b	Izrael prima Zakon
☐	92	Izl 25-26		
☐	93	Izl 27,1-28,30		
☐	94	Izl 30,11-31,18	PP 313c-314	Izrael prima Zakon
☐	95	Izl 32,1-14	PP 315-319c	Idolopoklonstvo na Sinaju
☐	96	Izl 32,15-29	PP 319d-326a	Idolopoklonstvo na Sinaju
☐	97	Izl 32,30-33,18	PP 326b-328c	Idolopoklonstvo na Sinaju
☐	98	Izl 33,19-34,35	PP 328d-330	Idolopoklonstvo na Sinaju
☐	99		PP 331-336	Sotonino neprijateljstvo prema Zakonu
☐	100		PP 337-342	Sotonino neprijateljstvo prema Zakonu
☐	101	Izl 35,1-36,7	PP 343-347a	Šator od sastanka i njegove službe
☐	102	Izl 36,8-37,29	PP 347b	Šator od sastanka i njegove službe

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	103	Izl 38-39	PP 347c-348b	Šator od sastanka i njegove službe
☐	104	Izl 40	PP 348c-350a	Šator od sastanka i njegove službe
☐	105	Izl 28,31-30,10	PP 350b-352b	Šator od sastanka i njegove službe
☐	106	Lev 4	PP 352c-355a	Šator od sastanka i njegove službe
☐	107	Lev 16	PP 355b-358	Šator od sastanka i njegove službe
☐	108	Lev 1-3; 5-6		
☐	109	Lev 7-9; 12		
☐	110	Lev 10	PP 359-362	Griješ Nadaba i Abihua
☐	111	Lev 13		
☐	112	Lev 14		
☐	113	Lev 11; 15		
☐	114	Lev 17-19		
☐	115	Lev 20-22		
☐	116	Lev 24,1-9; 25		
☐	117	Lev 26	PP 363-366b	Zakon i Savez
☐	118		PP 366c-373	Zakon i Savez
☐	119	Br 1-2		
☐	120	Br 3-4		
☐	121	Br 5-6		
☐	122	Br 7,1-9,14		

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	123	Br 9,15-10,36	PP 374-376c	Od Sinaja do Kadeša
☐	124	Br 11,1-23	PP 376d-381c	Od Sinaja do Kadeša
☐	125	Br 11,24-12,16	PP 381d-386	Od Sinaja do Kadeša
☐	126	Br 13,1-14,10	PP 387-390c	Dvanaest uhoda
☐	127	Br 14,11-45	PP 390d-394	Dvanaest uhoda
☐	128	Br 15,1-31; 16,1-3	PP 395-398c	Korahova buna
☐	129	Br 16,4-35	PP 398d-401c	Korahova buna
☐	130	Br 16,36-17,13	PP 401d-405	Korahova buna
☐	131	Lev 24,10-23; Br 15,32-41; 20,1	PP 406-410	U pustinji
☐	132	Br 18-19		
☐	133	Br 20,2-5	PP 411-417a	Udarci po stijeni
☐	134	Br 20,6-13	PP 417b-421	Udarci po stijeni
☐	135	Br 20,14-29	PP 422-427d	Putovanje oko Edoma
☐	136	Br 21,1-20	PP 427e-432	Putovanje oko Edoma
☐	137	Br 21,21-23; Pnz 1,1-2,31	PP 433-435a	Osvajanje Bašana
☐	138	Br 21,24-35; Pnz 2,32-3,11	PP 435b-437	Osvajanje Bašana
☐	139	Br 22,1-20	PP 438-441b	Bileam
☐	140	Br 22,21-23,10	PP 441c-447	Bileam
☐	141	Br 23,11-24,25	PP 448-452	Bileam
☐	142	Br 25-26	PP 453-456b	Otpad kod Jordana
☐	143	Br 31,1-24	PP 456c-461	Otpad kod Jordana

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	144	Br 27,1-11; 30; 36; Lev 27,1-29		
☐	145	Br 31,25-54; 32; Pnz 3,12-20; 4,41-49		
☐	146	Br 33-35		
☐	147	Br 27,12-23; Pnz 3,21-4,40	PP 462-463	Ponovljeni Zakon
☐	148	Pnz 5,1-7,11	PP 464-466a	Ponovljeni Zakon
☐	149	Pnz 28	PP 466b-468	Ponovljeni Zakon
☐	150	Pnz 7,12-10,22		
☐	151	Pnz 11-13		
☐	152	Pnz 14-17		
☐	153	Pnz 18-21		
☐	154	Pnz 22-26		
☐	155	Pnz 27; 29-30		
☐	156	Pnz 31,1-32,47	PP 469-470c	Mojsijeva smrt
☐	157	Pnz 32,48-33,29	PP 470d-471c	Mojsijeva smrt
☐	158	Pnz 34	PP 471d-478b	Mojsijeva smrt
☐	159	Ps 90	PP 478c-480	Mojsijeva smrt
☐	160	Jš 1,1-3,5	PP 481-484a	Prijelaz preko Jordana
☐	161	Jš 3,6-5,12	PP 484b-486	Prijelaz preko Jordana
☐	162	Jš 5,13-6,20	PP 487-491c	Pad Jerihona
☐	163	Jš 6,21-7,6	PP 491d-494a	Pad Jerihona
☐	164	Jš 7,7-26	PP 494b-498	Pad Jerihona

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	165	Jš 8	PP 499-504	Blagoslovi i prokletstva
☐	166	Jš 9	PP 505-507c	Savez sa Gibeoncima
☐	167	Jš 10,1-39	PP 507d-509	Savez sa Gibeoncima
☐	168	Jš 10,40-12,24	PP 510-511b	Podjela Kanaana
☐	169	Jš 13-14	PP 511c-513c	Podjela Kanaana
☐	170	Jš 15-17	PP 513d-514c	Podjela Kanaana
☐	171	Jš 18-19	PP 514d-515b	Podjela Kanaana
☐	172	Jš 20-21	PP 515c-517d	Podjela Kanaana
☐	173	Jš 22	PP 517e-520	Podjela Kanaana
☐	174	Jš 23-24	PP 521-524	Posljednje Jošueine riječi
☐	175	Lev 27,30-34	PP 525-529	Desetine i prinosi
☐	176		PP 530-536	Božja briga za siromašne
☐	177	Lev 23,1-22; Br 28	PP 537-540a	Godišnji blagdani
☐	178	Lev 23,23-44; Br 29	PP 540b-542	Godišnji blagdani
☐	179	Suci 1-2	PP 543-545b	Godišnji blagdani
☐	180	Suci 3,1-6,1	PP 545c	Prvi suci
☐	181	Suci 6,2-40	PP 545d-548c	Prvi suci
☐	182	Suci 7	PP 548d-554b	Prvi suci
☐	183	Suci 8,1-9,6	PP 554c-557a	Prvi suci
☐	184	Suci 9,7-10,18	PP 557b-558c	Prvi suci
☐	185	Suci 11,1-13,1	PP 558d-559	Prvi suci
☐	186	Suci 13,2-23	PP 560-562b	Samson
☐	187	Suci 13,24-15,20	PP 562c-564c	Samson

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	188	Suci 16	PP 564d-568	Samson
☐	189	Suci 17-18		
☐	190	Suci 19-21		
☐	191	Rut 1-4		
☐	192	1 Sam 1,1-23	PP 569-571a	Dijete Samuel
☐	193	1 Sam 1,24-2,11	PP 571b-574	Dijete Samuel
☐	194	1 Sam 2,12-26	PP 575-577b	Eli i njegovi sinovi
☐	195	1 Sam 2,27-36	PP 577c-580	Eli i njegovi sinovi
☐	196	1 Sam 3-4	PP 581-585d	Filistejci zarobljavaju Kovčeg
☐	197	1 Sam 5,1-6,18	PP 585e-589a	Filistejci zarobljavaju Kovčeg
☐	198	1 Sam 6,19-7,17	PP 589b-591	Filistejci zarobljavaju Kovčeg
☐	199		PP 592-596b	Proročke škole
☐	200		PP 596c-602	Proročke škole
☐	201	1 Sam 8	PP 603-608a	Prvi izraelski kralj
☐	202	1 Sam 9,1-10,16	PP 608b-611a	Prvi izraelski kralj
☐	203	1 Sam 10,17-11,15	PP 611b-613b	Prvi izraelski kralj
☐	204	1 Sam 12	PP 613c-615	Prvi izraelski kralj
☐	205	1 Sam 13	PP 616-622	Šaulova drskost
☐	206	1 Sam 14	PP 623-626	Šaulova drskost
☐	207	1 Sam 15,1-23	PP 627-631c	Odbacivanje Šaula
☐	208	1 Sam 15,24-35	PP 631d-636	Odbacivanje Šaula

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	209	1 Sam 16,1-13	PP 637-642	Pomazanje Davida
☐	210	1 Sam 16,14-17,27	PP 643-645c	David i Golijat
☐	211	1 Sam 17,28-58; Ps 8; 19; 23	PP 645d-648	David i Golijat
☐	212	1 Sam 18,1-19,1	PP 649-652b	David kao bjegunac
☐	213	1 Sam 19,2-24	PP 652c-654b	David kao bjegunac
☐	214	1 Sam 20	PP 654c-655c	David kao bjegunac
☐	215	1 Sam 21,1-22,19; Ps 133	PP 655d-659	David kao bjegunac
☐	216	Sam 22,20-23,15; Ps 42; 52; 54; 57; 59; 107; 142	PP 660a,b	Davidova velikodušnost
☐	217	1 Sam 23,16-25,1; Ps 11; 121	PP 660c-664b	Davidova velikodušnost
☐	218	1 Sam 25,2-17	PP 664c-666a	Davidova velikodušnost
☐	219	1 Sam 25,18-35;	PP 666b-667d	Davidova velikodušnost
☐	220	1 Sam 25,36-27,4	PP 667e-673b	Davidova velikodušnost
☐	221	1 Sam 27,5-28,2; Ps 7; 13; 27; 31; 56; 63	PP 673c-674	Davidova velikodušnost
☐	222	1 Ljet 12,1-22; 1 Sam 28,3-14	PP 675-679	Šaulova pogibija
☐	223	1 Sam 28,15-25; 31; 1 Ljet 10	PP 680-682	Šaulova pogibija
☐	224		PP 683-689	Drevno i suvremeno vraćanje

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	225	1 Sam 29,1-30,8	PP 690-693c	David u Siklagu
☐	226	1 Sam 30,9-31; 2 Sam 1	PP 693d-696	David u Siklagu
☐	227	1 Ljet 1-2		
☐	228	1 Ljet 3-5		
☐	229	1 Ljet 6,1-7,19		
☐	230	1 Ljet 7,20-8,40; 9		
☐	231	2 Sam 2,1-3,27	PP 697-699c	David pozvan na prijestolje
☐	232	2 Sam 3,28-5,3;	PP 699d-702	David pozvan na prijestolje
☐	233	2 Sam 5,4-6,11; Ps 30; 1 Ljet 11, 4-9; 13-14;	PP 703-706b	Davidova vladavina
☐	234	2 Sam 6,12-19; 1 Ljet 15,1-28; 16; Ps 24	PP 706c-708d	Davidova vladavina
☐	235	2 Sam 6,20-7,29; 1 Ljet 15,29, 17	PP 708e-713a	Davidova vladavina
☐	236	2 Sam 8-9; 1 Ljet 18; Ps 60	PP 713b, c	Davidova vladavina
☐	237	2 Sam 10; 1 Ljet 19	PP 713d-715c	Davidova vladavina
☐	238	Ps 18; 20; 21; 33; 44	PP 715d-716	Davidova vladavina
☐	239	Ps 9-10; 101;	PP 717-720b	Davidov grijeh i pokajanje
☐	240	2 Sam 11,26-12,25	PP 720c-723d	Davidov grijeh i pokajanje

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	241	Ps 32; 51	PP 723e-726	Davidov grijeh i pokajanje
☐	242	2 Sam 13,1-15,1	PP 727-729d	Abšalomova buna
☐	243	2 Sam 15,2-37	PP 729e-735	Abšalomova buna
☐	244	2 Sam 16	PP 736-739b	Abšalomova buna
☐	245	2 Sam 17; Ps 3	PP 739c-742d	Abšalomova buna
☐	246	2 Sam 18,1-19,8	PP 742e-745	Abšalomova buna
☐	247	Ps 4-5; 35; 61; 84		
☐	248	2 Sam 23,8-39; 1 Ljet 11,10-47		
☐	249	2 Sam 19,9-20,26; 1 Ljet 20	PP 746a	Davidove posljednje godine
☐	250	2 Sam 12,26-31; 21-22		
☐	251	2 Sam 24; 1 Ljet 21	PP 746b-749a	Davidove posljednje godine
☐	252	1 Kr 1	PP 749b-750a	Davidove posljednje godine
☐	253	1 Ljet 23-25		
☐	254	1 Ljet 26-27		
☐	255	1 Ljet 22; 8,1-29,9	PP 750b-752a	Davidove posljednje godine
☐	256	1 Kr 2; 1 Ljet 29,10-30	PP 752b-753	Davidove posljednje godine
☐	257	2 Sam 23,1-7; Ps 72; 89; 103	PP 754-755	Davidove posljednje godine

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	258	Ps 6; 12; 14-17; 22; 25-26; 28		
☐	259	Ps 29; 34; 36-40		
☐	260	Ps 41; 43; 50; 53; 55; 58; 62; 64		

Drugi dio

Biblija: Od kralja Salomona do završetka Staroga zavjeta
Duh proroštva (DP): Proroci i kraljevi (PK)

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	1	Ps 65-66; 68-71; 77; 86		
☐	2	Ps 108-110; 122; 124		
☐	3	Ps 119		
☐	4	Ps 131; 138-140; 143-150		
☐	5	Ps 1-2; 45-49; 67; 73-74		
☐	6	Ps 78-79; 81-82; 85; 87		
☐	7	Ps 88; 91-98; 100		
☐	8	Ps 102; 106; 111-115		
☐	9	Ps 116-118; 123; 125; 128-130; 132; 134-136		
☐	10		PK 15-22	Predgovor, Gospodnji vinograd
☐	11	Ps 72	PK 25-27a	Salomon
☐	12	1 Kr 3,1-15; 2 Ljet 1,1-12	PK 27b-31d	Salomon

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	13	1 Kr 3,16-4,34; 2 Ljet 1,13-17	PK 31e-34	Salomon
☐	14	1 Kr 5; 2 Ljet 2; Ps 127	PK 35a, b	Hram i njegovo posvećenje
☐	15	1 Kr 6; 2 Ljet 3-4	PK 35c-36	Hram i njegovo posvećenje
☐	16	1 Kr 7; 2 Ljet 5,1	PK 37-38a	Hram i njegovo posvećenje
☐	17	1 Kr 8,1-11; 2 Ljet 5,2-14	PK 38b-39a	Hram i njegovo posvećenje
☐	18	1 Kr 8,12-34; 2 Ljet 6,1-25; Ps 99	PK 39b-40	Hram i njegovo posvećenje
☐	19	1 Kr 8,35-61; 2 Ljet 6,26-7,3	PK 41-45a	Hram i njegovo posvećenje
☐	20	1 Kr 8,62-9,9; 2 Ljet 7,4-22	PK 45b-50	Hram i njegovo posvećenje
☐	21	1 Kr 9,10-28; 11,1-4; 2 Ljet 8	PK 51-56b	Oholost u blagostanju
☐	22	1 Kr 11,5-8	PK 56c-60	Oholost u blagostanju
☐	23		PK 61-65b	Posljedice prijestupa
☐	24	1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12	PK 65c-68a	Posljedice prijestupa
☐	25	1 Kr 10,14-24; 2 Ljet 9,13-23	PK 68b-71b	Posljedice prijestupa
☐	26	1 Kr 10,25-29; 2 Ljet 9,23-28	PK 71c-74	Posljedice prijestupa

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	27	1 Kr 11,9-10; Prop 1-2	PK 75-76	Salomonovo pokajanje
☐	28	1 Kr 11,11-28	PK 77-78a	Salomonovo pokajanje
☐	29	Prop 3-5		
☐	30	Prop 6-7		
☐	31	Prop 8-10	PK 78b-79a	Salomonovo pokajanje
☐	32	Prop 11-12	PK 79b-86	Salomonovo pokajanje
☐	33	Izr 1-4		
☐	34	Izr 5-8		
☐	35	Izr 9-12		
☐	36	Izr 13-16		
☐	37	Izr 17-20		
☐	38	Izr 21-24		
☐	39	Izr 25-28		
☐	40	Izr 29-31		
☐	41	Pj 1-4		
☐	42	Pj 5-8		
☐	43	1 Kr 11,29-12,15; 2 Ljet 9,29-10,15	PK 87-90b	Raspad kraljevstva
☐	44	1 Kr 12,16-24; 2 Ljet 10,16-11,17	PK 90c-93a	Raspad kraljevstva
☐	45	1 Kr 14,21-31; 2 Ljet 11,18-13,1	PK 93b-98	Raspad kraljevstva
☐	46	1 Kr 12,25-13,6	PK 99-105b	Jeroboam
☐	47	1 Kr 13,7-34	PK 105c-107b	Jeroboam

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	48	1 Kr 14,1-20; 2 Ljet 13,2-22	PK 107c-108	Jeroboam
☐	49	1 Kr 15,1-11. 25-31; 16,1-28; 2 Ljet 14	PK 109-112a	Otpadništvo naroda
☐	50	1 Kr 15,12-24.32- 34; 2 Ljet 15-16	PK 112b-113	Otpadništvo naroda
☐	51	1 Kr 16,29-34	PK 114-116	Otpadništvo naroda
☐	52	1 Kr 17,1-4	PK 119-123a	Ilija Tišbijac
☐	53	1 Kr 17,5-7	PK 123b-128	Ilija Tišbijac
☐	54	1 Kr 17,8-24	PK 129-132	Glas strogog ukora
☐	55	Ps 104	PK 133-137b	Glas strogog ukora
☐	56	1 Kr 18,1-18	PK 137c-142	Glas strogog ukora
☐	57	1 Kr 18,19-29	PK 143-150d	Karmel
☐	58	1 Kr 18,30-40	PK 150e-154	Karmel
☐	59	1 Kr 18,41-19,2	PK 155-159c	Od Jizreela do Horeba
☐	60	1 Kr 19,3-8	PK 159d-166	Od Jizreela do Horeba
☐	61	1 Kr 19,9-18	PK 167-170b	„Što ćeš ti ovdje?“
☐	62		PK 170c-176	„Što ćeš ti ovdje?“
☐	63		PK 177-183c	U duhu i sili Ilijinoj
☐	64		PK 183d-189	U duhu i sili Ilijinoj
☐	65	2 Ljet 7	PK 190-192b	Jošafat
☐	66	1 Kr 22,1-17; 2 Ljet 18,1-16	PK 192c-196a	Jošafat

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	67	1 Kr 22,18-36; 2 Ljet 18,17-19,11	PK 196b-198c	Jošafat
☐	68	2 Ljet 20,1-19; Ps 83	PK 198d-201c	Jošafat
☐	69	1 Kr 22,41-50; 2 Ljet 20,20-37	PK 201d-203	Jošafat
☐	70	1 Kr 20,1-21,4	PK 204-205c	Pad Ahabove dinastije
☐	71	1 Kr 21,5-29; 22,37-40	PK 205d-207d	Pad Ahabove dinastije
☐	72	1 Kr 22,51-53; 2 Kr 1	PK 207e-212b	Pad Ahabove dinastije
☐	73	2 Kr 3; 8,16-24; 2 Ljet 21	PK 212c-214a	Pad Ahabove dinastije
☐	74	2 Kr 8,25-10,29; 2 Ljet 22,1-9	PK 214b-215b	Pad Ahabove dinastije
☐	75	2 Kr 10,30-11,21; 2 Ljet 22,10-23,21	PK 215c-216	Pad Ahabove dinastije
☐	76	1 Kr 19,19-21	PK 217-221a	Pozivanje Elizeja
☐	77		PK 221b-224c	Pozivanje Elizeja
☐	78	2 Kr 2,1-18	PK 224d-228	Pozivanje Elizeja
☐	79	2 Kr 2,19-22	PK 229-234	„I voda postade zdrava“
☐	80	2 Kr 2,23-25; 4,1-37	PK 235-240a	Prorok mira
☐	81	2 Kr 4,38-44	PK 240b-243	Prorok mira
☐	82	2 Kr 5,1-14	PK 244-249c	Naaman
☐	83	2 Kr 5,15-27	PK 249d-253	Naaman

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	84	2 Kr 6,8-23; 8, 7-15	PK 254-258a	Završne godine Elizejeve službe
☐	85	2 Kr 6,24-7,20	PK 258b-260c	Završne godine Elizejeve službe
☐	86	2 Kr 6,1-7; 8, 1-6; 13	PK 260d-264	Završne godine Elizejeve službe
☐	87	Jon 1-2	PK 265-269b	„Niniva, taj veliki grad“
☐	88	Jon 3-4	PK 269c-273a	„Niniva, taj veliki grad“
☐	89		PK 273b-278	„Niniva, taj veliki grad“
☐	90	Hoš 5; 7-10	PK 279-280b	Izgnanstvo u Asiriju
☐	91	Hoš 4; 6; 12; Am 5	PK 280c-282c	Izgnanstvo u Asiriju
☐	92	Hoš 11; 13; 14	PK 282d-284	Izgnanstvo u Asiriju
☐	93	Am 1-4	PK 285-286b	Izgnanstvo u Asiriju
☐	94	Am 6-9	PK 286c-e	Izgnanstvo u Asiriju
☐	95	2 Kr 15,8-31	PK 287a, b	Izgnanstvo u Asiriju
☐	96	2 Kr 17; 2 Ljet 30,1-12	PK 287c-292	Izgnanstvo u Asiriju
☐	97	2 Kr 12; 2 Ljet 24		„Propade... jer je bez znanja“
☐	98	2 Kr 14; 2 Ljet 25		„Propade... jer je bez znanja“
☐	99		PK 293-297	„Propade... jer je bez znanja“
☐	100	Hoš 1-3	PK 298-300	„Propade... jer je bez znanja“

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	101	2 Kr 15,1-7.32-38; 2 Ljet 26-27	PK 303-305a	Pozivanje Izaije
☐	102	Iz 1-4	PK 305b-306c	Pozivanje Izaije
☐	103	Iz 5-6	PK 306d-310	Pozivanje Izaije
☐	104	Iz 8; 10; 13		
☐	105	Iz 14-16		
☐	106	Iz 17-21		
☐	107	Iz 22-24		
☐	108	Iz 25-28		
☐	109	Iz 29-30		
☐	110	Iz 31-35		
☐	111	Iz 40	PK 311-316c	„Evo Boga vašega!“
☐	112	Iz 12; 41; 44	PK 316d-321	„Evo Boga vašega!“
☐	113	Iz 43; 46; 48		
☐	114	Iz 50-51; 55		
☐	115	Iz 57-59; 61		
☐	116	Iz 62-65		
☐	117	2 Kr 16,1-4; 2 Ljet 28,1-4; Mih 1-3	PK 322-325b	Kralj Ahaz
☐	118	Mih 4-6	PK 325c-327c	Kralj Ahaz
☐	119	2 Kr 16,5-20; 2 Ljet 28,5-27, Iz 7	PK 327d-330	Kralj Ahaz
☐	120	2 Kr 18,1-12; 2 Ljet 29,1-19	PK 331-333a	Kralj Ezekija

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	121	2 Ljet 29,20-36; Mih 7	PK 333b-335b	Kralj Ezekija
☐	122	2 Ljet 30,13-31,21	PK 335c-339	Kralj Ezekija
☐	123	2 Kr 20,1-11; 2 Ljet 32,24; Iz 38	PK 340-344a	Poslanstvo iz Babilona
☐	124	2 Kr 20,12-19; 2 Ljet 32,25-31; Iz 39	PK 344b-348	Poslanstvo iz Babilona
☐	125	2 Kr 18,13-17; 2 Ljet 32,1-8; Iz 36,1-2	PK 349-352c	Izbavljenje od Asirije
☐	126	2 Kr 18,18-19,1; 2 Ljet 32,9-16; Iz 36,3-37,1	PK 352d-354b	Izbavljenje od Asirije
☐	127	2 Kr 19,2-13; 2 Ljet 32,17-20; Iz 37,2-13	PK 354c-355b	Izbavljenje od Asirije
☐	128	2 Kr 19,14-34; Ps 80; Iz 37,14-35	PK 355c-361b	Izbavljenje od Asirije
☐	129	2 Kr 19,35-37; 20,20-21; 2 Ljet 32,21-23, 32-33; Ps 75-76; Iz 37,36-38; Ez 31,1-9	PK 361c-363c	Izbavljenje od Asirije
☐	130	Ez 31,10-18; Nah 1-3	PK 363d-366	Izbavljenje od Asirije
☐	131		PK 367-371a	Nada za neznabošce

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	132	Iz 9; 52,1-6; 56	PK 371b-373b	Nada za neznabošce
☐	133	Iz 49; 54; 66	PK 373c-374b	Nada za neznabošce
☐	134	Iz 45; 52,7-15; 60	PK 374c-376a	Nada za neznabošce
☐	135	Iz 11; 42	PK 376b-378	Nada za neznabošce
☐	136	2 Kr 21; 2 Ljet 33	PK 384-387b	Manaše i Jošija
☐	137	2 Kr 22,1-2; 2 Ljet 34,1-2; Hab 1,1-2,4	PK 384-387b	Manaše i Jošija
☐	138	Hab 2,5-3,19	PK 387c-388	Manaše i Jošija
☐	139	Sef 1-3	PK 389-391	Manaše i Jošija
☐	140	2 Kr 22,3-11; 2 Ljet 34,3-19	PK 392-398c	Knjiga zakona
☐	141	2 Kr 22,12-23,1; 2 Ljet 34,20-29	PK 398d-400b	Knjiga zakona
☐	142	2 Kr 23,2-27; 2 Ljet 34,30-35,19	PK 400c-405b	Knjiga zakona
☐	143	2 Kr 23,28-30; 2 Ljet 35,20-27	PK 405c-406	Knjiga zakona
☐	144	Jr 1-2	PK 407-409c	Prorok Jeremija
☐	145	Jr 3	PK 409d-411a	Prorok Jeremija
☐	146	Jr 4; 6; 17	PK 411b-412b	Prorok Jeremija
☐	147	2 Kr 23,31-34; 2 Ljet 36,1-4; Jr 7,1-24	PK 412c-414c	Prorok Jeremija
☐	148	Jr 5; 7,25-34; 15	PK 414d-415b	Prorok Jeremija
☐	149	Jr 26	PK 415c-419a	Prorok Jeremija

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	150	Jr 8-10	PK 419b-420a	Prorok Jeremija
☐	151	Jr 11-13		
☐	152	Jr 14; 16; 20	PK 420b-421	Prorok Jeremija
☐	153	2 Kr 23,35-37; 2 Ljet 36,5; Jr 21; 24; 35	PK 422-426a	Propast se približava
☐	154	Jr 23	PK 426b-427b	Propast se približava
☐	155	Jr 22	PK 427c-430b	Propast se približava
☐	156	Jr 19; 25	PK 430c-432b	Propast se približava
☐	157	2 Kr 24,1-4; 2 Ljet 36,6; Jr 36,1-26	PK 432c-436a	Propast se približava
☐	158	2 Kr 24,5-17; 2 Ljet 36,7-10; Jr 36,27-32	PK 436b-439	Propast se približava
☐	159	2 Kr 24,18; Jr 29; 52,1	PK 440-442c	Posljednji judejski kralj
☐	160	Jr 27-28	PK 442d-446	Posljednji judejski kralj
☐	161	2 Kr 24,19-20; 2 Ljet 36,11-14; Jr 52,2-3; Ez 8	PK 447-449	Posljednji judejski kralj
☐	162	2 Ljet 36,15-16; Ez 12	PK 450-451	Posljednji judejski kralj
☐	163	Jr 18; 34		
☐	164	2 Kr 25,1; Jr 37, 1-16; Ez 21	PK 452-454a	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	165	Jr 37,17-21; Ez 29-30	PK 454b-455c	Odvedeni kao sužnji u Babilon

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	166	Jr 38	PK 455d-458c	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	167	2 Kr 25,2-21; 2 Ljet 36,17-21; Jr 39,1-10; 52,4-30	PK 458d-459a	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	168	2 Kr 25,22-30; Jr 39,11-18; 2 Ljet 36,22-23; 52,31-34	PK 459b-460b	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	169	Jr 40-43		
☐	170	Jr 44	PK 460c-461a	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	171	Tuž 1-2	PK 461b-463b	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	172	Ps 137; Tuž 3-5	PK 463c-e	Odvedeni kao sužnji u Babilon
☐	173	Jr 32	PK 464-472c	Svjetlo u tami
☐	174	Jr 30; 33	PK 472d-474d	Svjetlo u tami
☐	175	Jr 31	PK 474e-476	Svjetlo u tami
☐	176	Jr 45-49		
☐	177	Ez 1-3		
☐	178	Ez 4-7		
☐	179	Ez 9-11; 13		
☐	180	Ez 14-16		
☐	181	Ez 17-19		
☐	182	Ez 20; 22		
☐	183	Ez 23-24		

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	184	Ez 25-27		
☐	185	Ez 28; 32		
☐	186	Ez 33-34; Ob 1		
☐	187	Ez 35-37		
☐	188	Ez 38-40		
☐	189	Ez 41-43		
☐	190	Ez 44-46		
☐	191	Ez 47-48		
☐	192	Dn 1,1-8	PK 479-483b	Na babilonskom dvoru
☐	193	Dn 1,9-20	PK 483c-485b	Na babilonskom dvoru
☐	194	Dn 1,21	PK 485c-490	Na babilonskom dvoru
☐	195	Dn 2,1-23	PK 491-494b	Nabukodonozorov san
☐	196	Dn 2,24-47	PK 494c-499c	Nabukodonozorov san
☐	197	Dn 2,48-49	PK 499d-502	Nabukodonozorov san
☐	198	Dn 3,1-2	PK 503-506a	Užarena peć
☐	199	Dn 3,3-25	PK 506b-509b	Užarena peć
☐	200	Dn 3,26-30	PK 509c-513	Užarena peć
☐	201	Dn 4,1-18	PK 514-517a	Prava veličina
☐	202	Dn 4,19-37	PK 517b-521	Prava veličina
☐	203	Dn 5,1-9	PK 522-527b	Nevidljivi stražar
☐	204	Dn 5,10-29	PK 527c-530	Nevidljivi stražar
☐	205	Jr 51; Dn 5,30-31	PK 531-532b	Nevidljivi stražar
☐	206	Iz 47; Jer 50	PK 532c-534	Nevidljivi stražar

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	207		PK 535-538	Nevidljivi stražar
☐	208	Dn 6,1-18	PK 539-544a	U lavskoj jami
☐	209	Dn 6,19-28	PK 544b-548	U lavskoj jami
☐	210	Dn 7	PK 551-554a	Povratak izgnanika
☐	211	Dn 8	PK 554b	Povratak izgnanika
☐	212	Dn 9,1-11,2	PK 554c-557b	Povratak izgnanika
☐	213	Dn 11,3-12,13		
☐	214	Ezr 1; Ps 126; Iz 44,28-45,13	PK 557c-559c	Povratak izgnanika
☐	215	Ezr 2; Neh 7		
☐	216	Ezr 3,1-11	PK 559d-563b	Povratak izgnanika
☐	217	Ezr 3,12-13; Ps 105	PK 563c-566	Povratak izgnanika
☐	218	Jl 1-3		
☐	219	Ezr 4-1-3	PK 567-571a	„I proroci Božji pomagahu im“
☐	220	Ezr 4,4-24; Hag 1	PK 571b-575c	„I proroci Božji pomagahu im“
☐	221	Ezr 5; Hag 2	PK 575d-578	„I proroci Božji pomagahu im“
☐	222	Ezr 6,1-12; Zah 1-2	PK 579a-581	„I proroci Božji pomagahu im“
☐	223	Zah 3	PK 582-587b	Jošua, sin Josadakov, i Anđeo
☐	224		PK 587c-592	Jošua, sin Josadakov, i Anđeo

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	225	Ezr 6,13-22; Zah 4	PK 593-597	„Ne silom niti snagom“
☐	226	Zah 5-9		
☐	227	Zah 10-14		
☐	228	Est 1-2	PK 598-600b	U dane kraljice Estere
☐	229	Est 3-4	PK 600c-601	U dane kraljice Estere
☐	230	Est 5-8	PK 602a	U dane kraljice Estere
☐	231	Est 9-10	PK 602b-606	U dane kraljice Estere
☐	232	Ezr 7	PK 607-612a	Ezra, svećenik i književnik
☐	233	Ezr 8,1-31	PK 612b-617	Ezra, svećenik i književnik
☐	234	Ezr 8,32-9,15	PK 618-621	Duhovna obnova
☐	235	Ezr 10	PK 622	Duhovna obnova
☐	236		PK 623-627	Duhovna obnova
☐	237	Neh 1,1-2,9	PK 628-634	Čovjek prilike
☐	238	Neh 2,10-18	PK 635-638c	Graditelji zidina
☐	239	Neh 2,19-4,3	PK 638d-642a	Graditelji zidina
☐	240	Neh 4,4-23	PK 642b-645	Graditelji zidina
☐	241	Neh 5,1-11	PK 646-650b	Prijekor ucjenjivačima
☐	242	Neh 5,12-19	PK 650c-652	Prijekor ucjenjivačima
☐	243	Neh 6,1-14	PK 653-656	Zavjere neznabožaca
☐	244	Neh 6,15-19	PK 657-660	Zavjere neznabožaca
☐	245	Neh 8	PK 661-665b	Poučen Božjem zakonu
☐	246	Neh 9	PK 665c-666b	Poučen Božjem zakonu
☐	247	Neh 10	PK 666c-668	Poučen Božjem zakonu

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	248	Neh 11-12		
☐	249	Neh 13,1-22	PK 669-673a	Obnova
☐	250	Neh 13,23-31	PK 673b-678	Obnova
☐	251		PK 681-688a	Dolazak Izbavitelja
☐	252	Iz 53	PK 688b-692b	Dolazak Izbavitelja
☐	253	Iz 42	PK 692c-697	Dolazak Izbavitelja
☐	254	Dn 9,20-27	PK 698-702	Dolazak Izbavitelja
☐	255	Mal 1-2	PK 703-706b	Dom Izraelov
☐	256	Mal 3,7-18	PK 706c-710c	Dom Izraelov
☐	257	Mal 3,1-6	PK 710d-715	Dom Izraelov
☐	258	Mal 4	PK 716-721	Dom Izraelov
☐	259		PK 722-727c	Viđenja o budućoj slavi
☐	260		PK 727d-733	Viđenja o budućoj slavi

Treći dio

Biblija: Od Isusovog rođenja do njegovog
uzašašća na Nebo

Duh proroštva (DP): *Put Kristu (PKR), Isusov život (IŽ),
Misli s Gore blaženstava (MB), Isusove usporedbe (IU)*

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	1		PKR 9-15	Božja ljubav prema čovjeku
☐	2		PKR 17-22	Grešniku treba Krist
☐	3		PKR 23-30a	Pokajanje
☐	4		PKR 37-41	Pokajanje
☐	5		PKR 37-41	Priznanje
☐	6		PKR 43-48	Posvećenje
☐	7		PKR 49-55	Vjera i prihvaćanje
☐	8		PKR 57-65	Kristovi sljedbenici
☐	9		PKR 67-75	Uzrastanje u Kristu
☐	10		PKR 77-83	Život i rad
☐	11		PKR 85-91	Poznavanje Boga
☐	12		PKR 93-99b	Prednosti molitve
☐	13		PKR 99c-104	Prednosti molitve
☐	14		PKR 105-113	Što učiniti sa sumnjom
☐	15		PKR 115-121b	Radosni u Gospodinu
☐	16		PKR 121c-126	Radosni u Gospodinu
☐	17	Mt 1,18-23; Lk 1,26-38	IŽ 19-22c	„Bog je s nama“

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	18	Lk 1,39-56	IŽ 22d-26	„Bog je s nama“
☐	19	Mt 1,1-17; Lk 3,23-38	IŽ 27-30	Izabrani narod
☐	20		IŽ 31-38	„Kada dođe punina vre- mena“
☐	21	Mt 1,24-25; Lk 2,1-20	IŽ 43-49	„Jer vam se danas rodi Spas“
☐	22	Lk 2,21-24	IŽ 50-55a	Posvećenje
☐	23	Lk 2,25-38	IŽ 55b-58	Posvećenje
☐	24	Mt 2,1-8	IŽ 59-63a	„Vidjesmo gdje izlazi njegova zvijezda“
☐	25	Mt 2,9-23	IŽ 63b-67	„Vidjesmo gdje izlazi njegova zvijezda“
☐	26	Lk 2,39-40	IŽ 68-74	Kao dijete
☐	27	Lk 2,41-44	IŽ 75-80	Posjet u vrijeme Pashe
☐	28	Lk 2,45-52	IŽ 81-83	Posjet u vrijeme Pashe
☐	29		IŽ 84-88b	Dani borbe
☐	30		IŽ 88c-92	Dani borbe
☐	31	Lk 1,1-25,57-79	IŽ 97-100b	Glas u pustinji
☐	32	Mt 3,1-6; Mk 1,1- 6; Lk 1,80; 3,1-6	IŽ 100c-104	Glas u pustinji
☐	33	Mt 3,7-12; Mk 1,7-8; Lk 3,7-18	IŽ 105-108	Glas u pustinji
☐	34	Mt 3,13-17; Mk 1,9-11; Lk 3,21-22	IŽ 109-113	Kršćenje

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	35	Mt 4,1-3; Mk 1,12-13; Lk 4,1-3	IŽ 114-120a	Kušanje
☐	36	Mt 4,4; Lk 4,4	IŽ 120b-123	Kušanje
☐	37	Mt 4,5-11; Lk 4,5-13	IŽ 124-131	Pobjeda
☐	38	Iv 1,1-34	IŽ 132-138d	„Našli smo Mesiju“
☐	39	Iv 1,35-51	IŽ 138e-143	„Našli smo Mesiju“
☐	40	Iv 2,1-10	IŽ 144-148c	Na svadbenoj svečanosti
☐	41	Iv 2,11	IŽ 148d-153	Na svadbenoj svečanosti
☐	42	Iv 2,12-17	IŽ 154-161a	U svom Hramu
☐	43	Iv 2,18-25	IŽ 161b-166	U svom Hramu
☐	44	Iv 3,1-8	IŽ 167-173b	Nikodem
☐	45	Iv 3,9-21	IŽ 173c-177	Nikodem
☐	46	Iv 3,22-4,3	IŽ 178-182	„On mora rasti“
☐	47	Iv 4,4-26	IŽ 183-190d	Na Jakovljevu studencu
☐	48	Iv 4,27-42	IŽ 190e-195	Na Jakovljevu studencu
☐	49	Iv 4,43-54	IŽ 196-200	„Ako ne vidite čudesne znakove“
☐	50	Iv 5,1-16	IŽ 201-204d	Bethesda i Veliko vijeće
☐	51	Iv 5,17-21	IŽ 204e-210a	Bethesda i Veliko vijeće
☐	52	Iv 5,22-47	IŽ 201b-213	Bethesda i Veliko vijeće
☐	53	Mt 11,1-6; 14,1-5; Mk 6,17-19; Lk 3,19-20; 7,18-23	IŽ 214-218b	Utamničenje i smrt Ivanova

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	54	Mt 11,7-24; Lk 7,24-35	IŽ 218c-220e	Utamničenje i smrt Ivanova
☐	55	Mt 14,6-12; Mk 6,20-29	IŽ 220-225	Utamničenje i smrt Ivanova
☐	56	Mk 1,14-15; Lk 4,14-15	IŽ 231-235	„Blizu je kraljevstvo Božje“
☐	57	Mk 13,53-56; Mk 6,1-3; Lk 4,16-27	IŽ 236-240a	„Nije li ovo sin Josipov?“
☐	58	Mk 13,57-58; Mk 6,4-6; Lk 4,28-30	IŽ 240b-243	„Nije li ovo sin Josipov?“
☐	59	Mk 4,12-25; Mk 1,16-20; Lk 5,1-11	IŽ 244-251	Poziv na obali mora
☐	60	Mk 1,21-28; Lk 4,31-37	IŽ 252-256	U Kafarnaumu
☐	61	Mk 8,14-17; Mk 1,29-39; Lk 4,38-44	IŽ 257-261	U Kafarnaumu
☐	62	Mt 8,1-4; 9,32-34; Mk 1,40-45; Lk 5,12-16	IŽ 262-266	„Ako hoćeš, možeš me ozdraviti“
☐	63	Mk 9,1-8; Mk 2,1-12; Lk 5,17-26	IŽ 267-271	„Ako hoćeš, možeš me ozdraviti“
☐	64	Mt 9,9-13; Mk 2,13-17; Lk 5,27-32	IŽ 272-275e	Levi je – Matej
☐	65	Mt 9,14-17; Mk 2,18-22; Lk 5,33-39	IŽ 275f-280	Levi je – Matej

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	66	Mt 12,1-8; Mk 2,23-28; Lk 6,1-5	IŽ 281-286b	Subota
☐	67	Mt 12,9-21; Mk 3,1-12; Lk 6,6-11	IŽ 286c-289	Subota
☐	68	Mk 3,13-18; Lk 6,12-15	IŽ 290-293b	„I on postavi Dvanaestoricu“
☐	69	Mt 8,18-22; Mk 3,19; Lk 6,16; 9,57-62	IŽ 293c-297	„I on postavi Dvanaestoricu“
☐	70	Mt 5,1-2; Lk 6,17-19	IŽ 298-299c; MB 1-5	Govor na gori Na obronku gore
☐	71	Mt 5,3; Lk 6,20	IŽ 299d-300b; MB 6-9b	Govor na gori Blaženstva
☐	72	Mt 5,4; Lk 6,21b	IŽ 300c-301c; MB 9c-13b	Govor na gori Blaženstva
☐	73	Mt 5,5-6; Lk 6,21a	IŽ 301d-302b; MB 13c-21c	Govor na gori Blaženstva
☐	74	Mt 5,7-8	IŽ 302c, d; MB 21d-27b	Govor na gori Blaženstva
☐	75	Mt 5,9-10	IŽ 302e-305b; MB 27c-31a	Govor na gori Blaženstva
☐	76	Mt 5,11-13; Lk 6,22-26	IŽ 305c-306e; MB 31b-38b	Govor na gori Blaženstva
☐	77	Mt 5,14-16	IŽ 306f-307b; MB 38c-44	Govor na gori Blaženstva
☐	78	Mt 5,17-18	IŽ 307c-310a; MB 45-51b	Govor na gori Duhovna priroda Zakona

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	79	Mt 5,19-24	IŽ 310b-311b; MB 51c-59e	Govor na gori Duhovna priroda Zakona
☐	80	Mt 5,25-32; 19,1-12; Mk 10,1-12	MB 59d-65	Duhovna priroda Zakona
☐	81	Mt 5,33-42; Lk 6,29-30	MB 66-73a	Duhovna priroda Zakona
☐	82	Mt 5,43-48; Lk 6,27-28, 31-36	IŽ 311c-312a; MB 73b-78	Govor na gori Duhovna priroda Zakona
☐	83	Mt 6,1-8	IŽ 312b, c; MB 79-87a	Govor na gori Služba iz pravih pobuda
☐	84	Mt 6,16-24; Lk 12,32-34	IŽ 312d-313b; MB 87b-95b	Govor na gori Služba iz pravih pobuda
☐	85	Mt 6,25-34; Lk 12,22-31	IŽ 313c-e; MB 95c-101	Govor na gori Služba iz pravih pobuda
☐	86	Mt 6,9-10; Lk 11,1-2	MB 102-110a	Gospodnja molitva
☐	87	Mt 6,11-12; Lk 11,3-4	MB 110b-116b	Gospodnja molitva
☐	88	Mt 6,13-15	MB 116c-122	Gospodnja molitva
☐	89	Mt 7,1-5; Lk 6,37, 41-42	IŽ 314a; MB 123-129a	Govor na gori Ne suditi već pomagati
☐	90	Mt 7,6-11; Lk 6,38-40	MB 129b-134a	Ne suditi već pomagati
☐	91	Mt 7,12-14	MB 134b-141a	Ne suditi već pomagati
☐	92	Mt 7,15-23; Lk 6,43-45; 13,24	IŽ 314b; MB 141b-147a	Govor na gori Ne suditi već pomagati

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	93	Mt 7,24-29; Lk 6,46-49	IŽ 314c, d; MB 147b-152	Govor na gori Ne suditi već pomagati
☐	94	Mt 8,5-13; Lk 7,1-17	IŽ 315-320	Rimski kapetan
☐	95		IU 17-27	Usporedbe kao način poučavanja
☐	96	Mt 13,1-17Mk 4,1-13; Lk 8,1-11	IU 33-37a	„Iziđe sijač da sije“
☐	97	Mk 4,14	IU 37b-43b	„Iziđe sijač da sije“
☐	98	Mt 13,18-21; Mk 4,15-17; Lk 8,12-13	IU 43c-50b	„Iziđe sijač da sije“
☐	99	Mt 13,22; Mk 4,18-19; Lk 8,14	IU 50c-56a	„Iziđe sijač da sije“
☐	100	Mt 13,23; Mk 4,20-25; Lk 8,15-18	IU 56b-61	„Iziđe sijač da sije“
☐	101	Mk 4,26-29	IU 62-69	„Najprije donosi stabljiku, a zatim klas“
☐	102	Mt 13,24-30.34- 43	IU 70-75	Ljulj
☐	103	Mt 13,31-32; Mk 4:30-34; Lk 13:18-19	IU 76-79	„Slično gorušičnom zrnu“
☐	104		IU 80-89	Druge pouke od sijanja sjemena
☐	105	Mt 13,33; Lk 13,20-21	IU 95-102	„Kraljevstvo je nebesko slično kvascu“

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	106	Mt 13,44	IU 103-108a	Skriveno blago
☐	107		IU 108b-114	Skriveno blago
☐	108	Mt 13,45-50	IU 115-123	Dragocjeno zrno bisera / Mreža
☐	109	Mt 13,51-52	IU 124-129c	Novo i staro
☐	110		IU 129d-134	Novo i staro
☐	111	Mt 12,22-35; Mk 3,20-27; Lk 11,14-23	IŽ 321-323a	Tko su braća moja?
☐	112	Mt 12,26-50; Mk 3,28-35; Lk 8,19-21; 11;24-36	IŽ 323b-327.	Tko su braća moja?
☐	113	Mt 11,25-30	IŽ 328-332	Poziv
☐	114	Mt 8,23-27; Mk 4,35-41; Lk 8,22-25	IŽ 333-337a	„Utišaj se, umukni“
☐	115	Mt 8,28-34; Mk 5,1-20; Lk 8,26-39	IŽ 337b-341	„Utišaj se, umukni“
☐	116	Mt 9,18-19.23-31; Mk 5,21-24.35-43; Lk 8,40-42.48-56	IŽ 342-343d	Dodir vjere
☐	117	Mt 9,20-22; Mk 5,25-34; Lk 8,43- 47; 17,11-19	IŽ 343e-348	Dodir vjere
☐	118	Mt 10,1-16; Mk 6,7-13; Lk 9,1-6	IŽ 349-353	Prvi evanđelisti
☐	119	Mt 10,17-42	IŽ 354-358	Prvi evanđelisti

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	120	Mt 9,35-38; 14,1-2; Mk 6,14-16.30-32; Lk 9,7-10	IŽ 359-363	„Dodite... te se malo odmorite“
☐	121	Mt 14,13-21; Mk 6,33-44; Lk 9,11-17; Iv 6,1-13	IŽ 364-366a	„Podajte im vi jesti“
☐	122		IŽ 366b-371	„Podajte im vi jesti“
☐	123	Mt 14,22-23; Mk 6,45-46; Iv 6,14-17	IŽ 377-380a	Noć na jezeru
☐	124	Mt 14,24-33; Mk 6,47-53; Iv 6,18-21	IŽ 380b-382	Noć na jezeru
☐	125	Mt 14,34-36; Mk 6,54-56; Iv 6,22-42	IŽ 383-387d	Prekretnica u Galileji
☐	126	Iv 6,43-63	IŽ 387e-391b	Prekretnica u Galileji
☐	127	Iv 6,64-71	IŽ 391c-394	Prekretnica u Galileji
☐	128	Mt 15,1-7; Mk 7,1-8; Lk 11,37-38	IŽ 395-397d	Predaja
☐	129	Mt 15,8-20; Mk 7,9-23; Lk 11,39-54	IŽ 397e-398	Predaja
☐	130	Mt 15,21-28; Mk 7,24-30	IŽ 399-403	Srušene ograde
☐	131	Mt 15,29-16,4; Mk 7,31-8,13	IŽ 404-407c	Pravi znak

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	132	Mt 16,5-12; Mk 8,14-26	IŽ 407d-409	Pravi znak
☐	133	Mt 16,13-20; Mk 8,27-30; Lk 9,18-21	IŽ 410-414	U sjenci križa
☐	134	Mt 16,21-28; Mk 8,31-9,1; Lk 9,22-27	IŽ 415-418	U sjenci križa
☐	135	Mt 17,1-13; Mk 9,2-13; Lk 9,28-36	IŽ 419-425	Isusovo preobraženje
☐	136	Mt 17,14-17; Mk 9,14-20; Lk 9,37-41	IŽ 426-428d	Služba
☐	137	Mt 17,18-21; Mk 9,21-29; Lk 9,42-45	IŽ 428e-431	Služba
☐	138	Mt 17,22-27; Mk 9,30-32	IŽ 432-434e	Tko je najveći?
☐	139	Mt 18,1-5; Mk 9,33-40; Lk 9,46-50	IŽ 434f-438b	Tko je najveći?
☐	140	Mt 18,6-20; Mk 9,41-50	IŽ 438c-442	Tko je najveći?
☐	141	Mt 18,21-35	IU 243-251	Mjera opraštanja
☐	142	Iv 7,1-5	IŽ 447-450	Na Blagdan sjenica
☐	143	Iv 7,6-15, 37-39	IŽ 451-454	Na Blagdan sjenica
☐	144	Iv 7,16-36	IŽ 455-458	Među zamkama

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	145	Iv 7,40-8,11	IŽ 459-462	Među zamkama
☐	146	Iv 8,12-29	IŽ 463-465	„Svjetlo svijeta“
☐	147	Iv 8,30-59; 10,31-42	IŽ 466-470c	„Svjetlo svijeta“
☐	148	Iv 9,1-25	IŽ 470d-473d	„Svjetlo svijeta“
☐	149	Iv 9,26-41	IŽ 473e-475	„Svjetlo svijeta“
☐	150	Iv 10,1-30	IŽ 476-478d	Božanski Pastir
☐	151		IŽ 478e-484	Božanski Pastir
☐	152	Lk 9,51-56; 10,1-16	IŽ 485-490a	Posljednje putovanje iz Galileje
☐	153	Lk 10,17-24	IŽ 490b-496	Posljednje putovanje iz Galileje
☐	154	Lk 10,25-32	IŽ 497-503a; IU 376-379c	Milostivi Samarijanac; „Tko je moj bližnji“
☐	155	Lk 10,33-37	IŽ 503b-505; IU 379d-382c	Milostivi Samarijanac; „Tko je moj bližnji“
☐	156		IU 382d-389	„Tko je moj bližnji“
☐	157	Lk 11,5-13	IU 139-144b	Tražiti da bismo dali
☐	158		IU 144c-149	Tražiti da bismo dali
☐	159	Lk 12,1-21	IU 252-259	Dobitak koji postaje gubitak
☐	160	Lk 12,49-13,9	IU 212-218	„Ostavi je još ovu godinu“
☐	161	Lk 13,10-17.22-35; 14,1-20	IU 219-225b	„Iziđi na putove i među ograde“
☐	162	Lk 14,21-24	IU 225c-231	„Iziđi na putove i među ograde“

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	163		IU 232-237	„Iziđi na putove i među ograde“
☐	164	Lk 14,25-35; 15,1-7	IU 185-192c	„Ovaj prima grešnike“
☐	165	Lk 15,8-10	IU 192d-197	„Ovaj prima grešnike“
☐	166	Lk 15,11-20	IU 198-203b	„Izgubljen i nađen“
☐	167	Lk 15,21-32	IU 203c-211	„Izgubljen i nađen“
☐	168	Lk 16,1-9	IU 366-371a	„Stecite sebi prijatelje lažnim bogatstvom“
☐	169	Lk 16,10-18	IU 371b-375	„Stecite sebi prijatelje lažnim bogatstvom“
☐	170	Lk 16,19-31	IU 260-265d	Nepremostiva provalija premoštena
☐	171		IU 265e-271	Nepremostiva provalija premoštena
☐	172	Lk 17,1-10; 17,20-22	IŽ 506-510	Kraljevstvo Božje ne dolazi vidljivo
☐	173	Lk 18,1-8	IU 164-171c	Zar Bog neće svoje obraniti?
☐	174		IU 171d-180	Zar Bog neće svoje obraniti?
☐	175	Lk 18,9-14	IU 150-156	Dva molitelja
☐	176		IU 157-163	Dva molitelja
☐	177	Mt 19,13-15; Mk 10,13-16; Lk 18,15-17	IŽ 511-517	Blagoslivljanje djece

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	178	Mt 19,16-22; Mk 10,17-22; Lk 18,18-23	IŽ 518-523; IU 390-393a	Jedno ti nedostaje; Nagrada milosti
☐	179	Mt 19,23-30; Mk 10,23-31; Lk 18,24-30	IU 393b-396a	Nagrada milosti
☐	180	Mt 20,1-16	IU 396b-404	Nagrada milosti
☐	181	Lk 10,38-42; Iv 11,1-16	IŽ 524-529a	„Lazare, izidi!“
☐	182	Iv 11,17-37	IŽ 529b-534a	„Lazare, izidi!“
☐	183	Iv 11,38-44	IŽ 534b-536	„Lazare, izidi!“
☐	184	Iv 11,45-54	IŽ 537-542	Zavjera svećenika
☐	185	Mt 20,17-28; Mk 10,32-45; Lk 18,31-34	IŽ 547-551	Zakon novoga kraljevstva
☐	186	Mt 20,29-34; Mk 10,46-52; Lk 18,35-43; 19,1-10	IŽ 552-556	Zakej
☐	187	Mt 25,14-16; Lk 19, 11-14	IU 325-333a	Darovi
☐	188		IU 333b-339a	Darovi
☐	189		IU 339b-346a	Darovi
☐	190		IU 346b-353a	Darovi
☐	191	Mt 25,17-18	IU 353b-360d	Darovi
☐	192	Mt 25,19-30; Lk 19,15-28	IU 360e-365	Darovi

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	193	Mt 26,6-9; Mk 14,3-5; Lk 7,36- 38; Iv 11,55-12,6	IŽ 557-560a	Gozba u Šimunovoj kući
☐	194	Mt 26,10-13; Mk 14,6-11; Iv 12,7-11	IŽ 560b-566a	Gozba u Šimunovoj kući
☐	195	Lk 7,39-50	IŽ 566b-568	Gozba u Šimunovoj kući
☐	196	Mt 21,1-9; Mk 11,1-10; Lk 19,29- 40; Iv 12,12-19	IŽ 569-575a	„Blagoslovljen koji dolazi – Kralj“
☐	197	Mt 21,10-11; Lk 19,41-44	IŽ 575b-579	„Blagoslovljen koji dolazi – Kralj“
☐	198	Mt 21,17-20; Mk 11,11-14.20-21	IŽ 580-582c	Osuđeni narod
☐	199	Mt 21,21-22; Mk 11,22-26	IŽ 582d-588	Osuđeni narod
☐	200	Mt21,12-16; Mk 11,15-19; Lk 19,45-48	IŽ 589-593b	Ponovno očišćenje Hrama
☐	201	Matt 21,23-31; Mk 11,27-33; Lk 20,1-8	IŽ 593c-594d; IU 272-275b	Ponovno očišćenje Hrama; Govoriti i činiti
☐	202	Mt 21,32	IŽ 594e-596a; IU 275c-278c	Ponovno očišćenje Hrama; Govoriti i činiti
☐	203		IU 278d-283	Govoriti i činiti
☐	204	Mt 21,33; Mk 12,1; Lk 20,9	IU 284-289b	Gospodnji vinograd

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	205	Mt 21,34-36; Mk 12,2-5; Lk 20,10-12	IU 289c-293b	Gospodnji vinograd
☐	206	Mt 21,37-41; Mk 12,6-9; Lk 20,13-16	IU 293c-295b; IŽ 596b-597a	Gospodnji vinograd Ponovno očišćenje Hrama
☐	207	Mt 21,42-46; Mk 12,10-12; Lk 20,17-19	IU 295c-296b; IŽ 597b-600	Gospodnji vinograd Ponovno očišćenje Hrama
☐	208		IU 296c-301c	Gospodnji vinograd
☐	209		IU 301d-306	Gospodnji vinograd
☐	210	Mt 22,1-14	IU 307-312b	Bez svadbenog ruha
☐	211		IU 312c-319	Bez svadbenog ruha
☐	212	Mt 22,15-28; Mk 12,13-23; Lk 20,20-33	IŽ 601-605a	Sukob
☐	213	Mt 22,29-46; Mk 12,24-37; Lk 20,34-44	IŽ 605b-609	Sukob
☐	214	Mt 23,1-15; Mk 12,38-40; Lk 20,45-47	IŽ 610-614c	Isus kori farizeje
☐	215	Mt 23,16-26; Mk 12,41-44; Lk 21,1-4	IŽ 614d-617c	Isus kori farizeje
☐	216	Mt 23,27-39; Lk 13,34-35	IŽ 617d-620	Isus kori farizeje
☐	217	Iv 12,20-50	IŽ 621-626	U predvorju

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	218	Mt 24,1-20; Mk 13,1-18; Lk 17,31- 32; 21,5-24	IŽ 627-630d	Na Maslinskoj gori
☐	219	Mt 24,21-39; Mk 13,19-32; Lk 17,23-30; 21,25-33	IŽ 630e-634b	Na Maslinskoj gori
☐	220	Mt 24,40-51; Mk 13,33-37; Lk 12,35-48; 17,33- 37; 21,34-38	IŽ 634c-636	Na Maslinskoj gori
☐	221	Mt 25,1-13	IU 405-414c	„U susret zaručniku“
☐	222		IU 414d-421	„U susret zaručniku“
☐	223	Mt 25,31-46	IŽ 637-641	„Jednomu od ove moje najmanje braće“
☐	224	Mt 26,1-5, 14-19; Iv 13,1-5; Mk 14,1-2.10-16; Lk 22,1-13.24	IŽ 642-645b	Sluga slugama
☐	225	Iv 13,6-17	IŽ 645c-651	Sluga slugama
☐	226	Mt 26,20-29; Mk 14,17-25; Lk 22,14-23; Iv 13,18-30	IŽ 652-655a	„Na moju uspomenu“
☐	227	Lk 22,24-30	IŽ 655b-661	„Na moju uspomenu“
☐	228	Iv 13,31-14,14	IŽ 662-668a	„Neka se ne uznemiruje vaše srce“
☐	229	Iv 14,15-31	IŽ 668b-672	„Neka se ne uznemiruje vaše srce“

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	230	Mt 26,30-35; Mk 14,26-31; Lk 22,31-38; Iv 13,36-38; 15,1-11	IŽ 673-677b	„Neka se ne uznemiruje vaše srce“
☐	231	Iv 15,12-17,26	IŽ 677c-680	„Neka se ne uznemiruje vaše srce“
☐	232	Mt 26,36-41; Mk 14,32-38; Lk 22,39-46	IŽ 685-689c	Getsemani
☐	233	Mt 26,42-46; Mk 14,39-42	IŽ 689d-694e	Getsemani
☐	234	Mt 26,47-56; Mk 14,43-52; Lk 22,47-53; Iv 18,1-12	IŽ 694f-697	Getsemani
☐	235	Mt 26,57-59; Mk 14,53-56; Iv 18,13-14,19-23	IŽ 698-705c	Pred Anom i Kaifom
☐	236	Mt 26,60-68; Mk 14,57-65	IŽ 705d-710a	Pred Anom i Kaifom
☐	237	Mt 26,69-27,1; Mk 14,66-15,1; Lk 22,54-71; Iv 18,15-18,24-27	IŽ 710b-715	Pred Anom i Kaifom
☐	238	Mt 27,3-10	IŽ 716-722	Juda
☐	239	Mt 27,2,11-14; Mk 15,2-5; Lk 23,1-4; Iv 18,28-38	IŽ 723-727e	U Pilatovoj sudnici

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	240	Lk 23,5-12	IŽ 727f-731e	U Pilatovoj sudnici
☐	241	Mt 27,15-23,27- 31; Mk 15,6- 13,16-20; Lk 23,13-22; Iv 18,39-19,5	IŽ 731f-736a	U Pilatovoj sudnici
☐	242	Mt 27,24-26; Mk 15,14-15; Lk 23,23-25; Iv 19,6-16	IŽ 736b-740	U Pilatovoj sudnici
☐	243	Mt 27,32-33; Mk 15,21-22; Lk 23,26-31; Iv 19,17	IŽ 741-744a	Golgota
☐	244	Mt 27,34-44; Mk 15,23-32; Lk 23,32-38; Iv 19,18-24	IŽ 744b-749c	Golgota
☐	245	Mt 27,45; Mk 15,33; Lk 23,39- 44; Iv 19,25-27	IŽ 749d-754c	Golgota
☐	246	Mt 27,46-53; Mk 15,34-38; Lk 23,45-46; Iv 19,28-30	IŽ 754d-757	Golgota
☐	247		IŽ 758-764	„Svršeno je!“
☐	248	Mt 27,54-61; Mk 15,39-47; Lk 23,47-56; Iv 19,31-42	IŽ 769-774b	U Josipovom grobu

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	249	Mt 20,17-19; 27,62-66	IŽ 774c-778	U Josipovom grobu
☐	250	Mt 28,2-4,11-15	IŽ 779-787	„Uskrsnuo je kako je rekao“
☐	251	Mt 28,1, 5-8; Mk 16,1-11; Lk 24,1-12; Iv 20,1-18	IŽ 788-790c	„Zašto plačesh?“
☐	252	Mt 28,9-10	IŽ 790d-794	„Zašto plačesh?“
☐	253	Mk 16,12-13; Lk 24,13-33	IŽ 795-801	Put u Emaus
☐				
☐	254	Mk 16,14; Lk 24,34-48; Iv 20,19-21	IŽ 802-805b	„Mir vama!“
☐	255	Lk 24,49; Iv 20,22-31	IŽ 805c-808	„Mir vama!“
☐	256	Iv 21,1-14	IŽ 809-811a	Još jednom kraj mora
☐	257	Iv 21,15-25	IŽ 811b-817.	Još jednom kraj mora
☐	258	Mt 28,16-20; Mk 16,15-18	IŽ 818-822c	„Idite i učinite sve narode učenicima mojim“
☐	259		IŽ 822d-828	„Idite i učinite sve narode učenicima mojim“
☐	260	Mk 16,19-20; Lk 24,50-53; Dj 1,1-12	IŽ 829-835	„Svome Ocu i vašemu Ocu“

Četvrti dio

Biblija: Od rane kršćanske crkve do obnovljene Zemlje
Duh proroštva (DP):
Djela apostolska (DA) i Velika borba (VB)

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	1		DA 9-16	Božja namjera za Njegovu Crkvu
☐	2		DA 17-24	Osposobljavanje Dvanaestorice
☐	3	Mt 28,19-20; Mk 16,15-18; Dj 1,1-12	DA 25-34	Veliki nalog
☐	4	Dj 1,13-26		
☐	5	Dj 2,1-13	DA 35-40	Pedesetnica
☐	6	Dj 2,14-47	DA 41-46	Pedesetnica
☐	7		DA 47-56	Dar Duha
☐	8	Dj 3,1-4,4	DA 57-62b	Na vratima hrama
☐	9	Dj 4,5-31	DA 62c-69	Na vratima hrama
☐	10	Dj 4,32-5,11	DA 70-76	Opomena protiv licemjerja
☐	11	Dj 5,12-32	DA 77-82b	Pred Velikim vijećem
☐	12	Dj 5,33-42	DA 82c-86	Pred Velikim vijećem
☐	13	Dj 6,1-7	DA 87-96	Sedmorica đakona
☐	14	Dj 6,8-7,50	DA 97-100a	Prvi kršćanski mučenik
☐	15	Dj 7,51-60	DA 100b-102	Prvi kršćanski mučenik

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	16	Dj 8,1-25	DA 103-107b	Radosna vijest u Samariji
☐	17	Dj 8,26-40	DA 107c-111	Radosna vijest u Samariji
☐	18	Dj 9,1-7	DA 112-117c	Progonitelj postaje učenik
☐	19	Dj 9,8-18	DA 117d-122	Progonitelj postaje učenik
☐	20	Dj 9,19-31; 22,11-21	DA 123-130	Dani priprave
☐	21	Dj 9,32-10,16	DA 131-136d	Čovjek koji je tragao za istinom
☐	22	Dj 10,17-11,18	DA 136e-142	Čovjek koji je tragao za istinom
☐	23	Dj 12,1-11	DA 143-148b	Izbavljen iz tamnice
☐	24	Dj 12,12-24	DA 148c-154	Izbavljen iz tamnice
☐	25	Dj 11,19-30	DA 155-160a	Radosna vijest u Antiohiji
☐	26	Dj 12,25-13,3	DA 160b-165	Radosna vijest u Antiohiji
☐	27	Dj 13,4-13	DA 166-170c	Vjesnici Radosne vijesti
☐	28	Dj 13,14-52	DA 170d-176	Vjesnici Radosne vijesti
☐	29	Dj 14,1-18	DA 177-183b	Propovijedanje među neznabošcima
☐	30	Dj 14,19-26	DA 183c-187	Propovijedanje među neznabošcima
☐	31	Dj 14,27-15,12	DA 188-194b	Židovi i pogani
☐	32	Dj 15,13-35; Gal 2,11-21	DA 194c-200	Židovi i pogani
☐	33	Dj 15,36-16,3	DA 201-205c	Uzvisivati križ
☐	34	Dj 16,4-6	DA 205d-210	Uzvisivati križ

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	35	Dj 16,7-26	DA 211-215b	U drugim krajevima
☐	36	Dj 16,27-40	DA 215c-220	U drugim krajevima
☐	37	Dj 17,1-2	DA 221-225a	Solun
☐	38	Dj 17,3-10	DA 225b-230	Solun
☐	39	Dj 17,11-21	DA 231-236	Bereja i Atena
☐	40	Dj 17,22-34	DA 237-242	Bereja i Atena
☐	41	Dj 18,1-7	DA 243-249a	Korint
☐	42	Dj 18,8-18	DA 249b-254	Korint
☐	43	1 Sol 1-2	DA 255-257c	Pisma upućena Solunjanima
☐	44	1 Sol 4,13-18; 3,1-11	DA 257d-261a	Pisma upućena Solunjanima
☐	45	1 Sol 3,1-4,12; 5,12-28	DA 261b-264a	Pisma upućena Solunjanima
☐	46	2 Sol 1-3	DA 264b-268	Pisma upućena Solunjanima
☐	47	Dj 18,19-28; 1 Kor 2	DA 269-273c	Apolon u Korintu
☐	48	1 Kor 3	DA 273d-276a	Apolon u Korintu
☐	49	1 Kor 4	DA 276b-280	Apolon u Korintu
☐	50	Dj 19,1-7	DA 281-285b	Efez
☐	51	Dj 19,8-20	DA 285c-290	Efez
☐	52	Dj 19,21-20,1	DA 291-297	Dani muka i kušnji
☐	53	1 Kor 1	DA 298-303b	Poruka upozorenja i molbi
☐	54	1 Kor 5,1-6,8	DA 303c-306b	Poruka upozorenja i molbi

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	55	1 Kor 6,9-8,13	DA 306c-308	Poruka upozorenja i molbi
☐	56	1 Kor 9	DA 309-315b	Pozvani na postizanje višeg mjerila
☐	57	1 Kor 10-11	DA 315c-317b	Pozvani na postizanje višeg mjerila
☐	58	1 Kor 12-14	DA 317c-319e	Pozvani na postizanje višeg mjerila
☐	59	1 Kor 15-16	DA 319f-322	Pozvani na postizanje višeg mjerila
☐	60	2 Kor 1-2;7	DA 323-327a	Prihvaćena vijest
☐	61	2 Kor 3-4	DA 327b-332b	Prihvaćena vijest
☐	62	2 Kor 5,9-10; 13	DA 332c-334	Prihvaćena vijest
☐	63	1 Kor 9,7-14	DA 335-343a	Darežljiva crkva
☐	64	2 Kor 8	DA 343b-345	Darežljiva crkva
☐	65	2 Kor 11; 2 Sol 3,8-12	DA 346-351c	Rad u teškim prilikama
☐	66	2 Kor 12	DA 351d-358	Rad u teškim prilikama
☐	67		DA 359-365b	Posvećena služba
☐	68	2 Kor 6	DA 365c-371	Posvećena služba
☐	69	Dj 20,2; Rim 2-3		
☐	70	Rim 4-5	DA 372-374a	Spasenje Židovima
☐	71	Rim 6-8		
☐	72	Rim 9,1-11,15	DA 374b-376b	Spasenje Židovima
☐	73	Rim 11,16-36	DA 376c-379c	Spasenje Židovima
☐	74	Rim 1; 12-13	DA 379d-382	Spasenje Židovima

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	75	Rim 14-16		
☐	76	Gal 1; 3,1-5	DA 383-388a	Otpad u Galaciji
☐	77	Gal 2; 3,6-29	DA 388b	Otpad u Galaciji
☐	78	Gal 4-6	DA 388c,d	Otpad u Galaciji
☐	79	Dj 20,3-38	DA 389-396b	Pavlovo posljednje putovanje u Jeruzalem
☐	80	Dj 21,1-16	DA 396c-398	Pavlovo posljednje putovanje u Jeruzalem
☐	81	Dj 21,17-19	DA 399-403a	Pavao kao zatvorenik
☐	82	Dj 21,20-36	DA 403b-408a	Pavao kao zatvorenik
☐	83	Dj 21,37-23,11	DA 408b-413c	Pavao kao zatvorenik
☐	84	Dj 23,12-35	DA 413d-418	Pavao kao zatvorenik
☐	85	Dj 24,1-23	DA 419-422b	Suđenje u Cezareji
☐	86	Dj 24,24-27	DA 422c-427	Suđenje u Cezareji
☐	87	Dj 25,1-12	DA 428-432	Pavao zahtijeva da bude izveden pred cara
☐	88	Dj 25,13-27	DA 433-435b	„Zamalo me uvjeri“
☐	89	Dj 26	DA 435c-438	„Zamalo me uvjeri“
☐	90	Dj 27,1-20	DA 439-442b	Plovidba i brodolom
☐	91	Dj 27,21-28,10	DA 442c-446	Plovidba i brodolom
☐	92	Dj 28,11-22	DA 447-451a	U Rimu
☐	93	Dj 28,23-31	DA 451b-455	U Rimu
☐	94	Flm	DA 456-460	U Rimu
☐	95		DA 461-468	Carevo kućanstvo

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	96	Ef 1-4	DA 469-470a	Pisano u Rimu
☐	97	Ef 5-6	DA 470b-471a	Pisano u Rimu
☐	98	Kol 1,1-3,3	DA 471b-476a	Pisano u Rimu
☐	99	Kol 3,4-4,18	DA 476b-478	Pisano u Rimu
☐	100	Fil 1-2; 4,15-18	DA 479-483b	Pisano u Rimu
☐	101	Fil 3; 4,1-14.19-23	DA 483c-484	Pisano u Rimu
☐	102		DA 485-488	Na slobodi
☐	103	Tit 1-3		
☐	104	1 Tim 1-4		
☐	105	1 Tim 5-6	DA 489-491	Posljednje uhićenje
☐	106		DA 492-497	Pavao pred Neronom
☐	107	2 Tim 1-3	DA 498-502c	Pavlovo posljednje pismo
☐	108	2 Tim 4	DA 502d-508	Pavlovo posljednje pismo
☐	109	Heb 1-3	DA 509-513	Osuđen na smrt
☐	110	Heb 4-7		
☐	111	Heb 8-10		
☐	112	Heb 11-13		
☐	113	Jak 1-2		
☐	114	Jak 3-5		
☐	115	1 Pt 1,1-12	DA 514-518b	Vjerni potpastir
☐	116	1 Pt 1,13-2,10	DA 518c-521	Vjerni potpastir
☐	117	1 Pt 2,11-4,19	DA 522-525b	Vjerni potpastir
☐	118	1 Pt 5	DA 525c-528	Vjerni potpastir

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	119	2 Pt 1	DA 529-535a	Vjeran do kraja
☐	120	2 Pt 2-3	DA 535b-538	Vjeran do kraja
☐	121		DA 539-545	Ljubljani Ivan
☐	122	1 Iv 2,7-4,16	DA 546-550b	Vjerni svjedok
☐	123	1 Iv 1,1-2,6; 4,17-5,21	DA 550c-554a	Vjerni svjedok
☐	124	2 Iv; 3 Iv; Jd	DA 554b-556	Vjerni svjedok
☐	125		DA 557-562a	Preobražen milošću
☐	126		DA 562b-567	Preobražen milošću
☐	127		DA 568-577	Patmos
☐	128	Otk 1	DA 578-585	Otkrivenje
☐	129	Otk 2-4	DA 586-589a	Otkrivenje
☐	130	Otk 5-11		
☐	131	Otk 12-15	DA 589b-591c	Otkrivenje
☐	132	Otk 16-18		
☐	133	Otk 19- 22	DA 591d-592	Otkrivenje
☐	134		DA 593-602	Pobjednička Crkva
☐	135		VB 5-15	Uvod
☐	136		VB 17-24c	Razorenje Jeruzalema
☐	137		VB 24d-31a	Razorenje Jeruzalema
☐	138		VB 31b-38	Razorenje Jeruzalema
☐	139		VB 39-44a	Progonstvo u prvim stoljećima

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	140		VB 44b-48	Progonstvo u prvim stoljećima
☐	141		VB 49-55a	Razdoblje duhovne tame
☐	142		VB 55b-60	Razdoblje duhovne tame
☐	143		VB 61-65a	Valdenzi
☐	144		VB 65b-69c	Valdenzi
☐	145		VB 69d-73c	Valdenzi
☐	146		VB 73d-78	Valdenzi
☐	147		VB 79-83b	John Wycliffe
☐	148		VB 83c-87c	John Wycliffe
☐	149		VB 87d-92c	John Wycliffe
☐	150		VB 92d-96	John Wycliffe
☐	151		VB 97-103b	Hus i Jeronim
☐	152		VB 103c-110b	Hus i Jeronim
☐	153		VB 110c-115c	Hus i Jeronim
☐	154		VB 115d-119	Hus i Jeronim
☐	155		VB 120-125b	Luther se odvaja od Rima
☐	156		VB 125c-131b	Luther se odvaja od Rima
☐	157		VB 131c-134c	Luther se odvaja od Rima
☐	158		VB 134d-139c	Luther se odvaja od Rima
☐	159		VB 139d-144	Luther se odvaja od Rima
☐	160		VB 145-150b	Luther pred državnim Saborom

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	161		VB 150c-155a	Luther pred državnim Saborom
☐	162		VB 155b-160c	Luther pred državnim Saborom
☐	163		VB 160d-164c	Luther pred državnim Saborom
☐	164		VB 164d-170	Luther pred državnim Saborom
☐	165		VB 171-178a	Švicarski reformator
☐	166		VB 178b-184	Švicarski reformator
☐	167		VB 185-190c	Napredak reformacije u Njemačkoj
☐	168		VB 190d-196	Napredak reformacije u Njemačkoj
☐	169		VB 197-201c	Prosvjed knezova
☐	170		VB 201d-205d	Prosvjed knezova
☐	171		VB 205e-210	Prosvjed knezova
☐	172		VB 211-215c	Reformacija u Francuskoj
☐	173		VB 215d-222b	Reformacija u Francuskoj
☐	174		VB 222c-226b	Reformacija u Francuskoj
☐	175		VB 226c-230	Reformacija u Francuskoj
☐	176		VB 231-236	Reformacija u Francuskoj
☐	177		VB 237-240d	Nizozemska i Skandinavija
☐	178		VB 240e-244	Nizozemska i Skandinavija

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	179		VB 245-249a	Kasniji engleski reformatori
☐	180		VB 249b-253a	Kasniji engleski reformatori
☐	181		VB 253b-256d	Kasniji engleski reformatori
☐	182		VB 256e-260b	Kasniji engleski reformatori
☐	183		VB 260c-264	Kasniji engleski reformatori
☐	184		VB 265-269a	Biblija i Francuska revolucija
☐	185		VB 269b-273a	Biblija i Francuska revolucija
☐	186		VB 273b-277a	Biblija i Francuska revolucija
☐	187		VB 277b-281a	Biblija i Francuska revolucija
☐	188		VB 281b-285b	Biblija i Francuska revolucija
☐	189		VB 285c-288	Biblija i Francuska revolucija
☐	190		VB 289-293a	Preci američkih došljaka
☐	191		VB 293b-298	Preci američkih došljaka
☐	192		VB 299-305	Preteče jutra
☐	193		VB 306-311a	Preteče jutra
☐	194		VB 311b-316	Preteče jutra

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	195		VB 317-324b	Jedan američki reformator
☐	196		VB 324c-329a	Jedan američki reformator
☐	197		VB 329b-332	Jedan američki reformator
☐	198		VB 333-337a	Jedan američki reformator
☐	199		VB 337b-342	Jedan američki reformator
☐	200		VB 343-346d	Svjetlo što svijetli u tami
☐	201		VB 346e-351a	Svjetlo što svijetli u tami
☐	202		VB 351b-354	Svjetlo što svijetli u tami
☐	203		VB 355-359a	Veliko vjersko buđenje
☐	204		VB 359b-362	Veliko vjersko buđenje
☐	205		VB 363-370a	Veliko vjersko buđenje
☐	206		VB 370b-374	Veliko vjersko buđenje
☐	207		VB 375-379a	Odbačena opomena
☐	208		VB 379b-382c	Odbačena opomena
☐	209		VB 382d-386a	Odbačena opomena
☐	210		VB 386b-390	Odbačena opomena
☐	211		VB 391-398b	Ispunjena proročanstva
☐	212		VB 398c-404a	Ispunjena proročanstva
☐	213		VB 404b-408	Ispunjena proročanstva
☐	214		VB 409-415b	Što je Svetište?
☐	215		VB 415c-422	Što je Svetište?
☐	216		VB 423-428c	U Svetinji nad svetinjama
☐	217		VB 428d-432	U Svetinji nad svetinjama

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	218		VB 433-437a	Nepromjenjivost Božjeg Zakona
☐	219		VB 437b-441b	Nepromjenjivost Božjeg Zakona
☐	220		VB 441c-446c	Nepromjenjivost Božjeg Zakona
☐	221		VB 446d-450	Nepromjenjivost Božjeg Zakona
☐	222		VB 451-456a	Djelo reforme
☐	223		VB 456b-460	Djelo reforme
☐	224		VB 461-467a	Suvremena vjerska buđenja
☐	225		VB 467b-472b	Suvremena vjerska buđenja
☐	226		VB 472c-478	Suvremena vjerska buđenja
☐	227		VB 479-485a	Sučeljeni sa životnim izvještajem
☐	228		VB 485b-491	Sučeljeni sa životnim izvještajem
☐	229		VB 492-497a	Podrijetlo zla
☐	230		VB 497b-504	Podrijetlo zla
☐	231		VB 505-510	Neprijateljstvo između čovjeka i Sotone
☐	232		VB 511-517	Djelovanje zlih duhova
☐	233		VB 518-524	Sotonine zamke

✓	Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
☐	234		VB 525-530	Sotonine zamke
☐	235		VB 531-537a	Prva velika prijevara
☐	236		VB 537b-543b	Prva velika prijevara
☐	237		VB 543c-550	Prva velika prijevara
☐	238		VB 551-556c	Mogu li nam se mrtvi javljati?
☐	239		VB 556d-562	Mogu li nam se mrtvi javljati?
☐	240		VB 563-567c	Ugrožena sloboda savjesti
☐	241		VB 567d-572a	Ugrožena sloboda savjesti
☐	242		VB 572b-577a	Ugrožena sloboda savjesti
☐	243		VB 577b-581	Ugrožena sloboda savjesti
☐	244		VB 582-586b	Predstojeći sukob
☐	245		VB 586c-592	Predstojeći sukob
☐	246		VB 593-598a	Sveto pismo kao zaštita
☐	247		VB 598b-602	Sveto pismo kao zaštita
☐	248		VB 603-607	Posljednja opomena
☐	249		VB 608-612	Posljednja opomena
☐	250		VB 613-620b	Vrijeme nevolje
☐	251		VB 620c-627a	Vrijeme nevolje
☐	252		VB 627b-634	Vrijeme nevolje
☐	253		VB 635-640b	Božji narod izbavljen
☐	254		VB 640c-646b	Božji narod izbavljen
☐	255		VB 646c-652	Božji narod izbavljen

✓ Dan	Čitanje iz Biblije	Čitanje DP	Naslov poglavlja DP
□ 256		VB 653-656b	Zemlja pretvorena u pustoš
□ 257		VB 656c-661	Zemlja pretvorena u pustoš
□ 258		VB 662-667c	Sukob je završen
□ 259		VB 667d-672b	Sukob je završen
□ 260		VB 672c-678	Sukob je završen

Bibliografija Ellen G. White

(Knjige prevedene na hrvatski imaju naveden i hrvatski naslov knjige i u izdanju su Izdavačke kuće *Znaci vremena*)

Djela apostolska – The Acts of the Apostles, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1911.

Temelji sretnog doma – The Adventist Home, Nashville: Southern Publishing Association, 1952.

Odgovorno roditeljstvo – Child Guidance, Nashville: Southern Publishing Association, 1954.

Kršćanska služba – Christian Service, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1925.

Isusove usporedbe – Christ's Object Lessons, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1900, 1941.

Colporteur Ministry, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1953.

Savjeti o upraviteljskoj službi – Counsels on Stewardship, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1940.

Isusov život / Čeznja vjekova – The Desire of Ages, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1898.

Rani spisi – Early Writings of Ellen G. White, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1882, 1945.

Odgoj – Education, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1903.

Evangelizam – Evangelism, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1946.

Faith and Works, Nashville: Southern Publishing Association, 1979.

Fundamentals of Christian Education, Nashville: Southern Publishing Association, 1923.

Propovjednici Radosne vijesti – Gospel Workers, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1915.

Velika borba / Veliki sukob – The Great Controversy, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1911.

In Heavenly Places, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1967.

Last Day Events, Nampa, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 1992.

Life Sketches of Ellen G. White, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1915.

Loma Linda Messages, Payson, Ariz.: Leaves-Of-Autumn Books, 1981.

Manuscript Releases, Silver Spring, Md.: Ellen G. White Estate, 1981, 1987, 1990, 1993.

Poruka mladima – Messages to Young People, Nashville: Southern Publishing Association, 1930.

Um, karakter i osobnost – Mind, Character, and Personality, Nashville: Southern Publishing Association, 1977.

Služba liječenja – The Ministry of Healing, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1905.

Pastoral Ministry, Silver Spring, Md.: Ministerial Association, General Conference of Seventh-day Adventists, 1995.

Patrijarsi i proroci – Patriarchs and Prophets, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1890, 1959.

Prayer, Nampa, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 2002.

Izraelski proroci i Kraljevi – Prophets and Kings, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1917.

Review and Herald, January 30, 1900; May 21, 1901.

Odabrana svjedočanstva – Selected Messages. Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1958, 1980.

Znaci vremena – Signs of the Times, November 6, 1901.

The Spirit of Prophecy, Battle Creek, Mich.: Seventh-day Adventist Publishing Association, 1870, 1877, 1878, 1884.

Put Kristu / Koraci prema Kristu – Steps to Christ, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1956.

Svjedočanstva za crkvu – Testimonies for the Church, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1948.

Testimonies to Ministers and Gospel Workers, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1923.

Misli s Gore blaženstava – Thoughts From the Mount of Blessing, Mountain View, Calif.: Pacific Press Publishing Association, 1956.

